T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

H. 1030/M. 1621 TARİHLİ 168 NUMARALI AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (S. 78-184)

Sedat UMAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Yaşar BAŞ

Bingöl 2025

T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

H. 1030/M. 1621 TARİHLİ 168 NUMARALI AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (S. 78-184)

Sedat UMAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Yaşar BAŞ

Bingöl 2025

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ ..... **I**

TEZ KABUL VE ONAY ..... **II**

ÖNSÖZ ..... **III**

ÖZET ..... **V**

ABSTRACT ..... **VI**

TABLO VE GRAFİK LİSTESİ ..... **VII**

KISALTMALAR ..... **VIII**

GİRİŞ **9**

1. AYINTAB **9**

1.1. Ayıntâb İsminin Kaynağı 9

1.2. Tarihi Süreçte Ayıntab 10

1.3. Osmanlı Hakimiyetinde Ayıntab 12

1.4. Cumhuriyet Devrinde Gaziantep İsmini Alışı 14

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK MÜESSESESİ **15**

2.1. Osmanlı'da Kadılık Kurumu 15

2.2. Kadıların Görev ve Yetkileri 16

2.3. Kadıların Atanma ve Görevden Azledilme Koşulları 18

2.4. Kadı Mahkemelerinin Görevlileri 19

2.5. Kadı (Şer'iyye) Sicillerinin Osmanlı Hukukundaki Yeri 21

2.6. Şer'iyye Sicillerinde Geçen Belge Çeşitleri 23

2.7. Ayıntab Şer'iyye Sicilleri 26

2.8. 168 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili 30

BİRİNCİ BÖLÜM

168 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE AYINTAB

1. AYINTAB'DA İDARÎ DURUM 32

1.1. Hotin Seferi Dolayısıyla Ayıntab Sancağından Malî Destek Talepleri 32

1.2. Önemli Merkezi ve Mahalli Yöneticiler 34

2. YERLEŞİM 41

2.1. Ayıntab Merkezi 41

2.2. Mahalleler 42

2.3. Köyler ve Mezrâlar 43

2.4. Kazalar ve Nahiyeler 43

3. SOSYAL KURUMLAR VE TİCARET 44

3.1. Toplumsal Oluşumlar 44

.3.2 Camiler ve Mescitler 44

3.3. Vakıflar 45

3.4. Pazarlar 47

3.5. Hamamlar 48

3.6. Emlak satışları 48

3.7. Canlı Hayvan Satışı 49

3.8. Mamül Ürün satışı 49

3.9. Alacak-Verecek Davaları 50

3.10. Alım-satım Davaları 50

3.11. Asayiş Olayları 50

4. AİLE 51

4.1. Evlenme 51

4.2. Boşanma 51
4.3. Nafaka 52
4.4. Kefâlet 52
4.5. Vasi Tayini 53
4.6. Vekâlet 53
4.7. Miras 53

İKİNCİ BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU

1. METİN ÖZETLERİ 54
2. 168 NUMARALI SİCİLİN TRANSKRİPSİYONU (S. 78-184) 87
SONUÇ 218
KAYNAKÇA 220
EKLER VE RESİMLER 224
ÖZGEÇMİŞ 278

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım "*H. 1030/M. 1620 Tarihli 168 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (S. 78-184)"* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

15 / 09 / 2025

İmza

Sedat UMAR

TEZ KABUL VE ONAY

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Sedat UMAR tarafından hazırlanan *"H. 1030/M. 1620 Tarihli 168 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (S. 78-184)"* başlıklı bu çalışma, *[15/09/2025]* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *[oybirliği/oy çokluğuyla]* başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan	: Prof. Dr. Rahmi TEKİN	İmza: ……..
Danışman	: Prof. Dr. Yaşar BAŞ	İmza: ……..
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇAĞATAY	İmza: ……..

ONAY

Bu Tez, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun …../…./ 2025 tarih ve ……. sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Nebi BATASIM

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Altı yüz yılı aşkın bir süreç geçiren Osmanlı Devleti'nin ardında kalan en önemli mirası şüphesiz arşiv belgeleridir. "Hazine-i evrak" ismi gibi büyük bir hazine niteliğinde olan arşivler günümüze büyük bir miras taşımaktadır. Bu mirası gün yüzüne çıkarmanın bütün araştırmacıların görevi olduğu söylenebilir. Küçük bir parçası da bu çalışmaya konu olmuş ve araştırmacıların kullanımına sunulmuş olan bu şer'iyye sicilidir.

Şer'iyye sicilleri, şehir tarihi bakımından birinci elden kaynaklardır. Söz konusu defterler sayesinde eski zamanın insanları, kurumları ve yaşayış tarzları hakkında yüzyıllar sonra haberdar olunabiliyor. Bu kıymetli belgelerin ele geçmesiyle tarihî olaylar objektif bir konumda değerlendirilebiliyor. Hal böyle olunca, bir mahallin veya şehrin tarihi, ekonomik, ticarî, sosyal, etnik yapısı, yakınındaki yerleşim birimleri, o bölgeye yapılan seferler, çıkan isyanlar vb. durumları hakkındaki bilgilere ulaşılabilir. Ele geçen bilgiler işlendiğinde kıymetli ve güzel çalışmalar ortaya konulabilir.

Araştırma konusu sicilin üzerinde yapılan bu incelemenin, araştırmacılar için faydalı bir kaynak olması amaçlanmıştır. 92 varaktan (184 sayfa) oluşan sicilin ilk 40 varaklık bölümü tahrip olduğu için, araştırmada yalnızca 41. varaktan (78. sayfadan) itibaren muhafaza edilmiş kısım değerlendirmeye alınmıştır. Günümüz rakamlarıyla sicil üzerinde sonradan verilen sayfa numaralarının karışmış olduğu gözlemlenmiştir. Örnek verilecek olursa 128-129. sayfalardan sonra 134-135. sayfaya geçiş yapılmıştır. Metin içinde, birkaç yerde daha bu duruma benzer problemler mevcuttur.

Her çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da bazı zorluklar ile karşılaşılmıştır. Mesela yukarıda söz konusu edilen sayfa karışıklığı dolayısıyla transkript yapılırken sayfa numarası verilmesinde çok zorlanılmıştır. Bütün zorlukları aşmamda yardımlarını esirgemeyen ve bu çalışmayı tamamlamam için ciddi gayret gösteren kıymetli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Yaşar Baş'a saygılarımı ve sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Çeviri ile ilgili olarak kıymetli zamanını bana ayıran Sayın Abdullah Demir'e ve eğitim hayatım boyunca bana katkı sağlayan bütün hocalarıma teşekkürü borç

bilirim. Yine bu çalışmayı yaparken bütün ihmalkarlığıma rağmen sabırla beni idare eden eşime teşekkür ederim.

ÖZET

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı : H. 1030/M. 1620 Tarihli 168 Numaralı Ayıntab Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (S. 78-184)
Tezin Yazarı : Sedat UMAR
Danışman : Prof. Dr. Yaşar BAŞ
Anabilim Dalı: Tarih
Bilim Dalı : Tarih
Kabul Tarihi : 15.09.2025
Sayfa Sayısı : VIII (ön kısım) + 271 (tez)
Şer‘iyye sicilleri şehir tarihi açısından önemli birincil elden kaynaklardır. Bu yüzden çevirisi yapılan 168 numaralı Ayıntab Şer‘iyye sicilinin Gaziantep şehrinin tarihine ışık tutacağı umulmaktadır. Tez olarak çalışılan bu sicil üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde kısaca Gaziantep şehri ve tarihinden kısaca bahsedilmiştir. Bu şehir Ayıntab ismiyle ya da daha eski isimleriyle (Dülük) tarih sayfalarına geçtiği dönemlerden itibaren başlanılarak Roma-Pers, İslam Devletleri, Selçuklular, Anadolu Beylikleri, Osmanlı İmparatorluğu olmak üzere kronolojik sıra takip edilerek araştırması yapılmıştır. Yine bu bölümde Osmanlı Hukuk sistemi ve kadılardan bahsedilmiştir. Mahkemede görev yapan memurların ismi, sicile giren belge türleri gibi konulardan bahsedilmiştir. Birinci bölümde bu sicilin içeriğinden hareketle Gaziantep hakkında elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu belgelerde geçen ferman, berat, buyrultulardaki isimlerden bahsedilerek şehrin yönetici sınıfı, ticaret, yerleşim, ve sosyal hayatın gelişimi tespit edilmiştir. Belgelerde geçen mahalle, köy, kaza, nahiye gibi yerleşim birimleri tespit edilmiştir. Ayıntab şehir merkezindeki çarşılardan bahsedilmiştir. Ve son olarak davaların konuları belirlenip istatiksel olarak grafiğe tabi tutulmuştur. Son kısım olan İkinci bölümde ise bu defterin transkripsiyonu ve metin özetleri yer almaktadır.
Anahtar Kelimeler: Ayıntab, Şer’iyye Sicili, Kadı, Mahkeme, Osmanlı İmparatorluğu.

ABSTRACT

Bingol Üniversity Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Transcription and Evaluation of the Ayıntab Sharia Registry No. 168 Dated H. 1030/M. 1620 (P. 78-184)	
Author	**:** Sedat UMAR
Supervisor	**:** Prof. Dr. Yaşar BAŞ
Department	**:** History
Sub-field	**:** History
Date	**:** 15.09.2025
Number of Pages : VIII (preliminary pages) + 271 (thesis)	

Sharia registers are important primary sources for the history of the city. Therefore, it is hoped that the Ayıntab Sharia register numbered 168 will shed light on the history of the city of Gaziantep. This register, which is studied as a thesis, consists of three main sections. In the introduction, the city and history of Gaziantep are briefly mentioned. In the introduction, the city and history of Gaziantep are briefly mentioned. This city has been researched by following the chronological order of Rome-Persia, Islamic States, Seljuks, Anatolian Principalities and Ottoman Empire, starting from the periods when it was included in the pages of history with the name of Ayıntab or its older names (Dülük). Further more; the Ottoman Legal system and the qadis are mentioned. Issues such as the names of the officers working in the court and the types of documents entered into the register are mentioned. In the first part, this register is evaluated. The names in the edicts, acquittals and decrees mentioned in these documents were mentioned and the people in the ruling class were identified. Residential units such as neighborhoods, villages, districts and nahiye mentioned in the documents were identified. The bazaars in the city center of Ayıntab were mentioned. And finally, the subjects of the cases were determined and statistically graphed. The last part, the second part, contains the transcription and text summaries of this notebook.

Keywords: Ayıntab, Sharia Registry, Kadi, Court, Ottoman Empire.

TABLO VE GRAFİK LİSTESİ

Tablo No **Sayfa**

Tablo 1*:* Tez Olarak Çalışılan Ayıntab Şer'iyye Sicilleri 30
Tablo 2: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Mahalleler..... 43
Tablo 3: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Köyler 43
Tablo 4: 168 Numaralı Sicilde İsmi Bulunan Camiler. 45
Tablo 5: 168 Numaralı Sicilde İsmi Geçen Mescitler. 45
Tablo 6: 168 Numaralı Sicilde İsmi Geçen Vakıflar. 47
Tablo 7: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Çarşı İsimleri. 48

KISALTMALAR

Hz.	Hazreti
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
H	Hicri
M	Miladi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
a.g.e.	Adı geçen eser
akt	aktaran
çev.	çeviren
bkz.	bakınız
s.	sayfa
ss	sayfalar arası
V, B	varak, belge
OTAM	Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
ASEAD	Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
MŞH	Bab-ı Meşihat
ŞSC. d	Şer‘iyye Sicilleri Defterler
AŞS	Ayıntab Şer’iyye Sicilleri

GİRİŞ

1. AYINTAB

1.1. Ayıntâb İsminin Kaynağı

Gaziantep'in Osmanlı İmparatorluğu'nda kullanılan ismi "Ayıntab" olarak bilinmekle beraber başka isimler ya da başka telafuzlar da mevcuttur. Bu bakımdan Antep şehrinin bilinen ilk ismi Dülük'dür. Antik dönemde "*Dolichenus"* adı Dülük'den gelmedir. Asurlular, Babıgu, Bilabhi, Doluk; Roma ve Yunanlılar Dolichanus; Bizanslılar Tolonbh diye adlandırmışlardı.[1] Antep'in ilk ismi olan Dülük'ün de bu kaynaklardan türediğini öğrenmekteyiz. Bu isim sınırlı bir şekilde de olsa halen kullanılıyor.

İslam hakimiyeti ile başlayan Anteb ya da Ayıntab isminin nerden geldiği hakkında birkaç görüş vardır. Ayni isminde bir kraldan aldığı, Hantab kelimesinden türediği, Keldanice'de güzel anlamında olan Entab isminden geldiği ya da Gaziantep'te güneşin parlak yansımasından hareketle Farsça'da ziya anlamında olan "tab" kelimesinden "Aynitab" olduğu kaynaklarda belirtilir.[2]

Bilgi belirsizliğine girmeden daha sade bir açıklama yapmak gerekirse İslam hakimiyetinden sonra sıkça kullanıldığı anlaşılan Ayıntab ismi hakkında ortaya konulan görüş, kaynaklara göre kabul edilen bir görüştür. Bu görüşe göre İslâm ordularının II. Halife Hz. Ömer zamanında şehri fethetmesinden sonra etrafındaki sulardan dolayı pınar şehri anlamında olan "Ayıntab" ismi verildiği kaynaklarda yer alır.[3] Ayıntâb ismi Arapça "'ayn''(عين) ve Farsça "tâb" (طاب) kelimelerinden oluşan birleşik bir isim olduğu biliniyor. Arapça ''ayn'' kelimesi göz, çeşme ve Farsça isim olan "tâb" kelimesi güç,

[1] Hasan Yıldırım, *H. 980/M. 1572 Tarihli 166 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2012, s. 13-14.

[2] Fuat Yıldırım, *108 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 1995 s. 382.

[3] Ömer Faruk Yılmazer, *98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili H.1164-1165 (M.1750-1752) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2010, s. 1.

kuvvet, ziya, parıltı gibi çeşitli manalara gelmektedir. Ayıntâb kelimesi ise parıltı kaynağı, parlak pınar anlamlarına gelmektedir.[4]

Yine başka bir ifadeyle ilk Arap coğrafyacılarının "Dülük" adını sıkça kullandıkları bilinse de "Ayıntab" adının Araplar'ca buraya verildiği bilinmektedir. Mü'cemu'l Buldan eserinin yazarı olan Yakut el- Hamevi'nin ifadesine göre "Aynütab" sağlam bir kale olmakla beraber Dülük adıyla bilinmektedir.[5] "Dülük" ismi ise, esas itibariyle bu bölgeye 12 km. uzaklıkta olan yerleşim birimidir. Bununla beraber "Vekayi-name" adlı eserin müellifi Urfalı Mateos da kendi eserinde Ayıntab isminden bahsetmektedir.[6] Belki de Urfalı Mateos bu ismi ilk defa kullanan müelliflerden birisidir.

1.2. Tarihi Süreçte Ayıntab

Gaziantep tarihinin başlangıcı tam olarak tespit edilememekle beraber, Maraş yolunda bulunan Dülük (Dolice) mevkii, eski bir yerleşim merkezidir. Bu bölge, ilkçağlarda nüfusun yoğun olduğu Mezopotamya ve İç Anadolu yollarını birbirine bağlayan yol üzerinde bulunmaktadır.[7]

Ayıntâb ve yöresinde takriben MÖ 1800 ve MÖ 1200 yılları arasında Hitit Uygarlığı hüküm sürdüğü kaynaklarda geçmektedir. Hititlerden sonra Dülük bölgesine Kargamış Krallığı, Urartular, Asurlar, Medler, Persler, İskender, Selokidler ve Komagene Krallıkları bu topraklarda hüküm sürmüşlerdir.[8] Sakçagözü, Zincirli, Gedikli, Tilmenhöyük ve Kargamış Asurlular döneminde önemli yerleşim yerleri olarak tespit edilmiştir.[9]

İskender, Persleri İssus savaşında yenince Dülük de bu sebeple İskender'in hâkimiyetine girdikten sonra bölgede Helen kültürü etkili olmuş ve küçük şehir devletleri oluşmaya başlamıştır.[10]

---

[4] Ali Nohutlu, *8 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (1-100)*, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kilis, 2019, s. 5.
[5] Hüseyin Özdeğer, **"**Gaziantep**"** *TDV İslam Ansiklopedisi*, Cilt 13, İstanbul, 1996, s. 466.
[6] *Urfalı Mateos Vekayi-nâmesi (952-1136) ve Papaz Grigor'un Zeyli (1136-1162)*, çev. Hrant D. Andreasyan, TTK, Ankara, 2000, s. 321.
[7] Özdeğer, a.g.m., s. 466.
[8] Betül Çiftçi, *49 Numaralı Antep Şer'iyye Sicili Değerlendirme Ve Transkripsiyonu*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2017, s. 1.
[9] Nohutlu, *a.g.t.*, s. 5.
[10] Yılmazer, *a.g.t.*, s. 1.

Milattan önce Büyük İskender'den sonra 190 yıllarında Kral Pompeus zamanında Dülük'e Roma İmparatorluğu ve bu imparatorluğun ikiye ayrılması ile milattan sonra da 395'ten itibaren Doğu Roma hâkim olmuştur.[11] Bundan sonraki süreçte Ayıntab bölgesi sürekli olarak Bizanslılar ve Araplar arasında hâkimiyet mücadelesine sahne olmuştur. Aynı zamanda Hıristiyanlığın ilk yıllarında olan din ve mezhep çekişmeleri de yaşanmıştır. "Kale-i Fusus" olarak adlandırılan meşhur Antep kalesi de bu dönemde yapılmıştır. Bu bölge Bizans ile Araplar arasında sınır teşkil ettiği için savunulmasına da ağırlık verilmiştir. Bu kale Bizans kralı Justinyanus tarafından yaptırılmıştır.[12] Bilindiği kadarıyla daha öncesinde de Dülük bölgesinde bir kale inşa edilmiş, ancak tahmini 499 yılına denk gelen bir depremden dolayı harap olmuştur.[13] Son kale yapıldıktan sonra şehrin kale etrafında şekillenmeye başladığını bilinmektedir.

İslam ve Bizans'ın önemli bir sınır boyunu oluşturan Ayıntab bölgesi, İslam ordularının güçlenmesiyle el değiştirmiştir. Nitekim Suriye'de İslam ordusu ile Bizans ordusunun Yermük'te savaşması sonucunda Bizans ordusu yenilmiş ve geri çekilmiştir. İkinci Halife Hz. Ömer zamanında 636 senesinde meydana gelen bu savaştan sonra İslam ordusunun öncü kuvvetleri batıya doğru ilerlemiş ve İyaz bin Ganem'in komutasındaki öncü kuvvetler Ayıntab ve çevresini İslam topraklarına dahil etmişlerdir.[14]

Bundan sonraki süreçte Ayıntab sürekli çekişmelere maruz kalsa da genel olarak İslam ve Türk hakimiyetinde kalmaya devam etmiştir. 1066 tarihinde Selçuklu komutanlarından Afşin burayı tekrar teslim almıştı.[15] Ancak bölge geçiş güzergahında bulunduğu için sürekli olarak el değiştirmiştir. Hıristiyanlardan tekrar Süleyman Şah'ın faaliyetleri sayesinde kendiliğinden geri alınmıştır. 1150'de Anadolu Selçukluları, 1155'te Atabeg Nureddin Zengi, 1157'de tekrar Anadolu Selçukları, 1187'de Selahaddin Eyyubi, 1289'da Moğol Hükümdarı Hülagü'nün istilasıyla Moğollar hâkim

[11] Özdeğer, a.g.m., s. 466. Ayrıca bkz; Çiftçi, *a.g.t*., s. 1; Nohutlu, *a.g.t*., s. 5.
[12] Yılmazer, *a.g.t*., s. 2.
[13] Özdeğer, a.g.m., s. 466.
[14] Yılmazer, *a.g.t*., s. 3.
[15] Yılmazer, *a.g.t*., s. 3.

olmuşlardır.[16] 1260 Ayn-ı Calut Savaşında Memlükler Moğallar'ı yenince Ayıntab, Yavuz Sultan Selim'in teslim almasına kadar Dulkadiroğlu Beyliği ve Memlüklüler arasında mücadele merkezi olmuştur.[17]

1.3. Osmanlı Hakimiyetinde Ayıntab

Ayıntab bölgesi Memlükler ve Dulkadiroğlu Beyliği arasında çekişmeye sahne olduğu bir dönemde Osmanlı, büyük bir devlet haline gelmiştir. Yavuz Sultan Selim döneminde Dulkadiroğlu Beyliği Osmanlı Devleti'ne bağlanmış ve Şehsüvaroğlu Ali Bey'in idaresine verilmiştir. Bu sırada Memlük Devleti Ayıntab'ın bu durumundan faydalanarak bölgeyi tekrar ele geçirmişti. Osmanlı-Safevi arasındaki mücadelede Memlükler Safevi Devleti'ni desteklemişlerdir.[18] Bu sebepten dolayı Sünni halk Osmanlı tarafında yer almıştır. Osmanlı Devleti, Memlüklerin sınırlarına doğru yola çıkıp Ayıntab yakınlarına geldiği zaman Memlüklere bağlı olan Ayıntab şehrinin yönetici Yunus Bey, Osmanlı ordusunun olduğu bölgeye gelerek Yavuz Sultan Selim'e bağlılığını sunmuştur. Osmanlı ordusu 20 Ağustos 1516'da Ayıntab'a girmiş, üç gün burada konaklamıştır.[19]

Ayıntab, 1516'da Osmanlı hakimiyetine geçince, daha önce kurulan *Arab Vilayetine* bağlandı. XVI. yüzyılın ilk yarısında Şam vilâyetinin kuzey ucundaki sancağını teşkil eden Ayıntâb'ın güneyinde Haleb, doğusunda Birecik, kuzeyinde ve batısında ise Dulkadir vilâyeti arazisi yer almaktaydı. Ayıntâb Sancağı'nın 1523 senesinde Ayıntâb, Derbsâk (Gündüzlü), Tell Beşar ve Nehrü'l-Cevaz olmak üzere dört nahiyesi ve bir kaza merkezi (Nefs-i Ayıntâb) mevcuttur.[20]

1522 ve 1527 tarihlerinde Ayntab Şam Beylerbeyliğine bağlı bir sancak olarak görülmektedir. Antep, 1527'de Zülkadriye'ye bağlı bir sancak olarak görülmekte

---

[16] Betül Çiftçi, *a.g.t.,* s. 2. Ayrıca bkz; Şeyda Sağlam Öztürk, *67 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 S. 429-603)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2020, s. 2.
[17] Betül Çiftçi, *a.g.t.,* s. 2; Özdeğer, a.g.m., s. 467.
[18] Özdeğer, a.g.m., s. 467.
[19] Özdeğer, a.g.m., s. 467.
[20] Sıtkı Dal, *139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 2009, s. 26.

1545'ten önce Ayıntab Zülkadriye eyaletine bağlanmış ve 3 Aralık 1549 (13 Zilkade 956) tarihli idari taksimatta 4 nahiye ile yer almaktadır.[21]

Osmanlı topraklarına dahil olan Ayıntab, Mısır seferinden sonra Halep vilâyetine bağlanmış, 1531'de ise Zülkadriye vilâyetine bağlı bir sancak haline getirilmiştir. Bu durum 1598 yılına kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra bazı malî ve sosyal sebeplerden dolayı tekrar Halep vilâyetine bağlanmıştır. Osmanlı idaresine girdikten sonra Ayntab'ın tahriri yapılmış ve şehir sosyo-ekonomik açıdan gelişmeye büyümeye başlamıştır. Ancak XVII. yy'dan itibaren Avrupa'daki gelişmeler Osmanlı'yı da etkilemeye başlamıştır. Fetihlerin durması, uzun süren savaşlar, tımar sisteminin bozulması gibi faktörler ülke yönetimini olumsuz etkilemiştir. Tımarlı sipahilerin yerini maaşlı askerler alırken, tımar sistemi yerini iltizam sistemi'ne bırakmıştır. Yaşanan sosyo-ekonomik olumsuzluklardan doğal olarak Ayıntab bölgesi de etkilenmiştir.[22] Patlak veren Celâli İsyanları uzun yıllar toplumsal huzursuzluğa ve şehirde malî, idarî ve sosyal alanlarda büyük krizlere yol açmıştır. Çalışmaya konu olan sicilde görüleceği üzere Celali isyanları döneminde Ayıntâb'ın ekonomik alanda kendi başına hareket ettiği ve vergileri merkeze göndermediği anlaşılmaktadır. Merkezden gelen belgeye göre sert bir şekilde uyarıldıkları ve gerekenin yapılmaması için acilen üstlerine düşen vazifenin yerine getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.[23]

İdarî sancak statüsünde olan Ayıntab 17.yy. sonlarında başlayan arpalık uygulaması ile mütesellimler ve malikâne sistemi ile mutasarrıflar tarafından yönetilmiştir. Osmanlı Devleti içinde güç kazanan ayanlar, Ayıntab yöresinde de görünür hale gelmiş ve bu nüfuzlu şahısların halka baskıları ve güvensizlik ortamı pek çok köyün boşalmasına ve üretimin düşmesine neden olmuştur.[24]

XVIII. yy.'da Ayıntab'da sosyo-ekonomik hayat içerisinde Yeniçerilerin önemli bir unsur olduğu görülmektedir. "Yasakçı" ya da "korucu" adıyla Anadolu'nun birçok yerine gönderildiği gibi Ayıntab'a da gönderilen yeniçeriler şehirde asayişin

[21] Mustafa Öztürk, Osmanlı Döneminde Antep'in İktisadî Vaziyeti, *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, Gaziantep, 2022, s. 2-3.
[22] Melahat Arıkan, *12 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1027-1028/M. 1618-1619. S. 105-204)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2017, s. 8.
[23] AŞS, 168/140-2.
[24] Arıkan, *a.g.t.,* s. 9.

bozulmasında, halk arasında fitne fesadın çıkmasında önemli bir rol oynamıştır. Yeniçerilerin baskı ve zulmünden muzdarip olan halkın şikâyetleri arasında; eşkiyalık, gece gündüz harp aletleriyle gezmeler, halkın malını zorla elinden almaları vs. gibi toplumu, huzur ve asayişi bozucu olaylar yer almaktadır.[25]

Rişvan ve Reyhanlı aşiretlerinin isyanları, 1780 ayaklanması, 1788'de Dalbantoğlu olayı ve 1790'da Nuri Mehmed Paşa olayı gibi olaylar da Ayntab'da asayişi etkileyen durumlar arasında yer almıştır.[26] Ayıntab XIX. yüzyılda Halep'e bağlandı.[27] Maraş Beylerbeyliğinin bir sancağı haline geldiği tarihler de mevcuttur. Bu durum biraz karmaşık görünse de o bölgelerde çıkan isyanlar yüzünden değişkenlik göstermiştir. Orhan Kılıç bütün tevcih defterlerini inceledikten sonra bu konuya açıklık getirmiştir.[28]

1913'te kazadan sancak merkezine yükseltilmiş daha sonra 1918'de Halep'in kaybedilmesiyle müstakil bir sancak merkezi haline gelmiştir.[29] Bu tarihten sonra 1. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı Devleti'nda kalan Ayıntab'da önemli bir olay olmadı. Ancak zaman zaman isyanlara maruz kaldığı söylenebilir. 1839'da Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın elinde kısa bir süreliğine kalsa da[30] genel olarak Osmanlı Devleti'na bağlı kalmıştır.

1.4. Cumhuriyet Devrinde Gaziantep İsmini Alışı

Osmanlı Devleti'nun 1. Dünya Savaşı'nda yenilmesinden sonra topraklarının büyük bir kısmı İtilaf devletlerinin işgaline maruz kaldı. Bu dönemde kendi başına bir sancak olan Ayıntab ilk olarak 17 Aralık 1918'de İngilizler tarafından işgal edildi. İşgal yaklaşık bir yıl sürdükten sonra Fransızlar ile yaptıkları anlaşma gereği İngilizlerin yerini Fransızlar aldılar. Fransızlarla birlikte hareket eden Ermeniler'in baskı ve zulümlerine dayanamayan halk 15 Kasım 1919'da direnişe başladı. Direnişi yürüten Şahin Bey'in şehit olmasından sonra Ayıntab'da büyük çatışmalar yaşandı ve 7 Şubat 1921'e kadar devam etti. Aynı tarihte direniş kırıldı ve Fransızlar şehri ele geçirdi. Direnişi kendi imkanlarıyla yürüten Ayıntab'a TBMM tarafından 6 Şubat 1921'de "Gazi" unvanı verildi. Söz konusu tarihten sonra Gaziantep ismi kullanıldı. 25 Aralık

[25] Arıkan, *a.g.t.,* s. 9.
[26] Arıkan, *a.g.t.,* s. 9.
[27] Özdeğer, a.g.m., s. 467.
[28] akt. Öztürk, a.g.m., s. 4.
[29] Arıkan, *a.g.t.,* s. 10.
[30] Özdeğer, a.g.m., s. 467.

1921 tarihinde Ankara Anlaşması gereği Fransızlar Gaziantep'i boşalttılar ve Gaziantep işgalden kurtuldu. [31]

Önemli bir konumda olmasından dolayı gün geçtikçe gelişen Gaziantep, bölgenin önemli ticaret merkezi haline gelmiştir. Tarımsal ürünlerle de etkili olan bu şehir, düz bir ovada kurulmasından dolayı gelişmeye ve büyümeye müsait bir yapıdadır.

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK MÜESSESESİ

2.1. Osmanlı'da Kadılık Kurumu

Kadı Arapça kökenli bir kelime olan kaza kökünden gelmektedir. Terim olarak insanlar arasında herhangi bir anlaşmazlık ve davaları çözme işiyle ilgilenen kişiyi ifade eder.[32] Arapçadaki "kaf" ve "dad" harflerinden oluşan "kada-kaza-قضى" yani yargılama, dolayısıyla yargıç anlamına gelmektedir.[33]

Bu görevin tarihi gelişiminin Peygamberlerle başladığı bilinmektedir. Önceki Peygamberler gibi Hz. Muhammed(sav) için de Kur'an'da adalete çok vurgu yapılır ve Hz. Muhammed (sav) de bu görev ile kesin olarak Allah tarafından görevlendirilmiştir.[34] Nitekim Peygamber daha hayattayken İslam toplumunun genişlemesine ve görülecek davaların sayısındaki artıştan dolayı Hz. Ömer. Amr b. As. Ukbe b. Amir. Huzeyfe b. Yeman gibi sahabilere Medine'de yargı yetkisi verdiği bilgisi mevcuttur. Bazılarını cezaların infazından sorumlu tuttuğu, Hicaz bölgesinde ve Güney Arabistan'da yeni fethedilen şehir ve bölgelere idari işleri yürütmek için valiler tayin edilmiş ve onlara yargı görevi de verilmiştir.

Hz. Ömer döneminde eyaletlerin çoğalmasıyla uzak bölgelere kadı ataması yapılmıştır. Bundan sonraki süreçlerde kadı atamasına ihtiyaç duyulmuş ve daha geniş kollara ayrılmıştır. Emeviler döneminde Hükümdarların kadı görevi sona ermiştir. Emevi Devleti'nin ilk halifesi olan Muaviye, merkez Dımaşk'ta yargı yetkisini

---

[31] Özdeğer, a.g.m., s. 467-8.

[32] Fahrettin Atar, "Kadı", *TDVİA*, Cilt 24, İstanbul, 2001, s. 466.

[33] Kadir Caner Doğan, "Osmanlı Devleti Klasik Çağında Kadılık Kurumu ve Fonksiyonları", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, Cilt 6, Sayı, 4 Yıl 2019, s. 36.

[34] *"Hayır, rabbine andolsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın onu kabullenmedikçe ve boyun eğip teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."* Kur'an-i Kerim, Nisa 4/65, *"İnsanlar arasında Allah'ın sana gösterdiğine göre hükmedesin diye hakkı içeren kitabı sana indirdik; hainlerden taraf olma!"* Nisa 105; "*(Resulüm!) Sana da kendisinden önceki kitapları tasdik edici ve onları denetleyici olarak bu kitabı hak ile indirdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Sana gelen bu gerçeği bırakıp da onların isteklerine uyma.*" Maide 5/48).

tamamıyla tayin ettiği kadıya devretmesi ve yargı işleriyle hiç ilgilenmemesi, taşrada valilerin de yargı yetkilerinde böyle bir uygulamaya gitmesine neden olmuştur. Bu uygulamadan sonra İslam hükümdarlarının yargı görevleri son bulmuştur. Genellikle yargıyı yöneten ve bazen hükümdarların da bu kişilerin karşısında yargılandıkları görülmüştür. Abbasiler döneminde Kadıu'l-kudat tabiri ortaya çıkmıştır. Atanan ilk görevli de Harun Reşid tarafından Hanefi mezhebinin önemli alimlerinden olan Ebu Yusuf'tur.[35] Söz konusu gelenek ya da usül Türk-İslam devletlerinde de devam etmiştir. aynı durum Osmanlı'ya aktarılmıştır. Nitekim Osmanlı, bu gibi konularda kendinden önceki mirasın taşıyıcısı olan Selçuklulardan çok etkinlenmiştir.

Osmanlı Devleti'nde fethedilen yerlere hukuku temsil etmek üzere kadı atanırdı. İlmiye sınıfına mensup olan Osmanlı kadısı ve bu devletin hukukçular sınıfını temsil eden meslek adamıdır. Devlete karşı halkın sözcülüğünü yapma görevi de vardır.[36] Kadılar gerekli eğitimi medreselerde görüp icazet aldıktan sonra kazalarda ya da sancaklarda görev yaparlardı. İşlerini fıkıh usulüne göre çözer, halkın hem hukukî hem de sosyal meselelerine çözüm getirmey"e çalışırlardı.

2.2. Kadıların Görev ve Yetkileri

Osmanlı Devleti'nde kadı tayini ilk defa Osman Gazi tarafından yapılmıştır. Kadıların eğitimi için ilk medresenin Orhan Bey zamanında kurulduğu bilinmektedir. Daha sonraki süreçte bu görev kurumsal hale getirilmiştir. Sultan I. Murad zamanında kadiü'l-kudatlığın benzeri kazaskerlik kurumu kurulmuş ve kadılar artık fiilen bu makam tarafından tayin edilmeye başlamıştır.[37] Osmanlı Devleti'nde ve toplum sisteminde mesleklerinin ayrımı ve rütbelendirilmesi ise Fatih Sultan Mehmed döneminde olmuştur.[38] Kazaskerlik kurumu daha sonra Rumeli ve Anadolu kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bunlar Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfı adı verilen ve kaza, fetva ve öğretim işleriyle uğraşan sınıfın başıydı. Osmanlı ülkesi kaza adını taşıyan yargı bölgelerine taksim edildiğinden her birine medreselerin yüksek sınıflarından mezun olmuş üstün ahlak ve ilmi ehliyet sahibi kimselerden kadılar iki yıllığına tayin

[35] Atar, "Kadı", **…** s. 66-7.
[36] İlber Ortaylı, "Kadı", *TDVİA*, Cilt 24, İstanbul, 2001, s. 69-70.
[37] Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 13, Sayı 5, 2005, s. 418.
[38] Ortaylı, a.g.m., s. 70.

edilirdi.[39] Kadılar atandıkları kaza çevresinde bu kadar kısa sürelerde kalmalarının nedeni reaya ile kaynaşmamaları ve diğer kadılara da sıra gelmesi içindir. Kadılar görevde olmadıkları süre içerisinde (zaman-ı i'tizal) medresede ilimle ve ders verme ile uğraşmışlardır.[40] Mecelle'de kadının sahip olması gereken özellikler şu şekilde sıralanmaktadır:

> *"Hâkim, hakîm (hikmet sahibi), fehîm (anlayış sahibi), müstekîm (istikamet sahibi), emîn, mekîn (oturaklı), metîn (sağlam), mesâil-i fıkhiyyeye ve usûl-i muhakemeye vâkıf (hukuku ve yargılama kurallarını bilen), ve deâvi-yi vâkıayı onlara tatbikan fasl ve hasma (çözmeye); ayrıca temyiz-i tâmme muktedir (tam ehliyetli) olmalıdır."*[41]

Şer'iyye sicillerini yazmak, veli ve vasisi olmayanları evlendirmek, mirasları taksim ederek yetim, öksüz insanların mallarını korumak, vakıfların tescilini yazmak gibi işler kadıların görevleri arasındaydı. Devletin siyasi işlerine karışmazdı.[42]

Genel itibariyle kadı şeriat adamı olarak Müslümanların hakimidir ve bazen cemaat adına onların taleplerini merkeze arz eder. Pazar yeri değişikliği, imam ve müezzin tayini için arz etmek, vakıf mütevellilerini denetlemek, tekkelerin kontrolünü yapmak, ehliyetsiz derviş ve şeyhlerin ahaliyi ifsat etmemeleri için dikkatli olmak, vakıf medreselerinin nizamını gözetmek, usulsüz müderrisler ve idare hakkında merkeze arzda bulunmak ve medrese talebelerinin durumunu da denetlemek gibi görevleri vardı.[43]

Osmanlı'dan önceki İslam Devletleri'nde mahkeme binaları yoktur. Kadılar ya evlerinde ya da camilerde dava dinlerlerdi. Bazen yolda giderken bile kadıya başvurup davasını arz edenler olduğunda hemen ayak üzeri dava görülüp karar verildiği de olurdu.[44]

Osmanlı Kadılığı, İslam dünyasındaki kadılık müessesesinden bu yönden ayrılıyordu. Osmanlılarda kadılık müessesesi daha ciddi bir şekilde yerleşmiş adliye

---

[39] Ekinci, "a.g.m., s. 418.
[40] Abdullah Demir "Osmanlı Devleti'nde Kadılar ve Naipler", *Uluslararası Sosyal Bilimer Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 2017 s. 29.
[41] Akt. Demir a.g.m., s. 29.
[42] Okan İlhan, *20 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (S.137-270) H.1060-1061/M.1650-1651*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2015, s. 13.
[43] Ortaylı, a.g.m., s. 71.
[44] Ekinci, "a.g.m., s. 418.

binaları tesis edilmiştir. Çok sonraları ise 'Bab-ı Meşihat' adı verilen kurumun kurulması da söz konusudur.[45]

Geniş bir bölgede bütün davaları göremeyen kadının naibleri vardır ve naib mahkemesinin bölgesi için kullanılan nahiye ismini buradan almaktadır. Mahkeme personeli ise sicil katipleri, muhzır, belediye hizmetleri için muhtesib gibi görevli yardımcı memurlardır. Yine kadı, şehrin imar nizamını mimarbaşıyla birlikte sağlar.[46] Kadı'nın görev alanı sadece yargı değildir. O, bulunduğu kazâda asayişi sağlamakla sorumludur. Bu görevini subaşı ve asesler aracılığıyla yapardı. Günümüzdeki noterlerin işlerini de görürdü.[47] Osmanlı'da kadıların belli bir maaşları yoktur. Gördükleri davalar ve diğer devlet işleri sebebiyle aldıkları harçlardan paylarını alırlardı.[48]

2.3. Kadıların Atanma ve Görevden Azledilme Koşulları

Kadılar hükümdar beratı ile tâyin olunurlardı. İlmiye mensubu olan kadıların atanma, azil ve yer değiştirme gibi işlemlerini takip eden daire, Merkezdeki kazaskerlik kurumudur. XIV. yy.' dan XVI. yy. ortalarına kadar 150 akçeye kadar olan kadıların tâyin ve azil işleri Anadolu ve Rumeli kazaskerlerinin padişaha bizzat arzı ve onun da onayı ile olurdu.[49] İki dereceye ayrılan Kadılardan birincisi önemli eyaletlere atanan mevleviyet kadılıklarıdır (Mevleviyet payeli olan Kadılara "Mevlana zide fazluhu" elkabı kullanılır.) İkincisi ise kaza kadılıkları olan kaza ve sancaklara atanan kadılıklardır.[50]

Osmanlı Kadısı'nın kendine göre bazı özellikleri vardır. Kadı doğrudan merkeze bağlıdır, mahalli otoritelerden ve yöneticilerden bağımsızdırlar. Yargının yanında mülki ve mali konularda da sorumlu yöneticilerdir. Yerlerindeki görev süreleri belli ve kısadır.[51]

---

[45] Abdullah İslamoğlu, *Osmanlı Devleti'nde Modern Belediye'nin Hukuksal Açıdan Kurumsallaşması*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2012, s. 62.
[46] Ortaylı, a.g.m., s. 72-73.
[47] Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, 11. Baskı, Fakülte kitabevi, Isparta, 2015, s. 251.:
[48] Doğan, a.g.m., s. 36.
[49] Feda Şamil Arık "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi 1", *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 8. sayı (Eylül 1997), ss. 2-56. https://doi.org/10.1501/OTAM_0000000145, s. 6.
[50] İlhan, *a.g.t.,* s. 14.
[51] Doğan, a.g.m., s. 36.

Kadı atamalarının defterleri kazaskerler tarafından tutulmuş ve akdiye defteri/kadılar defteri denilmiştir. Ayrıca kadılardan üç yüz akçe yevmiyeli olanlar isterlerse mal defterdarı olma hakkına sahip olmuşlardır.[52] Kadının atamasında olduğu gibi azlinde de bu nedenler rol oynamaktaydı. Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi, kör, sağır, dilsiz olması, görevinde irtikâp yoluna sapması veya kanunu ihlâl etmesi, imanını kaybetmesi, yolsuzluğunun anlaşılması gibi nedenlerden dolayı Kadı azledilirdi.[53]

2.4. Kadı Mahkemelerinin Görevlileri

1. Nâib: "Bir makamın sorumluluğunu asıl sahibi yerine geçici bir zaman için yüklenen kimse" anlamına gelen Naib kelimesi yöneticilerin kendilerine yardımcı olmak veya bulunmadıkları yerlerde ve zamanlarda işlerini yürütmek üzere tayin ettikleri görevlilerdir.[54]

Osmanlı'da kadı yardımcısı ve vekili olarak görülen nâib, belirlenmesi kadı tarafından, tasdik edilip onay verilmesi ise Anadolu veya Rumeli kazaskeri tarafından yapılırdı. Kazasker veya mevleviyet derecesindeki kadılar arpalık olarak verilen kazalarına bizzat gitmeyip nâib gönderirler ve nâibler biriken mahkeme hâsılatının bir kısmını aldıktan sonra çoğunu kadıya teslim ederlerdi. Önemli hizmetler ve görevleri olan nâibler keşif, teftiş ve tahkik için olay yerine giderlerdi.[55]

2. Muhzır: "huzura getiren, hazır bulunduran" anlamına gelen Muhzır İslâm hukuku kaynaklarında davalı ve davacıyı mahkemeye getiren memurdur. Mahkemede olması gereken kişiye kadı tarafından bir celb kâğıdı (mürâsele) çıkarılırdı. Muhzır, muhatab kişiyi mahkemeye çağırırdı. Muhzırın zor kullanma yetkisi olmamış ancak gerektiği durumlarda kadının talebiyle yanına asker alabilirdi. Mahkeme esnasındaki güvenlikten de sorumluydu.[56]

3. Mübâşir: Sözlükte "bir işe başlayan, Mahkemeye evrakı getirip götüren ve mahkemeye girecekleri ve şahitleri yüksek sesle çağırmakla görevli memur, muvakkat

[52] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988, s. 87-88.
[53] Ortaylı, a.g.m., s. 6-7.
[54] Casim Avcı, "Nâib", *TDVİA*, Cilt, 32, İstanbul, 2006, s. 311.
[55] Mehmet İpşirli, "Nâib", *TDVİA*, Cilt, 32, İstanbul, 2006, s. 312-3.
[56] Recep Ahıskalı, "Muhzır", *TDVİA*, 31. cilt, Ankara, 2020, s. 85.

bir vazife olarak merkezden bazı emirleri götüren ve icra salahiyeti olan kimse"[57] anlamlarına gelen bu kelime mahkemeye gelmesi gerekenleri çağıran kimsedir.

4. Müşâvir: Sözlükte "istişare edilen, kendisine danışılan" olarak tanıtılan kavram kadıların gerektiği durumlarda ilim ehli insanlar ve alimlere bazı meseleler hakkında danıştığı kişilere denir.[58]

5.Subaşı: Kadının hükümlerinin ve merkezden gelen emirlerin uygulanmasını sağlayan, suçları önleyen ve suç işleyenleri takip edip yakalayan, koğuşturmak ve kadı'nın suçlu görüp hüküm verdiklerini cezalandıran kişidir.[59]

6. Yasakçı (Ases): Subaşının yanında görevli olup, geceleri çarşı ve pazar yerlerini bekleyen kişilerdir.[60]

7. Kale dizdarları: kadının yardımcısı olan bir diğer görevli de beylerbeyi sancakbeyi ve kadı'nın denetimi altında şehrin iç kalesinin savunma ve güvenliğinden sorumlu olan dizdar ve kale erleri idi.[61]

8. Kâtip: Tarafların iddia ve savunmalarını ve şâhidlerin şahidiyetini doğru bir şekilde yazmak, davâ dosyalarını ve tutanakarını korumakla görevli olan kişidir.[62]

9. Kassam: "taksim eden, bölüştüren" mânasında olan ve tarafların hisselerini bölüp belirli hale getiren kişiye kāsım veya kassâm deniliyordu. Kassâm, miras davalarında davaya konu olmuş mahale giderek araştımayı yapıp çekişme konularını bir sonuca bağlayıp davayı bir hükme sabitleyen ve terekeyi vârisler arasında bölen kişidir. Önceki İslam Devletlerinden farklı olarak Osmanlı Devleti'nde askerîye ile ilgilenen kassam ve reâyâ ile ilgilenen kassam olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Birincisi, yöneticilerin miraslarını kazasker adına vârisler arasında bölen askerî kassâm, ikincisi de reâyânın terekesini vilâyet ve sancak kadıları adına vârisler arasında bölüştüren kişi olmak üzere görevlerini icra ederlerdi.[63]

10. Davâ Vekili: Dava da dava tarafları hem bizzat davalarını takip edip hem de kendi yerlerine vekil bırakabilirlerdi.

---

[57] Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Akaydın kitabevi, Ankara, 1970, s. 1052.
[58] Develioğlu, *a.g.e*., s. 1126.
[59] İlber Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Turhan Kitabevi yay., Ankara, 1994, s. 34.
[60] Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*... s. 35.
[61] Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*..., s. 36.
[62] Arıkan, *a.g.t.*, s. 20.
[63] Said Öztürk, **"**Kassâm**"**, *TDVİA*, Cilt 24, İstanbul, 2001, s. 579.

11. <u>Şühûdü'l-Hâl:</u> Belgenin sonunda hal-i hazırda şahitlik eden kimselerin adları yazılırdı. Kadı mahkemelerinde geçen "şühûdü'l-hâl" üç önemli işlevi olduğu kaynaklarda geçer. İlk durumda mahkemenin bütün ahaliye açık olduğunu bilmekteyiz. Bunu da davanın taraflarıyla ya da davanın konusuyla ilgisi bulunmayan kişilerin davada yer aldığından bilmekteyiz. İkinci durumda ise; şer'iyye siciline belgeler kaydedilirdi. Bu belgeler çeşitli sebeplerden dolayı kaybolabilir veya kişilerin eline verilmiş i'lâm ve hüccetlerin sahtesi düzenlenebilme olasılığı olmasından dolayı sicildeki asıl belgeye ulaşılamaması durumunda, bir örneği kişilere verilen dava zabıtlarının doğruluğu için ilk başvurulabilecek kişiler, bu "şühûdü'l-hâl" listesinde yer alan kimselerdir. Üçüncü önemli görevi ise; deneyimli ve eski uygulamaları iyi bilen ve onları geleceğe aktaran kimseler oradaki tıkanıklığı gidermesi açısından önemlidir. [64]

12. <u>Müzekki (Tezkiye Memuru):</u> Şahitlerin güvenirliğini kontrol eden memurlardır.[65]

13. <u>Tercüman:</u> Farklı dilleri konuşan milletlerin davada tercümana ihtiyaç olmuştur. Bu yüzden mahkemede tercümana da yer verilmiştir.

14. <u>Hademe ve Kapıcı:</u> Hademe, duruşma güvenliğini sağlayan görevli ve kapı önünde durarak mahkemeye başvurmak isteyenleri sıraya koymakla görevli olan Kapıcı mahkemenin önemli görevlilerindendir.[66]

2.5. Kadı (Şer'iyye) Sicillerinin Osmanlı Hukukundaki Yeri

Arapça hüküm kökünden gelen ve mekân ismi olan mahkeme kadıların içinde davalara baktıkları daireyi ifade eder.[67] İslamiyet sonrasında oluşan Türk-İslam adli yapının kendi dönemine göre gelişmiş bir durumda olan Osmanlı mahkemesinin görevi hem şer"i hem örfi davalarda tek yetkili geniş bir mahkemedir.[68]

Osmanlı hukuku mevzuatını oluşturan iki temel unsurdan biri, doğrudan Kur'an, Sünnet, İcma ve kıyasa dayanan ve fıkıh kitaplarında verilmiş olan bilgiler ki bunlara "şer'î hükümler, şer'-i şerif veya şer'î hukuk" adı verilir. Osmanlı kanunnamelerinde şer'î hukuka "şer'î yahut şer'-i şerif" isimleri verilmiştir.[69]

---

[64] Hülya Taş, "Şuhudul hal için Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şühûdü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir?" *Bilig*, Sayı 44, Kazakistan, Kış/2008, s. 31-31.
[65] Arıkan, *a.g.t.*, s. 21.
[66] Arıkan, *a.g.t.*, s. 21.
[67] Fahrettin Atar, "Mahkeme", *TDVİA*, Cilt, 27, Ankara, 2003, s. 338.
[68] M. Akif Aydın "Mahkeme", *TDVİA*, Cilt, 27, Ankara, 2003, s. 341-2.
[69] Arıkan, *a.g.t.*, s. 11.

Osmanlı Devleti yargı kurumu klasik Osmanlı mahkemesi hem şer'i hem örfi hukuku uygulayan bir yargı kurumu olduğundan bazı İslam devletlerinde var olan mezalim, ihtisab, şurta gibi farklı yargı kurumlarının sebep olabileceği karışıklığı da önlemiştir. Hakimü'ş-şer' de denilen kadılar önlerine gelen şer'i davalara fıkıh kitaplarında, örfi davalara da kanunnamelerde yer alan kuralları uygulamışlardır. Medreselerde okutulan Hanefi fıkıh kitapları, özellikle Fatih Sultan Mehmed döneminden itibaren Molla Hüsrev'in *Dürerü'l-Hükkam,* Kanuni Sultan Süleyman devrinden itibaren de İbrahim el-Halebi'nin *Mülteka'l-ebhur* adlı eserleri mahkemelerin kullandığı kaynaklar olarak bilinmektedir. Resmi ve özel kanunname derlemeleri, başşehirden gönderilen münferit fermanlar da kadılara örfi hukuk uygulamalarında yardımcı olan kaynaklar arasında yer almaktadır.[70]

Mahkeme, adaletin dağıtıldığı yer olmanın yanı sıra, kamuya ait belgelerin tutulduğu yer olarak kullanıldığından önemli bir kurumdu. Halk her türlü özel işlemi kaydettirmekte mahkemeden yararlanabiliyordu. Örneğin bir borç ödemesinden geriye kalan miktarın, bir ev satışının ya da kaybolan hayvanın sahibine geri verilmesinin tutanağa geçirilmesi isteğiyle kadı ve kâtibe başvurulurdu. Mahkemenin ayrıca evlilikle getirilen çeyizi ya da ölen kişinin malını, terekesini bir tutanağa geçirildiği de bilinmektedir. Aynı zamanda mahkemeyi kişisel konuları tutanağa geçirmek amacıyla da kullanırlardı. Bu gibi konularda mahkemeye başvurmaktaki amaç, söz konusu husus ileride dava aşamasına gelecek olursa, kullanılabilecek kanıt yaratmaktı.[71]

Mahkemelere genellikle tek hâkim konumunda olan kadı bakardı. Bu mahkemelerde kadıların gördüğü davaların bir tutanağı şeklinde olan bir belgesi yazılırdı ve bir deftere kaydedilirdi. "Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'iyye, şer'iyye sicilleri" kavramları kullanılan bu defterler kadı veya nâibi tarafından kaydedilir ve çeşitli türden belgeleri içermektedir.[72]

"Yargı kararını içeren belge, i'lâm, mahkeme defteri" mânasına gelen sicil,[73] idari merkezden gönderilen her türlü fermân, berât, mektuplar. Ümera denilen Mahalli yöneticilerin çeşitli konularda, sancak veya şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları

[70] Aydın, a.g.m., s. 342.
[71] Yılmazer, *a.g.t.*, s. 8.
[72] Yunus Uğur "Şer'iyye Sicilleri", *TDVİA*, Cilt, 39, İstanbul, 2010, s. 8.
[73] Fahrettin Atar, "Şürût ve Sicillât", *TDVİA*, Cilt, 39, İstanbul, 2010, s. 270.

buyruklar ile bunların icraatlarını gösteren belgeler. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilâmlar ile şehir yönetimine kişi ya da çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözmek için verdikleri hüccetler. Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar. Şehir nüfusunu, nüfusun ırkî ve dini yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler. Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefâlet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler. Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri vb. kayıtlar. Sancak ve şehir halkından toplanan vergiler, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hânesi ile ilgili listeler. Altın ve para meslekleriyle mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, etnoğrafik eşya listeleri gibi sosyal ve siyasi hayatla ilgili hemen hemen her şeyi içinde barındırmaktadır.[74]

Şer'i mahkemelerin tarih sırasıyla tuttuğu belgeleri içeriğinde bulunduran bu defterler kısaca kendi içinde üç taraftan gelen belgeleri barındırmaktadır. Bunlar;

1. Mahkemede kadı tarafından verilen bütün hükümler,
2. Resmiyete dökülmesi gereken belgeler (hüccet, vakfiye),
3. Merkezden gelen belgeler.[75]

2.6. Şer'iyye Sicillerinde Geçen Belge Çeşitleri

2.6.1. Ferman

Dîvan-ı Humayün veya paşa kapısındaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılıp tuğra çekilen Padişahın emirlerini içeren belgedir. Genellikle bu kelime belgelerde tek başına kullanılmaz. Padişaha ait olduğu belli olması için "*Ferman-ı âlişan...*", itibarının yüksek olduğunu göstermek için *"ferman-ı celilu'l-kadr*", mutluluk ve müjde belirtmek için *"ferman-ı sa'âdet-unvan..."*, şeref verdiğini belirtmek için *"ferman-ı şeref-iktiran"*, kesin bir emir olduğunu bildirmek için *"ferman-ı vâcibu'l-iz'an..."*, hatta bazen dünyanın bile itaat etmesi gerektiğini belirtmek için *"ferman-ı*

[74] İlhan, *a.g.t.,* s. 11-12.
[75] H. Halit Atlı, *Örnek Çözümlemelerle Osmanlıca Edebî Metinler ve Arşiv Belgeleri*, Hayrat Neşriyat, 4. Baskı, Isparta, 2018, s. 205.

cihan-muta", tatbikine karşı çıkılamayacağını göstermek için *"ferman-ı kazâ-cereyan"* gibi bir takım kavramlar kullanılırdı.[76]

Sefer açılması, asker sevki, vergi vb. devlet işleri Dîvân-ı Hümâyun'un kararı ve padişahın emriyle hazırlanıp belge haline getirip hazırlanan fermanlar, ya da beylerbeyi, sancak beyi, kadı gibi görevlilerin mektubu veya halktan birinin arzuhali üzerine konunun divanda görüşülüp bir karara bağlanması sonunda hazırlanan fermanlar bu gibi sebeplerden dolayı yazılırdı.[77]

2.6.2. Berât

Nişan, biti ve misal de denilen berat, bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren belge türüdür.[78] Arapça asıllı bir kelime olan Berat yazılı kâğıt anlamına gelir. Padişahın tuğrasını taşıyan bu belgeler tuğranın sahibi olan padişahın saltanatı süresince geçerliydi. Yeni tahta gelen padişah döneminde beratın geçerli olması için tecdid yani yenileme gerekliydi.[79]

2.6.3. Buyuruldular

Türkçe "buyurmak" kelimesinden gelen buyruldu, sadrazam, kazasker ve defterdar gibi görevliler tarafından daha aşağıdaki görevlilere yazılan emirler ve yazılardır.[80]

Yazıldıkları yer bakımından merkez ve taşrada yazılanlar olarak ikiye ayrılmaları mümkün olan bu tür belgelerin özel bir yazılış şekilleri vardır. Fâtih Kanunnâmesi'ne göre padişahın tuğrasını taşıyan hükümler üç şahsın buyrulduları ile yazılırdı. Bunlar; yönetim için sadrazam, maliye ile ilgili defterdar, şer'î meselelerde ise kazaskerler yetkili kılınmıştı.[81]

2.6.4. Hüccet

Sözlükte "delil, burhan, senet" anlamına gelen hüccet, bir davanın ispatına delil demektir. Osmanlı hukukunda hüccet kelimesi iki anlamda kullanılmıştır. Birincisi

---

[76] Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1994. s. 99-100.
[77] Kütükoğlu, "Ferman", TDV İA, Cilt 12, İstanbul, 1995, s. 400.
[78] Kütükoğlu, "Berat", TDV İA, Cilt 5, İstanbul, 1992, s. 472.
[79] Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin*..., s. 124.
[80] İlhan, *a.g.t.,* s. 19.
[81] Kütükoğlu, "Buyruldu", *TDVİA* Cilt 6, İstanbul, 1992, s. 478.

şahitlik, ikrar, yemin ve yeminden dönme gibi bir davayı ispata yarayan hukuki delillerdir. İkincisi kadı huzurunda taraflardan birinin ikrarını, diğerinin bu ikrarı tasdikini içeren ve bir hükmü olmayan hususlara dair belgelerdir. Genellikle her hüccette davacı, davalı ve bu iki taraf arasında olan mesele olmak üzere üç unsur vardır. Kadı huzurunda görülen davalarda hüccetin aslı taraflara verilir, kopyası da sicile kaydedilirdi. Orijinal belgede kadının kabul ettiğine dair ismi ve mührü bulunduğu halde sicillere geçirilmiş belgelerde isim ve mühür bulunmaz. Hüccet çeşitleri Köle ve köle azadı, evlenme, boşanma, boşama, nikahın feshi, nafaka, terbiye velayeti, miras, rehin, rehini kaldırma, borçla ilgili anlaşmazlık, alım satım anlaşmaları, icare, vesayet, vekalet, emanet, barış, hacr-iflas, lukata, gasp, cinayet gibi çok çeşitli konular vardır.[82]

2.6.5. İ‘lam

Hüccetlerden farklı olarak i'lam, terim olarak şer'i bir hükmü olan ve altında kararı veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan, sözlükte ise "bildirmek, öğretmek, işaret koymak" anlamlarına gelir.[83]

2.6.6. Maruz

Ma’rûz arz edilen şey demektir. Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlardır. Veya halkın icra makamlarına yazdığı şikâyet dilekçeleridir.[84]

2.6.7. Mürasele

Kadıların kendi makamlarına denk veya daha aşağı makamlara gönderdiği yazılı belgelerdir. Merkezden gelen kendi tayinini ya da yine merkezden gelen acil bir emri gerekli kişiye yönlendirme babında yazılan belge türüdür.[85]

2.6.8. Temessük

Arapça’da “tutunmak, sarılmak, yapışmak” anlamlarında kullanılan temessük terim olarak borç verilmesi, borcun ödenmesi, bir şeyin teslim edilmesi veya teslim alınması gibi durumlarda karşı tarafa verilen belgelerdir.[86]

---

[82] Mustafa Oğuz-Ahmet Akgündüz, “Hüccet”, *TDVİA*, Cilt 18, İstanbul, 1998, s. 446.
[83] Ahmet Akgündüz, “İ‘lam”, *TDVİA*, Cilt 22, İstanbul, 2000, s. 72.
[84] Hasan Yıldırım, *a.g.t.*, s. 28.
[85] Hasan Yıldırım, *a.g.t.*, s. 29.
[86] Kütükoğlu, “Temessük”, *TDVİA*, Cilt 40, İstanbul, 2011, s. 413.

2.6.9. Vakfiye

Develioğlu lugatında "Bir vakfın şartlarını bildiren resmi senet"[87] diye geçen bu kavram vakıflara vakfedilen malların senedi olan kayıtlardır. Tarihî belge taşımanın yanında sosyal tarih, ekonomi ve kültür tarihi araştırmaları için önemli kaynaklar olan vakfiyeler mukaddime yani Allah'a hamd ve Peygambere salavat ve vakfedenin ünvanı ve hakkındaki bilgiden sonra, asıl metin yani vakfın tanımı mahiyeti ve sınırları belirtilir, hatime yani sonuçta ise dua ve beddua kısmı yer almaktadır.[88] Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde Osmanlı devrine ait 27.000'den fazla vakfiye yer aldığı bilinmektedir.[89]

2.6.10. Suret

Ferman, berat gibi belgelere sahip olanlar, haklarını ispat etmek için suretini ibraz etmek zorundadırlar. Bu belgelerin zarar görmesine engel olmak için hak sahipleri, belgelerin suretleri kullanılırdı. Bu suretlerin gerçek olup olmadığı da kadının denetiminde gerçekleşirdi. Kadı burada noter görevini yerine getiriyordu.[90]

2.7. Ayıntab Şer'iyye Sicilleri

Gaziantep Şer'iyye Sicilleri, 16. yüzyıldan başlayarak Osmanlı Devleti'nin dağılmasına kadar olan dönemi kapsar.[91] Yani denilebilir ki Ayıntab Osmanlı hakimiyetine girdikten sonra şer'iyye sicilleri tutulmaya başlanmış ta ki Osmanlı devletinin yıkılmasına kadar devam etmiştir. Yapılan araştırmaya göre tez isimleri değişiklik gösterdiği için tam olarak kaç adet sicilin çevrilmiş olduğu tespit edilemedi Örneğin; YÖK tez merkezinden Ayıntab şer'iye yazıldığında bazı tezler, Ayıntab şer'iyye yazıldığında bazı tezler, Gaziantep şer'iyye yazıldığında başka tezler karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla geniş araştırmaya tabi tutulması gerekiyor. Aksi halde hangi sicillerin tez konusu olduğunu tam olarak öğrenmek zorlaşacaktır. Tez konusu olan metinlerden başka bu konuda toplu çalışmalar da mevcuttur. Cemil Cahit Güzelbey

---

[87] Develioğlu, a.g.e., s.1671; Bedia Gül Ceren, *Gaziantep Şer'iyye Sicil Defterlerinde Geçen 25 Adet Vakfiyenin Günümüz Harflerine Aktarımı H.948-1222 (M.1541-1808),* Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Lefkoşa, 2015, s. 4.
[88] Osman Gazi Özgüdenli, "Vakfiye" *TDVİA,* 42. Cilt, İstanbul, 2012, s. 466.
[89] Hasan Yüksel, "Vakfiye" *TDVİA,* 42. Cilt, İstanbul, 2012, s. 468.
[90] Betül Çiftçi, *a.g.t.,* s. 11.
[91] Mustafa Öztürk, a.g.m., s. 2.

sicilleri seri halinde çevirmiştir. Bu çeviriler 3 Fasikül şeklinde yayınlanmıştır.[92] Ek olarak muhtelif tarihlerden bazı örnekler toplayıp yayınlamıştır.[93]

Yapılan araştırmaya göre bu konuda çalışılmış tezler tabloda verilmiştir.[94]

No	Yazar	Yıl	Tez Adı (Orijinal/Ceviri)
1.	AYTEN BELK	2021	10 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin transkripsiyon ve değerlendirmesi (H.1012-1014/M.1603-1605) (s.3-101)
2.	AYSUN KARLI	2021	67 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 S. 1-217)
3.	TUĞBA TAŞDEMİR	2021	10 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin transkripsiyon ve değerlendirmesi (H.1012-1014/M.1603-1605) (s.102-203)
4.	SEVİL ÖZOĞLU	2021	12 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (H.1027-1028/M.1618-1619.s.303-397)
5.	ŞEYDA SAĞLAM ÖZTÜRK	2020	67 numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 s. 429-603)
6.	ALİ NOHUTLU	2019	8 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (1-100)
7.	EYÜP ERBİLİCİ	2014	1715 tarihinde Gaziantep'te sosyal, siyasî ve iktisadî yapı: 66 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilleri metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi
8.	DARYA NAJM	2020	H. 1098-1099/M. 1686-1687 tarihli 36 numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin transkripisyon ve değerlendirmesi (S. 1-107)
9.	NEŞE TOĞRUL	2010	129 numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin (H. 1061, 1108, 1142/M. 1650, 1696, 1729) transkripsiyonu ve değerlendirmesi
10.	PERİHAN AKSOY	2018	35 Numaralı Ayntab Şeriye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1094-1095/M. 1682-1683) (S. 1-145) (S.1-145)
11.	SERPİL ACIOĞLU	2012	137 numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicilinin (h. 1216-1220 /m. 1801-1806) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
12.	HASAN YILDIRIM	2012	H.980 /M. 1572 tarihli 166 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi
13.	MEHMET	2010	109 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi

[92] Bunun için bkz: Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicilleri (Cilt 153 ilâ 160) (Milâdî 1886-1909), Fasikül 1 (Hazırlayan: Güzelbey CC). Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları; 1966; Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicilleri (Cilt 144 ilâ 152) (Milâdî 1841-1886), Fasikül 2 (Hazırlayan: Güzelbey CC). *Gaziantep*: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları; 1966; *Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicilleri* (Cilt 142 ilâ 143) (Milâdî 1826 ilâ 1838), Fasikül 3 (Hazırlayan: Güzelbey CC). Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları; 1966.

[93] Bunun için bkz: *Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicillerinden Örnekler* (Cilt 81-141) (Milâdî 1729-1820) (Hazırlayanlar: Güzelbey CC, Yetkin H). Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları; 1970: 80.

[94] Nohutlu, *a.g.t.*; s. 5; Yükseköğretim Kurumu Müdürlüğü, Ulusal Tez Merkezi kaynak tarama. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp, 05.11.2022.

No	Yazar	Yıl	Tez Adı (Orijinal/Çeviri)
	KARASAKAL		(H. 1165 / M. 1752)
14.	HÜSNİYE GÜNER	2006	21 numaralı Ayıntab Şer'iyye sicili defteri h.1059-1060 (m. 1649-1650) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
15.	NALAN ÖZEL	2006	23 nolu Antep Şer'iyye sicil defterinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
16.	RABİA SULTAN TİMBİL	2003	19 numaralı Gaziantep şer'iye siciline göre mülk satışları (1647-1648)
17.	AHMET KÜLEK	2010	71 numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili transkripsiyonu (1-101. sayfalar-H. 1132/M. 1720)
18.	BETÜL ÇİFTÇİ	2017	49 numaralı Antep Şer'iyye sicili değerlendirme ve transkripsiyonu
19.	MAKBULE BAKIRCI	2015	1761-1762 tarihleri arasında Ayntab'da sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 125 Numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi
20.	AYLİN KURT	2013	99 numaralı Ayıntab Şer'iye sicili'nin (H. 1139-1159 / M. 1727-1746) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
21.	Bahar CANDAN	2018	47 numaralı Gaziantep şeriyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (126-267).
22.	Abdullah BİLİCİ	2018	135 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1205-1207/m.1790-1792, s.1-204)
23.	Yüsra EROĞLU	2018	96 nolu Ayntâb şer'iyye sicilinin h. 1153-1154 transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
24.	Berivan Sultan DUMAN	2018	147 numaralı Gaziantep şer'iyye sicili'nin (H.1281-1289/m.1864-1872 s.149-267) transkripsiyonu ve değerlendirmesi
25.	Melahat ARIKAN	2017	12 numaralı Ayntab şer'iyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (h. 1027-1028/m. 1618-1619. s.105-204.)
26.	Zülküf Furkan ALTUNDAŞ	2017	8 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (S.100-200) (H.997-998 / M.1589-1590)
27.	Mehmed Akif DEMİRCİ	2017	47 numaralı Ayntâb Şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1108-1109)
28.	Betül ÇİFTÇİ	2017	49 numaralı Antep Şer'iyye sicili değerlendirme ve transkripsiyonu
29.	Nazan ÜNLÜ	2017	42 numaralı Ayntab Şeriyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (h.992-994/1003-1004 m.1584-1586/1594-1595) (s.1-112)
30.	Leyla AKCAN	2016	1824-1834 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı (142 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi s.1-253)
31.	Çiğdem YILMAZ	2016	122 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1177-1178/M.1763-1764)
32.	Bedia GÜVENÇ	2015	45 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin 101-200. sayfalarının transkripsiyonu ve değerlendirilmesi: H. 1107-1108 / M. 1696-1697

No	Yazar	Yıl	Tez Adı (Orijinal/Çeviri)
33.	Okan İLHAN	2015	20 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s.137-270) H.1060-1061/M.1650-1651
34.	Fatma YILDIZ	2015	42 Numaralı Ayntâb Şeriyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi: H. 992-994 / 1003-1004 M. 1584-1586 / 1594-1595; s. 339 – 450.
35.	GÜLŞAH ELBAY	2019	42 numaralı Ayntâb Şeriyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595) (S.112-223)
36.	Ahmet YARŞI	2014	45 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin ilk yüz sayfası transkripsiyonu ve değerlendirmesi: H. 1107 / M. 1696.
37.	Yılmaz Deniz ATEŞ	2014	40 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin (H. 1103-1104 /M. 1692-1693) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi.
38.	Leyla KAYA	2014	37 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi H.1098-1100/M.1686-1689 (s.1-97).
39.	Mustafa ÇAVDAROĞLU	2013	61 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s. 1-100) H. 1124-1125/M. 1712-1713.
40.	Hasan YILDIRIM	2012	H.980 /M. 1572 tarihli 166 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi
41.	Kemal KUBAT	2012	131 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (h.1182-1195 / m.1768-1780, s.l-96).
42.	İbrahim ARSLAN	2012	166 numaralı (H. 980/M. 1572/1573) Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi.
43.	Serpil ACIOĞLU	2012	137 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin (h. 1216-1220 /m. 1801-1806) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi.
44.	Ahmet DEMİR	2012	159 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi: H. 1322-1323, M. 1904-1905; sayfa 368-499.
45.	Naime Yüksel KAYAÇAĞLAYAN	2011	1714-1715 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 65 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi.
46.	Murat ERYETGİN	2011	149 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (h.1294?1295/m.1877?1878, s.1-150).
47.	Ökkeş NARİNÇ	2010	1712-1715 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal-siyasi ve iktisadi yapı: 64 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin metin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi.
48.	Neşe TOĞRUL	2010	129 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin (H. 1061, 1108, 1142/M. 1650, 1696, 1729) transkripsiyonu ve değerlendirmesi
49.	Ömer Faruk YILMAZER	2010	98/1 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742?1743) transkripsiyon ve değerlendirme.
50.	Sema YÜCE	2010	98 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742?1743) transkripsiyon ve değerlendirme
51.	Sıtkı DAL	2009	139 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve

No	Yazar	Yıl	Tez Adı (Orijinal/Çeviri)
			değerlendirilmesi.
52.	Zemzem YÜCETÜRK	2009	98/3 numaralı Gaziantep şer'iyye sicili (H.1155/M.1742-1743) transkripsiyon ve değerlendirme
53.	Cuma ÇAM	2008	11 numarali Ayntab Şer'iyye sicilinin transkriptsiyonu ve değerlendirilmesi (h.1017/m.1608.1609).
54.	Havva YILDIZ	2006	156 Numaralı Ayntab Şeriyye Sicilinin Transkripsiyon ve eğerlendirilmesi (H 1310-1312, sayfa 3-96, 70-174).
55.	Serhat KUZUCU	2006	123 numaralı Gaziantep Şeriyye Sicilinin Transkripsiyonu ve değerlendirmesi.
56.	Mehmet Ali YILDIRIM	2006	152 numaralı (H. 1302-1303/M. 1884-1885) Ayntab Şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi.
57.	Hüsniye GÜNER	2006	21 numaralı Ayntâb Şer'iyye sicili defteri h.1059-1060 (m. 1649-1650) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi
58.	Aynur GEÇKİL	2006	141 numaralı Gaziantep Şer'i yye sicili, metin-değerlendirme (h. 1234-1236/m. 1818/1821).
59.	Yüksel BABANINOĞLU	2004	155 nolu (H.1308-1310) Gaziantep Şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi.
60.	Handan BOZKURT	2002	Gaziantep 17 nolu şer'iyye sicili.
61.	Halis Adnan ARSLANTAŞ	1997	Antep'in 141 numaralı H. 1261-1270 tarihli şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve kataloğu
62.	Fuat YILDIRIM	1995	108 numaralı Gaziantep şer'iyye sicili.
63.	Galip EKEN	1988	Gaziantep'in 113 numaralı şer'iyye sicili transkripsiyon ve değerlendirme (H.1168-1169 M. 1755-1756).

Tablo 1*:* Tez Olarak Çalışılan Ayıntab Şer'iyye Sicilleri

2.8. 168 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili

Bu çalışmaya konu olan 168 numaralı sicil BOA'de Meşihat bölümünde 177 adet defter arasında 20. sırada yer almaktadır. H. 1030/M. 1622 tarihine ait olan sicil 94 adet görüntüden oluşmaktadır. Bu görüntülerin toplamda 190 sayfa olması gerekir. Ancak yedi (7) varak yani on üç (13) sayfa mükerrerdir.[95] Ayrıca numaralandırmaya göre 16 sayfa eksiktir.[96] Bu sayfalar elde ettiğimiz kaynakta yer almamaktadır. İki (2) varakta ise sayfa numarası yoktur. Bunların eksik sayfalardan hangisi olduğu çözülememiştir. 165 sayfanın numarası vardır. Çeviri için elimizde toplamda 167 sayfa bulunmaktadır.

[95] Bu sayfalar şunlardır; 26-27, 52-53, 70-71, 92-93, 134-135, 156-157, 181.
[96] Varaklara verilen sayfa numaralarına göre bu sayfalar şunlardır; 42-43, 44-45, 60-61, 112-113, 130-131, 132-133, 176-177, 178-179.

Sicilin sayfaları 138-139'a kadar numaralandırma düzgün yapılmıştır. Ancak 140-141. sayfaların olduğu varaktan itibaren sayfa numaraları tersten verilmiştir. Bu varakta olan sayfalardaki belgelerin hepsi aynı yönde yazılmamıştır. Numaralandırmanın bu şekilde yapılmasının sebebi muhtemelen bu durumdan kaynaklanmıştır. Bu çalışmada aynı numaralandırma sistemine sadık kalınarak müdahale edilmemiştir. Çeviriler bu numaralandırma sistemine göre yapılmıştır.

168 numaralı defterin çevisine 41. varaktan yani 78-79. sayfalardan itibaren başlanılmıştır. Bunun sebebi bahsi geçen sayfalardan önceki sayfaların çok tahrip olmasıdır. Kırkıncı varağa kadar olan sayfaların köşeleri yırtılmış, tahrip olmuş, belgeler okunamayacak durumda ya da okunsa bile tamamlanamayacak duruma geldikleri için bu çalışmada yer verilmemiştir. Ayrıca bazı belgelerde şahıs, mahalle, karye isimlerinin yazılmadığı görülmüştür. Çoğu belgede tarih atılmamıştır. Bu durum belgelerin sıralanışını zorlaştırmıştır.

Sicilde kullanılan yazı karakteri Divânî kırmasıdır. Belgelerdeki yazı tipi incelendiğinde muhtemelen kâtip değişikliği olmuştur. Bozuk yazıların olması, bazı yerlerin silik olması gibi sorunlarla karşılaşılmıştır. Aynı nedenlerle her sayfadaki satır sayısı da farklıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM
168 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE AYINTAB

1. AYINTAB'DA İDARÎ DURUM

İnceleme konusu sicilde, merkezden ve eyaletlerden Ayıntab'a gönderilen elli yedi belge mevcuttur. Bu belgeler, ferman, berat ve buyruldulardan oluşmaktadır. Bu yazışmalar, merkezi idarenin önemli gördüğü talepler, öne çıkan ricali veya Ayıntab sancağı ile ilgili atamaları, idarecileri, önemli şahsiyetleri, malî konuları vd. bilgi ve emirleri içermektedir.

Söz konusu belgeler, genellikle H. 1030/M. 1620-1621 senesine ait olsa da kayıtları arasında H. 1028-1029/M. 1618-1620 senelerine ait belgeler mevcuttur.[97] Geçmiş senelere ait belgeler geldiği günlerde deftere kaydedilmemiş ise asıl tarihinin altına bir de kaydediliş tarihi eklenmiştir. Yani bütün belgeler H. 1030/ M. 1620-1621 senesinde deftere kaydedilmiştir. Geliş tarihi ile kayıt tarihinin farklı olması lojistik gecikmelerin yaşandığı ihtimalini akla getirmektedir.[98] Söz konusu belgeler, genellikle hicri ayların ilk günleri ya da son günlerine tarihlenmiştir. Bu şekildeki elli yedi belgeden yirmi beşinde bu tarihler için genellikle "*evâil*" ve "*evâhir*" tabirleri kullanılmıştır.

1.1. Hotin Seferi Dolayısıyla Ayıntab Sancağından Malî Destek Talepleri

Sicilin denk geldiği 1620-1621 yıllarında Osmanlı Devleti II. Osman (Genç Osman) dönemindeydi. Bu dönemde en önemli olay veya olaylar, Lehistan ile olan ilişkiler ve Hotin seferidir. II. Osman, 1618'de tahta çıktığında, kaç yıldan beri devam edegelen Kazak saldırıları sebebiyle başlayan Osmanlı-Lehistan gerginliği devam ediyordu.[99] Bu aşamada yapılan önemli görüşmeler sonucunda yirmi küsur yıldır ordunun başında savaşa çıkmayan padişah geleneği bozulmuş, II. Osman ordunun

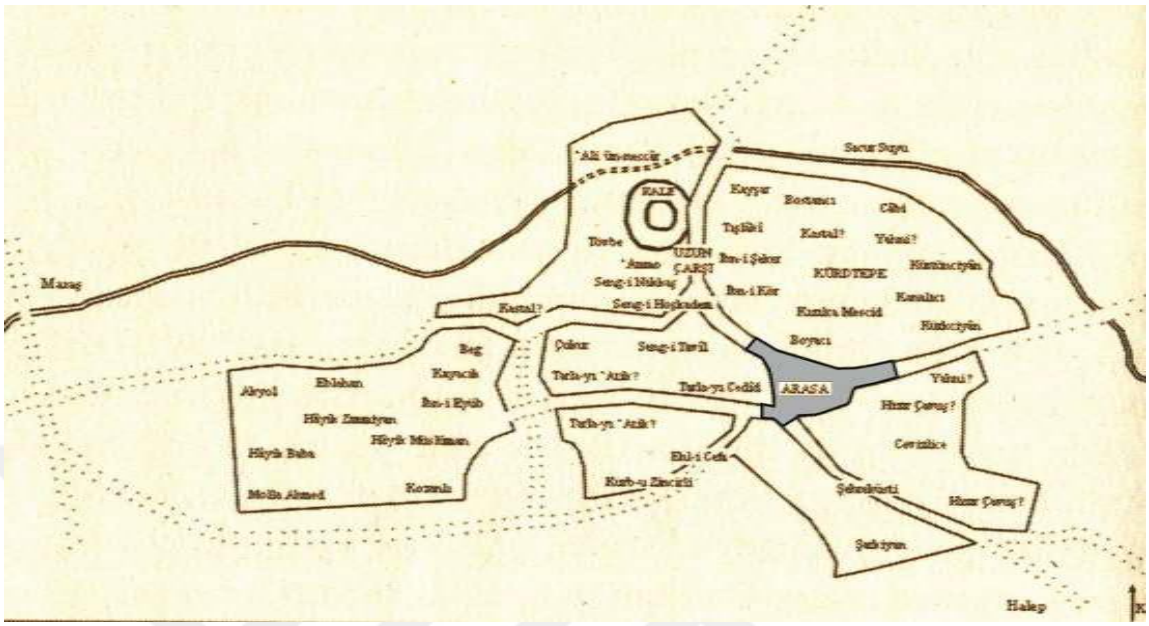
[97] 1028-1029 senelerine ait toplamda dokuz adet belge vardır. Bu belgeler şu sayfalardadır: AŞS, 168/160, 161, 163, 165 (iki adet), 167, 169, 171, 173.
[98] Ör. için bkz.; AŞS, 168/148, 160, 163, 164.
[99] Kadir Kazalak-Tufan Gündüz. "II. Osman'ın Hotin Seferi (1621)". *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 14, sy. 14 (Haziran 2003): 129-44. https://doi.org/10.1501/OTAM_0000000495, **Tarih: 30.01.2025, s. 130.**

başında savaşa çıkmıştır.[100] Bütün vilayetlere ferman gönderilmesi suretiyle bu sefere baharda çıkılacağı haberi verilmiştir. Gönderilen bu belgelerde seferin önemine vurgu yapıldığı görülüyor. Bu vurgu, birçok vilayetin şer'iyye sicillerine yansıdığı gibi[101] bu çalışmaya konu olan 168 numaralı defterde de bir kaç belgede söz konusu edilmiştir. Belgelerin birinde, bu seferin diğer seferlerle kıyaslanmaması gerektiği, "*bi'l-cümle husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir sâîre kîyâs îtmeyûb bir gûn evvel itmâmına cedd û vüs'at ikdâm ve ihtimâm eyleyesiz"*[102] ifadeleriyle vurgulanmıştır. Eyaletlere gönderilen ve Ayıntab sancağına da gelen bir diğer belgede ise *"Ceddim Sultan Süleyman"*[103] ibaresine yer verilmiştir. Belgede ismi geçen kişinin Kanuni Sultan Süleyman olduğu malumdur. Bu belgeyi gönderen padişah II. Osman, Hotin seferi için eyaletlerden savaşa maddi destek istemiş ve fermanlarında seferin çok önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu yaparken, gelirlerin geciktirilmemesi, eksiksiz gönderilmesi, bu konularda gereken hassasiyetin gösterilmesi, aksi halde bunun cezasız kalmayacağına dair dedesi Sultan Süleyman üzerine yemin etmiştir.[104]

Deftere ait en erken tarih olarak Gurre-i Muharrem 1030/26 Kasım 1620 yılında gönderilen bir belgede ise Maraş, Malatya, Akşehir, Ayıntab ve buralara tabi olan yerlerin mekkari[105] bedelleri yazılmıştır.[106]

---

[100] Kazalak-Gündüz, a.g.m., s. 131.
[101] Ankara ve Trabzon Şer'iyye Sicilleri için bkz: Kazalak-Gündüz, a.g.m., s. 132.
[102] AŞS, 168/170-2,171-2.
[103] AŞS, 168/146-1.
[104] AŞS, 168/146-1.
[105] Mekkari: Arapça, Mükari kelimesinden türemiş, ev ve hayvan gibi malları kiraya veren kişi anlamına gelir. Osmalı'da yük hayvanlarla taşındığından orduda ihtiyaca binaen dışardan kiralama usulü ile mekkareler tutulurdu. Merkezden gönderilen belgelere göre Mekkarelerin resmi bir esnaf grubu haline geldiği bilnmektedir. Mekkare esnaf grubunun başına merkezden şeyh atanırdı. Divan-ı Hümayun'dan her kazanın kadısına mekkarelerin uyması gereken kurallar gönderilir ve güvenirlikleri için kefil tutmaları şartı koşulurdu; Ömer İşbilir, "Mekkâre", *TDVİA*, Cilt 28, Ankara, 2003, s. 554.
[106] AŞS, 168/170-1.

Şekil 1. 17. Yüzyılda Ayıntab.[107]

1.2. Önemli Merkezi ve Mahalli Yöneticiler

Merkezi idare tarafından Ayıntab'a gönderilen yazışmalarda önemli devlet ricalinden bazılarının isimlerini görmek mümkündür. Buradan hareketle Osmanlı tarihi için kısa ve özlü bilgiler elde etmek mümkündür. Mesela, tarihi olmayan bir belgede "mahall-i hatem Ali Paşa, vezir-i a'zâm halâ"[108] imzalı bir ferman yer almaktadır. Kayıtta ismi geçen şahıs 1581-1621 tarihleri arasında yaşamış ve bir yıl yetmiş altı gün sadrazamlık yapmış olan İstanköylü Çelebi Güzelce Ali Paşa'dır. Daha önce çeşitli eyaletlerde vezirlik ve kaptan-ı derya görevlerini yürütmüştür. 23 Aralık 1619'da Güzelce Ali Paşa Osmanlı'nın 57. Sadrazamı olmuştur. Padişah II. Osman'ı Hotin seferine teşvik edenin de Güzelce Ali Paşa olduğu bilinmektedir.[109] Bu belgede, mahalli görevi belirtilmeyen Piri Efendi'ye hitaben, Malatya ve Maraş eyaletleri ile bağlı sancaklarından fazla akçe talebinde bulunulmuştur. Piri efendinin Malatya veya Maraş'ta idari görevde bulunduğu kuvvetle muhtemeldir.

[107] Hülya Canbakal, *17. Yüzyılda Ayıntab Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, 1. Baskı, Çev. Zeynep Yelçe, İletişim yay., İstanbul, 2009, s. 40.
[108] AŞS, 168/171-1.
[109] İdris Bostan, "Ali Paşa, Güzelce", *TDVİA*, Cilt 2, İstanbul, 1989, s. 424-425.

1.2.1. Sancakbeyi

Osmanlı'da ilk sancakbeyi uygulaması Osman Bey'in 1299'da Karacahisar'ı fethettikten sonra oğlu Orhan Bey'i buraya sancakbeyi olarak tayîn ettiği bilinmektedir. Zamanla idarî ve mülkî yetkilerle donatılan sancakbeyleri kadıların yetki alanlarını daraltmıştır. Bu durum klasik dönem boyunca devam etmiştir.[110]

17. yy. da 245.130 akça geliri olan Ayıntab sancağının[111] Kasım Bey'in idaresinde olduğu anlaşılmaktadır. Merkezden ve eyaletlerden gelen belgelerde Kasm Bey'e hitap edilmiştir. Yerel belgelerde dolaylı da olsa Kasım Bey'in bahsi geçmektedir. H. 1027-1028/M. 1618-1619 tarihli 12 numaralı sicilden öğrendiğimiz kadarıyla Kasım Bey halen Ayıntab sancakbeyi idi.[112] H. 1030/M. 1620-1621 senesinde de Kasım bey'in beratı yenilenmiştir ve görevine devamı sağlanmıştır.[113]

1.2.2. Kaimakam

Sancak Beyi'nin kaimakamları onun adına bazı işlerini yürüttüğünü belgelerden öğrenmekteyiz. Söz konusu çalışmada bahsi geçen kaimakam, Tanzimat Dönemi'ne kadar olan tarihi süreçteki tanımıdır. Tanzimat Dönemi'ndeki kaimakam ise kazanın mülki idare amiridir. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kaimakamın konumu değişmiştir.

Sancakbeyinin kaimakamı aynı zamanda kadının naibi olabileceği farkedilmiştir. H. 1030/M. 1620-1621'de kaimakam sıfatıyla üç isim karşımıza çıkmaktadır. Ali Ağa, Seyyid Mehmed Efendi ve Seyyid Yusuf'dur. Bu isimlerden Ali Ağa en çok ismi duyulan kimselerdendir. Ali Ağa'nın aynı zamanda *canib-i şer'den Naib* olduğunu da öğrenmekteyiz.[114] Keşif ile ilgili bir belgede Ali Ağa'nın hem kaimakam hem de naib olduğu kaydedilmiştir.

1.2.3. Subaşı

Subaşılar, sancakların güvenliğinden sorumlu olup kadıların verdiği cezayı uygulamak üzere suçluyu bulup gereğini yapan amirlerdir. Bir bakıma bugünkü emniyet amiri durumunda idiler. Bu sicilden öğrendiğimize göre H. 1030/M. 1620-1621 tarihinde

---

[110] Arıkan, *a. g. t*., s. 273.
[111] Hüseyin Çınar, *18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2000, s. 77.
[112] Arıkan, a.g.t., s. 273.
[113] AŞS, 168/164-2.
[114] AŞS, 168/98-1.

Ayıntab Subaşısı görevini Hızır Bey adlı kişi yürütmektedir.[115] İlgili yazışmaya göre, şehir subaşısı Hızır Bey, Naib Ali Ağa ile birlikte bir yaralama olayının keşfine çıkmışlardı.

Ayıntab'ın asayişi ile ilgili bir araştırmada H. 1030/M. 1620-1621 tarihinde subaşı Ebubekir adında birisi olduğu belirtilmiş ve kaynak olarak da bu çalışmaya konu olan 168. Numaralı defterin 150. Sayfasındaki ikinci belge gösterilmiştir. Bu kayıtta Ebubekir subaşı birisinden bahsedilmiştir. Bu sayfadaki belgede subaşı Ebubekir'in tayini ile ilgili beratın altında Ali Beşe adı ve mührü ile Muhammed Ağa'ya gönderildiği görülmektedir. Ebubekir subaşı senevi mahsulatın toplanması için tayin edildiği bildirilmiş ancak hangi bölgenin mahsulatı olduğu belirtilmemiştir.[116] Dolayısıyla adı geçen çalışmada H. 1030 yılı için sadece bu belgeye dayanarak subaşı belirtilmiştir. Ebubekir adlı şahıs Ayıntab'ın veya başka bir bölgenin subaşısı olması ihtimal dahilindedir.

1.2.4. Kadı

Kadı kavramı hakkında, ilk bölümde ayrıntılı bilgiler aktarılmıştır. Burada ise, bazı fermanlarda veya buyuruldularda adı geçen birkaç kadı hakkındaki kısa tespitlere yer verilmiştir. Buna göre, merkezden ve çevreden gelen belgelerde Ayıntab kadılarına hitap eden yazışmalara rastlanmaktadır. Mesela, şikayetler dolayısıyla mahalline gönderilen tarihsiz yazışmanın birinde, müftü ile beraber Ayıntâb kadısı Mevlâna Mehmed Efendi'nin adına yer verilmiştir.[117] Diğer bir bir belgede ise *"kıdvetü'l-kuzâti ve'l-hükkâm Ayıntâb Kadısı Mevlâna Abdulbaki zîde fazluhû"* şeklindeki ifadelerle bizzat Ayıntab kadısının adı zikredilmiştir.[118]

Muhtemelen yine bu zat ile ilgili olarak *"el-Fakir Seyyid Mehmed el-Hüseyni el-Kadî-asker-i Anadolu"* imzası ve kazaskerin "*şerî'at nisâb Mevlâna Mehmed Efendi kâme-yâb"* şeklindeki hitabı ile mevcut görevine ek olarak 1 Ramazan 1029 /M. 31 Temmuz 1620 tarihinden itibaren günlük yüz elli akçe ile Türkmen Halep kazası

[115] AŞS, 168/98-1.
[116] Fatma Yıldırım, "XVII. Yüzyılda Ayıntab Şehrinde Asayişi Sağlayan Görevliler". *Gaziantep Üniversitesi Ayıntab Araştırmaları Dergisi* 7/1 (Haziran 2024), ss. 56-74, s. 62.
[117] AŞS, 168/169-2.
[118] AŞS, 168/180-3.

kadılığının verildiği belirtilmiştir.[119] Ayıntab'ın asayişi ile ilgili bir araştırmada H. 1030/M. 1620-1621 yılına ait kadı listesinde Ayıntab sancağının kadısı için "*Mevlana"* elkabı kullanılmıştır.[120]

Maraş ve Malatya eyaletlerine ve bağlı sancaklara H. 22 Zilhicce 1029/M. 18 Kasım 1620 tarihinde gönderilen bir ferman, daha önce Rumeli Beyler beyliği yapmış mevcut Başdefterdar Hasan Paşa'nın adı ve nişanı ile nişanlanıp gönderilmiştir.[121] Yine Başdefterdar Hasan Paşa tarafından H. 22 Zilhicce 1029/M. 18 Kasım 1620 tarihinde gönderilen bir yazıda, Haleb'de vefat eden Sadrazam Mehmet Paşa ile ilgili kayıtlar vardır. Aynı belgede, Haleb Beylerbeyi ve daha önce Karaman Beyler Beyi olup o tarihte Haleb defterdarlığı yapamakta olan Ahmed Bey ve ismi geçmeyen Haleb kadısına hitap ile vefat eden Mehmed Paşa'nın mal varlığının miriye devredilmesi için gerekli işlemlerin istenmiştir.[122] Bu belgeden ve başka belgelerden hareketle Ayıntab'ın o tarihte Haleb Beylerbeyliğine bağlı olduğu anlaşılıyor.[123]

Vezir Hüsrev Paşa ile ilgili olarak Ayıntab'a 23 Receb 1030/M. 13 Haziran 1621 tarihinde gönderilen bir tebliğat vardır. Bu tarihlerde tarihi araştırmalara göre Hüsrev Paşa adında iki kişinin adını duymaktayız. Birisi belgenin gönderildiği tarihte hayatta olup II. Osman'ın katlinden sonra tarih sahnesine çıktığı görülmektedir. Erzurum Beylerbeyi Abaza Paşa'nın isyanı sırasında yeniçeri ağası olduğu ve isyanı bastırmakta yararlılık gösteriği bilinen Hüsrev Paşa belgedeki kişi değildir. Belgede adı geçen Hüsrev Paşa deli lakabıyla tarihte bilinen kişi, Yavuz Sultan Selim'le beraber Çaldıran savaşına katılmış, sonrasında Karaman Beylerbeyi olmuş, Mercidabık savaşında ordunun sağ kanadında yer almış, Bozoklu Celal ve Canberdi Gazali isyanlarını bastırmak için görev alan önemli devlet adamlarındandır.[124] Adı geçen Hüsrev Paşa'nın Ayıntab, Halep ve civar merkezlerde vakıfları mevcuttur. Sicildeki Hüsrev Paşa isminin geçmesinin nedeni de evlatlarının Ayıntab'daki boyahaneleri olduğu ve bunlara sahip

[119] AŞS, 168/168-2.
[120] Yıldırım, a.g.m., s. 60.
[121] AŞS, 168/170-2.
[122] AŞS, 168/167-2.
[123] AŞS, 168/140-2.
[124] Abdülkadir Özcan, "Hüsrev Paşa, Deli", *TDVİA*, Cilt 19, İstanbul, 1999, s. 40-41.

çıkılması ile ilgili buyruldudur. Sonuç olarak, muhtemelen kadı marifeti ile O'na ait olan mallar kiralanmış veya satılmıştır.[125]

Tarihi olmayan bir buyrulduda ise, Ayıntab kadısı ve müftüsü ile beraber Kilis Müftüsü Mevlâna Mustafa Efendi ve Kilis Kadısı Mevlâna Şücâeddin Efendi'nin adları geçmektedir.[126] Yine Haleb'e ve bir sureti Ayıntab'a gönderilen bir fermanda da Halep Kadısı Abdusseydi Mahmut el-Kadı'nın adına yer verilmiştir.[127]

Önemli olan bir nokta da Ayıntab'a gönderilen emirlerden birinde bir aşiretin liderinden bahsedilmesidir. Buna göre, "*Afşâr cemâ'tinden Sâbıka Şâm-ı şerîf bekçîlerinden olûb vefât îden mîr-i 'aşîret olân Süleymân"*[128] vefat etmiş, terekesi askeriyeye ve mirasçılarına bölüştürülmüş olduğundan, bir daha bu konunun açılmaması gereği bir dava ile mahkemeye taşınmıştır.

1.2.5. Naib

Naib başlığı ilk bölümde ayrıntılı bir şekilde aktarıldığı için burada sadece Ayıntab'daki naibden bahsedilmiştir. Bu dönemde hem sancak beyinin kaimakamı hem de naib olan Ali Bey veya Ali Ağa'nın ismini görmekteyiz.[129] H. 4 Zilkade 1030/M. 19 Eylül 1621 ve H. 8 Zilkade 1030/M. 24 Eylül 1621 tarihlerinde iki belgede ise "kassam askeri naibi" tabiri kullanılmıştır. Bu görevi yerine getiren kişi de Mevlana Abdurrahman Çelebi'dir.[130] Bu kişi genelde üzerinde anlaşmazlık olan malların paylaşımında görevi gereği ismi geçmiş ve her ikisinde de kardeşini vekil olarak göndermiştir. H. 1029(M. 1620) senesinin Zilhicce ayının ortasında gelen bir beratta kadı naibi olarak muhatap alınan kişi Mevlana İbrahim adında birisidir. Bu belge önceki seneye ait bir belgedir. Ancak kaydı H. 24 Rebiülevvel 1030/M. 16 Şubat 1621 tarihinde yapılmıştır.[131] Anlaşıldığı üzere Mevlana İbrahim 1029 senesinde Kadı naibi olarak görev yapmıştır.

[125] AŞS, 168/146-1.
[126] AŞS, 168/169-2.
[127] AŞS, 168/166-1.
[128] AŞS, 168/140-1.
[129] AŞS, 168/98-1.
[130] AŞS, 168/123-1, 128-2.
[131] AŞS, 168/165-1.

1.2.6. Müftü

Kendisine sorulan umumî ve hususî, şer'î ve hukukî meselelere dair fetva veren kişidir. Kadının en önemli yardımcılarından biri olan müftü, kadının isteği üzerine bazı durumlarda fetva verir ve kadının karar vermesini kolaylaştırırdı.[132] Kadılar, hukuki bir anlaşmazlık durumunu çözerken, doğru karar vermek ve Şer'i hukukun kaidelerine riayet etmek için yakınlarındaki İslam hukukunu iyi bilen müftülere başvurabilirlerdi.[133]

Sicilin ait olduğu dönemde iki tane müftünün adını görmekteyiz. Birincisi Mevlânâ İbrahim Efendi, boşanma ile ilgili bir fetva verdiğinden dolayı adından bahsedilmiştir. H. 1 Şevval 1030/16 Ağustos 1621 tarihinde olan davada ismi geçmiştir.[134] İkincisi ise belgede tarih olmadığı için aynı sayfada H. 30 Zilkade 1030/ M. 15 Kasım 1621 tarihli bir belge olduğundan bu belgenin de o tarihe yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu belge Ayıntab ve Kilis kadı ve müftülerine hitaben daha önceki şikayetlerine verilen bir cevaptır. Belgeden Mevlâna Emrullah Efendi adında bir müftünün görevde olduğu anlaşılmaktadır.[135]

1.2.7. İmam

Bazı belgelerde imamların ismine yer verilmiş olduğu görülmektedir. Bu imamlar, görev yaptığı camiin veya mescidin mülkiyetinde olan dükkanların veya mülklerin icâreye verilmesi hasebiyle belgelerde yer almıştır. Bu sayede o tarihlerde Ayıntab'da faaliyet gösteren bazı cami ve mescitlerin isimlerini de öğrenebilmekteyiz. "*Sokak-ı Hoşkadem mahallesinde vâk'i Monlâ Ahmed mescidîne imâm ve mütevellî olân mevlânâ 'Abdulvehhâb Efendî"*[136]*, "Karş mescidinin imâmı olân Monlâ Hüseyîn"*[137]*, "'Alaüddevle-i kebir Câmi'ne hatîb olân Mevlânâ 'Abdurrahman Efendî"*[138]*, "Mevlânâ 'Abdulhalim Efendî'nin imam olduğu cami ve monlâ Husâm'ın imam olduğu mescit"*[139]*, "Bey Câmi'-i şerîfinin imâmî olân Monlâ İbrâhîm"*[140]*, "Uzun bazârda vâki' mahkeme*

[132] Arıkan, *a.g.t.*, s. 270.
[133] İlhan, *a.g.t.*, s. 259.
[134] AŞS, 168/107-1.
[135] AŞS, 168/169-2.
[136] AŞS, 168/104-2.
[137] AŞS, 168/105-1.
[138] AŞS, 168/125-3.
[139] AŞS, 168/125-3.
[140] AŞS, 168/135-1.

mescidi dimekle ma'rûf mescid-i şerîfde vakt-i zuhr ve 'asrda imâm olan Mehmed"[141] şeklindeki kayıtlarla belgelerde mescid/cami ve imamların adları zikredilmiştir.

H. 1029/M. 1619 tarihli ve yukarıdaki malî konulardan farklı bır uyarı yazısında ise, Uzun Pazar'daki mahkeme mescidinde imam olan Mehmed'in, görevinde gevşeklik gösterdiği gerekçesiyle şikâyet edilmiş olmasına binaen, naibe gelen cevapla kendisine öğle ve ikindi namazlarında imamlık yapması için berat verilmiş olduğu ve şikâyete yol açmaması yönünde uyarılmıştır.

1.2.8. Askerler

Osmanlı Devleti'nde merkez kuvvetler arasında yer alıp asırlar boyunca fetihlerin kazanılmasına doğrudan etki eden yeniçieriler, payitahtın dışında kalan taşrada da faaliyet göstermektedirler Yeniçeriler 16. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul dışında kalan eyalet ve sancaklara da gönderilmiş ve askeri üsleri kurulmuştur.[142]

Eyalet ve sancaklara giden yeniçeriler doğal olarak Ayıntab'da da görülmeye başlanmıştır. Çalışmaya konu olan bu sicilde yeniçerilerden çokça bahsedilmiştir. Buna göre sicilin tutulduğu 1620'lerde Ayıntab'ın yeniçeri ağası Mustafa Ağa idi.[143] bu zat, Mustafa Ağâ ibn-i 'Abdulmennân adı ile tarihlerde Ayıntâb zâbiti olduğu belgelerde kayıtlıdır.[144] Asayiş ile ilgili birkaç belgeye göre, bu isim Mustafa Ağa ya da Mustafa Paşa şeklinde kaydedilmiştir. Bu yazışmalarda, Ayıntab'da yasakçı namıyla halka zulmeden yeniçerilerin ortadan kaldırılması gerektiği ve bu görevin Mustafa Ağa'ya verilmiş olduğu belirtilmiştir. *"Hacı Mustafa Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı 'âli"* imzasıyla Mustafa Ağa da bu durumu Ayıntab kadısına bildirme gereğini hissetmiştir.[145]

Osmanlı şehirlerinde, sosyal ve iktisadî açıdan ihtisap görevi muhtesibin uhdesinde idi. Bu nedenle onun şehir düzeni ve birçok hizmetin yerine getirilmesinde önemli görevleri vardı.[146] Bu yıllarda söz konusu görevi de yine Mustafa Ağa ibn-i Mennan'ın üstlenmiş olduğu görülmektedir.[147]

---

[141] AŞS, 168/165-1.
[142] Ünal, *a.g.e*., s. 78-80.
[143] AŞS, 168/101-4.
[144] AŞS, 168/137-2.
[145] AŞS, 168/169-1.
[146] Ruhi ÖZCAN, "XVII. Yüzyılın Ortalarında Ayıntab Gaziantep" *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2004, 5.9, ss. 31-39, s. 32.
[147] AŞS, 168/101-4.

Farklı belgelerde de dergah-ı ali yeniçerileriden birkaç kişinin adı zikredilmekte veya bizzat kendi imzalarını taşıyan kayıtlar bulunmaktadır. Mesela, *"Dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden Sefer Beşe"*[148]*, "dergâh-ı 'âli çavuşlarından kıdvetü'l-akrân Hüdaverdi Çavuş"*[149]*, "dergâh-ı 'âlî yeniçerilerinden Gediklû olân Mumcu Mehmed* (Birkaç yerde ismi geçen bu kişi vergi toplama görevlisidir.)"[150]*, "El-Hac Mustafa Yeniçeri-i Dergâh-ı 'alî halâ"*[151]*, "Hacı Mustafa Ağay-ı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı 'âli"*[152]*, "dergah-ı Ali yenîçerîlerilerinden Mustafa Paşa"*[153] (Yukarıda ismi geçen şahıs Yeniçeri ağasıdır) adlarında yeniçerilerden bahsedilir.

Bilindiği üzere tımarlı sipahiler, sancaklarda güvenliğin önemli bir parçası ve savaş zamanlarında ordunun önemli bir koluydu. Bunlar, timar ve zeamet adı verilen dirlikleri tasarruf eder ve sefer zamanında sancak beylerinin bayrağı altında savaşa giderlerdi. Sancakbeyi, sancağındaki sipahilerin en büyük komutanıydı.[154]

Bu sicilde ismi geçen önemli görevlilerden birisi de sipahiler kethüdasıdır. Bu dönemde adı geçen görevi Mehmet Bey yürütmekte idi.[155] Merkezden gelen belgelerde bizzat kendisine hitap eden kayıtlara rastlanmaktadır. Yine sancakların güvenliği ile ilgili önemli görevlilerden biri de silahdarlar idi. Bu görevi, H. 1030 senesinde Veli Bey'in yürütmekte olduğunu görmekteyiz.[156]

2. YERLEŞİM

2.1. Ayıntab Merkezi

İnceleme konusu sicilde Ayıntab kent merkezi hakkında ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Yalnızca iki-üç yerde "meydan"[157] dan bahsedilmektedir. Bundan anlaşılıyor ki şehir merkezinde meydan adında bir toplanma alanı bulunmaktadır. Bir de *"şehir toprağında Köroğlu yeri dimekle ma'ruf"* şeklindeki ifadede bir bölgeden

[148] AŞS, 168/sayfa numarası yok (1. Sayfa olması gerekiyor) 2. Belge.
[149] AŞS, 168/180-2.
[150] AŞS, 168/168-1, 170-2, 171-2.
[151] AŞS, 168/168-1.
[152] AŞS, 168/169-1.
[153] AŞS, 168/93-2.
[154] Ünal, *a.g.e.*, s. 88-90.
[155] AŞS, 168/123-1, 128-2, 167-1.
[156] AŞS, 168/164-1, 167-1.
[157] AŞS, 168/101-5; Buraya Arasa Meydanı denildiği de kaynaklarda mevcuttur; Canbakal, a.g.e., s. 40.

bahsedilmiştir.[158] Burası hem çarşı hem de meydan gibi bir merkezi olduğu tahmin edilmektedir. Bundan başka "şehir toprâğında Su yukarı"[159] ve kale altı (tahte'l kal'a)[160] mevkii olarak bilinen ve aynı zamanda Uzun Pazar adlı bir çarşıyı da barındıran merkezler de bulunmaktadır. Şehrin, en önemli yeri kale olduğu tahmin edilmektedir.

2.2. Mahalleler

Mahalleler, cemaat ve din anlayışı içerisinde yönetilmek için oluşturulan yerleşim biçimleridir. 16. yüzyıl ve öncesine bakıldığında mahalle ismi genelde bir cami veya mescitle anılıyorken 17. yüzyılda -tablodaki mahalle isimlerinden de anlaşılacağı üzere- daha şahıs isimleriyle isimlendirilmiştir.[161] Bu bakışla mahallelere ayrılan Ayıntab, 1543 yılına ait tahrir defterlerine göre 29 mahalleden oluşmaktadır. 1670 yılında Ayıntab'a gelen Evliya Çelebi de bu sayıyı 32 olarak veriyor.[162] Ayıntab'da 168 numaralı sicilde geçen mahalle sayısı ise 29'dur. Bu mahalleler, genellikle cami-mescid, şahıs, topluluk, bölge veya içinden çıkan ürün isimleri ile adlandırılmıştır.

1.	Çukur Mahallesi	**16.**	Cabi Mahallesi
2.	Tarla-i Atik Mahallesi	**17.**	Tuba Mahallesi
3.	Tarla-i Cedid Mahallesi	**18.**	Karaca Mahalle
4.	İbn-i Şeker Mahallesi	**19.**	Han Elçi Mahallesi
5.	Kürtünciyan Mahallesi	**20.**	Boyacı Mahallesi
6.	Cevizlice Mahallesi	**21.**	Seng-i Hoşkadem Mahallesi
7.	Taşlaki Mahallesi	**22.**	Kastel Mahallesi
8.	İbn-i Eyüb Mahallesi	**23.**	Ali Neccâr Mahallesi
9.	Kör Mahallesi	**24.**	Kayser Mahallesi
10.	Ammu Mahallesi	**25.**	Yazıcık Mahallesi
11.	Kızılca Mescid Mahallesi	**26.**	Habek Mahallesi
12.	Şarkiyan Mahallesi	**27.**	Yenice Mahallesi
13.	Bostanciyan Mahallesi	**28.**	Akyol Mahallesi

[158] AŞS, 168/123-1.
[159] AŞS, 168/124-1.
[160] AŞS, 168/134-1.
[161] Çınar, *a.g.t.*, s. 50-51.
[162] Çınar, *a.g.t.*, s. 50.

14.	Şehreküstü Mahallesi	**29.**	Ehl-i Cefâ Mahallesi
15.	Bucağı Mahallesi		

Tablo 2: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Mahalleler

2.3. Köyler ve Mezrâlar

Ayıntab Sancağı'na bağlı 29 köy ve 3 adet mezra diyebileceğimiz yerleşim yerinden bahsedilebilir. Çalışılmış sicillerde bu sayının artıp veya azaldığı tespit edilmiştir. Ayıntab Sancağı'na bağlı köylerin aşağıdaki tabloda ismi geçen köylerden ibaret olup olmadığı bilinmemektedir.

1.	Karye-i Göçgid	**16.**	Karye-i Dârpû
2.	Karye-i Tağantan	**17.**	Karye-i Mızmız
3.	Karye-i Karabük	**18.**	Karye-i Birc
4.	Karye-i Mirvân	**19.**	Karye-i Dutluca
5.	Karye-i Görgün	**20.**	Karye-i İnhişli
6.	Karye-i Edibni	**21.**	Karye-i 'Arablar
7.	Karye-i Urûl	**22.**	Karye-i Hacer
8.	Karye-i Dikişli	**23.**	Karye-i Çöreklik
9.	Karye-i Kızılhisar	**24.**	Karye-i Rumultu
10.	Karye-i İbrâhîmî	**25.**	Karye-i Karadiken
11.	Karye-i Elmalı	**26.**	Karye-i Vahne
12.	Karye-i Baylik	**27.**	Karye-i Yadamluc
13.	Karye-i Semâvan	**28.**	Karye-i .....
14.	Karye-i 'Arab	**29.**	Havalı mezr'ası
15.	Karye-i Babalık	**30.**	Battal Oyuk
16.	Karye-i Erel	**31.**	Dülük

Tablo 3: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Köyler

2.4. Kazalar ve Nahiyeler

Bu sicile göre sadece Nizib kazâsı dava konuları arasında yer almaktadır.[163] *"Nâhiye-i Burc"*[164] adında bir nahiyeden de bahsediliyor. Ayıntab tarihinde adını sıkça

[163] AŞS, 168/109-2.
[164] AŞS, 168/141-1.

duyduğumuz Telbeşar kazası ve Belpınar kazasının H. 1061/M. 1651 tarihinde Ayıntab'a tekrar bağlandığını öğrenmekteyiz. Bu tarihten önce ifraz edildiği bilgisi belgelerde mevcuttur. [165] Bu nedenden dolayı olsa gerektir ki isimleri bu çalışmaya konu olan 168 numaralı sicilde görülmemektedir.

3. SOSYAL KURUMLAR VE TİCARET

3.1. Toplumsal Oluşumlar

Ayıntab halkının genel olarak Müslüman olduğu bilinse de gayrimüslim tebaanın bölgede yaşadığı arşiv kayıtlarından anlaşılmaktadır. Nitekim belgelerde Hıristiyanlardan da bahsedilmektedir. Mesela, "*Kilîsâdan Haçuki veled-i İbrahim"*[166] diye bir Hıristiyan ile ilgili bir dava bulunmaktadır. Başka bir tespitte, "*Rum kal'a hâslarına tâbi' Ayıntâb'da sâkin olan Zimmîler*[167] ifadeleri ile Ayıntab merkezinde Müslüman olmayan ve zimmî diye tanımlanan grupların varlığına işaret edilmiştir. "*Nizib kazâsına tâb'i Yâdâmlûc nâm karyede sâkin Türkmân teb'asından Ebû Âd"*[168] cümlesiyle yer alan Mahkemeye konu olan bir dava konusunda ise, bu köyde Türkmenlerin yaşadığı tespit edilmiştir. Bölgede Arap, Kürt vb farklı milletlerin yaşadığı bilinse de metinlerde müstakil olarak rastlanılmamıştır. Ancak buna işaret eden isimler mevcuttur.

3.2. Camiler ve Mescitler

Osmanlılarda bir yerleşim yerinin en önemli faktörlerinden birisi de camilerdir. Bedrettin Aynî'ye göre, 15. yüzyılda Ayıntab'da 9 cami, 120 mescit; 16. yüzyıl vakıf tahrir kayıtlarına göre 11 cami, 60 mescit; Evliya Çelebi'ye göre ise 17. yüzyılda 140 cami ve mescit ve son olarak şer'iyye sicilleri kayıtlarına göre 18. yüzyılda 38 cami 72 mescit bulunmaktadır.[169]

Bu sicildeki belgelerden hareketle, bağlı dükkanlarının kiralanması dolayısıyla dört caminin isimleri geçmektedir. Buna göre dükkanlar ve içindeki ürünler, mütevelliler

[165] İlhan, *a.g.t.*, s. 264.
[166] AŞS, 168/79-2.
[167] AŞS, 168/167-1.
[168] AŞS, 168/109-2.
[169] Akt. Çınar, *a.g.t.*, s. 207.

aracılığıyla kaç sene icâreye verildiği de muhakkak belirtilmek suretiyle birkaç yıllığına kiralanmıştır. Bu camiler aşağıdaki tabloda verilmiştir;

	Camiler	**Bulunduğu Mahalle**
1.	Alâ-ud-devle Câmi-i Şerîf[170]	Sokak-ı Hoşkadem Mahallesi
2.	Tahtalu Câmi-i Şerîf[171]	İbn-i Şeker Mahallesi
3.	Eyüb Mahallesi Câmi-i Şerîf[172]	İbn-i Eyüb Mahallesi
4.	Bey Câmi-i Şerîf[173]	Bey Mahallesi

Tablo 4: 168 Numaralı Sicilde İsmi Bulunan Camiler.

Yine bu sicile göre Ayıntab kent merkezinde altı mescid bulunmakta idi. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

	Mescitler	**Bulunduğu Mahalle**
	Monlâ Ahmed Mescidi[174]	Sokak-ı Hoşkadem Mahallesi
	Karş Mescidi[175]	Eyüboğlu ya da İbn-i Eyüb Mahallesi
	Mescid-i şerîf ya da Kızılca Mescid[176]	Kızılca Mescid' Mahallesi
	Hayreddin Mescidi[177]	Akyol Mahallesi
	Mağara Mescidi[178]	Cabi Mahallesi
	Mahkeme Mescidi[179]	İbn-i Şeker Mahallesi

Tablo 5: 168 Numaralı Sicilde İsmi Geçen Mescitler.

3.3. Vakıflar

Toplumsal yapıların olduğu yerlerde gelirlerini halkın karşılaması sonucunda ayakta kalabildiği bilinmektedir. Bu sebeple insanlar hayır adı altında mülklerini bu tür toplumsal yerlere aktarmışlardır. Bu durum vakfetme olarak bilinmiştir. Her sosyal alanda olabileceği Ayıntab'da da bu durum yaşanmış ve söz konusu sicile yansıyan örnekler saptanmıştır. Vakfetme ve hibe konusu ile ilgili sicilde 2 adet belge mevcuttur.

[170] AŞS, 168/91-1, 125-3.
[171] AŞS, 168/125-3.
[172] AŞS, 168/129-1.
[173] AŞS, 168/135-1.
[174] AŞS, 168/104-2.
[175] AŞS, 168/105-1.
[176] AŞS, 168/114-3, 114-4.
[177] AŞS, 168/164-3.
[178] AŞS, 168/173-2.
[179] AŞS, 168/165-1; Ayrıca bkz.; Çınar, a.g.t., s. 21.

Maddî durumu iyi olan insanlar mülklerini yani ev, arsa ve taşınabilir mallarını vakfetmişlerdir.

Bir başka örnekde Kızılca mescid mahallesinden Mustafa oğlu Yusuf adında bir hayırsever mahalledeki evini ve Çakır Bucağı denilen yerdeki ceviz ağaçlarını hayatta kaldığı sürece kendi kullanımında, vefat ettikten sonra evlatlarının kullanımında ve onlar da vefat ettikten sonra vakfedilmesine dair beyan vermiştir. Mescidin etrafında yaşayan fakir halka vakfedilmesi ve ceviz ağaçlarından gelen gelirlerle her sene Muharrem ayında aşure dağıltılması isteğinde bulunmuştur.[180] Başka bir örnekte ise Pir Muhammed adında bir adamın vefatından önce kendi malından elli kuruş mahalle fakirlerine vakfettiği ancak vefatından sonra mallarını elinde bulunduranların bu konuda zorluk çıkardığına dair mahkemede davalık bir duruma düşmüştür.[181]

Yukarıdaki vakfetme faaliyetleri dışında belgelerden tespit edilebildiği kadarıyla Ayıntab'da H.1030 yılında kayda geçen vakıf sayısı yedidir. Bu vakıflar genellikle mütevelli tayini ve mallarının icâreye verilmesi nedeniyle gündeme gelmiştir. Cami ve vakıflara ait dükkân, hamam vb. işletilmesi genellikle kiralama (icare) usulü ile işletilmiştir. Bu konu ile ilgili olarak sicilde 19 belge yer almaktadır. Bu tespitler, daha çok bir görev ve sorumluluk bilinciyle ve yapılan işlemlerin kayıtlara tescili amacı ile mahkemeye taşınmıştır. Mesela, Halebli Nasreddin Evkâfı'na ait dükkanlarının icareleri ile ilgili birkaç belgede bu taşınmazların ne şekilde ve kimlere icare verilmiş olduğu tek tek izah edilmiştir.[182]

Bu vakıflar aşağıdaki tabloda verilmiştir;

1.	Mustafa Paşa evkafı[183]
2.	Karş mescidi vakfı[184]
3.	Mağfûrullah Hüsrev Paşa evkafı[185]
4.	Halebli Nasreddin evkafı[186]
5.	Handan Ağa evkafı[187]

[180] AŞS, 168/102-1.
[181] AŞS, 168/87-2
[182] AŞS, 168/138-2,3,4, 139-1.
[183] AŞS, 168/92-2; 114-1.
[184] AŞS, 168/105-1.
[185] AŞS, 168/134-1, 134-2, 134-3.
[186] AŞS, 168/138-2, 138-3, 138-4, 139-1.

6.	Sultan Gavrî evkafı[188]
7.	Bey Cami vakfı[189]

Tablo 6: 168 Numaralı Sicilde İsmi Geçen Vakıflar.

3.4. Pazarlar

Bir yerleşim birminin şehir/sancak olabilmesinin en önemli özelliği pazar kurulması ve çevresinde bir topluluğun birikmesidir. Çarşı ya da pazar bir topluluğun bir yerleşim yerinin şehir olabilmesi için önemli şartlarından bir tanesidir. Osmanlı belgelerinde şehir, "*cuma kılınır ve pazar durur yer*" şeklinde tanımlanmaktadır.[190] Yani pazar ve alış-veriş yapılan yerler bir şehrin oluşumunda eski çağlardan beri etkili olmuştur. Osmanlılarda ise, Cuma camii olan yerler ibaresi bir şehrin oluşmasında önemli bir etkendir. Ayıntab Sancağı da bir kale, çarşı-pazar ve camiler etrafında kurulmuştur. Bölgenin ticaretine yön veren pazar ürünleri Ayıntab'da revaçta olmuş, bu ürünler Ayıntab'ın şehirleşmesinde etkin rol oynayan pazarlarda kendilerine yer bulmuşlardır. Bölgenin ticaretinde belirgin olan kuru üzüm ve ceviz kayıtlarda adı sıkça geçen ürünlerdir. Bu durum şer'iyye sicillerinde yer bulan yazışmalara yansımıştır.

Söz konusu kayıtlardan yapılan tespitlere göre, Ayıntab'ın ticaret merkezi olarak kuzeyde Uzun Çarşı ve güneyde Arasa Meydanı olmak üzere iki ana merkezden oluşan bölgenin haricinde Eblehan, Hayık Müslüman, İbn-i Eyüb ve Şehreküstü'de de mahalle pazarları mevcut idi.[191]

168 numaralı sicilde, Ayıntab'a ait on çarşının adını görmekteyiz. Bu çarşılar, satılan ya da borç ve miras kalan dükkanların davalık olması dolayısıyle zikredilmiştir. Belgelerde bunlar için genellikle pazar tabiri kullanılmıştır.

Pazarlara isim veriliş şekli değişkenlik göstermektedir. Pazarların isimleri genellikle içindeki ürünle alakalıdır. Tablo 7'de de görüleceği üzre kuyumcu, keçeci vb. ürünün çok olduğu pazarlara bu ürünün ismi verildiği tespit edilmiştir. Bu konudaki kayıtlarda bu tespit açıkça görülmektedir. Diğer bir husus ise içinde bulunduğu

---

[187] AŞS, 168/139-4.
[188] AŞS, 168/146-2
[189] AŞS, 168/135-1.
[190] Sevda Ocaktan, *1641-1651 Arasında Ayntâb Şehir Merkezindeki Ev ve Dükkân Satışları*, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2021, s. 9.
[191] Canbakal, a.g.e., s. 40.

mahallenin ismini almasıdır. Bu durum ise mahalle isimlerinin tespit edilmesinden sonra netleşmiştir. Bu pazarlar aşağıda gösterilmiştir.

Pazarlar		
1. Haffâf Pazarı[192]	2. Sarâc Pazarı[193]	3. Uzun Pazar[194]
4. Keçeciler Pazarı[195]	5. Kazğancı Pazarı[196]	6. Attâr Pazarı[197]
7. Kuyumcu Pazarı[198]	8. Kör oğlu Pazarı[199]	9. Mazmân Pazarı[200]

Tablo 7: 168 Numaralı Sicilde Geçen Ayıntab'daki Pazar İsimleri.

3.5. Hamamlar

Bu sicilde hamamlardan bahseden davalarda iki adet hamamın ismi geçmektedir. Bunlar, Mustafa Paşa evkafına bağlı Büyük Hamam veya Paşa Hamamı[201] ile Halep'te bulunan ve bahsi geçen kişinin emlâkından kalan Şemsi Paşa Hamamı'dır.[202] Adı geçen hamam, Ayıntab ile bir alakası olduğu için belgelerde yer etmiştir. Bu hamamlar icâreye verilirken hüccet olarak belgelere girmiştir.

3.6. Emlak satışları

Tarla, ev, arsa, dükkân gibi emlak satışları ve emlak davaları ile ilgili olarak Ayıntab'a ait 168 nolu sicilde 34 adet belge yer almaktadır. Bu satışların ve davaların tescili, etrafında olan arsa, ev, dükkân ve tarla sahiplerinin isimleri zikredilerek yapılmıştır. Satışa konu olan fiyatlar birbiriyle çok benzerlik göstermemektedir. Aynı tür paraya da verilmemiştir. Satışlarda normal olma durumuna "bey-i bât-ı kat'i" denilmektedir. Yani satışın peşinen ödendiği alış-verişlerdir. Bu tabir satış belgelerinde fazlasıyla yer almaktadır. Vadeli satışlarda ise "semen" ve "deyn" kelimeleri kullanılmıştır.

Sicilde en çok yer kaplayan alım-satımlar, mülklerle ilgilidir. Bu mülklerin konuları oldukça çeşitlidir. Ölenin borcundan ev satışı, miras satışı, miras paylaşımı,

[192] AŞS, 168/138-2.
[193] AŞS, 168/104-2, 128-2,
[194] AŞS, 168/104-2, 128-2, 134-2(Bu belgede bu pazarın kalenin altında olduğu belirtilmiştir.).
[195] AŞS, 168/91-2.
[196] AŞS, 168/134-2.
[197] AŞS, 168/135-1.
[198] AŞS, 168/135-2.
[199] AŞS, 168/138-3.
[200] AŞS, 168/138-4, 139-1.
[201] AŞS, 168/92-2, 114-1.
[202] AŞS, 168/166-1.

tamir bedeli verilen dükkân, şirket paylaşımı ve anlaşmazlık, satılan bağın zabtı davası gibi nedenlerle bu türden mülkler mahkemeye gelmiştir. Diğer bir husus da bazı mülkler vekaleten veya vesayeten satılmıştır.

3.7. Canlı Hayvan Satışı

Canlı hayvan satışlarında genelde merkep ve katır isimleri geçmektedir. Bu türden belgeler de çok fazla olmadığı gibi genellikle borç, para eksikliği veya satış anlaşmazlığından dolayı mahkemeye taşınmıştır. Küçükbaş hayvanların satışı belgelerde çok görülmemiştir. Sicilde bahsi geçen hayvanlar satılırken genellikle yaşları ve renkleri belirtilmiştir.

Canlı hayvan alım-satımı ile ilgili olarak sicilde 4 belge bulunmaktadır. Bu hayvanlar katır ve merkeptir. 2 belgede bir merkep satılmış ancak merkebin sakatlığı dava konusu olmuştur.[203]

3.8. Mamül Ürün satışı

Bu sicilde, ticareti yapılan ürünler olarak daha çok kuru üzüm, buğday, bulgurluk buğday, ceviz, ceviz ağaçları, tütün, kuru gıdalar vb. olarak karşımıza çıkmaktadır.[204] Bu ürünler, miras paylaşımı ya da satışı dolayısıyla söz konusu olmuştur. Diğer sebze ve meyveler, bağ-bahçe olarak genel bir isimle adlandırılmaktadır. Bahsedilen ürünler, daha çok yerinde olanlardır. Yani pazara getirilen ürünler belgelerde çok fazla yer almamaktadır. Genellikle toplu satış, bağ satışı, tarlada satışı, ağaç satışı şekline belgelere yansımıştır. Bunlardan bir tanesi ceviz ağaçlarıdır. Genellikle *"Otuz adet ceviz eşcarı"* şeklinde belgelerde geçen bir üründür.[205] Yani ağaçlara Arapça bir kelime olan şecer/eşcar kelimesi kullanılmış ve ağaçlar adet olarak bahse konu olmuştur. Belgelerde adı çok geçen bir diğer ürün "*İngiliz Duhanı*" şeklinde geçen tütündür. Örnek bir belgede, tütünün pazarda Yusuf Dayı adı ile meşhur bir adamın Ayıntab Sancakbeyi'nin kaîmakâmı olan Ali Ağa'ya satıldığı ve onun da başkasına satıp, ikinci kişiden parasını aldığı ifade edilmiştir.[206] Bununla beraber, üç belgede tütün ve dokuma ile ilgili kayıtlara yer verilmiştir. Dört belge ise, ceviz ağacı, pekmez ve kuru üzüm gibi yiyecekler ile

[203] AŞS, 168/105-4.
[204] Ör. İçin bkz.; AŞS, 168/135-3.
[205] AŞS, 168/95-2. (bu tarz satış belgeleri çoktur.)
[206] AŞS, 168/90-1.

ilgili satış bilgileri içermektedir. Bunlar, borç ya da alış-veriş dolayısıyla gündeme gelmiştir.

3.9. Alacak-Verecek Davaları

168 numaralı sicile mahkemeye gelen davaların içindeki 28 tanesi borç davasıdır. Borçlar genellikle bizzat nakit verilmiş, mahkemeye geliş sebebi de gecikmiş olmasıdır. Ya alım-satım işlemlerinde borcun gecikmesi veya eksik verilmesi ile gelmiştir. Ya da ölen kişinin ardından kalan borcun mallarına ve çocuklarına vasi olan kişinden istenmesi ile mahkemeye taşınmış davalardır.

Sonucunda davacı olan kişinin karşısındaki şahıs davasını ya kabul edip ikrar ediyordu mesele kapanıyordu. Ya da inkâr ediyordu. İnkâr ettiğinde ise davacının şahid getirmesi gerekiyordu. Ve davaya şahid olarak gelen kişi de "*eday-ı şehadet-i şer'iye*" kılıp sonra şehadetlerini dile getiriyorlardı. Böylelikle haklı taraf belli olduğu kanatiyle davalar kapatılıyordu. Dikkat çeken bir belgeye göre, Yeniçeri zabıtı/ağası olan Mustafa Ağa tarafından Ayıntab sancak beyi ve kaimakamına verilen borcun geri alınmasıyla borç kapanmış idi. Ancak borç karşılığında verilmiş olan tezkirenin kaybedilmiş olmasına binaen, belgenin geçersizliğine dair mahkemeye bildirimde bulunulmuştur.[207]

3.10. Alım-satım Davaları

Alış-veriş ile alakalı 20 adet dava vardır.[208] Ayıntab bölgesinde genellikle bağ-bahçe ve ev satış davaları bu sicilde yer almaktadır. Başka ürünlerin alım-satımı da söz konusudur. Alım-satım durumunda mutlaka anlaşmazlık olan durumlar oluşmuştur. Bundan dolayı mahkemeye konu olan birçok davalık durum vardır.

3.11. Asayiş Olayları

Asayiş ve güvenlik ile ilgili 16 belge kayda geçmiştir. Bu konular, küfür, yaralama, öldürme, yol kesip mallarına el koyma, hırsızlık, darp etme gibi nedenlerden dolayı davalara konu olmuştur. Örneğin bir belgede bir şahıs sarhoşken sardırdığı kişiye zarar vermiş ve konu mahkemelik olmuş; sarhoş haldeyken ok attığı iddiasını inkar ettiğinde şahitler devreye girmiş ve mesele anlaşılmıştır.[209] Yine önemli bir asayiş davasında, birisinin yol kesip yolcunun elindeki merkebe el koyması sonucu konu

[207] AŞS, 168/139-3, 141-2.
[208] AŞS, 168/83-2, 84-1, 84-2, 86-3, 87-1, 89-3, 90-3, 92-1, 96-4. 97-3, 103-3, 105-2, 106-2, 111-4, 118-1, 118-2, 121-2, 121-3, 122-1, 129-1.
[209] AŞS, 168/109-1.

davalık olmuş ancak olayın olduğu mahallede bulunan kişilerin şahitlik etmesiyle vaka doğrulanmıştır.[210] Yine önemli sayılabilecek bir davada Ayıntab sancak beyi ve kâîmakâmının bir grubun elindeki buğday ve paraya hilaf-ı şer‘ el koyduğuna dair bir dava konusu olmuştur. Ancak sonunda adı geçen köylüler adı belirtilen ürünleri hibe ettiklerini ikrar ettikten sonra dava kapanmıştır.[211]

4. AİLE

4.1. Evlenme

Evlenme konusuyla ilgil 4 belge mevcuttur.[212] Bu kayıtlara göre, eşler mehir belirlemiş ve bunu kadı huzurunda dile getirip evlenmişlerdir. Mahkeme aynı zamanda o günün şartlarında nikah dairesi görevi de görmüştür. Dikkate değer bir işlemde ise, boşanan karı-kocanın tekrar evlendiği gözlemlenmiştir.[213] Bu konuda kadının onları dinledikleri ve gereken yardımı sağladığı tespit edilmiştir. Evlenme konusunda en önemli nokta şüphesiz mehir meselesidir. Bu, evlilikle ilgili bütün tescillerde yer almıştır ve “mehr-i muahhar” ve “mehr-i muaccel” olmak üzere iki tür mehirden bahsedilmiştir. Günümüzde de olduğu gibi bunlar peşin ve daha sonra ödenmek üzere olan iki mehir türü olarak vurgulanmıştır. Ayrıca mehrin mahkeme nezdinde evliliğin en önemli şartı olduğu anlaşılmaktadır.

4.2. Boşanma

Sicilde, boşanma ile ilgili 8 adet belge yer almaktadır.[214] Bu konu, genellikle anlaşamayan eşlerin mahkemeye gelip durumu bildirmeleri ve kendileri ikrar edip boşanmaları ile kapanmıştır. En basit şekilde bir koca mahkemede karısını boşadıktan sorna kadının da kabul edmesi ve mehrinden vazgeçip ya da talep etmesinden sonra boşanmanın tamamlandığı görülmüştür.[215] Kocanın üç talak yemini etmesi ile kadının gelip dava açması sonucunda gerçekleşen boşanma davaları da söz konusudur. Sicilde geçen boşanma davaları bu minval üzere olmuştur.[216] Bir davada bu durumlardan farklı bir mesele ortaya çıkmıştır. Buna göre bir şahıs vekaletle eşine üç talak yemini yaptığını

[210] AŞS, 168/109-2.
[211] AŞS, 168/135-3.
[212] AŞS, 168/78-1, 84-3, 111-1, 119-3.
[213] AŞS, 168/119-3.
[214] AŞS, 168/99-1, 103/1-4, 104-3, 107-1, 108-1, 111-3, 136-2.
[215] AŞS, 168/99-1
[216] AŞS, 168/103/1-4, 104-3, 108-1, 111-3, 136-2

bildirmiş sonrasında bu söylediğinden vazgeçmiştir. Konunun çözümü için müftünün fetvasını ibraz edip boşanmayı geçersiz kılma konusunda başarılı olmuştur.[217]

4.3. Nafaka

Nafaka ve kisve konusuyla ilgili 6 belge yer almıştır. Boşanan veya eşi ölen kadınlar hem çocukların bakımı hem de kendi geçimleri için haklarını talep etmek adına mahkemeye başvurmuşlar, haklı çıktıkları takdirde nafaka ve kisveleri belirlenmiş ve kendilerine tahsis edilmiştir.

Nafaka ile ilgili bir kayıtta Fatıma adında bir kadın vefat eden kocasından kalan iki çocuğunun geçimini sağlamak için nafaka talebinde bulunduktan sonra mahkeme günlük üç Osmani verilmesini kararlaştırmıştır.[218] Aynı şekilde Askalan adında bir kadında da küçük kızı için nafaka talebinde bulunmuştur.[219] Başka bir örnekte bir kadın, kocasının kendisini ve çocuğunu bırakıp gitmek istemesine binaen nafaka talebinde bulunmuştur.[220] Dikkate değer bir belgede Nur adında bir kadın mescitte bulduğu bir erkek çocuğu alıp besledikten sonra çocuk için mahkemeden nafaka istemiştir.[221] Nafaka ile ilgili olan metinler genel olarak bu durumlardan ibarettir.[222]

4.4. Kefâlet

Kefalet ile ilgili 3 mahkeme kaydına rastlanmaktadır. Bu kayıtlarda genellikle borca kefil olunmuştur. Borcun ödenmesi her zaman kolay olmuyordu. Bu yüzden bir borca karşılık bir kefil çoğu zaman borçludan istenmiştir. Borca karşılık kefil bırakmak, çalışmaya konu olan bu sicilde de görülmektedir.

Örnek verilecek olursa Yahya adında bir adam mahkemede borçlu ve alacaklı huzurunda borcun ödenmesinde kefil olduğunu ifade etmiştir.[223] sicildeki diğer kayıtlar da bu şekil üzerinde kaydedilmiştir.[224]

---

[217] AŞS, 168/107-1.
[218] AŞS, 168/78-3.
[219] AŞS, 168/86-1.
[220] AŞS, 168/99-3
[221] AŞS, 168/110-4.
[222] AŞS, 168/110-2, 115-2.
[223] AŞS, 168/111-2.
[224] AŞS, 168/82-1, 83-3.

4.5. Vasi Tayini

Vesayet konusunda 10 adet belge mahkemeye gelmiştir. Bu belgeler genellikle küçük yaştaki ebeveyni olmayan çocukların mallarını koruma ve dul kalan kadın ve çocuklarının davalarını yürütmek için görev olarak kabul edilmiştir. Çukur mahallesinden vefat eden Mehmed'in çocuklarına mahkeme tarafından vasi tayin edilen Ömer,[225] Boyacı mahallesinden vefat eden İsmail'in çocuklarına annelerinin vasi tayin edilmesi,[226] İbn-i Şeker mahallesinden vefat eden Osman'ın çocuklarına Yunus'un tayin edilmesi[227] ve benzer örneklerde[228] vasi tayinini görmek mümkündür.

4.6. Vekâlet

Vekalet konusu 5 adet belgede yer almıştır.[229] Bu konu genellikle kadınlar için ya da miras için gerekli görülmüştür. Sadece bir belgede toplumsal bir olay için vekalet tutulmuştur. İki köy arasında anlaşmazlık konusu olan araziler davalık olunca bir köy ahalisi arazilerini mahkeme yoluyla elde etmek için vekalet tuttuğu görülmüştür.[230]

4.7. Miras

Emlak satışından sonra sicilde en çok yer kaplayan ve neredeyse çoğu belgeyle de alakalı olan miras konusu 13 adet belge ile sicilde yer almaktadır.[231] Genellikle kardeşler arasında ve üvey anne ve çocuklar arasında veya akrabalar arasında miras paylaşımı konusu davalık olmuştur. Örneğin, Ali adında birisinin vefat ettiğinden dolayı Yunus adında birisinin çocuklarına vasi olmasından sonra birçok kişinin ölen kişiden borcunu almak için mahkemeye başvurması sonucu bu kişi ile ilgili çok sayıda dava açılmıştır. Yine aynı kişinin mallarını çocuklarına paylaşmak için çok sayıda dava bulunmaktadır. Yine ilginç bir davada bir kişi ölen babasının ardında bir adama babasının kölesi iddiasıyla dava açmış ancak babası hayattayken köleyi azat ettiği ortaya çıkmıştır. Bu hal üzere ikinci kez dava açılmış yine aynı sonuçla sonuçlanmıştır.[232]

---

[225] AŞS, 168/78-2.
[226] AŞS, 168/81-3. Bu kayıttan kadınların da vasi tayin edildiği anlaşılıyor. Ancak onları da denetleyici birisinin olması şartı koşulmuştur.
[227] AŞS, 168/82-2.
[228] AŞS, 168/96-2, 99-2, 103/1-1, 114-2, 117-4, 119-1, 126-2.
[229] AŞS, 168/98-2, 103/2-2, 116-2, 116-3, 124-1.
[230] AŞS, 168/116-2.
[231] AŞS, 168/79-4, 89-1, 94-4, 100-3, 103/2-1, 106-4, 119-2, 123-1, 125-1, 125-2, 126-1, 128-2, 140-1.
[232] AŞS, 168/104-1, 105-3

İKİNCİ BÖLÜM
BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU

1. METİN ÖZETLERİ

78. Sayfa 1. Belge (Evlilik)

Mehmed'in kızı Züleyha ile İbrahim oğlu İsmail'in yirmi kuruş mehir ile nikahladığına dair hüccet.

2. Belge (Vasi Tayini)

Çukur mahalleden vefat eden Mehmed'in yetimleri Recep ve Meryem'e babalarından kalan hisseleri almaları için Hallac oğlu Ömer'in vasi tayin edildiğine dair hüccet.

3. Belge (Nafaka Talebi)

Vefat eden Mehmed'in yetimleri Receb ve Meryem'e anneleri Fatıma'nın talebi üzerine günlük üçer Osmanî nafaka verilmesine dair hüccet.

4. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Eblehan mahallesinden Hüseyin kızı Zühre'nin evini yirmi dört kuruşa Hüseyin oğlu Muhammed'e sattığına dair hüccet.

5. Belge (Borç: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden İbrahim'in Molla Veli'e 17 kuruş hakkı olduğunu iddia edip talebine ve Veli'nin ikrarına dair hüccet.

79. Sayfa 1. Belge (Borç: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Halil oğlu Şaban'ın Hacı Hüseyin oğlu Hasan'da gön bahasından on kuruş hakkı olduğunu iddia edip talebine, Hasan'ın ikrarına ve tahsili için Muhzırbaşına havalesine dair hüccet.

2. Belge (Canlı Hayvan Satışı: Hüccet)

Kilis'ten Abraham oğlu Haçuk'un katırını Hacı Hasan Oğlu Seyyid Ebubekir'e yirmi kuruşa sattığına dair hüccet.

3. Belge (Borç: Hüccet)

Hacı Mehmed oğlu Ahmed Kalender oğlu Ali'nin beşibir akçe olan hıyarın dördünü bir akçeye verdiğini iddasını Ali'nin kabulüne dair hüccet.

4. Belge (miras davası: İlâm.)

Güçege köyünden Ahmed oğlu Mansur, babasından intikal eden maldan kendiye düşen hissesini ağabeyi Şeyh Minnet' ten talebine, Minnet'in kardeşinin hissesini verdiğini iddia edip bunu şahitlerle ispatına ve berâatine dair ilâm.

80. Sayfa 1. Belge (Ev satışı: Hüccet)

Akyol mahallesinden İbrahim kızı Selçuk'un Kilis'te bulunan evini Musa oğlu Veli'ye otuz kuruşa sattığına dair beyanıdır.

2. Belge (Haksız müdahale ve borç takas: İlâm)

Çukur mahalleden Şehribanu'nun vefat eden zevci zimmetinde olan otuz gruşa takas olarajk evini vermesine rağmen kardeşlerinin haksız müdahale ettiğini iddia edip talebine ve bunu şahitlerle ispatı üzerine satışın kabuluüne dair ilâm.

3. Belge (Ev Satışı: Hüccet)

Eyüb mahallesinden Mehmed kızı Hüma'nın evini dört sene evvel anne bir kız kardeşi Nazlı bint-i Muhammed'e otuz beş kuruşa sattığını ikrarına dair hüccet.

81. Sayfa 1. Belge (Ev Satışı: Hüccet)

Cabi mahallesinden Hacı Hasan'ın evini Ahmed'e sekiz kuruşa satıp parasını aldığına dair hüccet.

2. Belge (Yaralama: Hüccet)

Ehl-i Cefa mahallesinden Hasan'ın altı sene evvel kendisini Hüseyin'in sırtından bıçakla yaraladığını ispat edemediğinden davadan vazgeçtiğine dair hüccet.

3. Belge (Vasi Tayini: Hüccet)

Boyacı mahallesinden ölen Hacı İsmail'in çocuklarının mal ve erzaklarına sahip çıkmak için anneleri Emine hatunun vasi kardeşi oğlu Mehmed'in Emine üzerine nâzır tayin edilmesine dair hüccet.

4. Belge (Hırsızlık suçlaması ve kefâlet: Hüccet)

Ayıntab'dan Osman Ağa'nın gece evinin açılıp bazı eşyalarının çalınması ve suçlanan Mustafa'ya Hacı Hasan Paşa ile Mahmud'un kefil olmalarına dair hüccet.

82. Sayfa 1. Belge (Kefalet: Hüccet)

Tışlaki mahallesinden Musuli oğlu Abdullah, Eblehan mahallesinde Şahverdi oğlu Ali'ye kefil olduğuna dair hücet.

2. Belge (Vasi Tayini: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden ölen Osman'ın küçük kızlarına Ahmed oğlu Yunus vasi tayin edildiğine dair hüccet.

3. Belge (mülk davası: ilâm.)

Kürtünciyan mahallesinden Kasım ve Mehmed adlı kimselerin vefat eden Ramazan zimmetinde hakları olduğunu ancak Ramazan'ın dükkânına Hacı Şaban'ın el koyduğunu iddia edip taleplerine, Şaban'ın dükkânı mudârebe ile elli kuruşa aldığını iddia edip şahitlerle ispatı ve Kasım ile Muhammed'in davadan men'lerine dair ilâm.

83. Sayfa 1. Belge (Borçtalebi ve rehin davası: Hüccet)

Târlâ-i Cedid mahallesinden Halil'in vefat eden Osman zimmetinde pekmez bahasından seksen altı kuruş hakkı olduğunu iddia edip talebine, Osman'ın yetimleri vasisi olan Yunus'un borca karşılık İbn-i Şeker mahallesinde olan ev ve bağlarını rehin verildiğini idda edip şahitlerle ispatına dair hüccet.

2. Belge (Mülk Davası: ilâm)

İbn-i Şeker mahallesinden vefat eden Osman'ın eşi Emine kendisine ilk eşinden intikal eden evini çocukların vasisi olan Yunus tarafından el konulduğunu idda edip talebine, Yunus'un inkârı üzerine Emine'nin iddiasının şahitlerle ispat edip evin Emine'ye ait olduğu hükmüne dair ilâm.

3. Belge (kefalet: Hüccet)

Cevizlice mahallesinden Hacı Hüseyin'in Ömer'in kendi zimmetine ve eşinin nefsine kefil tayin olduğuna dair hüccet.

84. Sayfa 1. Belge (Bağ Davası: hüccet)

İbn-i Eyyüb mahallesinden Mehmed kızı Raziye, Teftekan? köyünden bin tiyek bağın yarısı kendi hissesi iken ölen eşi Ramazan tarafından haberi yok iken satıldığını iddia edip hakkını Ahmed ve İvaz'dan talebine, bu şahısların söz konusu bağı tamamını satın aldıkları ve Raziye'nin hakkının verildiğini iddia edip şahitlerle ispatına dair hüccet.

2. Belge (Bağ Davası: Hüccet)

Muhsin oğlu Ahmet bir önceki belgede Teftekan karyesinde dava olan bağın İvaz oğlu Muhammed ile on beş senedir ortak olduklarını ve mahsulünü de ortak aldıklarına dair hüccet.

3. Belge (Evlilik ve Mülk Satışı: Hüccet)

Kör mahallesinden Mustafa oğlu Muhammed, babası Mustafa'nın, Cuma kızı Fatıma'yı kendisine kırk kuruş mehir ile aldığını ve bu meblağ için yeri belirtilen evin yakınındaki arsanın yarı hissesini kırk kuruşa babasına satıp kırk kuruş borcundan düşürdüğünü evin diğer yarısını da babası Mustafa, Fatıma'ya kırk kuruşa satıp ücretini de kırk kuruş mehirden düşürdüğüne dair hüccet.

85. Sayfa 1. Belge (Mehir hakkına karşılık eşya verilmesi: Hüccet)

Amu mahallesinden Kıraç kızı Fatıma, kocasının kardeşi Ebubekir oğlu Osman'dan, ölen kocası Himmet'te elli kuruş mehir hakkını Çakırbucağı denilen yerde yeri belirtilen bostanı, borcun kalan kısmını da yirmi iki kuruş ile elli batman kazgan aldığına ve hakkının kalmadığı beyanına dair hüccet.

2. Belge (borca mukabil bostan satışı: Hüccet)

Amu mahallesinden Kıraç kızı Fatıma, Hacı Himmet oğlu Hacı Ramazan'a Çakırbucağı denilen yerdeki bostanı kırk beş kuruşa Himmet'e deyni için sattığına dair hüccet.

86. Sayfa 1. Belge (Nafaka: Hüccet)

Amu mahallesinden vefat eden Süleyman'ın çocuklarına anneleri tarafından nafaka talebi ve günlük dört akçe nafaka bağlanmasına dair hüccet.

2. Belge (haksız müdfahale ve men talebi: ilâm.)

Kızılca Mescid mahallesinden İsfendiyar kızı Nazan'ın mülki olan eve Veli ve Ömer adlı şahısların mani olduğunu iddia edip men talebine bunu şahitlerle ispatına ve evin Nazan'a verilmesi hükmüne dair ilâm.

3. Belge (Mülk satışı ve haksız müdahale davası: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Kasım, vefat eden Pir Mehmed'in anne bir kardeşleri olan İbrahim ve Şaban'ın babaları Ali'nin yirmi gruşa satın aldığı eve el koyduğunu iddia edip talebine inkâr üzerine iddiasını şahitlerle ispatına dair hüccet.

87. Sayfa 1. Belge (Mülk satışı, fesh, hak talebi: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Zekeriye'nın Pir muhammed'den yüz elli gruşa ev satın alıp otuz gruşu ödedikten sonra Mehmed'in vefatından sonra anne bir kardeşlerinin ücret az diye itirazları üzerine satışı fesh ettiğini iddia edip otuz gruşunu talebine inkâr üzerine iddiasını şahitlerle ispatına dair hüccet.

2. Belge (Vakıf Davası: Hüccet)

Tarla-i ‘Atik mahallesinden Pir Muhammed’in hastayken kendi malından mahallenin fukarasının avarız ve harçları için vakfettiği elli kuruşu kardeşlerinin vermemesi üzerine mütevelli Hasan Çelebi’nin terekeden talebine, inkâr üzerine bunu şahitlerle ispatı ve terekeden ödenmesi hükmüne dair ilâm.

3. Belge (Ceviz ağacı satışı: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Ali’nin müşterek mülkleri olan ceviz ağaçlarını asaleten ve vekâleten Zekeriya’ya kırk kuruşa satışına dair hüccet.

88. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Dergâh-ı ali müteferrikalarından Murad oğlu Osman Ağa, Karabük köyündeki değirmen, ölen babasından kendisine ve kardeşleri Veli, Mustafa, Ömer ve anneleri Meryem’e miras kaldığından kendi payını elli kuruşa Bali oğlu Hüseyin’e sattığına dair beyanıdır.

2. Belge (Ölüm: Hüccet)

Şarkiyan mahallesinden Himmet oğlu Himmet, Mehmed oğlu Yusuf huzurunda, Şehrin yakınında Bedir bendi adlı mevkide Yusuf ve oğlu Hüsnü’nün aynı anda suda olduğu, oğlu Hüsnü suda boğulduğu için bundan dolayı Yusuf’la bir davası bir şikâyeti olmadığına dair beyanıdır.

89. Sayfa 1. Belge (Miras Davası: Hüccet)

Yahni mahallesinden Hoca oğlu Yusuf, Süleyman oğlu Veli huzurunda, aynı mahallede mevkii belirtilen evin kendisine miras yoluyla intikal ettiğini ancak Veli’nin el koyduğunu dile getirdikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

2. Belge (Küfür davası: Hüccet)

Süleyman oğlu Veli, Halil oğlu İsmail’in sinirli olduğu bir anda gelip kendisine cinsel uzvunu ağzına almasını istediğini ifade ettiğinde şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

3. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Bostanciyan mahallesinden Mustafa oğlu Hüseyin, Hasan oğlu Hacı Ali huzurunda, yeri belirtilen evin Tavus adlı kadına ait olduğundan, Hacı Ali’ye otuz beş kuruşa satıldığını ancak evine yapışık olmasından dolayı kendisinden icazet almadığını ifade ettikten sonra karşı tarafın ispatlamaya gücü olmadığından evin Hüseyin’e verilmesine dair karardır.

90. Sayfa 1. Belge (Tütün Satışı: Hüccet)

Pazar esnafından Yusuf Dayı, Mehmed oğlu Şaban huzurunda, bundan önce iki bostan İngiliz tütünü Ayıntab Sancak Beyi olan Kasım Bey'in kaimakamı Ali Ağa'ya yüz otuz kuruşa satıp, parasının tamamını aldığına dair beyanıdır.

2. Belge (Tütün Satışı: Hüccet)

Ayıntab Sancak Beyi kaimakamı olan Ali Ağa, Mehmed oğlu Şaban huzurunda konuşup otuz iki riyal kuruşa iki bostan İngiliz tütünü Şaban'a verdiğini, Şaban ise otuz esedi kuruşunu Yusuf adlı Pazarcıya havale edip gerisini kendisine verdiğine dair beyanıdır.

3. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Boyacıyan mahallesinden Elhac Himmet kızı Esma, yeri belirtilen evin eşi Şah Hüseyin'den kendisine intikal eden hissesi olduğunu söyleyerek talep ettikten sonra oğulları Molla Muhammed ve Mustafa'nın babaları hayattayken bu evi kendilerine hibe ve temlik ettiğini, on beş senedir de kendi tasarruflarında olduğunu şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

91. Sayfa 1. Belge (mütevelli değişimi: Hüccet)

'Alâuddevle Câmii Şerifinin mütevellisi olan Yusuf oğlu Hasan mahkemede, Molla Muhammed oğlu Ahmed'e, Kazgancı pazarındaki dükkânı bin otuz senesinin Ramazan ayında bir senelik ayda dört buçuk kuruşa kiraya verdiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Mülk satışı: Hüccet)

Tışlaki mahallesinden Hüseyin oğlu Ali, yeri belirtilen evini yirmi kuruşa Ahmed oğlu Bayram'a sattığına dair beyanıdır.

3. Belge (Küfür Davası: Hüccet)

Şehreküstü mahallesinden Elhac Süleyman oğlu Veli, huzurunda, "Monlâ Hüseyin oğlu İmrâza geçen gece ibadet edilen yerde 'namahrem uzuvlarımı ağzına al' dedi" ifade edip şikâyette bulunduğunda Mehmed ve Hüseyin adlı kişilerin de kendisini müsellem odasına koyup dövme teşebbüsünde bulunduğunu ekledikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

92. Sayfa 1. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Bostancıyan mahallesinden Ömer ve Elhac Osman ölen babaları Kör Divane'den kalma yeri belirtilen ev ve Develik'de bostan ve Şeker deresinde bağ ve bazı ev eşyası vefat eden babalarına ait olduğunu ve kendi paylarına düşen kısmını anneleri Hasan kızı

Melike'deb talep ettiklerinde beş yüz adet ak altınlık eşya verdiğini ve bahsedilen ev, bağ ve ev eşyaları vefat eden babaları Müslümanlar huzurunda borca karşılık sattığını belirttikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

2. Belge (İcare: Hüccet)

Merhum Mustafa Paşa evkafına bağlı olan büyük hamamın kiracısı olan Tanrıverdi oğlu Ahmed Çelebi, zikredilen evkafa mütevelli olan Elhac Sunullah oğlu Elhac Hüseyin'e, senede altmış kuruşa kiracısı olduğu hamamın icaresinden alakasını kestiğine dair beyanıdır.

93. Sayfa 1. Belge (Borç Davası: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden vefat eden Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus, çocukların anneleri Sunullah kızı Emine huzurunda, Halil Çavuş'un Osman'da seksen kuruş borcu olduğu ve bundan dolayı yeri belirtilen evin elli beş kuruşla borçla takas edildiğine, kalan yirmi beş kuruşun adı geçen sulu tarlasını takas ettiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Ayıntab Yeniçer Ağası olan Mustafa Ağa'nın vekili Abullah oğlu Sefer ölen Osman'ın çocuklarına vekil olan Ahmed oğlu Yunus huzurunda, Osman'da Mustafa Ağa'nın otuz kuruş borcu olduğunu belirttikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

3. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Haydar oğlu Ebubekir, ölen Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus ve Osman'ın eşi Emine huzurunda, Osman'da yirmi iki kuruş borcunu isteyip şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

94. Sayfa 1. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Zekeriya oğlu Hacı Ahmed, ölen Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus'un huzurunda, Osman'da on dokuz kuruş borcunu isteyip şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

2. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Ölen Şeref oğlu Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus ve Osman'ın eşi Emine, Zekeriya oğlu Hacı Ahmed huzurunda, Hacı Ahmed'in Osman'da olan on dokuz kuruş borcuna karşılık yeri belirtilen arsanın kırk kuruşa kendisine satıldığına, geri kalan

yirmi bir kuruş da yine ölen Osman'ın borcu olduğu başka bir kişiye aktarılmasına dair beyandır.

3. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Abdurrahman oğlu Hunmaz, Satılmış oğlu Mehmed huzurunda, kendisinde on kuruş parası olduğunu üç kuruşunu verip yedi kuruşunu vermediğine dair beyanıdır.

4. Belge (Miras Davası: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden İsmail kızı Meryem'in vekili olan eşi Elhac Mustafa oğlu Abdulhalim, oğulları Şaban ve İbrahim'in vekili olan Şaban oğlu Ali huzurunda, müvekkili Meryem'in babası İsmail öldüğünde terekesi oğlu Mustafa'ya, O da öldükten sonra oğlu Pir Muhammed'e, O da öldükten sonra üvey kardeşlerine intikal ettiğinden Meryem'e ait olan hissesini talep ettiğinde Ali, kendi payını aldığı cevabını verdikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

95. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Şehreküstü mahallesinden Molla Mehmed oğlu Abdurrahman, Hasan oğlu İsmail'e yeri belirtilen ev ve çevresini otuz dokuz kuruşa sattığına dair beyanıdır.

2. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Şaban oğlu Ali, yeri belirtilen otuz ceviz ağaçlarının üçte biri çocukları Şaban ve İbrahim'e karındaşları Pir Mehmed'den intikal ettiği yönden bu ceviz ağaçlarının yarısını Mehmed oğlu Hacı Hetem'e yirmi beş kuruşa sattığına dair beyanıdır.

96. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Çukur Mahallesinden Karataş oğlu Ebubekir ve kardeşi Osman ve kız kardeşleri Halime ve Fatıma'nın adı geçen şahitleri, yeri belirtilen ve ortakları olan mülkten kendi payını yirmi kuruşa Ayıntab kalesi kâtibi Süleyman oğlu Mustafa Çelebi'ye sattığına dair beyanıdır.

2. Belge (Vasi Tayini)

Cevizlice mahallesinden vefat eden Ebubekir'in küçük kızı Fatıma için, Hasan oğlu Hanzade mahkeme tarafından vasi olarak atanmasına dair karardır.

3. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Hasan oğlu Ali, Ceger oğlu Muhammed'de dört kuruş borcu olduğunu söylemesine dair beyanıdır.

4. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Kürtünciyan mahallesinden Kara Hasan kızı Emine'ye vekil olan Ali oğlu Numan, aynı mahallede yeri belirtilen evin Emine'nin vefat eden eşi Peynirci Mehmed'e ait olduğu, Mehmed ise mahalle vakfına otuz altın borcu olduğu halde Mehmed vefat etmiştir. Ancak arkasında adı geçen çocuklar ve Emine'nin hakkı kaldığından yeri belirtilen ev Arif oğlu Osman'a satıldıktan sonra on kuruşunu vakfa olan 30 altın borcuna ayırıp ger kalan elli kuruşunu dahi kendine aldığına dair beyanıdır.

97. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Cabi mahallesinden Hasan kızı Emine ve diğer Emine ve Razye'nin vekili olan İshak oğlu Şaban, yeri belirtilen evi Ali oğlu Numan'a yirmi kuruşa sattığına dair beyanıdır.

2. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Hasan oğlu Hüseyin, vefat eden Himmet'in çocuklarına vasi olan Ebubekir oğlu Şaban huzurunda, Himmet'te yirmi dört şahi, kuruş hesabından on iki buçuk hakkı olduğunu söyledikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

3. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Tuba mahallesinden Hasan kızı Fatıma, Elhac Muhsin oğlu Elhac Ali'nin Görgün köyünde bir bağı adaletsizce zabt ettiğini şikâyet edince, Hacı Ali de adı geçen yerlerdeki bağlarını Fatıma zabt ettiği için kendisi de bu şekilde davrandığını aktardıktan sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

98. Sayfa 1. Belge (Yaralanma)

Hanelçi mahallesinden Ahmed oğlu Mahmud, Babası Ahmed'in üç gün önce Edibni köyünde buğday öğütürken öğütme makinesine düşüp bacağını yaraladığını ve bu durumun araştırılıp keşfedilmesini taleb ettiğine dair talebidir.

2. Belge (Vekalet: Hüccet)

Tışlaki mahallesinden Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Mahmud, kendisine kalan hissesinin alınması ve davasını yürütmek için Müslümanlar huzurunda vekil eylediğini ifade ettikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

99. Sayfa 1. Sayfa (Boşanma: Hüccet)

Hoca oğlu Hacı Yusuf, karısı İbrahim kızı Halise huzurunda, kendisini üç talak boşadığını söyledikten sonra Halise kendi mehir ve nafakasından vazgeçmesine dair beyanıdır.

2. Belge (Vasi Tayini)

Urul köyünden vefat eden Ali Kaya'nın Ömer ve Osman adlı küçük çocuklarının malını ve erzaklarını almak için mahkeme tarafından Mahmud Bey vasi tayin edilmesine dair karardır.

3. Belge (Nafaka Talebi)

Boyacı mahallesinden Hacı Muhammed kızı Cemile, kocası Halil'in kendisini ve küçük çocuğu Muhammed'i bırakıp gitmek istediğini bundan dolayı nafaka ihtiyaçları olduğunu ifade ettikten sonra mahkeme tarafından kendilerine günlük sekiz Osmani verilmesine dair karardır.

4. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Hasan oğlu Abdurrezzak, vefat eden Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus'tan, Osman'da kalmış altmış iki kuruş hakkını istemesi üzerine şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

5. Belge (Borç Davası: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Deli Kotur adlı kişi, vefat eden Osman'da peynir ücreti olarak dokuz kuruşu kaldığını iddia ederek vasi Yunus'tan istemesi üzerine şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

100. Sayfa 1. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Abdullah oğlu Mehmed Paşa, vefat eden Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus'un huzurunda, Osman'da on kuruş hakkı olduğunu ifade ettikten sonra Yunus inkar edince Mehmed Paşa'nın şahitleri durumun netleşmesine dair hüccet

2. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Hasan adlı kişi vefat eden Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus'un huzurunda, Osman'da dokuz kuruş hakkı olduğunu ifade ettikten sonra Yunus inkâr edince Hasan'ın şahitleri olayı doğrulamasına dair hüccet.

3. Belge (Miras Davası: Hüccet)

Urul köyünden Ömer kızı Şehzade'nin vekili Ahmed oğlu Seyyid Mahmud, Şehzade'nin kardeşi vefat eden Ali Kaya'nın çocuklarına vasi olan Necip oğlu Mahmud Bey'den babasından kalan mirastan hissesini almasına dair hüccet

4. Belge (Hibe-Temlik: Huccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Sunullah kızı Emine, Seyyid Ali Kaya oğlu Seyyid İbrahim huzurunda, yeri belirtilen evin üçte bir hakkını Seyyid İbrahim'e temlik ve hibe ettiğine dair hüccet

101. Sayfa 1. Belge (Hibe-Temlik: Huccet)

İbn-i Şeker mahallesinden İvaz oğlu Seyyid Ali Kaya, Sunullah kızı Emine karşısında, yeri belirtilen evini Emine'ye hibe ettiğine dair hüccet

2. Belge (Canlı Hayvan Satışı: Hüccet)

Haydar oğlu Abdullah'ın, İsrafil oğlu Hacı Davud'a merkebini ik/i buçuk kuruşa sattığına dair hüccet

3. Belge (Borç Davası: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Muhammed oğlu Ömer Şah, daha önce vefat eden Şeref oğlu Osman'da kuru üzüm parasından on bir kuruş hakkını Osman'ın çocuklarına vasi olan Ahmed oğlu Yunus'tan istediğine dair hüccet

4. Belge (Asayiş Davası: Hüccet)

Ayıntab Sancağı'nda olan ulema, süleha, meşayih, fukara, havas-ı hümayun ve ihtisab zabıtı Mustafa Ağa mahkemede, Ömer Beşe, Hasan Beşe ve Osman Beşe adlı kişilerin Yeniçeri kethüdası Nasuh Ağa'dan aldıkları mektuba dayanarak şehirde yasakçılık yapmaya başladıkları, bu yüzden insanlara zarar verdiklerini birdirmeye dair hüccet

102. Sayfa 1. Belge (Vakfiye)

Kızılca Mescid mahallesinden Hacı Mustafa oğlu Hacı Yusuf, mahalle mescidine mütevelli olan oğlu Hüseyin huzurunda yeri belirtilen evini mahalle mescidinin vakfına bağışlamadan önce ölene kadar kendisi, öldükten sonra da evladları ve torunları kullandıktan sonra mescide vakf olması ve ceviz gelirinden de her sene Muharrem ayında mahalle sakinlerine aşure yapılması ve evin bahçesindeki kuyuyu kim işletirse akçe eylemesi ve mütevelli vefat ederse çocuklarından erşed olanın seçilmesine dair vakfiyedir.

103. Sayfa 1. Belge (Küfür Davası: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Hacı Rıdvan oğlu Hasan, amcası Hasan oğlu Hacı Mustafa'ya küfrettiğine dair hüccet

2. Belge (Darp Davası: Hüccet)

Hacı Mehmed oğlu Mustafa, eniştesi Kubad oğlu Hasan'ın kız kardeşi Rabia'yı adaletsizce dövdüğünü, devam ederse boş olması şartına dair hüccet

3. Belge (Satış Davası: Hüccet)

Hanelçi mahallesinden Hüseyin oğlu İbrahim yeri belirtilen evin kendisine ait olan yarı hissesini Hüseyin oğlu Hacı Şaban'dan yirmi kuruşa satın alıp parasını da teslim ettiğini ancak Şaban'ın adı geçen evin kullanımına engel olduğunu dile getirip şahidlerini sunduğuna dair hüccet

Numarası olmayan Sayfa 1. Belge (Vasi tayini)

Cevizlice mahallesinden vefateden Ebubekir'in Fatıma adlı kızına Debbağ oğlu Hacı Hüseyin'in vasi olarak tayin edilmesine dair vesayettir.

2. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Cevizlice mahallesinden vefateden Ebubekir'in Fatıma adlı kızına vasi ve karısı Emine'ye de vekil olan Debbağ oğlu Hacı Hüseyin ve Ebubekir'in validesinin onayıyla vekil olan İsmail oğlu Ahmet Çavuş ve vasi Hacı Hüseyin yeri belirtilen ev ve dükkanını yetmiş kuruşa Abdullah oğlu Hasan'a satılmasına dair hüccet

3. Belge (Bağ Satışı: Hüccet)

Şehreküstü mahallesinden Mahmud oğlu Hasan Dikişli köyüne yakın yeri belirtilen bağını doksan esedi kuruşa Ömer oğlu Mehmed'e satılmasına dair hüccet

4. Belge (Boşanma Davası: Hüccet)

Ali oğlu Hayati, karısı Cennet'i boşadığına, Cennet'in de mehri muahir ve nafakadan vazgeçtiğine dair hüccet

Numarası Olmayan Sayfa (2) 1. Belge (Miras Paylaşımı: Hüccet)

Ayıntab kalesinden İsmail kızı Meryem, babası Ismail vefat ettiğinde kardeşi Mustafa Meryem'i ve iki zevcesi Emine ve Elif'i terkettiğini ifade ettikten sonra babası İsmail'den kalan ve yeri belirtilen otuz adet ceviz ağacının kendisinin ve Mustafa'nın eşlerin hissesini Mustafa'nın oğlu Pir Mehmed'in üvey kardeşleri Şaban ve İbrahim'den, Onlar da küçük oldukları için babaları Şaban oğlu Ali'den aldığına dair hüccet

2. Belge (Vekalet)

Cevizlice mahallesinde vefat eden Ebubekir'in karısı İsmail kızı Emine yeri belirtilen evini Abdullah oğlu Hasan'a satması için Debbağ oğlu Hüseyin'i şahitler huzurunda vekil yaptığına dair hüccet

104. Sayfa 1. Belge (Köle Davası: Hüccet)

Kızılca Mescid mahallesinden Elhac Mahmud oğlu Mehmed, Abdullah oğlu Mercan'ın babasının kölesi olduğunu iddia edip dava etmiştir. Mercan, babası Mahmud'un kölesi olduğunu ancak on beş sene kendisini azat ettiğini ifade edip şahitlerin şehadetleriyle ispatlamasına dair hüccet

2. Belge (İcare: Hüccet)

Sokak-ı Hoşkadem mahallesinden Molla Ahmed mescidine mütevelli ve imam olan Mevlana Abdulvehhab Efendi Uzun Pazarda yeri belirtilen dükkanın on sene boyunca Ali Kaya oğlu Himmet'e icareye her sene on iki kuruşa ve mescidin tamirine de on kuruş vermesine dair hüccet

3. Belge (Boşanma: Hüccet)

Abdullah Kızı Hanzade, kocası Abdullah oğlu Piyale'nin kendisini boşandığını ve mehrini ve nafakasını da teslim ettiğine dair hüccet

105. Sayfa 1. Belge (İcare: Hüccet)

Eyüboğlu mahallesinden Kars mescidinin imamı Molla Hüseyin (babasının adı okunmuyor) mescidin vakfından olan ve mahallede yeri belirtilen dükkânı İbadullah oğlu Ömer'e yıllık on sekiz şahiye (akçe hesabından yetmiş iki akçe eder) on seneye kadar icareye verilmesine dair hüccet

2. Belge (Ortaklık Davası)

Hüseyin oğlu Arab, Mehmed oğlu Mustafa ve diğer Mustafa ile ortak oldukları ancak şirketleri fesh olduğundan geriye kalan mallardan kullanımına Mustafa'nın engel olduğunu ifade ettikten sonra payına düşeni almasına dair hüccet

3. Belge (Köle Davası: Hüccet)

Hacı Mahmud oğlu Mehmed, Abdullah oğlu Mercan'ın vefat eden babasının kölesi olduğunu ikinci defa dava edip araştırılmasını istemiştir. Mercan'ın, babası on beş önce beni azat etti, cevabından haberi olmadığını ifade ettikten sonra Mercan'ın şahitleriyle durum kaydedilmesine dair hüccet

4. Belge (Canlı Hayvan Satış Davası: Hüccet)

Mehmed oğlu Osman, Mehmed oğlu Hüsam'dan on kuruşa merkep satın aldığını ancak eşeğin sakat olmasından dolayı parasını geri istemesine dair hüccet Hüsam'ın, Osman eşeğin sakat olduğunu bildiği halde yirmi gün yük yüklemiştir, cevabını Osman doğrulamıştır.

106. Sayfa 1. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Ali oğlu Cuma, Cuma oğlu Hüseyin'de üç kuruş hakkı olduğuna dair hüccet

2. Belge (Bağ Satış Davası: Hüccet)

Ali oğlu Abdulkerim, Develik köyündeki bağı Ahmed oğlu Kasım'dan yirmi kuruşa satın aldığını, Kasım ise Ona elli beş kuruşa sattığını iddia ettiklerine dair hüccet

3. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Ömer Şah oğlu Hacı Abdurrahman'ın oğlu Hüseyin'de otuz kuruşu olduğunu, on kuruşu kendisi, on kuruşu oğlu Hasan'dan aldığını, on kuruşu ha kendisinde kaldığına dair hüccet

4. Belge (Miras Davası: Hüccet)

İsmail kızı Meryem'in kocası ve vekili Mehmed Mustafa oğlu Abdulhalim, Meryem'in babası İsmail öldüğünde terekesi oğlu Mustafa'ya, O da öldüğünde Onun oğlu Pir Mehmed'e, O da öldüğünde Onun kardeşleri Şaban ve İbrahim'e kaldığından Meryem'in hissesini talep eden davaya dairdir. Şaban ve İbrahim'in babaları Şaban oğlu Ali daha önce haklarını verdiğini şahitlerle ispatlamasına dair hüccet

107. Sayfa 1. Belge (Boşanma Davası: Hüccet)

Boyacı mahallesinden Hacı Mahmud oğlu Abdulselam, Şaban oğlu Ali'nin, kız kardeşi Raziye'yi İbrahim adlı kişiyi vekil ederek boşadığını ifade ederek dava açmıştır. Ali ise bu olaydan sonra Ayıntab Müftüsü Mevlana İbrahim Efendi'den boşanmanın gerçekleşmediğine dair fetva aldığına dair hüccet

2. Belge (Hırsızlık Davası: Hüccet)

İbrahimi köyünden Hacı Ali oğlu Hüseyin, Polad oğlu Osman'ın gündüz evine girip bir bohça eşya çaldığını dair hüccet

108. Sayfa 1. Belge (Boşanma Davası: Hüccet)

Abdullah oğlu Hasan, karısı Mehmed kızı Fahriye'yi sarhoş iken boşandığını, Fahriye ise kendisini üç talak boşadığını şahitlerin beyanının kabulüne dair hüccet.

2. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Hacı Hüseyin kızı Şermina'nın vekili ve damadı Hoca Sadık oğlu Hasan Çelebi ve oğlu Osman, yeri belirtilen evi Bayezit oğlu Ömer Ali'ye bir senedir yüz altmış kuruşa sattığını ve parasını tam aldığını beyana dair hüccet.

3. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Ayıntab kalesinden Hızır Efendi oğlu Mustafa Çelebi'nin yeri belirtilen değirmen taşını altmış esedi kuruşa Muhammed Çavuş oğlu Halil Ağa'ya sattığına dair hüccet.

109. Sayfa 1. Belge (Darp Davası: Hüccet)

Kastel mahallesinden Kara Halil oglu Hüseyin'in Hüseyin oğlu Satılmış, Abdi ele Ahmed ve Mahmud oğlu İbrahim adlı kişilerin gece sarhoşken üzerine gelip ok atmaları ile ilgili darp şikayetine dair hüccet.

2. Belge (Gasp Davası: Hüccet)

Ayıntab kalesinden Seydi oğlu Alihan Umama adlı yerden gelirken Abdullah oğlu Yusuf, Zülfikar Çelebi adlı kişi ile beraber gelip kendilerini soyduklarını ve siyah erkek merkep Yusuf'un yanında olduğunu ifade edip yemin ettiğine dair hüccet

110. Sayfa 1. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Şehreküstü mahallesinden Hızır oğlu Hüseyin, amcası Mehmed oğlu Ali'ye mirastan kalmış yeri belirtilen evdeki hissesini sattığını ancak parasının bir kısmını almadığı şikayetinden sonra amcası parasının tamamını verdiğini şahitlerle ispatlamasına dair hüccet

2. Belge (Nafaka Talebi)

Tarla-i Atik mahallesinden Cemile, kocası Cuma'nın kendisi ve iki kızını terketmesi üzerine nafaka talebinde bulunmasına dairdir.

3. Belge (Darp Davası: Hüccet)

Göçgid köyünden Hacı İshak, kardeşi Pir Veli'nin kendisini dövüp kılıç sıyırdığına dair hüccet

4. Belge (Nafaka Talebi)

Tarla-i Cedid mahallesinden Hasan kızı Nur Hatun mescidde bulduğu Hasan adlı çocuğa nafaka talebine dairdir.

5. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Hacı Cafer oğlu Hasan'ın, Bahar oğlu Osman'da otuz kuruş hakkı olduğuna dair hüccet

111. Sayfa 1. Belge (Evlenme: Hüccet)

Davut Kulu Kızı Yasemin, Rahime adlı kişiyi Şeyh Ali oğlu Mahmud'a on kuruşa nikahladığına dair hüccet

2. Belge (Kefalet: Hüccet)

Muhsin oğlu Yahya Çelebi, mahkemede hazır Hasan'ın, Ali oğlu Osman'a otuz yedi kuruş borcu olduğunu, bu borca kefil olduğu ifadesine dair hüccet

3. Belge (Boşanma Davası: Hüccet)

Ebubekir oğlu Hacı Mustafa, karısı Abdulkerim kızı Aişe'yi boşadığına ve Aişe de mehrinden vazgeçtiğine dair hüccet

4. Belge (Satış Davası: Hüccet)

İbrahimi köyünden Ahmed oğlu Hüseyin ve İbrahim oğlu Mustafa, yeri belirtilen bağın yarısını adı geçen kişilerden satın aldığına ve Yali oğlu Hüseyin'in kullanımına engel olduğuna dair hüccet

114. Sayfa 1. Belge (İcare: Hüccet)

Mustafa Paşa vakıflarına mütevelli olan Hacı Sunullah oğlu Hacı Hüseyin, Paşa Hamamı'ını Tanrıverdi oğlu Ahmet Çelebi'ye üç sene boyunca her sene elli kuruşa icareye verdiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Vasi Tayini)

Kızılca Mescid mahallesinden vefat eden Kalerdir'in çocuklarına büyük oğlu Hasan vasi olarak tayin edilmesine dair hükümdür.

3. Belge (BorçDavası: Hüccet)

Kızılca Mescid mahallesinden mescide mütevelli olan İsmail oğlu Osman'ın, Kalender'in çocuklarına vasi olan büyük oğlu Hasan'dan mescide olan dokuz kuruş borcunu istemesinden sonra şahitlerin kabulune dair karardır.

4. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Kızılca Mescid mahallesinden vefat eden Kalerdir'in çocuklarına vasi olan büyük oğlu Hasan, babasının mescide olan dokuz kuruş borcunu ödemek için yeri belirtilen evin satılmasına dair beyanıdır.

115. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Ayıntab kalesinden Süleyman oğlu Süleyman'ın Maraş'ta yeri belirtilen bağını Hacı Maksud oğlu Ali'ye yirmi kuruşa sattığına dair hükümdür.

2. Belge (Nafaka Talebi)

Ali Neccar mahallesinden İbrahim kızı Fatıma, kocasının kendisini bıraktığından nafaka ve kisve talebinde bulunmasına dair beyanıdır.

3. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Eyüp mahallesinden Siti Fatıma'nın vekili İbrahim oğlu Ali'nin, on üç sene önce Battal Oyuk köyündeki yeri belirtilen arazi ve ceviz ağaçlarını Nureddin oğlu Mevlana Ahmed Efendi'ye sattığını dair gerçekleşen hükümdür.

116. Sayfa 1. Belge (Yaralama Davası: Hüccet)

Halil oğlu Selim'in, Yunus oğlu Yusuf'un kılıç ile elini kesmesinden dolayı yedi kuruş merhem parası aldığına ve davasından vazgeçtiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Vekalet: Hüccet)

Haleb'den İbrahim, Elmalı köyünün üçte birinin aile vakıflarına ait olduğunu ve mahsulatını almak için Kara Ali ve Abdunnebi adlı kişileri vekil eylediğine dair beyanıdır.

3. Belge (Vekalet: Hüccet)

Tuba mahallesinden Ali kızı Esma, kocası Hacı İbrahim'in beş senedir evden gidip ölüm ve sağ olduğu belli olmadığı ve adı geçen mallarını korunması için mahkemeden koruma talep ettiğini ifade eden beyanıdır.

4. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Çukur mahallesinden Kürdi oğlu Hacı Mehmed, Sadri oğlu Mehmed Şah'tan yirmi altı kuruş hakkı olduğuna dair beyanıdır.

117. Sayfa 1. Belge (Darp Davası: Hüccet)

Ayıntab mahkemesinde Padişah beratı ile muhzır başı olan Pir Ahmed oğlu Yunus Ağa, Abdullah oğlu Sefer'in sarhoş halde kendisine vurup, küfrettiğini ifade ettikten sonra şahitlerin kabulüne dair hükümdür.

2. Belge (İcare: Hüccet)

Kara Mustafa Paşa vakıflarına mütevelli olan Hacı Sunullah oğlu Hacı Hüseyin, İbrahim Çelebi oğlu Abdülbaki'ye vefat eden babasının dükkanını 1 Şevval 1030 tarihinden on seneye kadar ayda on sekiz kuruşa icareye verdiğini belirten beyanıdır.

3. Belge (İcare: Hüccet)

Kara Mustafa Paşa vakıflarına mütevelli olan Hacı Sunullah oğlu Hacı Hüseyin, Derviş Çelebi oğlu Ömer Şah'a halen içinde olduğu dükkânı 1 Şevval 1030 tarihinden üç seneye kadar ayda on sekiz kuruşa icareye verdiğini belirten beyanıdır.

4. Belge (Vasi Tayini)

Kayser mahallesinden vefat eden Ali Çelebi'nin çocuklarına kalan mallarını zabt etmek için kardeşi İlyas Çelebi vasi tayin edilmesine dair hükümdür.

118. Sayfa 1. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

(Belgenin öncesi yok) Fatıma yeri belirtilen evin kendisine ait olduğunu ifade ederek Mehmed adlı kişiden talep etmiştir. Mehmed ise kocası Maksud'dan yirmi kuruşa satın aldığını ifade ettikten sonra şahitlerin kabulüne dair hüccet

2. Belge (Mülk Satışı Davası: Hüccet)

Himmet oğlu Mahmud yeri belirtilen bağın amcası Hacı Hüseyin'in mülkü olduğunu ifade ederek Arap oğlu Veli'den talepte bulunmuştur. Veli bahsedilen bağın ismi geçen üç kişiden sonra bağı satın alan dördüncü kişi olduğunu beyan ederek şahitlerin kabulüne dair hüccet

119. Sayfa 1. Belge (Vasi Tayini)

Vefat eden Ömer oğlu Piri'nin çocuğuna kız kardeşi Teslime'nin vasi olarak tayin edilmesine dair hükümdür.

2. Belge (Tereke: Hüccet)

Vefat eden Ömer oğlu Piri'nin çocuğuna vasi olan kız kardeşi Teslime, Piri'nin karısı Sabri kızı Aişe'nin kalan mehir borcuna karşılık adı geçen eşyaların takasına dair beyanıdır.

3. Belge (Evlenme: Hüccet)

Hüseyin kızı Fatıma'nin, kocası Mehmed'in Onu boşadığına, tekrar yirmi kuruş mehir ile evlendiğine dair beyanıdır.

4. Belge (Mehir: Hüccet)

Ahmed oğlu Kayalı, Hüseyin oğlu Abidin'in kız kardeşi Cemile'nin kocası olup adı geçen eşyaların mehir yerine verilmesine dair beyanıdır.

5. Belge (Borç Davası: Hüccet)

Abdi oğlu Ali, Hacı Mehmed'den on iki kuruş hakkı olduğunu ifade edip şahidlerin kabulüne dair karardır.

120. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

İbn-i Şeker mahallesinden Hacı Hasan oğlu Hacı Evran, yeri belirtilen evini müştemilatıyla yüz kuruşa Şahin oğlu Cuma'ya sattığını ifade ettikten sonra Hacı Evran'ın kız kardeşi Rukiye ise vekili aracılığıyla bahsedilen evle bir alakası olmadığını ifade etmesine dair beyanıdır.

2. Belge (Küfür Davası: Hüccet)

Tuba mahallesinden Hacı Yusuf oğlu Cuma, Abdulaziz oğlu Hafir'in kendisine kötü küfürler ettiğini ve oğluna bıçak çektiğini ifadesinden sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

121. Sayfa 1. Belge (Kiralama: Hüccet)

Kayser mahallesinden Mustafa oğlu Ali, vakfın (ismi ve yeri okunmuyor) ecdadına ait olduğu binasını günlük iki Osmani Ebubekir oğlu Mustafa Çelebi'ye devrettiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Tuba mahallesinden Mehmed oğlu Molla Ahmed, yeri belirtilen ceviz ağaçlarını Abdi kızı Zeliha'nın torunundan satın aldığını ancak Zeliha'nın, Onun kullanımına engel olduğuna dair beyanıdır. Zeliha'nın şahitlerinin kabulüne dair karardır.

3.Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Yazıcık mahallesinden Hasan kızı Nur Hatun ve adı geçen çocukları ile beraber kocasından kalan yeri belirtilen bağın Süleyman oğlu Mehmed Çelebi'nin zorla zapt ettiğini iddia etmişlerdir. Mehmed Çelebi ise çocukların amcası Mustafa bağı kendisine sattığını, sonra Nur Hatun'un kendisi vasi olmasından dolayı kabul ettiğini, yine bağ harap olduğundan onun yerine başka bir bağ yirmi dört kuruşa satın aldığını ve çocuklar baliğ olduğunda kendileri de kabul ettiğini ifade ettikten sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

122. Sayfa 1. Belge (Mülk Davası: Hüccet)

Habek mahallesinden Hatice, babasından kalmış ve yeri belirtilen ceviz ağaçlarının daha sonra satıldığından adı geçen kız kardeşleri ve annelerinden hissesi talep etmiştir. Adı

geçen kişiler ise bu satış olduğunda Hatice'nin sessiz kaldığını belirttikten sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

123. Sayfa 1. Belge (Tereke Paylaşımı)

Tarla-i Atik mahallesinden Hüseyin oğlu Ali, vefat eden amcasının oğlu Mehmed'in kardeşlerine vasi olan İsmail oğlu Ahmet Çavuş ile beraber mahkemeden terekenin paylaşımını talep etmişlerdir. Adı geçen yerlerin adı geçen varislere verilmesine dair karardır.

124. Sayfa 1. Belge (Vekalet: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Hacı İsmail kızı Meryem Dergah-ı ali çavuşlarından İsmail oğlu Ahmet Çavuş'u kendine vekil yapıp Şaban oğlu Ali ile olan davasını bitirmesine dair beyanıdır.

125. Sayfa 1. Belge (Miras Paylaşımı: Hüccet)

Tarla-i Atik mahallesinden Hacı İsmail kızı Meryem'in vekili Dergah-ı ali çavuşlarından İsmail oğlu Ahmet Çavuş, yeri belirtilen bağın babasından Pir Mehmed'e ve Ondan da Şaban oğlu Ali'nin çocuklarına kaldığından, Meryem'in on beş kuruş kendi payını aldığına dair beyanıdır.

2. Belge (Miras Davası: Hüccet)

Eyüp mahallesinden Mirza kızı Sakine, annesi Ali kızı Fatıma'nın vekili Mustafa oğlu Sıdkı'dan mirastan hissesini talep ettiğinde Sıdkı daha önce Sakine'nin payı verildiğini söyledikten sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

3. Belge (icare: Hüccet)

Büyük Alauddevle Camii hatibi olan Mevlana Abdurrahman Efendi, yeri belirtilen bir dükkanı üç seneye kadar ayda altmış Osmani'ye Yusuf oğlu Hızır'a icareye verdiğine dair karardır.

126. Sayfa 1. Belge (Miras Paylaşımı: Hüccet)

Bucağı mahallesinden Ahmed oğlu Kanbir, Ayşe Hatun'un vekili olan kocası İsmail oğlu Mahmud huzurunda, Ayşe Hatun'un önceki kocasından olan adı geçen çocukların ölmesi üzerine mirasın kendisine kaldığını ve mirastan seksen kuruş alıp diğer mülklerden herhangi bir hissesi kalmadığına dair beyanın kabulüdür.

2. Belge (Vasi Tayini)

Araplar köyünden vefat eden Hüseyin'in küçük oğluna mahkeme tarafından Osman oğlu Molla Yakup vasi olarak tayin edilmesinedair hükümdür.

3. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Boyacı mahallesinden Halime Hatun ve adı geçen kızların vekili olan Hacı Mahmud oğlu Abdulselam Erel köyünde yeri belirtilen bağı otuz beş kuruşa Hacı Hüseyin oğlu İbrahim'e sattığını dair beyanın kararıdır.

127. Sayfa 1. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Boyacı mahallesinden Halime Hatun ve adı geçen kızların vekili olan Hacı Mahmud oğlu Abdulselam, Darpu köyünde yeri belirtilen bağı yirmi kuruşa Hacı Hüseyin oğlu İbrahim Çelebi'ye sattığını dair beyanın hükmüdür.

2. Belge (Yaralama Davası: Hüccet)

Mızmız köyünden Ali oğlu Cafer, Bektaş oğlu Ramazan'ın Onun bağından üzüm kesmesini engellemeye çalıştığında kendisini iki yerden hançerle vurduğunu ifade ettikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair hükümdür.

3. Belge (Borç: Hüccet)

Vefat eden Kürt Ömer'in karısı Fatıma ve oğlu Osman'ın vekili olan Ahmet oğlu Şaban Paşa, Ayıntab kaimakamı Ali Ağa'nın vekili Uzun Hasan Bey'den ismi geçen aldığını beyanına dair kayıttır.

128. Sayfa 1. Belge (Emaneti Geri Alma: Hüccet)

Kayser mahallesinden Nasreddin kızı Emine'nin vekili olan kocası Hacı Hüseyin oğlu Hacı Himmet, Şam-ı Şerif bekçilerinden Mehmed Çelebi'nin yanındaki emanetleri geri aldığına dair beyanıdır.

2. Belge (Tereke Paylaşımı)

Tarla-i Atik vefat eden Sıdkı oğlu Mehmed, amcasının torunu olan Hacı Hüseyin oğlu Ali, Mehmed'in vefat etmesi üzerine mirasının adı geçen çocuklarına ve kendisine intikal ettiğinden paylaşımı için talepte bulunmasına karşılık adı geçen görevliler tarafından paylaşılmasına dair hükümdür.

129. Sayfa 1. Sayfa (Mülk Davası: Hüccet)

Yusuf oğlu Hacı Derviş, yeri belirtilen evin babasına ait olduğu, kardeşi payını vermeden sattığını iddia edip hakkını Eyüp mahallesi camii mütevellisi Sinan oğlu

Abdullah Efendi'den talep etmiştir. Abdullah Efendi ise babasının başkasına sattığını başkası ise camiye vakfettiğini otuz yıldır kullandığını ifade ettikten sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

2. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

Boyacıyan mahallesinden Hacı Ahmed kızı Asiye yeri belirtilen evini kırk kuruşa Veli oğlu Mustafa'ya sattığına dair beyanın kabulüdür.

134. Sayfa 1. Belge (İcare: Hüccet)

Vefat eden Givan Bey'in kızlarına vekil olan Mehmed Ağa oğlu İbrahim Çavuş adı gecen boyahane dükkanını Hüsrev Paşa vakıflarına mütevelli olan Osman Bey'e her ay altı kuruşa icareye verdiğine dair beyanıdır.

2. Belge (İcare: Hüccet)

Hüsrev Paşa vakıflarına mütevelli olan Osman Bey yeri belirtilen dükkânı günlük üç kuruşa Hüseyin oğlu Seyyid İsmail, Hacı İbrahim oğlu Şahin ve Mustafa oğlu Hacı Ali'ye icareye verdiğine dair beyanıdır.

3. Belge (İcare: Hüccet)

Demircizade evladından olan Ebubekir Çelebi, Hüsrev Paşa vakıflarına mütevelli olan Osman Bey'den yeri belirtilen boyahane dükkanını günlük dört kuruşa icareye aldığına dair beyanıdır.

135. Sayfa 1. Belge (İcare: Hüccet)

Bey mahallesinin cami imamı Molla İbrahim, caminin vakfına ait Atar pazarındaki dükkânı on seneye kadar ayda seksen kuruşa icareye verdiğine dair beyanıdır.

2. Belge (İcare: Hüccet)

Halepli Ebubekir Çelebi, Ayıntab'da aile vakıflarına ait Kuyumcu pazarındaki dükkanını üç seneye kadar her sene üç kuruşa Abbas oğlu Fahreddin'e icareye verdiğine dair beyanıdır.

3. Belge (Gasp Davası: Hüccet)

Burc köyünden adı geçen kişiler, daha önce Ayıntab Sancakbeyi'nin kaimakamı Ali Ağa'nın adı geçen yiyecek ve parayı zorla ellerinden aldığına dair dava açtıklarından bahsedilen ürünlerin verilmek üzere iken kendi haklarından vazgeçip sancakbeyi Kasım Bey'e hibe ettiklerine dair beyanlarıdır.

4. Belge (Borç: Hüccet)

Kızılhisar köyünden adı geçen kişiler, aynı köyden adı geçen kişilere doksan altı buçuk kuruş borcu olduğuna dair beyanlarıdır.

136. Sayfa 1. Belge (Küfür Davası: Hüccet)

Kayser mahallesinden Hacı Hüseyin oğlu Hacı Hasan, Musa oğlu İbrahim'in kendisine küfrettiğini dile getirdikten sonra şahitlerin kabulüne dair karardır.

2. Belge (Boşanma Davası: Hüccet)

Ali oğlu Ebubekir, karısı Abdulhamit kızı Maluk'u boşadğını ifade ettikten sonra mehir olarak Maluk'a beş kuruş verilmesine dair hükümdür.

3. Belge (Mülk Satışı: Hüccet)

İbn-i Eyüp mahallesinden Hüseyin oğlu Topal Ali'nin vekili Mehmed oğlu İbrahim Çelebi, vekili Topal Ali'ye ait yeri belirtilen evin seksen iki kuruşa Molla Celil oğlu Hacı Ali'ye satılması ve elI bir buçuk kuruş eski borcuna sayılmasına dair beyanıdır.

137. Sayfa 1. Belge (Asayiş Davası: Hüccet)

Ayıntab kalmakamı Ali Bey'in vekili Hasan Ağa, adı geçen kişilerin bir bahçede içki içtiklerini mahkemeye taşımasından sonra naib ve bazı kişilerin 6 askeri suç üstü yakalamalarına dair karardır.

2. Belge (Ücret Tahsili: Hüccet)

Sipahi olan Avaz oğlu Ömer, 17 Safer 1030 tarihinden 17 Safer 1031 tarihine kadar bir senelik dört bin altıyüz seksen akçe ücretini Havas-ı Hümayun köylerinin mukattaat gelirlerini toplayan Yeniçeri zabıtı Mustafa Ağa'dan aldığına dair beyanıdır.

3. Belge (Ücret Tahsili: Hüccet)

İhtisab mukattaasından günlük elli Osmani ile mutasarrıf olan Abdulhalim oğlu Abdulkerim 17 Safer 1030 tarihinden 17 Safer 1031 tarihine kadar bir senelik on sekiz bin sağ Osmani ücretini ihtisas zabıtı olan Mustafa Ağa'dan aldığına dair beyanıdır.

138. Sayfa 1. Belge (Ücret Tahsili: Hüccet)

İhtisab mukattaasından günlük otuz Osmani ile mutasarrıf olan Çukur mahallesinden Duacı erbabından Arik oğlu Mehmed vekili sipahi Ahmed Bey aracılığıyla 23 Recep 1030 tarihinden 25 Zilkade 1030 tarihine kadar yüz yirmi iki gün toplamda üç bin altı yüz altmış Osmani ücretini ihtisas zabıtı olan Mustafa Ağa'dan aldığına dair beyanıdır.

2. Belge (İcare: Hüccet)

Halepli Nasreddin vakıflarına mütevelli olan Abdulvahid oğlu Ebubekir Çelebi'nin, Haffaf Pazarı'nda yeri belirtilen dükkânı bin otuz bir senesinin Muharrem ayından bir seneye kadar günlük dört kuruşa Durak oğlu Ali'ye icareye verdiğine dair beyanıdır.

3. Belge (İcare: Hüccet)

Halepli Nasreddin vakıflarına mütevelli olan Abdulvahid oğlu Ebubekir Çelebi'nin, Köroğlu Pazarı'nda yeri belirtilen dükkânı bin otuz bir senesinin Muharrem ayından bir seneye kadar günlük dört kuruşa Sıdkı oğlu Mehmed'e icareye verdiğine dair beyanıdır.

4. Belge (İcare: Hüccet)

Halepli Nasreddin vakıflarına mütevelli olan Abdulvahid oğlu Ebubekir Çelebi'nin, Mazman Pazarı'nda yeri belirtilen dükkânın yarısı bin otuz bir senesinin Muharrem ayından bir seneye kadar günlük iki kuruştan dörtte birine Sıdkı oğlu Mehmed'e icareye verdiğine dair beyanıdır.

139. Sayfa 1. Belge (İcare: Hüccet)

Halepli Nasreddin vakıflarına mütevelli olan Abdulvahid oğlu Ebubekir Çelebi'nin, Mazman Pazarı'nda yeri belirtilen dükkânın yarısı bin otuz bir senesinin Muharrem ayından bir seneye kadar günlük iki kuruşa Sıdkı oğlu Mehmed'e icareye verdiğine dair beyanıdır.

2. Belge (Küfür ve Darp Davası: Hüccet)

Maksud oğlu Molla Osman, Abdullah oğlu Hasan Beşe'nin sarhoş halde kendisine kötü küfürler ettiğini ve kendisine taş ile vurduğunu ifade ettikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

3. Belge (Borç: Hüccet)

İhtisab ve dimos mukattaasına memur olan Abdulmennan oğlu Mustafa, Ayıntab Sancakbeyi Kasım Bey'e ve Ayıntab Kaymakamı Ali Ağa'ya toplamda yüz otuz kuruş borç verdiğini, daha sonra parasını geri aldığını, ancak borç için verilen tezkireyi kaybettiğini, bulunursa dikkate alınmaması gerektiğine dair beyanıdır.

4. Belge (Borç: Hüccet)

Handan Ağa Ayıntab'daki vakıflarına mütevelli İvaz oğlu Ömer Bey, adı geçen kiracılardan bütün parasını aldığına dair beyanıdır.

140. Sayfa 1. Belge

Afşar cemaatına mensup olup daha önce Şam-ı Şerif bekçisi olan aşiret reisi Süleyman'ın terekesi askeriyeye dağıtıldığına dair buyuruldu.

2. Belge

Edirne'den, Dulkadriye Beylerbeyi ve Ayıntab ve Telbeşar kadılarına, Celali fetretinden dolayı vergileri vermede zorluk çıkaran köylerin üzerine varılması ve ihtisab zabıtı olan Mustafa Ağa'ya yardımcı olmaları ve gelirlerin acilen orduya yetiştirilmesini ifade ettikten sonra bu konuda sorun çıkaranların acilen bildirilmelerine dair buyuruldu.

141. Sayfa 1. Belge

Burç nahiyesinin Dutluca köyünde yeri belirtilen bağ ve içindeki ev harap olduğundan Muhammed oğlu Yüzlü'ye 30 Cemaziyel Evvel 1027 senesinde tapu verilmesine dair tezkiredir. Daha sonra adı geçen üç ortak olmuşlardır.

2. Belge

Adı okunamayan biri, Ayıntab Sancakbeyi Kasım Bey'e ve Ayıntab Kaymakamı Ali Ağa'ya toplamda yüz otuz kuruş borç verdiğini, daha sonra parasını geri aldığını, ancak borç için verilen tezkireyi kaybettiğini bulunursa dikkate alınmaması gerektiğine dair beyanıdır.

3. Belge

Hacı Ebubekir, kaybolan eşeğini Pir Veli oğlu Hüseyin'in yanında bulduğunu ifade ederek şikâyet etmiştir. Hüseyin hayvanın kendisine ait olduğunu söyledikten sonra şahitlerin beyanının kabulüne dair karardır.

142. Sayfa 1. Belge

Arapça, evâili Zilhicce 950/ 25 Şubat 1544 tarihli ahalli tespit edilemeyen vakf-ı evlada (zürri vakıf) ile ilgili şartları içeren vir vakfiyenin devamdır.

2. Belge

Halep Kadısı'ndan gelen emirde Maraş eyaletinde mutasarrıf olan Yahya Paşa'nın vefat ettiğinden arada kalan Ayıntab'a bağlı adı geçen köyler mir-i mirana ait olmasından dolayı Halep hazinesine aktarılması için dergah-i ali sipahilerinden Hüseyin Bey'e teslim edilip gönderilmesine dair buyuruldu.

143. Sayfa 1. Belge (Berat)

Mîr-i mîrân kâ‘imakâmı olan Ramazân Bey, havas-ı humayün köylerinin subaşılığı görevini Yeniçeri Ağası Mustafa Bey’e verilmesine dair berat.

144. Sayfa 1. Belge (Vakıf mütevellisi: Berat)

Merhûm Mustafa Pâşâ nın evlâdından olan Akşehir Sancak Beyi padişaha gönderdiği mektupta İlgün kasabasında yaptığı Cami için Ayıntab da bulunan Mustafa Paşa evkafının tevliyeti evladından olan ve orada müstakim olan Osman Bey'e verilmesine dair berat.

2. Belge (havas karyeleri: Ferman)

Ayıntab kadılarına gönderilen Fermanda havas karyeleri ihtisab mukattası emini olan Mustafa Bey'in gönderdiği defterde bazı havas karyelerinde var olan vakıf hisselerin asker tayfasındakilere icâreye verilmesinden dolayı askerlerin o havas karyelerindeki halka zulmetmesi sonucu çoğu kişi yerlerinden göç etmesine neden olmuştur. Vakıf hisselerinin havas-ı hümayun karyelerine karıştırılmaması konusuna dair fermandır.

145. Sayfa 1. Belge

Has köylerinin mahsulünü toplayan Ayni Paşa'nın 28 Şaban 1030 tarihinde vefat etmesi üzerine bahsedilen vergileri toplamak üzere Müşir Beşe'nin gönderilmesine dair 30 Şevval 1030 tarihine ait buyruldu.

2. Belge

Mevlâna Mehmed tarafından tescil ettirilen Arapça ve tarihsiz bir vakfiyenin baş tarafındaki kayıtlara dair bir belge

146. Sayfa 1. Belge (Buyuruldu)

Edirne'den gelen 1 Muharrem 1030 tarihli Halep, Hama, Şam ve Ayıntab bölgelerine ait vergi oranlarını belirtmeye dair buyuruldu.

2. Belge (Ferman)

Ayıntab Sancakbeyi ve Ayıntab kadısına gönderilen yazıda Ayıntab'da boyahaneleri olan Hüsrev Paşa vakıfları ve Gayri vakıflarına mütevelli olanlar vakıf mallarının ne şekilde devam ettirileceğine dair ferman.

148. Sayfa Başı olmayan Belge (Buyruldu)

Başı bulunmayan belgede Ayıntab'ın ve Halep ve Şam'ın vergilerinin tam ve eksiksiz gönderilmesine dair buyruldu.

1. Belge (Buyruldu)

Vahne köyününün bin otuz senesinin mukattat defterindeki gelirlerinin alınmasına dair buyruldu.

2. Belge (Ferman)

Halep, Şam, Trablusşam ve yol üstündeki yerleşimlerin kadılarına gelen belgede Ahmed, Mustafa, Osman adlı görevlilerin geçiş güzergahında yardımcı olmaları ve Onlara zorluk çıkarmamalarına dair ferman.

149. Sayfa 1. Belge (Berat)

Anadolu Kazaskeri tarafından gönderilen belgede Ayıntab kadısı Mevlana Abdulbaki Efendi'ye aylık yüz elli akçe ve üç aylık süre ile Ürgüb kazasında görevlendirilmesine dair berat.

2. Belge (Berat)

Padişahın, Mehmed adlı birisine aylık yirmi paraya devletin devamı için duacılık görevi verildiği ve Ayıntab'daki ihtisab mukattası mahsulünden alınmasına dair berat.

150. Sayfa 1. Belge (Berat)

Ayıntab yakınındaki Dülük baba zaviyene Osman ve Hacı Ahmed'in mütevelli olarak tayin edilmesine dair berat.

151. Sayfa 1. Belge (Berent)

Ayıntab'daki kasap ağalığına Mehmed oğlu Seyyid Hasan'ın tayin olunmasına dair berat.

2. Belge

Senelik mahsulü toplama görevi Mehmed Ağa'ya verildiğine dair buyuruldu.

3. Belge (Buyuruldu)

Vergilerin Halep hazinesine teslim edilmesi için görevli olan Mehmed Bey'in bir senelik mahsulatı teslim ettiği, Mahmud Bey adlı kişinin devam etmek istemesi üzerine merkezden gelen haberde bu görevin Bekir Bey'e devredildiğine dair buyuruldu.

4. Belge (Buyuruldu)

Ayıntab ve Telbeşar kadılarına gönderilen mühürlü defter gereği vergilerin adlı kişilerin aracılığıyla zamanında gönderilmesine dair buyuruldu.

152. Sayfa 1. Belge (Ferman)

Ayıntab kadısına gelen yazışmada havas-ı hümayun köylerinin mukattaalarının Mustafa Ağa'dan başka kimseye verilmemesine dair ferman.

2. Belge (Ferman)

Ardıç Baba adlı yere mutasarrıf olma hakkını sadece evladından olanlar ve beratı elinde olanlar başka kimseye verilmemesine dair ferman.

153. Sayfa 1. Belge (Buyuruldu)

Adı geçen havas köylerinin vergilerinin Sefer Beşe'ye verilip gönderilmesine dair buyuruldu.

2. Belge (Ferman)

Dulkadriye Beylerbeyi'ne ve Ayıntab kadısına gönderilen yazıda Ayıntab Sancağı'nda adı geçen köyde tevcihlerin beratlara uygun yapılmadığı bu sebeple emrin acilen yerine getirilmesine dair ferman.

154. Sayfa 1. Belge (Ferman)

İhtisab zabıtı olan Mustafa Ağa'nın miri için topladığı paranın tam akçe olmasına, kırpık akçe olmamasına dikkat edilmesine dair ferman.

2. Belge (Ferman)

İhtisab mukattaası zabıtı olan Mustafa Ağa'nın başka bazı askerlerin miri malına karıştığı, bu görevi sadece Mustafa Ağa'nın yerine getirilmesi gerektiğine dair ferman.

155. Sayfa 1. Belge (Ferman)

Ayıntab'da olan havas-ı hümayun ve tımar köylerinin gelirlerinin yollanmasında bazı tımar erbabları, Halep yörükleri ve Yeniil voyvodalarının saldırmasına engel olunmasına dair ferman.

156. Sayfa 1. Belge (Berat)

Ayıntab'da Dülük Baba ovasının tevliyeti Seyyid Kazım'a verilmesine dair berat.

2. Belge (Ferman)

Ayıntab'da Dülük Baba ovasının tevliyeti Seyyid Kazım'a verilmesinden sonra (156. S. 1. B.) Osman ve Ahmed adlı kişilerin bu duruma engel oldukları cihetten müdahale olunmasına dair ferman.

157. Sayfa 1. Belge (Buyuruldu)

Maraş Mir-i miranı Yahya Paşa tarafından gönderilen yazıda Telbeşar nahiyesine bağlı Kerar adlı köyde mutasarrıf olan Ramazan'a müdahale eden Ebubekir Çavuş'a engellenmesi gerektiğine dair buyuruldu.

2. Belge (Buyuruldu)

Subaşı oğlu Muhammed Çelebi ve Gedik Mustafa'nın zeametten altın talebine dairdir.

3. Belge

Ayıntab ve Telbeşar kazalarındaki yüksek görevde olanlar orduya gereken desteği sağlamışken bazı kişilerin müdahale ettiklerine dairdir.

158. Sayfa 1. Belge (Berat)

Halep Türkmen kazasının Ayıntab kadısı Mevlana Mehmed Efendi'ye verilmesine dair berat.

2. Belge (Berat)

Yeniil Voyvodası olan Yusuf Bey'in vefat eden askerlerin muhallefatını taksim olunmasına nazır olarak atanmasına dair berat.

3. Belge

Halep'teki Haremeyn-i Şerifeyn tevliyeti elinde bulunduran Rüstem Ağa İstanbul'a gideceği için yerine vekil bırakmasına dairdir.

4. Belge (Berat)

Ayantab kadılığının dört ay vakitle Mevlana Mehmed Efendi'ye verilmesine dair berat.

159. Sayfa 1. Belge (Berat)

Ayantab kadılığının dört ay vakitle Mevlana Mehmed Efendi'ye verildiği beratın hatırlatılmasına dairdir.

2. Belge (Berat)

Ayıntab Müftüsü Emrullah Efendi'ye Ayıptab görevinin verilmesine dair berat.

3. Belge (Buyuruldu)

Maraş Beylerbeyi Yahya Paşa'nın Ayıntab'daki adı geçen köylerin vergi toplama görevini dokuz yüz Esedi kuruşa Ferhad Paşa'ya verdiğine dair buyuruldu.

160. Sayfa 1. Belge

Ayıntab ve tevabisi mukattat emini olan Hüdaverdi Çavuş'a görevini yerine getirilmesine engel olanların olduğuna dair buyuruldu.

2. Belge

Dülük Baba zaviyesine berat ile mütevelli olan Osman'ın görevine Seyyid Kazım ve Molla Ahmed'in engel olduğuna dair ferman.

161. Sayfa 1. Belge

Oruç Beşe'nin Hasan Bey'deki borcuna dairdir.

2. Belge (Berat)

Antakya'da mutasarrıf olan Mevlana Mehmed'in Ayıntab mukattasına günlük on beş akçeye mutasarrıflık verilmesine dair berat.

3. Belge (Ferman)

Yeniil ve Türkmen Haleb kazalarında görevli olan Yusuf'un Voyvoda Ahmed'in grubundan olan Kara Mehmed adlı eşkıyayı yakalayıp getirmesinden dolayı teşekkürden sonra onu kaleye götürüp gerekli emirleri beklemesini ifade etmesine dair ferman.

162. Sayfa 1. Belge (Ferman)

Sipahi ehlinden Sinan'ın avarızhanelere tayin olunmasının bildirilmesinden sonra gerekli paraların tam ve eksiksiz toplanması ve paraların kırkık akçe olmasına çok dikkat edilmesine dair ferman.

163. Sayfa 1. Belge (Ferman)

Ayıntab Sancakbeyi ve Ayıntab Kadısı'na gelen belgede Ayıntab ihtisab mukattası mutasarrıfı dergah-ı ali çavuşlarından Hüdaverdi Çavuş'a verildiği bilindiği halde Mustafa Bey'in kendisinin yapmak istemesi ve müdahale etmesinden dolayı engellenmesine dair ferman.

164. Sayfa 1. Belge (Berat)

Bin yirmi dokuz senesinde havas-ı hümayun mallarının görevlisi Veli Bey'in bin otuz senesinde de görevlendirilmesine dair berat.

2. Belge (Berat)

Ayıntab Sancakbeyi olan Kasım Bey'in bin otuz senesinin Safer ayının yirmi üçünde tekrar sancakbeyi olarak tayin olunmasına dair berat.

3. Belge (Berat)

Akyol mahallesindeki Hayreddin mescidine imam olan Hamza ihtiyar olduğundan kadı naibi Mevlana İbrahim'e kendi oğlunu arz etmesi üzerine oğlu Mehmed mescide tayin olunmasına dair berat.

165. Sayfa 1. Belge (Berat)

Ayıntab Uzun Pazar'daki mescitte öğle ve ikinde namazlarında görevli imamın görevini yapmaması üzerine Mevlana Hasan'ın öğle ve ikindi namazlarında o mescide imam olarak atanmasına dair berat.

2. Belge (Mektup)

Ayıntab kadısına gönderilen yazıda Ayıntab ihtisab ve mukattaası Hüdaverdi Çavuş'a verildiğinden Mustafa'nın karışmasına engel olunması gerektiğine dairdir.

166. Sayfa 1. Belge (Ferman)

Daha önce Karaman Beylerbeyi halıhazırda Halep Beylerbeyi ve Haleb defterdarı olan Ahmed Bey ve Halep kadısına gönderilen yazıda Halep'te vefat eden vezir-i azam Mehmed Beşe'nin bütün mallarının miriye devredilmesi için hassa bostancısı Derviş Bey'in tayin olunmasına dair ferman.

167. Sayfa 1. Belge (Berat)

Ayıntab'da yaşayan zımmilerin ispençleri için bin otuz senesinde dergah-ı ali sipahilerinden Mehmed Bey'in atanmasına dair berat.

2. Belge (Berat)

Daha önce Karaman Beyberbeyi olup Halep defderdarı olan Ahmed Bey'e gönderilen yazıda silahdar zümresinden Veli adlı kişinin Ayıntab'da, bin otuz yılında dimos mukattası havaleliğine tayin edildiğine dair berat.

168. Sayfa Öncesi Eksik Belge (Buyuruldu)

Ordunun sefere çıkması için (muhtemelen Hotin seferidir) fazladan akçe lazım olduğundan Maraş ve Malatya eyaletlerindeki bütün kadılıkların vergileri acilen dergah-ı ali yeniçeri gediklilerinden Mumcu Mehmed ile gönderilmesine dair buyuruldu.

1. Belge (Ferman)

Maraş ve Malatya eyaletlerinde bulunan bütün kadılara gelen yazıda miri malına ait bütün vergilerin eksiksiz toplanılıp acilen dergah-ı ali yeniçeri gediklilerinden Mumcu Mehmed ile İstanbul'a gönderilmesine dair ferman.

2. Belge (Berat)

Ayıntab kadısı Mevlana Mehmed Efendi'nin Türkmen Halep kazasına bin yirmi dokuz senesinin Ramazan ayının başlagıcından itibaren üç ay vakitle görevlendirildiğine dair berat.

3. Belge (Ferman)

Ayıntab'da yasakçılık namıyla yeniçerilerin halka zülmettikleri, bu yüzden şehirde yasakçılık görevinin kaldırıldığı ve bütün yetkilerinin Yeniçeri ağası Mustafa Ağa'ya devredildiğine dair ferman.

169. Sayfa 1. Belge (yasakçı yeniçeri istihdamı, şikâyet: mektup)

Halka ulemadan yasakçıların Ayıntâb'da istihdam edilmemesi hususunda mektup.

2. Belge (? mektup)

Haleb'de Seyyid olan Seyyid Mehmed Efendi'ye Seyyid Ömer'e verilen Seyyidliğe itiraz etmemesi hususnda Nâkibü'l-Eşraflıktan gönderilen mektup.

170. Sayfa 1. Belge

1 Muharrem 1030 senesinin Maraş ve Malatya mukataalarına ait defter sureti.

2. Belge (vergi tahsili: Ferman)

Maraş ve Malatya mukâtaaları ve sair vergilerin sefer-i hümâyun, kapı kulları izin mevacibleri ve sâir ihtiyaçlar nedeniyle ziyade toplanıp acilen Dersâadete gönderilmesi hususnda söz konusu kadılıklara gönderilen fermân,

171. Sayfa

1. belge (ziyade vergi tahsili: mektup)

Malatya ve Maraş mukâtaatı ve nüzül akçesi, adet-i ağnam sair vergilerden ihtiyaç nedeniyle ziyade toplanıp acilen Dersâadete gönderilmesi hususunda ferman.

2. belge (ziyade vergi tahsili: Mektup)

Kapı kullarının mevacibleri, sefer-i hümâyun ihtiyacı için Malatya ve Maraş eyaletleri mukataatı bedel-i mekkâri ve avarızdan ziyade tahsil edilip bunların derhal Dersâadete gönderilmesi hususunda mektup.

172. Sayfa

1. Belge (atama ve görev ifası: Ferman)

Ayıntab ve Telbeşar kazâlarının dimos ve ihtisab mukataasına berât ile tayin edilen Sipahiyândan Mustafa'nın görevine engel olunduğu şikâyeti üzerine engel olunmaması hususunda söz konusu kadılıklara gönderilen ferman.

173. Sayfa

1. Belge (Atama ve görev ifası: Ferman)

Ayıntâb'da ihtisab ve dimos mukataasına berât-ı şerif ile tayin edilen Sipahiyândan Mustafa'nın görevine engel olunmaması hususnda Halep Beylerbeyine gönderilen Ferman.

2. Belge (Mütevelli tayini: Berât)

Cabi mahallesinde Mağara Mescidi evkafına günlük bir Osmânî ile Ali adlı kişinin mütevelli tayin edildiğine dair berât.

174. Sayfa

1. Belge (belgenin baş kısmı eksik vergi tahsili ile ilgili bir buyruldu)

Halep mukataasına bağlı Ayıntâb mukataasından acilen vergi tahsili için Halep Beylerbeyiliği'nden gönderilen buyruldu.

2. Belge

Sefer Ağa'nın Ayıntâb Kalesinde muhafaza edilen eşyaları ve görevlinin merkeze teslim edildiğine dair ilâm?

3. Belge (eksik belge, eşya teslimi: Buyruldu)

Murad Ağa, Sefer Ağa'nın eşyalarının teslim edilmesi hususunda buyruldu.

175. Sayfa 1. Belge (atama ve görev ifası: Ferman)

Ayıntâb sancağına ait ihtisab ve dimos mukataalarına berât ile tayin edilen Sipahi Mustafa'nın şikâyeti üzerine görevine engel olunmaması ve yerine getirmede yardımcı olunması hususunda kazâ kadılıklarına gönderilen ferman.

180. Sayfa 1. Belge (cizye tahsili: Buyruldu)

Ayıntâb ve Rum kale keferesine ait cizyelerinin tahsili ve Halep'e gönderilmesi hususnda buyruldu.

2. Belge (cizye tahsili hususu: Buyruldu)

Ayıntâb ve Rum Kale keferesinden cizye tahsili hususunda Halep'ten söz konusu kadılıklara buyruldu.

3. Belge (atama: Berât)

Ayıntâb kazâsı hirfet taifesine ahi seçilen Seyyid Mahmud'un haksız yere el çektirilmesi şikâyeti üzerine yeniden görevlendirildiğine dair berât.

Sayfa Numarası verilmemiş 1.Belge (ev satışı, hak talebi: Hüccet)

Ammu mahallesinden Kasım'ın Melike adlı kadına on altı gruşa sattığı evin parasından Melike zimmetinde kalan altı gruşunu talebine, Melike'nin ise on altı gruşu tamamını verdiğini şahitlerle ispatına dair hüccet.

2. Belge (görev değişikliği, ikrar: Hüccet)

Ayıntâb ihtisabı memuru Sefer Beşe'nin görevini Hüdaverdi Çavuş'a devrettiğine ve Hüdaverdi Çavuş'un kabulüne dair hüccet.

3. Belge (mülk satışı, feragat: Hüccet)

Haksız mülk satışı davasından ferâgat. (belge yarım)

Sayfa numarası yok: 1. Belge (mülk satışı, ikrar: Hüccet)

Hacer köyünden mülk toprağın otuz gruşa satıldğına dair hüccet.

2. Belge (vasî tayini: Hüccet)

Çöreklik köyünden vefat eden Ahmed'in küçük yetimlerine büyük oğlu Hamis'in vasi tayin edilmesine dair hüccet.

3. Belge (bağ satışı, hak talebi: Hüccet)

Rumtul köyünden Hacı Hüdaverdi'nin Çöreklik köyünden vefat eden Ahmed'in oğullarına bin yediyüz tiyek bağı yüz otuz esedî kuruşa satıp, zimmetlerinde doksan sekiz kuruş kaldığını idda edip talebine, inkâr üzerine iddiasının şahitlerle ispatına dair hüccet.

2. 168 NUMARALI SİCİLİN TRANSKRİPSİYONU (S. 78-184)

78. Sayfa, 1. Belge

Oldur ki, Mehmed bin Derviş mahfel-i kazâda İsmâ'îl bin İbrâhîm tarafından Hâcı Mehmet bin 'Abdî mahzarında takrir-i karâr idüb kızı Zelîhâ'yı on ğuruş mihr-i mukaddem ve on ğuruş mihr-i muahhar ile Allah'ın emri ve Hazret-i Resûlün kavli ile helâllığı mezbûr İsmâ'ile virdim didikde mezbûr Hâcı Mehmed dahi mezbûra Zelîhâ'yı mihr-i mezkûr ile mezbûr İsmâ'îl elinden aldım ve zevce eyledim didiği kayd olundı.

Şuhûdü'l-hâl

İbrâhîm bin Mehmed, Hâcı Ahmed bin Ahmed, Mustafâ Efendi ve gayruhum.

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i Çukûrdan Mehmed fevt olub Receb ve Meryem nâm yetîmlerine müteveffâ babasından 'âîd olan hisselerin ahz ve kabza vâsi lâzım olmağın es-Seyyid 'Ömer bin Hallâc kıbel-i şer'den vasî ta'yîn olundukda mezbûrdan kabûl idüb kayd olundı.

El-mezbûrûn.

3. Belge

Oldur ki, Fâtıma bint-i İbrâhîm mahfel-i kazâda müteveffâ zevcim Mehmed'in Receb nâm sağîr oğlı ile Meryem nâm kızı sağîre kızı kalub hâlen benim hücremdedir nafaka ve kisveye muhtâçlardır. Kıbel-i şer'den takrir-i nafaka ve kisve olunmasın taleb iderim didikde ikisine yevmi üç Osmânî nafaka ve kisve takrîr ve karz olunub kayd olundı.

Şuhûdü'l-hâl

Yûnus bin Ahmed, Mehmed bin Bayram, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, mahalle-i İlhân'dan Zühre bint-i Hüseyin mahfel-i kazâda Mehmed bin Hüseyin mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Hasan evi ve bir tarafı benim mülkim ve bir tarafı zımmi evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olan dârımı (evimi) yigirmi dört ğuruşa mezkûr Mehmed'e bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrı alub kabz eyledim didikde mezbûrânın zevci ma'kûdı Ali bin Hüseyin dahi hâzır olub dâr-ı mezkûrada da'vâ m yokdur. Mezbûra Zühre'nin mülkidir didikde mezbûr Mehmed tasdîk idüb

Şuhûdü'l-hâl

Hâcı Mustafâ ibn-i Hâcı Yûsuf, Mustafâ Nûh, Bâli Ağa ibn-i 'Abdullâh, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

5. Belge

Fî 13 Şa'ban sene selâsîn ve elf

Yevmu'l Cuma'ti'l mübârek

Oldur ki, Tarla-i 'atîk mahallesinde İbrâhîm bin Mustafâ mahfel-i kazâda Monlâ Velî bin Yûsuf mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Monlâ Veli'de Rûhî Efendi'den havâle olunmuş on yedi ğuruş hakkım vardır taleb iderim didikde bi'l-muvâcehe mezbûr Monlâ Velî'den sûâl olundukda karye-i Han'da olan vakıf hisseden fi'l-vâki' Rûhî Efendi'den mezkûr İbrâhîm'e havâle olunmuş on yedi ğuruş deynim vardır deyü ikrâr idüb mâ vaka'a kayd olundı.

Şuhûdü'l-hâl

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayram, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum.

Fî yevmi's-Sebti'l-Mübârek fî 13 şehri Şa'bâni'l Mu'azzam sene selâsîn ve elf .

79. Sayfa, 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Şeker’de sâkin Şa‘ban bin Halîl mahfel-i kazâda Hasan ibn-i el-Hâc Hüseyin muvâcehesinde takrîr-i da‘vâ idüb mezbûr Hasan’da … (silik) on ğuruş hakkım vardır gön bahâsından şer‘le taleb iderim deyücek mezbûr Hasan’dan sûâl olundukda ikrâr idüb filvâki‘ gön bahâsından on ğuruş merkûm Şa‘bân’a vâcibu’l-edâ deynim vardır deyü ikrâr idüb meblağ-ı mezkûrun tahsîli içün Muhzırbaşı Yûnus’a havâle olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Salih Ağa, ‘Osmân Ağa, Mustafâ Ağa, Köse Hamza

2. Belge

Oldur ki, kilîsâdan Haçûkî veled-i İbrâhîm mahfel-i kazâda Seyyid Ebûbekir bin Hâcı Hasan mahzarında ikrâr idüb siyah erkek iki yaş katırımı katırımı yigirmi ğuruşa sevk-i sülûkünde mezbûr Seyyid Ebûbekir bey‘-i bât ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden el-ân kabz eyledim didikde mezbûr Seyyid Ebûbekir tasdîk idüb ma-vaka‘ kayd-ı sicil olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Hâcı Halîl bin Sadır, el-Hâc- ’Alâeddîn bin İbrâhîm, Seyyid el-Hâc İsmâ‘il, Hamza bin Bekir Paşa ve gayruhum.

3. Belge

Oldur ki, Ahmed bin Hâcı Mehmed mahfel-i kazâda Ali bin Kalender mahzarında da‘vâ idüb hıyârın beşi bir akçeye iken dördün bir akçeye virdi deyü sûâl olundukda ikrâr idüb muhtesib tarafından kul oğlı mahzarında kayd olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Ali bin Hasan, Mehmed bin Yûsuf, Mustafâ Bakkâl ve gayruhum

4. Belge

Sâbıkan karye-i Göçgid’de sâkin Mansûr bin Ahmed mahfel-i kazâda karındaşı Şeyh Hamza bin Ahmed mahzarında da‘vâ kılub bundan akdem babamız fevt olub karye-i mezbûra türâbında vâki‘ bir kıt’a iki bin tikek bağ ve on bağdan bir kıt‘a yüz elli tikek bağ ve bir kıt‘a dahi çukûr bağı altı yüz tikek bağ ki cem‘an iki bin yedi yüz altı tikek bağımız kalub zikr olunan bağdan bana düşen hisseden ve on dört senedir ki henüz bulan olmamağla benim hissemi dahi zabt eylemiş on dört yıllık mahsûlumı taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr Şeyh Hamza’dan sûâl olundukda mezbûr Mansûr geçen

sene gelüb benden babasından kendüye düşen hissesini taleb eyleyüb zikr olunan bağdan üç tarafı arz-ı Hâlid ve bir tarafı Hâcı ‘Ömer bağı ile mahdûd olan bir kıt’a dokuz yüz tikek bağ ile Müslimânlar huzûrunda üç ğuruş virüb babası müteveffâ-yı mezbûrdan kendüye düşen hissesiçün ve on dört sene yediği içün bağ-ı mezkûrı ve üç ğuruş alub kabz eyleyüb zimmetimi ibrâ-yı ‘âmm ile ibrâ ve iskât eyledi deyüb mezbûr Mansûr inkâr ile cevâb virdükde mezbûr Şeyh Hamza cevâbında mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâc Mansûr Halîl bin Oğuz ve Hâcı Hamza bin İshak hâzırûn olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub geçen sene mezbûr Mansûr gelüb babası mâlını taleb eyledikde mahdûd-ı mezkûr dokuz yüz tikek bağ ile on nakid ğuruş alub mezbûr Şeyh Hamza babası Ahmed’den kendüye düşen hissesinden ve on dört sene yediği mahsûl da‘vâsından fâriğ olub bizim huzûrumuzda mezbûr Şeyh Hannan zimmeti ibrâ ve iskât eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i cevâbda vâki‘ olub berât ve halâsına hükm olundı

80. Sayfa, 1. Belge

Fi’l-yevmi’l İsneyni’l-Mübârek

Karye-i Akyol’da sâkin Selçuk bint-i el-Hâc İbrâhîm ve mezbûra Selçuk (silik) mahfel-i kazâda nefs-i Kilis’de sâkin Velî bin Mûsâ mahzarında ikrâr idüb nefs-i Kilis’de vâki‘ bir tarafı ‘Osmân evi ve bir tarafı Receb ve Mehmed evleri ve bir tarafı … (silik) ve Ali evleri ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd olan dârımızı otuz aded Esedî ğuruşa mezbûr Velî’ye bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semen teslîm-i müşterâ eyledik ba‘de’l yevm dâr-ı mezkûr mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dediklerinde mezbûr Velî tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şer’a hükm olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Mekkî bin Hasan, Yûnus bin Ahmed, İshak Efendi ve gayruhum

2. Belge

Fî yevmi’s-Selâse

Oldur ki, karye-i Çukurda sâkin şehribânu bint-i İbrâhîm mahfel-i kazâda müteveffâ Kalender’in kardaşları olan Mustafâ Subaşı tarafından Hasan bin Halîl mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr zevcim Kalender zimmetinde otuz ğuruş hakkım olub otuz ğuruş hakkım bedel mahall-i mezbûrda vâki‘ bir taraf ‘Osmân evi ve bir tarafı Sâdıka ve bir tarafı Kara evi ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd olan dârı

bana meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde takas eylemişken hâlen beni dâr-ı mezkûrdan men‘ iderler şer‘le sûâl olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr Hasan’dan sûâl olundukda adem-i i’limle cevâb virüb mezbûrun şehribanu’dan da‘vâ sına mutâbık beyyine taleb olundukda ’udûlden Hâcı Mehmed bin Kürdi ve Hüseyin bin Ahmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ-yı mezbûr Kalender’in zimmetine mezbûra şehribânu’nın otuz ğuruş deyni olub mahdûd-ı mezkûr dârı otuz ğuruşa mezbûra şehribanu’ya bey‘-i bât ile bey‘ idüb mezbûr Kalender’in zimmetinde olan otuz ğuruş deyninden takas eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub dâr-ı mezkûr, mezbûra şehribânu’ya hükm olundı

Şuhûdü’l-hâl

Şa‘bân Dede, İbrâhîm bin Sâlih, ‘Abdurrezzak Efendi, Monlâ Mustafâ ve gayruhum

3. Belge

Fî yevmi’l-Erbi‘a fî 17 şehri Şa‘bân sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Eyüb nâm mahallede sâkin Hümâ bint-i Mehmed mahfel-i kazâda ikrâr-ı ‘atiü’z-zikr içün nehc-i şer‘iye üzre vekîl olan hemşîresi Nazlu bint-i İbrâhîm tarafından karındaşı Mehmed bin İbrâhîm’el-mezbûr mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Ahmed Çelebi mülki ve bir tarafı ‘Abdurrahmân Çelebi mülki ve bir tarafı Şahvirdi oğlı evleri ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan dârımı dört senedirki otuz beş ğuruşa mezbûra Nazlu’ya bey‘-i bât kat’i **(s. 81)** bey‘ idüb meblağ-ı mezkûrı bi’t-tamâm hemşîre-i mezbûra yedinden alub kabz ve ahz eyledim didikde mezbûr Mehmed tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Ahmed Çelebi bin Abdulgaffâr, Sırâc [bin] Kara Velî, Sağı Bahri [bin] İbrâhîm, Es‘ad Çelebi bin Mehmed Çelebi, Hamîs bin ‘izziûh, Yûnus bin Ahmed

81. Sayfa, 1. Belge

Fî’l-yemi’l Hamîsi’l-Mübârek fî 18 Şa‘bâni’l Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahalle-i Câbî’de sâkin Hâcı Hasan bin el-Hâc Ali mahfel-i kazâda Ahmed bin Sa‘dullah mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı benim mülkim ve bir tarafı Hâcı …(silik) dârı ve bir tarafı Abdulhâmid evi ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan mülk evimi sekiz ğuruşa mezbûr Ahmed’e bey‘-i bât ile bey‘ idüb akçesini

de …(silik) mezbûr Ahmed yedinden ahz ve kabz itmeğin bir para ve bir akçe ‘alâkam kalmadı didikde mezbûr tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şera hükm olundı

Şuhûdü’l-hâl

Abdulhamid bin Bâlî, Hâcı İbrâhîm bin Hâcı Ahmed, Hâcı Mehmed bin Yalî, Hasan bin Velî ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından Ahd-i Cağa mahallesinden Hasan bin Arslan mahfel-i kazâda Hüseyin bin Ali mahzarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem altı seneden ziyâdedirki mezkûr Hüseyin arkamdan bıçak ile urub mecrûh eylemişdir deyü da‘vâ idüb mezkûr Hüseyin inkâr idüb bend-i âher beyyineden ‘âciz olub hâlen zikr olunan da‘vâdan zimmetine ibrâ-i ‘âlî ile ibrâ ve ıskât-ı ‘âlî ile ıskât eyledim iki ba‘de’l-yevm husûs-ı mezkûra müte‘allık da‘vâ iderim ‘inde’ş-şer‘ istimâ‘ olunmağın telebbüse haml olunsun didikde mezbûr Hüseyin tasdîk idüb kayd olundı

Şuhûdü’l-hâl

Hâcı Hasan bin Bedri, el-Hâc ‘Osmân bin el-Hâc Mustafâ, el-Hâc ‘Osmân bin Mehmed Bakkâl, el-Hâc Hüccet bin Ali Kaya ve gayruhum

3. Belge

Fi’l-yevmi’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 19 şehri Şabâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf.

Oldur ki, mahalle-i Boyacıyân’da fevt olan el-Hâc İsmâ‘îl’in eytâm-ı sığârına vasî lâzım-ı velâyet olmağın müteveffâ-yı mezbûr babaları el-Hâc İsmâ‘îl’den düşen emvâl ve erzâkdan ahz-ı kabz eylemek içün bir vasî lâ-büdd olmağın ve îfâları işbu Melâhât (?) elçi Emîne nâm hâtûnı vasî nasb ve ta‘yîn olnub mezbûra Emîne’nin üzerine karındaşı oğlı Mehmed nâm kimesne nâzır ta‘yîn idüb mezbûra Emîne vesâyet-i mezbûrı Mehmed nezâreti satun alub kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Yûnus bin Ahmed, Hâcı Ahmed bin Ahmed, Süleymân bin Muhammed ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, nefs-i ‘Ayıntâb’da yeniçeriler zâbıtı olan el-Hâc Hasan Paşa ibn-i ‘Abdullâh mahalle-i Beg’den Mahmûd bin Mehmed mahfel-i kazâda Mustafâ bin Ferec mahzarında ikrâr idüb Dergâh-ı ‘Âlî müte’izziikalarından kıdvetü’l- emâcid ‘Osmân Ağa’nın gice ile küllî esbâbı sirka olunmuş mezbûr Mustafâ’yı mazanna idüb hâlen

Mustafâ'nın nefsine ve hîn-i talebde ihzârına **(s. 82)** kefîl olduk dediklerinde mâ-vaka'a hâlen kâimmakâm-ı mîrlivâ-i 'Ayıntâb fahru'l-akrân Ali Ağa mahzarında kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed beşe bin Mehmed, Yûnus bin Ahmed, Mehmed bin Ahmed, Haydar beşe ibn-i 'Abdullâh ve gayruhum

82. sayfa, 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Taşlak'dan Muslı bin 'Abdullâh mahfel-i kazâda mahalle-i İlhân'dan Ali bin Şahvirdi mahzarında ikrâr idüb mezkûr Ali'nin nefsine ve hîn-i talebde ihzârına kefîl oldum didikde mezbûr Muslı'nın dahi nefsine işbu … (silik) Beşe ibn-i 'Abdullâh 'a kefîl oldum didikde hâlen kâimmakâm-ı mîrlivâ-i 'Ayıntâb Ali Ağa mahzarında kayd olundı.

Şuhûdü'l-hâl

El-mezkûr.

2. Belge

Fî yevmi's-Sebti'l-Mübârek

Oldurki mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Şakirden fevt olan 'Osmân'ın Zemzem ve Hadice Hâtûn nâm evlad-ı sığârına vasî lâzım ve labüd olmağın işbu hamil-i haza'l kitab Yûnus bin Ahmed nâm kimesneyi kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn idüb mezbûr Yûnus dahi vesayet-i mezbûrayı kabûl itmeğin işbu vesayeti ketb olundı

Şuhûdü'l-hâl

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Süleymân bin Ahmed, Hâcı Ahmed bin Şeref ve gayruhum

3. belge

Oldur ki, Kürtenciyan mahallesinden Kâsım bin Abdulkadir ve Mehmed bin Muhammed mahfel-i kazâda el-Hâc Şa'bân bin İshak muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb müteveffâ Ramazân'da hakkımız olub merkûm el-Hâc Şa'bân müteveffâ-yı mezbûrun Haffâf Bâzârı'nda vâki' bir bâb dükkânının mukaddemen …(silik) mezbûr el-Hâc Şa'ban vaz'-ı yed eylemişdir müteveffânın sâir terekesinin dâyinleri hakkına taksîm olunmasın taleb ideriz dediklerinde bi'l-muvâcehe mezbûr el-Hâc Şa'bân'dan sûâl olundukda müteveffâ Ramazân'a mudârebeye elli ğuruş virdüm ve dükkânda olan esbâb kendü mâlımla

alınmışdır mal-ı mudâreb mukaddem virilmedikce müteveffânın sâir deynlerine virilmediğine yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır deyü bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüb mazmûnunda Zeyd 'Amrla akd-i mudârebe eyleyüb 'Amr'a bir mikdâr mâl virse esnâ-yı 'amelde 'Amr fevt olsa 'Amr'ın sâir dâyinleri mâl-ı mudârebeden hakların almağa şer'an kâdir olurlar mı ? Cevâb-ı şerîfinde mudârebe rabbu'l-mal olan Zeyd'indir. Sâir dâyinleri müdâhale eylemez deyü mestur bulundukda mezbûrân Kâsım ve Mehmed merkûm el-Hâc Şa'bân müteveffâ Ramazân'a mudârebe içün elli ğuruş virdüğünde bilmeyiz deyü inkâr eylediklerinde mezbûr el-Hâc Şa'bân'dan yine taleb olundukda 'udûlden Monlâ Muslı bin Hüseyin ve Ali Kaya bin Ali Bâr hâzırân olub mezbûr el-Hâc Şa'bân bizim huzûrumuzda müteveffâ-yı mezbûr Ramazân'a mudârebe içün elli ğuruş virdi ve dükkân da olan esbâb mudârebe malıyla alınmışdır hasbeten lillâh şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub ber muceb-i fetvâ-yı şerîfe mezbûrân Kâsım ve Mehmed men' olundı. Mâ vaka'a kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü'l-hâl

Monlâ 'Osmân bin Turak, Ahmed Çavuş bin Hüseyin, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

83. Sayfa 1. belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından Tarla-i Cedîd mahallesinden Halîl bin Mehmed Çavuş mahfel-i kazâda müteveffâ 'Osmân'ın eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ 'Osmân bekmez bahâsından seksan altı ğuruşum olub bir ğuruşun alub seksan beş ğuruşum kaldı, İbn-i Şeker'de vâki' dârın ve iki kıt'a bağların meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde ahz ve kabz eylemişdir. Şer'le metrûkâtından taleb iderim didikde bi'l-muvâcehe vasî-yi mezbûrdan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Halîl Ağa'dan beyyine taleb olundukda 'udûlden Mevlânâ Abdulvehhab Efendi ibn-i Monlâ Hıdır ve el-Hâc Kâsım bin Ahmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr Halîl Ağa'nın müteveffâ-yı mezbûrda bekmez bahâsından seksan altı ğuruş hakkı vardır bizim huzûrumuzda mahalle-i İbn-i Şakirde vâki' dârın ve iki kıt'a bağların rehin vaz' eyledi şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub bir ğuruşdan ziyâde olmadığına ve bir vecihle müteveffâ 'Osmân'ın zimmetin ira ve ıskât eylemediğine yemîn idüb mâ vaka'a kayd olundı

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Yûsuf, Veledi Bâlî, Monlâ Davud bin Ebûbekir, Monlâ 'Osmân bin Turak

2. Belge

Fî yevmi'l- Ehadi'l-Mübârek fî 21 şehri Şa'bâni'l-Mu'azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Şeker'de sâkin olub fevt olan 'Osmân bin Şerîf'in Zemzem ve Hadice nâm eytâm-ı sığârına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi olan Emîne Hâtûn bint-i Sun'ullah mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafı Ahmed mülki ve bir tarafı Mehmed ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olan bir büyük ev ve bir matbah ve iki kıt'a tahtanîsi ile ve bir makara ve sofa (?) ve havşı müştemil dârın sülüs-i şayi'i bana evvelki zevcimden intikâl iden mülk-i mevrûsumdur deyü benim zabt ve tasarrufuma mani' olub şer'le sûâl olunub men' olunmasın taleb iderim deyü bi'l-muvâcehe mezbûra Emîne'den sûâl olundukda filvâki' mahdûd-ı mezkûr dârın sülüs-ü şayi'i benim kendü zevcey-i sabıkımdan ırsla intikâl iden mülk-i mevrûsumdur deyü cevâb virüb vasî-yi mezbûr Yûnus ben bilmem deyü adem-i ilimle cevâb virdükde mezbûra Emîne'den cevabında mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûlden Derviş Ali ibn-i el-Hâc Kanber ve el-Hâc Şa'bân ibn-i el-Hâc Hamza hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer'iye kılub mahdûd-ı mezkûr dârın sülüs-ı şayi'i mezbûra Emîne Hâtûn'un sipâhî olan zevcinden kendüye 'âid olan rub' hissesiçün virildi mezbûra Emîne'nin mülk-i mevrûsudur şâhidleriz bi-vechillâhi te'âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub mahdûd-ı mezkûr dârın sülüs-ı şayi'i mezbûra Emîne'ye hükm olunmağın kayd-ı sicil olundı.

Şuhûdü'l-hâl

Monlâ 'Osmân bin Turak, Muhammed Çelebi bin Kemâl Efendi, Seyyid Kâzım ibn-i Seyyid Mustafâ, Hâcı Ahmed bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Mahalle-i Cevizlice'den Hâcı Hüseyin bin Ali mahfel-i kazâda 'Ömer bin Oğuz mahzarında ikrâr idüb mezbûr 'Ömer'in kendunin zimmetine ve hîn-i talebde ihzârına ve mezbûr 'Ömer'in zevcesi Hadîce'nin dahi nefsine ve hîn-i talebde ihzârına ta'yîn oldum didikde 'Ayıntâb Sancak Beyi Kâsım Beg Hazretleri'nin kâimmakâm 'Ali Ağâ kezâ ve Hâcı Mustafâ mahzarında kayd-ı sicil olundı.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Kâzım bin Seyyid Mustafâ, ‘Osmân bin Turak, Mehmed bin Bayram, Çavuş Muhammed ve gayruhum

84. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi’l-İsneyni’l-Mübârek fî 6 şehri Şa‘bâni’l Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Eyüb’de sâkin Raziye bint-i Mehmed mahfel-i kazâda karye-i Tağantan’da (?) sâkin Ahmed bin Muhsin ve Îvâd bin Hâcı Muhammed muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûra kurbünde iki tarafı arz-ı Hâlid ve bir tarafı Ahmed bağı ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan bir kıt’a bin tikek bağın nısfı benim mülkim nısf-ı âheri müteveffâ zevcim Ramazân’ın mülki idi müteveffâ-yı mezbûr Ramazân bağ-ı mezkûrun cümlesin benim haberim yoğiken dört sene vardır ki mezbûr Ahmed’e on iki ğuruşa bey‘ eylemiş benim mülkim olan beşyüz tikek hissemi taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr Ahmed’den sûâl olundukda bağ-ı mezkûrun cümlesin ben zevci Ramazân’dan üç kıst virmek üzre on iki ğuruşa satun altım nısfı beşyüz tikek kendünün mülki olduğun bilmezim deyü cevâb virdükde mezbûra Raziye’nin zevci Ramazân meblağ-ı mezkûr on iki ğuruş dört ğuruşunu hâl-i hayâtında iken alub kabz eyleyüb ba’dehu mezbûr Ramazân fevt olmağla bağı kalan sekiz ğuruşı dahi mezbûra Raziye ve dâyesi Fâtıma ve zevcesi İbrâhîm nâm kimesnelerin üçi bir yerde mevcud iken sekiz ğuruşunu kendülere teslîm eyledim deyü mezbûra Raziye ben hâzır değildim ve mezbûr İbrâhîm dahi ben hâzır değildim ve mezbûra Fâtıma ki mezbûra Raziye’nin dâyesidir bana dört ğuruşumı virdi deyüb mezbûrân İbrâhîm ve Raziye’nin münkirân olduklarından mezbûr Ahmed’den cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûlden ‘Abdurrahmân bin Mehmed ve Satılmış bin Süleymân hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûra Raziye ve mezbûra Fâtıma işbu meclisde hâzır İbrâhîm nâm kimesneler yağ bahâsından sekiz ğuruş mezbûr Ahmed’in zimmetinde mâlımız var idi alub kabz eyledik deyü bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi ikrârına şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Subaşı Emir, Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘îl, ‘Osmân Efendi bin Turak, Seyyid Kâzım ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, karye-i Tağantan'da sâkin Ahmed bin Muhsin mahfel-i kazâda Îvâd bin el-Hâc Mehmed muvâcehesinde ikrâr idüb bâlâda zikr olunan bin tikek bağda mezbûr Îvâd ile on beş sene vardır ki ber vech-i iştirâk mutasarrıf olub mahsûlâtı mu'ayyenet üzre kesüb zabt ideriz bâlâdaki hüccetde iştirâk üzre yazılsa güzel idi sehiv ile müşterekliğim tahrîr olunmamağla tekrâr sicill-i mahfûza kayd olundı didikde mezbûr İvâd tasdîk idüb hüccet-i ikrâra hükm olundı.

Şuhûdü'l-hâl

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i Kör'den Mehmed bin Mustafâ mahfel-i kazâda babası Mustafâ mahzarında ikrâr idüb babam mezbûr Mustafâ işbu meclisde hâzır Fâtıma bint-i Cum'a nâm hâtûnu kırk ğuruş mehir ile bana alub kırk ğuruşa mezbûr Mustafâ kefîl olmuş idi hâlen mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Zeyneb evi ve bir tarafı Mustafâ evi ve bir tarafı Bozdoğan evi ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan dârın **(s. 85)** ğarbî tarafında Bozdoğan evinin kurbünde vâki' bir büyük ev benim mülkim olub kurbünde olan harâbe ev yeri babam Mustafâ'nın olub hâlen zikr olan büyük evimin nısf-ı şâyi'in kırk ğuruşa bey' idüb akçesin zimmetimde olan mehir akçesinden hisâb eyledim didikde mezbûr Mustafâ tasdîk idüb bend-i âher zikr olunan büyük evi olan nısf-ı şâyi'-i ve harâbe ev yerimi mezbûra Fâtıma'ya kırk ğuruşa bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrı kefîl olub zimmetimde olan kırk ğuruşı mehrinden hisâb eyledim ve Mehmed dahi mezkûr dârda Zeyneb nâm hâtûnun hissesin mezkûr Mehmed virmek üzre kabûl olunmuşdur. Zikr olunan büyük evin nısfı ve harâbe ev yeri mezbûra Fâtıma'nın mülki olub min ba'd birbirimizde bir akçe alaka kalmadı didikde mezbûrân Mehmed ve Fâtıma bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl idüb kayd olundı

Şuhûdü'l-hâl

'Abdullatîf bin Mehmed, el-Hâc Hasan bin 'Abdullâh, Monlâ Mustafâ bin Ali, Seyyid Kâzım

85. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i 'Amûde'de sâkin Fâtıma bint-i el-Hâc Kıraç mahfel-i kazâda 'Osmân bin Ebûbekir mahzarında ikrâr idüb mezbûr 'Osmân'ın

karındaşı Hamza'nın mekaddemen bîzâr zevcesi idim mezbûr Hamza fevt olub müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde elli ğuruş mehr-i muahherden hakkım var idi elli ğuruşu mukâbelesinde Çakır bıçağı dimekle ma'ruf mevkı'de vâki' bir tarafı Abdulkâdir bey bostanı ve bir tarafı tarîk ve iki tarafı 'Atîk-zâde bostanı ile mahdûd olan meyve bostanını alub kabz eyledum ve bâkî kalan esbâb ve eskâlinden bana düşen semen-i hissem içün yigirmi iki ğuruş ile altı batman bir kazğan alub kabz eyleyüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mehr-i muahhar ve semen hissemden bir para ve bir 'Osmânî alakam kalmayub zimmetini ibrâ-i â'mm ile ibrâ ve iskât-ı tâm ile iskât eyledim didikde mezbûr 'Osmân tasdîk idüb

Şuhûdü'l-hâl

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Yûnus bin Ahmed, Süleymân bin Mehmed, Mahmûd bin Sinân ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i 'Amûd'da sâkin Fâtıma bint-i el-Hâc Kıraç mahzarında Hâcı Ramazân ibn-i el-Hâc Hamza mahzarında ikrâr idüb Çakır Bıçağı dimekle ma'ruf mevkı'de vâki' bir tarafı Abdulkadir bey bostanı ve iki tarafı 'Atîkzâde bostanı ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan bostanı kırk beş ğuruşa mezbûr Hâcı Hamza'ya zarûret-i deyn içün bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr kırk beş ğuruşu bi't-tamâm alub kabz eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr Hâcı Ramazân tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı.

Şuhûdü'l-hâl

El-mezbûrûn

86. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi's-Selâsâti'l-Mübârek

Fî 23 şehri Şa'bân sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahalle-i Ehl-i Cefâ'dan Aişe bint-i Süleymân mahfel-i kazâda zevcim Muslı fevt olub Mehmed nâm sağîr oğlım ile Aşkalan nâm sağîre kızım olub nafaka ve nafaka ve kisve âcildir. Kıbel-i şer'den takdîr-i nafaka ve kisvesin olunmasın taleb iderim didikde yevmi dört akçe nafaka takdîr ve karz olundı

Şuhûdü'l-hâl

‘Osmân Çelebi bin Hâcı Mustafâ, el-Hâc Hasan bin Sidâr (?) ve gayruhum

2. Belge

Fî yevmi’l-Erbi‘ati’l-Mübârek fî 24 şehri Şa‘bâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Kızılca Mescid’de sâkin Kaman (?) bint-i İsfendiyar mahfel-i kazâda Pîr Velî bin Aydın ve karındaşı ‘Ömer mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı ‘Osmân evi ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ve bir tarafı İbrâhîm’evi ve bir tarafı Kâsım evi ile mahdûd olan dârın yeri benim mülkim olub zevcim Ebûbekir takrîr eyleyüb üzerinde evin eylemiş idi benim akçem ile hâlen mezbûrân Velî ve ‘Ömer bana mâni‘ olur şer‘le sûâl olunub men‘ olunmasın taleb iderim deyüb mezbûrân ‘Ömer ve Velî’den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûra Nerimân’dan da‘vâ sına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Hâcı Mustafâ bin Hasan ve ‘Ömer bin Demur hâzır olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûra Nerimân’ın zevci Ebûbekir bizim huzûrumuzda ve mahdûd-ı mezkûr dârın yeri mezbûra Nerimân’ın mülki idi kendü akçesiyle üzerine yarar evin eyleyüb ta‘mîr eyledim dâr-ı mezkûrda vicâhen fi’l-vücûh benim alakam yokdur mezbûra Nerimân’ın mülkidür deyü ikrâr eyledi ikrârına şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra dâr-ı mezkûra mezbûra Nerimân’a hükm olunmağın kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Yûnus bin Ahmed, Süleymân bin Mehmed, Mehmed bin Bayram ve gayruhum

3. Belge

Fî yevmi’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 25 şehri Şa‘bâni’l- Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Tarla-i ‘Atik mahallesinden Kâsım bin Muhyiddîn mahfel-i kazâda müteveffâ Pîr Muhammed’in li-ümm karındaşları olan İbrâhîm ve Şa‘bân’ın babası Ali bin Şa‘bân mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Pîr Mehmed hâl-i hayâtında iken mahalle-i mezbûrede vâki‘ ma’lumâtu’l-hudûd dârının şarkî tarafında ‘Abdî Ağa’nın kurbünde vâki‘ bir evi Pîrimiz bana yigirmi ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb akçesin alub kabz idüb hâlen mezbûr Ali tasarrufuma mani‘ olur sûâl olunub men‘ olunmasın taleb iderim didikde mezbûr Ali’den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Kâsım’dan beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi ve el-Hâc

Derviş bin ‘Abdullâh hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ-yı mezbûr Pîr Mehmed hâl-i hayâtında iken, bizim huzûrumuzda zikr olunan evi yigirmi ğuruşa mezbûr Kâsım’a bey‘-i bât ile bey‘ idüb akçesin alub kabz **(s.87)** eyledi şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mâ vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Monlâ ‘Osmân bin Turak, Hâce Yûsuf bin Öksüz, Seyyid Kâzım bin Mustafâ, Monlâ Mustafâ bin Kaluc (?) ve gayruhum

87. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Tarla-i ‘Atîk’den Zekeriyâ bin Muhyiddîn mahfel-i kazâda müteveffâ Pîr Mehmed’in li-ümm karındaşları İbrâhîm ve Şa‘bân’ın babası Ali bin Şa‘bân muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında iken mahalle-i mezbûrede vâki‘ ma’lûmu’l-hudûd olan dârın bana yüz elli ğuruşa bey‘ idüb otuz ğuruşun alub kabz idüb ba’dehu fevt olub mezbûr Ali dâr-ı mezkûra bahâsından noksana mezbûraya bey‘ olunmuşdur deyü nizâ‘ itmekle ben dahi bey‘-i fesh idüb hâlen otuz ğuruşumi taleb iderim didikde mezbûr Ali’den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb merkûm Zekeriyâ’dan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi ve el-Hâc Derviş bin ‘Abdullâh hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye idüb mezbûr Pîr Mehmed hâl-i hayâtında iken bizim huzûrumuzda merkûm Zekeriyâ’dan ev içün otuz ğuruşın aldı şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd olundı

Şuhûdü’l-hâl

El-mezbûrûn

2. Belge

Oldur ki, Tarla-i ‘Atîk mahallesinin ve vakıf akçesine mütevellî olan Hasan Çelebi ibn-i Sıddık, mahfel-i kazâda müteveffâ Pîr Mehmed’in li-ümm karındaşları olan İbrâhîm ve Şa‘bân’ın babası Ali bin Şa‘bân mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Pîr Mehmed maraz-ı mevtinde kendü mâlından mahalle-i mezbûrânın fukarâsının ‘avârızına ve sâir harclarına elli aded ğuruş vakf idüb hâlen mezbûr Ali virmekde ta‘allül ider şer‘le sûâl olunub metrûkâtından taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûr Ali’den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mütevellî-i mezbûrdan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi ve el-Hâc Mustafâ bin İsmâ‘îl hâzırân olub

edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ-yı mezbûr maraz-ı mevtinde mahalle-i mezbûrânın fukrâsının avârızına ve sâir levâzımına elli ğuruş kendü mâlından vasiyet eyledi şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra maraz-ı mevtde olan vasiyet sülüs-i mâlından makbûz olmağın ve müteveffâ-yı mezbûrun yüz elli ğuruş kıymetlü evi ve bağı ve sâir metrûkâtı olub mâlının sülüsünden ihâa eylemeğin meblağ-ı mezkûr elli ğuruş müteveffâ-yı mezbûrun metrûkâtından hükm olunub kayd olundı

Şuhûdü’l-hâl

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i Tarla-i ‘Atîk’den Ali bin Şa‘bân mahfel-i kazâda Zekeriyâ bin Muhyiddîn mahzarında ikrâr idüb şehir toprağında meydan tarafında vâki‘ bir tarafı Sarı oğlı mülki ve bir tarafı Hâcı Hamza Beg ve bir tarafı Hacib oğlı mülki ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan bir kışlak (?)‘arz içinde olan ceviz şecerelerinin sülüsânı benim ve oğlım İbrâhîm ve Şa‘bân'ın olub sülüs hissesi Meryem ve Eser Melek nâm hâtûnların olub hâlen zikr olunan ‘arz ve ceviz şecerlerinde olan sülüsân hissemizin nısf-ı şâyi‘in asâleten ve sağîr oğullarım İbrâhîm ve Şa‘bân tarafından vekâleten kırk ğuruşa mezbûr Zekeriyâ’ya bey‘-i bât-ı kat’î ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı alub kabz eyledim didikde **(s. 88) m**erkûm Zekeriyâ tasdîk idüb mâ vaka‘a olundı. Tahrîren fî evâhir-i Şa‘bân sene selâsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi, Monlâ ‘Osmân bin Turak, Monlâ Muhammed bin Süleymân Mahalle-i Hâyik, Ahmed Çavuş bin Hüseyin, Seyyid Kâzım bin Mustafâ, Hâcı Mustafâ bin İsmâ‘îl, Hâce Yûsuf bin Öksüz, el-Hâc ‘Abdurrahmân bin Mehmed ve gayruhum

88. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi’l-Cuma‘ti’l-Mübârek fî 26 Şa‘bân sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Dergâh-ı ‘Âlî müte’izziikâlarından kıdvetü’l-emâcid ‘Osmân Ağâ ibn-i Murad -zîde mecdehu- mahfel-i kazâda hâfız-ı hâze’l-kitâb Hüseyin bin Bâlî mahzarında ikrâr idüb karye-i Karabük turâbında vâki‘ iki tarafı ’Osmân Ağa mülki ve bir tarafı hark ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan bir göz değirmen müteveffâ babamdan bana ve

karındaşlarım işbu meclisde hâzır Velî ve Mustafâ ve ’’Ömer ve vâlidemiz olan Meryem Hâtûn ırs-i şer‘le intikâl idüb ben âher vilâyetde iken mezbûrûn Velî ve Mustafâ ve ’Ömer ve Meryem Hâtûn altmış ğuruşa mezbûr Hüseyin’e bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semen idüb hüccet olunub husûsan benim hissemi dahi sekiz sene zabt idüb hâlen ben dahi hisse-i şâyi‘mi elli Esedî ğuruşa mezbûr Hüseyin’e bey‘-i bât kat’i ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı bi’t-tamâm alub kabz eyledim min ba‘d zikr olunan değirmende ve sekiz sene zabt eylediği gallesinde da‘vâm ve nizâ‘ım kalmayub sekiz senenin gallesinden zimmetin ibrâ-i â’mm ile ibrâ eyledim didikde mezbûr Hüseyin tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi, Monlâ Mehmed bin Süleymân mahalle-i Hâyik, el-Hâc Mehmed bin ‘Osmân, Ahmed Çavuş bin Hüseyin, Mevlânâ ‘Abdurrezzak Efendi bin Hasan, Monlâ ‘Abdullatîf bin Hasan, Hüseyin bin Emir, Hasan Çelebi bin Hamza, ‘Osmân bin (yok), Ali bin Budak, Hüseyin bin Mustafâ ve gayruhum

2. Belge

Fî yevmi’l-İsneyni’l-Mübârek fî 27 şehri Şa‘bâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahalle-i Şarkiyân’dan Hızır bin Hamza mahfel-i kazâda Yûsuf bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb bundan akdem oğlım Hasan’a mezbûr Yûsuf şehir kurbünde Bedir Bendi nâm mevzı‘de vâki‘ bende suya girüb oğlım suda boğulub fevt olub min ba‘d bu husûsda mezbûr Yûsuf’dan ve gayr-i yerden bir ferd ile da‘vâm yokdur didikde mezbûr Yûsuf tasdîk idüb kayd olundı

Şuhûdü’l-hâl

Seyyid Ahmed bin Seyyid Mehmed, Monlâ ‘Osmân bin Turak, El-Hâc Ahmed bin Hasan, Mevlânâ Mehmed bin Zekeriyâ ve gayruhum

Fî yevmi’l-Ehadi’l-Mübârek fî 28 şehri Şa‘bâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

89. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Yenîce’den Yûsuf bin Hâce mahfel-i kazâda Velî bin Süleymân mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Kasir (?) evi ve bir tarafı Ahmed’evi ve bir tarafı … (silik) evi ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan dâr ‘âmmim Resûl’ün mülki olub dâr-ı mezkûr oğlı Mehmed’e ve zevcesi Gülistân’a intikâl idüb mezbûr Mehmed dahi fevt olub Mehmed’in hissesi bana intikâl idüb şer‘le

sûâl olunub dâr-ı mezkûra mezbûr Velî hilâf-ı şer‘ vâzı‘u’l-yeddir şer‘le men‘ olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr Velî’den sûâl olundukda dâr-ı mezkûr mezbûr Resûl’ün mülki olduğun ve mezbûr Yûsuf Resûl’ün karındaşı oğlı olduğun bilmezim deyü münkir olundukda mezbûr Yûsuf’dan da‘vâ sına muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Mehmed bin Ali Tanrıvirdi bin Hasan ve Mustafâ bin Çelebi hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub dâr-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûr Resûl’ün mülkidir şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinden taraf-ı ‘udûlden Ali bin Turak ve İsmâ‘îl bin Halîl hâzırân olub mezbûr Yûsuf Resûl’ün karındaşı Hâce’nin oğlıdur şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub dâr-ı mezkûra mezbûr Yûsuf ve Gülistan’a hükm olundı

Şuhûdü’l-hâl

Hâcı Ümmet bin Mehmed, Ali bin Turak, Kara Halîl bin ‘Abdullâh

2. Belge

Fî yevmi’l-İsneyni’l-Mübârek fî 29 şehri Şa‘bâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Velî bin Süleymân mahfel-i şer’de İsmâ‘îl bin Halîl mahzarında iddi’a kılub mezbûr İsmâ‘îl ile söyleşirken mahall-i gazabda bana taşağımı ağzına alub çıkar dedi şer‘le sûâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr İsmâ‘îlden sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Velî’den da‘vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûlden Hâcı Haydar bin Maksûd ve Hâcı Mahmûd ibn-i el-Hâc ‘İzzeddeddîn hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr İsmâ‘îl bizim huzûrlarımızda söyleşürken mahall-i gazabda taşağımı ağzına alub çıkar didi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

Hasan Çelebi bin Mahmûd, Hâcı Hamza bin Maksud, Hâcı Kutîl bin Sûfî ve gayruhum

3. Belge

Fî yevmi’s-Selâsâti’l-Mübârek fî 30 şehri Şa‘bâni’l- Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Bostanciyan mahallesinde sâkin Hüseyin bin Mustafâ mahfel-i kazâda Hâcı Ali bin Hasan mahzarında da‘vâ idüb mahalle-i mezbûrda vâki‘ bir tarafı benim evim ve bir tarafı Kambâş oğlı evi ve iki tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd dâr, Tavus nâm hâtûnun olub benim evim mülâhık olmağla dâr-ı mezkûrı otuz beş ğuruşa mezbûr Ali satun alduğun istimâ‘ eylediğimde gelüb şuf‘a tutdum idi şer‘le sûâl olunmasın taleb iderim

deyüb mezbûr Hâcı Ali'den sûâl olundukda dâr-ı mezkûrı aldığımda mezbûr Hüseyin'e varub icâzet aldım deyü bana cevâb virdi didikde mezbûr Hüseyin ben kendüme icâzet virmedim deyüb mezbûr Hâcı Ali'den mezbûr Hatûn'dan icâzet aldığına beyyine taleb olundukda şâhidlerim yokdur yemîn eylesün icâzer virmedüğüne deyü mezbûr Hüseyin'in tahkîkin murâd eyledikde merkûm Hüseyin'in yemîni üzre dâr-ı mezkûr mezbûr Hüeyin'in şuf'ası mucebince hükm olundu.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Mahmûd bin Seyyid Ahmed, Hâcı Mehmed bin Osmân, Hâcı 'Osmân bin Hâcı Mehmed, Yûsuf bin Yûnus ve gayruhum.

90. Sayfa 1. Belge

Bâzârgân tâifesinden Yûsuf Dayı nâm kimesne mahfel-i kazâda sâhib-i hâze'l-kitâb Şa'bân ibn-i … (silik) Mehmed mahzarında ikrâr idüb bundan akdem yüz otuz ğuruşa iki bostan İngilis duhânını bi'l-fi'il 'Ayıntâb sancak beyi olan Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Kâsım Bey'in kâimmakâmı Ali Ağa nâm kimesneye bey' idüb merkûm Ali Ağa dahi zikr olunan İngilis duhânını mezbûr Şa'bân'a otuz iki riyâl ğuruşa bey' idüb mezbûr Şa'bân'dan bana otuz ğuruş havâle eylemiş idi havâle eylediği otuz Esedî ğuruşı mezbûr Şa'bân yedinden alub kabz eyledim didikde mezbûr Şa'bân minvâl-i mezkûr üzre olan kelimâtı tasdîk idüb hüccet-i ikrâra hükm olundı

Şuhudu'l Hal

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Yûnus bin Ahmed, Ahmed Çavuş

2. Belge

Oldur ki, bi'l-fi'il 'Ayıntâb Sancak Beyi kâimmakâmı olan fahru'l-akrân Ali Ağa mahfel-i kazâda Şa'bân ibn-i el-Hâc Mehmed muvâcehesinde ikrâr idüb otuz iki riyâl ğuruşa iki bostan tütün vermiş idim otuz Esedî ğuruşunu Yûsuf nâm Bazargân'a havâle eyleyüb baki kalan küsûrâtın alub kabz eyledim mezbûr Şa'bân zimmetinde iki bostan İngiliz tütünü bahâsından bir akçe ve bir habbe alakam kalmayub zimmetini berî eyledim didikde mezbûr Şa'bân tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhudu'l Hal

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Boyacıyân’da sâkin Esmâ bint-i el-Hâc Hamza mahfel-i kazâda oğulları Monlâ Mehmed ve Mustafâ veledeş Şah Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘yîn-i merâm idüb mahalle-i merkûmâda vâki‘ bir tarafı Mehmed Şah evi ve bir tarafı Küçük Ali evi ve bir tarafı Fâris Beg oğlı evleri ve bir tarafı tarîk-ı ’âmm ile mahdûd olan darda müteveffâ zevcim Şah Hüseyin’den intikâl itmiş hissem vardır şer‘le sûâl olunub taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûrân Mustafâ ve Monlâ Mehmed’den sûâl olundukda dâr-ı mezkûrı müteveffâ-yı mezbûr babamız Şah Hüseyin hâl-i hayâtında ve kemal-ı sıhhatinde iken bana ve karındaşım Mustafâ hîbe ve temlîk ve tahliye ve teslîm eyledi hîn-i eclde alub kabz eyledik eyledik on beş sene vardır ki dâr-ı mezkûr benim tasarufumdadır deyü cevâb virdükde vâlideleri mezbûra Esmâ münkire oldukda mezbûrân Monlâ Mehmed ve Mustafâ dahi da‘vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Yûsuf Çelebi ibn-i Zeyneddîn ve Kâsım bin Hüseyin hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub dâr-ı mezkûrı müteveffâ-yı mezbûr babaları Şah Hüseyin mezbûrân Monlâ Mehmed ve karındaşı Mustafâ bizim huzûrlarımızda hîbe ve temlîk ve tahliye ve teslîm eylediler mezbûrân Şâh Hüseyin hîbeden alub kabz eyleyüb on beş sene vardır ki dâr-ı mezkûr tasarruflarındadır şâhidleriz li-vechillâhi teâlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri dahi hîn-i kabûlde vâki‘ olduktan sonra dâr-ı mezkûr mezbûrân Mustafâ ve Monlâ Mehmed’e hükm olunmağın işbu vesîka bir kefîle temessük ketb olundı

Şuhûdü’l Hâl

Abdurrezâk Efendi, Halîl Çavuş ibn-i Muhammed, Monlâ Hasan bin Hâcı İbrâhîm, Dâvud Efendi ve gayruhum

91. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, ‘Alâ-ud-devle Câmi‘-i Şerîfinin mütevellîsi olan Hasan bin Yûsuf mahfel-i kazâda Ahmed bin Monlâ Mehmed mahzarında ikrâr idüb câmi‘-i mezbûrun zimmetinde olan Kazğancî Bâzârı’nda vâki‘ Kazğancî dükkânını sene-i selâsîn ve elf Ramazân-ı şerîfin ğurresinden bir seneye varınca senede dört buçuk ğuruşa icâreye virdim didikde mezbûr Ahmed dahi icâre-i mezbûrayı kabûl itmeğin kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l Hâl

Monlâ Gökçe Efendi, Hasan bin Hüseyin, Hâcı Hüseyin bin Gökçe, Hâcı ‘Osmân bin Gökçe ve gayruhum

Fî yevmi’l-Erbi‘a. Gurretü şehri Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf.

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Taşlâk’da sâkin ‘Ali bin Hüseyin mahfel-i kazâda sâhib-i hâze’l-kitâb Bayrâm bin Ahmed muvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezbûrda vâki‘ bir tarafı Monlâ ‘Abdurrezzâk Efendi evi ve bir tarafı Keçeciler dükkânı ve bir tarafı Monlâ Hasan evi ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd olan mülk dârımı yigirmi ‘aded Esedî ğuruşa mezbûr Bayrâm’a bey‘-i bât kati‘ ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûr yigirmi Esedî ğuruşı müşterî-i mezbûr yedinden bi’t-tamâm ve’l-kemâl alub kabz eyledim dâr-ı mezkûr ba‘de’l-yevm mezbûr Bayrâm’ın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhun mukırr-ı lehu’l-mezkûr tasdîk idüb sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhûdü’l Hâl

Abdurrezâk Efendi, Karındaşı ‘Abdulhak, El-mezbûrûn, Ebûbekir bin Hasan, ‘Ali Kaya bin ‘Ali, Monlâ Hasan bin Birâdereş ve gayruhum

3. Belge

Fî yevmi’l-Hamîs fî 2 şehri Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

Oldur ki, ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Şehreküsti’de sâkin Velî bin el-Hâc Süleymân mahfel-i kazâda İmrân Beşe bin Monlâ Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr İmrân geçen gice bana kahvehânede yüzün denk kıçına ve taşak ağzına deyü şetûm-ı galîze ile şetm eyleyüb yîne gice ile biz mütesellim ‘Ali Ağâya şikâyet eylemek içün varduğumuzda işbu meclisde hâzırân Yılık Mehmed ve Hüseyin nâm kimesneler dahi ardımca gelüb beni mütesellim odasına kapadub beni dögmek kasdı ile geldiler sûâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr Îmrân’dan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Velî’den da‘vâsına mutâbık beyyine taleb ‘udûlden Kâsım ibn-i el-Hâc Emîn ve Kalender bin Mehmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr İmrân geçen gice kahvede mezbûr Velî’ye yüzün denk kıçına taşağım ağzına deyü şetm eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûrân Yılık Mehmed ve Hüseyin nâm kimesnelerden dahi gice ile mütesellimin odası üzerinde vardır gerek deyü sûâl ol

münkerân olub ba‘dehu fi’l-vâki‘ biz gice ile müsellemîn odasına var görek deyü suâl olundukda ol münkirân olub ba‘dehu fi’l-vâki‘ biz gice ile mütesellimin odasına vardık mezbûr İmrân görelim nice olmuşdur nefsine kefîl olâlım deyü vardık didiklerinde mezbûrân Yılık Mehmed ve Hüseyin’in ‘alâkaları olmayub mütesellim kapusına vardukları içün takrîr olunmağın kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l Hâl

Monlâ Ahmed bin Hâcı Mehmed, Mehmed Efendi el-Vasî, Monlâ Ahmed bin Monlâ ‘Alî, Mehmed Çelebi ibn-i Kemâle’d-dîn

Fî yevmi’l-Cuma‘ti fî 3 şehri Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

92. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Bostâncîyan’dan sâkinân ‘Ömer ve el-Hâc ‘Osmân babaları fevt olub dîvân-ı mahfel-i kazâda evini valideleri Melike bint-i Hüseyin muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı ‘Arab oğlı evleri ve bir tarafı İblik oğlı evi ve bir tarafı Gök oğlı evi ile mahdûd olan dâr ve Dülük Baba terasında vâki‘ üç kıt‘a bağları ve Şükri caddesinde vâki‘ iki kıt‘a bağları ve dokuz sahan ve dört kazğan ve bir taşt ve dört yorğan ve üç döşek ve iki hâlı ve dört kilim ve bir zimmî … ve üç taş ve dört sultâniye ve bir ibrik müteveffâ-yı mezbûr babamız Kör Dîvâne’nin mülkidür fevt olub zikr olunan dâr ve bağlar ve sâir esbâb ve eskâldan düşen haklarımızı taleb ideriz dediklerinde mezbûra Melike’den sûâl olundukda fî’l-vak‘â mezbûr Kör Dîvâne benim zevcim olub mezbûra bin yüz altunluk esbâb ve virmiş idim zikr olunan bağları ve evleri sâbıku’z-zikr esbâbları yedi yüz iki altun bana müslimânlar huzûrunda bey‘-i bât ile bey‘ eyleyüb zimmetinde olan beş yüz altın deyninden takâs eyleyüb ol hînde bir hüccet-i şer‘iye olmuşdur deyü bir hüccet ibrâz idüb mamûnunda fi’l-vâki‘ mahdûd-ı mezkûr dârları ve beş kıt‘a bağları ve zikr olunan esbâbı zimmetinde olan beş yüz altuna bey‘ eyleyüb zimmetinde olan beş yüz altun deyninden takâs eyledügi mestûr buldukda mezkûrân ‘Ömer ve Hâcı ‘Osmân zik olunan hüccetin mamûnını münkirân olub mezbûra Melîke’den talebine muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Seyyid Ebûbekir bin Ahmed ve Hasan bin Ali ve Velî bin Hüseyin nâm kimesneler hâzırûn olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûra Melike’nin zevci mezbûr Kör Dîvâne’nin zimmetinde dahi esbâb bahâsından beş yüz on altun hakkı olub mezbûr Kör Dîvâne mezkûra Melike’ye mahalle-i mezbûrda

vâki‘ dârı ve beş kıt‘a bağları vesâîr esbâb ve eskâlı beş yüz on altuna bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr beşyüz on altunı bizim huzûrlarımızda zimmetine alân mezbûra Melike’nin beşyüz altun deyninden takâs eyledi şâhidleriz li-vechi’llâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra işbu vesîka kayd-ı sicil olundı.

Şuhûdü’l-hâl

Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘il, Halîl Çavuş ibn-i Mehmed, Kapucı Ali, Hasan bin Hüseyin, ‘Osmân Çelebi ibn-i Mehmed ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Merhûm Mustafâ Paşâ evkâfına müte‘allık büyük hamâmın müste‘cirî olan Ahmed Çelebi ibn-i Tanrîvirdi mahfel-i kazâda merhum-ı mezbûrun evkâfına mütevellî olan el-hâc Hüseyin bin el-Hâc Sun‘ullah muvâcehesinde ikrâr idüb zikr olunan hamâm senede altmış ğuruşa benim icârımda olub fârığ oldum didikde mezbûr el-Hâc Hüseyin mahzarında kayd-ı sicil olûndu

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ Mustafâ bin Alî, el-Hâc Ali bin Hamza, el-Hâc Abdî bin Şâkir, Kâsım Çelebi bin Hâcı Halîl ve gayruhum

Fî yevmi’l-Cum‘ati’l-Mübârek fî 3 şehri Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

93. Sayfa 1. belge

Oldur ki, ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Şeker’de müteveffâ ‘Osmân’ın Zemzem ve Hadîce nâm sağîrelerine vasî olan Yûnus bin Ahmed ve müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Emîne bint-i el-Hâc Sun‘ullah mahfel-i kazâda sahib-i hâze’l-kitâb Halîl Çavuş ibn-i Mehmed Çavuş … (silik) mezbûr Yûnus vesâyet-i mezbûra Emîne Hâtûn asâleten li nefsihâ ikrâr idüb mezbûr Halîl Çavuş’un müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân üzerinde müsbit ve müseccel seksen beş ‘aded Esedî ğuruş hakkı olub meblağ-ı mezbûr seksen beş ğuruşun altmış ‘aded ğuruşuna karye-i Sûboğâzı’nda vâki‘ bir tarafı nehr-i cârî ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve iki tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd ve mümtâz olan bir kıt‘a dokuz yüz tikek bağın altmış aded ğuruşa mezbûr Halîl Çavuş’a bey‘-i bât ile bey‘ idüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan seksen beş ğuruş hakkından takâs eyleyüb yigirmi beş ğuruş müşârün ileyh Halîl Çavuş’un hakkı kalub meblağ-ı mezkûr yigirmi beş ğuruşı dahi işbu meclis-i hâzır-ı şeref icrâyide (?) el-Hâc Ahmed nâm kimesneye

müteveffânın karye-i Merdâne sınurunda vâki‘ bir kıt‘a su yolı bostanını kırk ğuruşa merkûm el-Hâc Ahmed’e bey‘-i bât ile bey‘ eyleyüb meblağ-ı mezkûr kırk ğuruşun yigirmi bir ğuruşunı mûmâ ileyh Halîl Çavuş’a havâle eyledik mezbûr Halîl Çavuş dahi havâle-i mezbûrayı kabûl idüb mezbûr el-Hâc Ahmed dahi havâle-i mezbûrayı kabûl eyledi dediklerinde müşârün ileyh Halîl Çavuş minvâl-i meşrûh üzre olan kelimâtın tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

‘Abdullatîf bin Hasan, Monlâ ‘Abdurrezâk bin Hasan, Monlâ Mehmed’el-Kassâm, Hâcı Halîl bin Ayyâr, Şa’bân bin Hâcı Hamza

2. Belge

Oldur ki, Dergâh-ı ‘Âlî yeniçerilerilerinden Mutafa Beşe tarafından husûs-ı atî’z-zikr içün vekîl olan Sefer bin Abdulllah mahfel-i kazâda müteveffâ Şeref oğlı Osmân’ın Zemzem ve Hadice nâm eytâm-ı sığârına vasî olan Yûnus bin Ahmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Osmânda merkûm Mustafâ Beşe’nin otuz ğuruş hakkı vardır şer‘le metrûkâtından taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe vasî-yi merkûm Yûnus’dan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Sefer’den beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden ‘Abdulbâkî ibn-i el-Hâc Mehmed ve diğer ‘Abdulbâkî bin Abdulğânî hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Mustafâ Beşe’nin müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân’da otuz ğuruş hakkı olub zimmetindedir şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr Mustafâ Beşe’ye yemîn lâzım gelüb mezbûr Mustafâ Beşe bunda olmâmağla yemîn virilmeyüb mevkûf kalmağın kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mustafâ bin ‘Abdullâh, Neccâr Ahmed bin Halîl, Mehmed bin Yûsuf

3. Belge

Oldur ki, Ebûbekir bin Haydar mahfel-i kazâda müteveffâ ‘Osmân bin Şeref’in eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed ve müteveffânın zevcesi Emîne bint-i Sun‘ullah mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrda yigirmi iki buçuk ğuruş hakkım vardır şer‘le ben vekîlinden taleb iderim didikde ğıbbe’s-sûâl ve’l-inkâr ve taleb ile ‘udûlden Ahmed bin Mehmed ve Yûsuf bin Hüseyin hâzırân olub mezbûr Ebûbekir’in müteveffâ-yı mezbûrda yigirmi iki buçuk ğuruş hakkı vardır şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i

kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr Ebûbekir meblağ-ı mezkûrdan bi-kazâen ev küllen almadığına ve bir vecihle müteveffânın zimmetini ibrâ eylemediğine yemîn idüb mâ-vak‘â kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ ‘Osmân bin Durak, Mehmed Efendi bin Ahmed, Ahmed Çavuş bin Hüseyin ve gayruhum

94. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Hâcı Ahmed bin Zekeriyâ mahfel-i kazada müteveffâ ‘Osmân bin Şeref’in eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrda on dokuz ğuruş hakkım vardır şer‘le taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûr Yûnus’dan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Hâcı Ahmed’den beyyine taleb olundukda ‘udûlden Hâcı Şa‘bân bin … (silik) ve ‘Osmân bin Mehmed hâzırân olub mezkûr Hâcı Ahmed’in müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân on dokuz ğuruş hakkı vardır şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrdan bi-kazâen ev küllen almadığına ve bir vecihle müteveffâ ‘Osmân’ın zimmetin ibrâ ve iskât eylemedüğine mezbûr Hâcı Ahmed’e hüccet virilüb kayd olundı.

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ ‘Abdullatîf bin Hasan, ‘Osmân bin Muhammed, Monlâ ‘Osmân bin Turak ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker’den fevt olan ‘Osmân bin Şeref’in eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed ve müteveffânın zevcesi Emîne bint-i Sun‘ullah mahfel-i kazâda Hâcı Ahmed bin Zekeriyâ mahzarında ikrâr idüb müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân da mezkûr Hâcı Ahmed in on dokuz ğuruş hakkı olub şer‘le mahzarında isbât idüb sicil olunub ve ba‘zı kimesneye dahi deyn olub hâlen karye-i Merdâne turâbında vâki‘ bir tarafı Kır Kaya ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve bir tarafı Hüsrev Ağâ mülki ve bir tarafı Hekim oğlı mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a susuz mülk yeri kırk ğuruşa mezbûr el-Hâc Ahmed’e bey‘-i bât ile bey‘ idüb on dokuz ğuruşun müteveffânın zimmetinde olan hakkından hesâb idüb yigirmi bir ğuruşun müteveffânın dayısı olan işbu meclisde hâzır Halîl Ağâ ya havâle eyledi dediklerinde mezbûr Halîl Ağâ havâleyi kabûl eyledim deyüb mezkûr el-Hâc Ahmed tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

Fî yevmi'l-Ehadi'l-Mübârek

Fî 5 Ramazâni'l-Mübârek sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, Hamza bin 'Abdurrahmân mahfel-i kazâda Mehmed bin Satılmış mahzarında takrîr-i kelâm kıyûb mezbûr Mehmed'de on ğuruş hakkım olub üç ğuruşun alub yedi buçuk ğuruşum kaldı taleb iderim didikde bil-muvâcehe mezbûr Mehmed'den sûâl olundukda ikrâr idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed bin Halîl, Mahsur 'Abdî, Hâcı Ahmed bin Ahmed ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, Târla-i 'Atîk mahallesinde sâkin Meryem bint-i İsm'ail tarafından vekîl olan zevci Abdulhalim ibn-i el-Hâc Mustafâ mahfel-i kazâda oğulları Şa'bân ve İbrâhîm tarafından Ali bin Şa'bân mahzarında takrîr-i kelâm idüb müvekkelâtım mezbûra Meryem'in babası İsm'ail fevt olub terekesi oğlı Mustafâ'ya ba'dehu Mustafâ'nın oğlı Pîr Mehmed'e intikâl idüb Pîr Mehmed'den sonra li-ümm karındaşı olan mezbûrân Şa'bân ve İbrâhîme intikâl idüb ve lâkin müvekkelatım mezbûra Meryeme babasından kendüye 'âîd olan hissesini henûz almamış dır taleb iderim deyüb mezbûr Ali'den sûâl olundukda sâbıku'z-zikr el-Hâc İsmâ'îl fevt oldukda mezbûra Meryem hakkını taleb eyledikde hissesi mukâbelesinde karye-i Kızılhisâr da olan bin tikek bağdan *li'z-zikri misli hazzi'l-ünseyeyn (ayet)* üzre sülüs hisse-i şer'iyesi ki üç yüz otuz üç tikek bağ ve şehir kurbünde olan yigirmi beş debb ceviz eşcârının **(s. 95)** sülüs hissesini alub ve mahalle-i mezbûrda vâki' dârdan hissesi mukâbelesinde iki küçük ev ve bir matbağ ve bir mikdâr hurş alub dârâne-i beytden on 'aded Rûmkal'a çanağı ve bir pâdiye (?) tas ve bir yeni zeli ve bir büyük sanduk ve bir büyük kuka ve bir katremiz ve bir yorgan ve bir döşek ve iki yasdık alub sâir vârislerinin zimmetini ibrâ eyledi didikde mezbûr Abdulhalîm inkâr idüb … (silik) mezbûr 'Alî den cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-ı müslimînden Hâcı Mustafâ bin İsmâ'îl Hâcı Hamza bin Muhyiddîn hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iyye kılub mezbûr 'Abdulhalîmi vekîl iden ... (silik) el-Hâc İsmâ'îl fevt oldukda müteveffâ-yı mezbûrun karye-i Kızılhisâr'da olan bin tikek

bağdan ... (silik) üç tikek bağ ve şehir kurbünde olan yigirmi beş debb ceviz eşcârından *li'z-zikri misli hazzi'l-ünseyeyn* üzre sülüs hissesin ve mahalle-i mezbûrda vâki‘ dârdan kendüye ‘âid olan sülüs hissesi içün iki küçük ev ve bir matbah ve bir mikdâr harş ve dârâne-i beyt on ‘aded Rûmkal‘a çanâğî ve bir büyük bâdiye taş ve bir yeni ……. ve bir büyük sanduk ve bir kutı ve bir katremiz ve bir yorgan ve bir döşek ve iki yasdık alub kabz eyledi sâir vârislerinin zimmeti min kullî el-vucûh îbrâ-yı ‘âmm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile iskât eyledi şâhidleriz li-vechillâhi teâlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinden şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Hasan Çelebi ibn-i Mahmûd Dede, Monlâ ‘Osmân bin Durak, Yûnus bin Ahmed

95. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi'l-İsneyn

Oldur ki, Şehreküstü mahallesinde sâkin ‘Abdurrahmân ibn-i Monlâ Mehmed mahfel-i kazâda İsmâ‘îl bin Hasan muvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezbûra da vâki‘ bir tarafı Hasan Bey'evi ve bir tarafı ‘Osmân evi ve bir tarafı mezbûr ‘Abdurrahmân evi ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd olan tarlâ kifâyet mikdârı havlısı ve bir fevkânî tayakı ile mezbûr İsmâ‘îl'e otuz ğuruş ‘aded Esedî ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semen ve teslîm-i müşterâ eyledi didikde mezbûr İsmâ‘îl tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

İsmâ‘îl Çelebi ibn-i Süleymân Efendi, Abdulhalîm Çelebi ibn-i Süleymân Efendi, Ali bin Hâcı Muhammed, Muhammed Çelebi ibn-i Kazğancî, el-Hâc ‘Ömer bin ‘Abdullâh, ‘Osmân Çelebi ibn-i İsmâ‘îl ve gayruhum

Fî yevmi's-Selâsâti'l-Mübârek fî 7 şehri Ramazâni'l-Mübârek sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Târla-i ‘Atîk mahallesinde sâkin Ali bin Şa‘bân mahfel-i kazâda Hâcı Hasan ibn-i el-Hâc Mehmed mahzarında ikrâr idüb Ekrek-i Ham (?) kurbünde vâki‘ bir tarafı Hâcı Hamza yeri ve bir tarafı Fahreddin yeri ve bir tarafı Cesîm oğlı yeri ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd olan bir kıt‘a arz içinde olan otuz ceviz eşcârının sülüs-i şâyi‘i benim oğullarım İbrâhîm ve Şa‘bân'a karındaşları Pîr Mehmed'den irsle intikâl eylemiş idi mezbûr Mehmed rûhı içün vasiyyet itmeğin ta‘yîn-i vasiyyet içün zarûreten zikr

olunan sülüs hissesinin nısfını ve ‘arz-ı mezkûrun içinde olan ceviz eşcârlarını dahi mezbûr Hâcı Hasan’a yigirmi beş ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yigirmi beş ğuruşı alub kabz eyledim ‘arz-ı mezkûr ve içinde olan ceviz eşcârının sülüsünün nısfı hissesi mezbûr el-Hâc Hasan’ın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr el-Hâc Hasan tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı.

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı Şa‘bân bin Hâcı Hamza, Küçük Yûsuf bin Ramazân, Monlâ Velî bin el-Hâc ‘Alî, Seyyid Hamza bin, Mehmed bin ‘Alî, Hâcı Dâniş bin ‘Ali ve gayruhum

96. Sayfa 1. Belge

Mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Çukûr’da sâkinetân Ebûbekir bin Karataş ve karındaşı ‘Osmân ... (silik) ile mu‘arrefe olan hemşîreleri Halîme ve Fâtıma nâm hâtûnlar tarafından Hüseyin ... (silik) ve Mehmed bin Ahmed şehâdetleri ile şer‘î vekâleti sabit olan karındâşları ‘Osmân bin Ali mahfel-i kazâda Nefs-i ‘Ayıntâb kal‘ası kâtibi olan fahru’l- muharrirîn Mustafâ Çelebi ibn-i Süleymân muvâcehesinde asâleten ve vekâleten ikrâr idüb meydân kurbünde vâki‘ kıbleten tarîk-ı ‘âmm ve şarkan meydân ve şimâlen mezbûr Mustafâ Çelebi’nin mülki ve garben Mînâ Hâtûn mülki ile mahdûd olan iki kilidlik su ... on beş kır atı mezbûr Mustafâ Çelebi’nin mülki olub ve üç kır atı dahi el-Hâc İlkâ nâm hâtûn mülki olub altı kır atı benim ve hemşîrelerimin mülki olub zikr olunan altı kır atı yigirmi ‘aded Esedî ğuruşa mezbûr Mustafâ Çelebi’ye bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yigirmi ğuruşu ben ve hemşîrelerim Halîme ve Fâtma alub kabz eyledik arz-ı mezkûrun yigirmi bir kır atı müşâru’l-ileyh Mustafâ Çelebi’nin mülk-i müşterâsıdır. Keyfe-mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr Mustafâ Çelebi tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mevlânâ Hayreddin Efendi, Monlâ Abdulvehhab bin Monlâ Haydar, Mustafâ Çelebi ibn-i Hassa Efendi, Muharir-i ikâmet (?) Ramazân Ağa, Muhammed Beşe ibn-i Hâcı Ali, Muhammed Bölükbaşı ibn-i Hâcı Ahmed ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahalle-i Cevizlice’den Ebûbekir fevt olub Fâtıma nâm sağîre kızı kalub babasından ‘âid olan hissesin zabt ve ahzına vasî lâzım olmağın işbu hâsılâtu’l-hücce

Hânzâde bint-i Hasan kıbel-i şer‘den vasî nasb olundukda mezbûra Hânzâde dahi vesâyet-i mezkûrı kabûl idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Ahmed Çavuş ibn-i Receb, Dede Sâtılmış, Mehmed bin Bayram, Veledi Bâkî ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, ‘Ali bin Hasan mahfel-i kazâda Mehmed bin Câbir mahzarında takrîr-i kelâm idüb merkeb bahâsından dört ğuruş hakkım vardır taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezkûr Mehmed’den sûâl olundukda ikrâr idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

Fî yevmi’l-Erbi‘ati’l-Mübârek fî 8 şehr-i Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

4. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Kürtünciyân’da sâkin Emîne bint-i Kara Hasan tarafından Hâcı Şa‘bân ibn-i İshak ve Hâcı Ramazân ibn-i el-Hâc ‘Ali Kaya şehâdetleri ile husûs-ı âti’z-zikr içün vekîl olan oğlı Nu‘mân bin ‘Ali mahfel-i kazâda sâhib-i hâza’l-hüccet ‘Osmân bin ‘Ârif mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Sarı Ahmed evi ve iki tarafı tarîk-ı ‘âmm ve bir tarafı Mehmed nâm kimesne evleri ile mahdûd olan dâr, mezbûra Emîne’nin sâbık zevci olan Peynirci Muhammed’in mülki olub mezbûr Peynirci Mehmed’in mahalle-i mezbûrânın vakıf akçesine otuz altun deyni olub ve mezbûra Emîne’nin alacağı ve zevci Mehmed fevt oldukdan sonra Nûh nâm bir oğlı ve iki kızı kalub mezbûr Nûh ve kızın birisi dahi fevt olub mezbûr Nûh ile kız karındaşından dahi mezbûra Emîne’nin südüs hakkı hakkı olub dâr-ı mezkûrdan gayrı müteveffâ-yı mezbûrun bey‘ olunub edâ-i deyn idecek terekesi olmayub müteveffâ-yı mezbûrun **(s.97)** hâlen sağ olan kızı mezbûr Osmân’dan olmayub dâr-ı mezkûrda mezbûra Emîne’nin sümün hissesi ve evlâdından düşen südüs hissesi altmış beş ğuruşa dâr-ı mezkûrdan düşen hissesini bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr altmış beş ğuruşun on beş ğuruşunu alub … (silik) vakıf akçesi otuz altun hakların virüb edâ ve teslîm eyleyüb elli ğuruşunu dahi vekîl-i mezbûra Emîne tarafından vekâleten alub kabz eyleyüb mezbûr ‘Osmân’ın zimmetini ibrâ eyleyüb dâr-ı

… (silik) mezbûr ‘Osmân’ın mülk-i mahzı oldı keyfe mâ- yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr ‘Osmân Bey tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı.

Şuhüdû’l Hâl

Ali Can bin Mehmed, ‘Abdurrahmân bin Mûsâ Fakîh, Mevlânâ Gökçe Efendi, Ahmed bin Zekeriyâ, Hâcı Şa‘bân bin İshak, Selim bin Sıddık ve gayruhum

97. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Câbî’de sâkinetân Emîne bint-i Hasan ve diğer Emîne ve Râziye Nu‘mân Sun‘ullah taraflarından ikrâr-ı âti’z-zikr içün vekîl olan el-Hâc Şa‘bân bin İshak mahfel-i kazâda sâhib-i hâze’l-kitâb Nu‘mân bin ‘Ali mahzarında vekâleti ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Yuvalı evi ve bir tarafı Turak mülki ve iki tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd olan ev yerini içinde olan kapusıyla havşı müştemil harâbe ev yerlerini yigirmi ğuruşa müvekkelâtlarım mezbûrân hâtûnlar merkûm Nu‘mân’a bey‘-i bât kat‘î ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yigirmi ğuruşu her birisi hisselerin alub kabz eyleyüb ba‘de’l-yevm zikr olunan ev yeri mezbûr Nu‘mân’ın mülk-i mahzıdır keyfe-mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr Nu‘mân minvâl-i meşrû‘ üzre olan kelimâtların tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

2. Belge

Oldur ki, Hüseyin bin Hasan mahfel-i kazâda müteveffâ Hamza’nın eytâmına vasî olan Şa‘bân bin Ebûbekir mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrda yigirmi dört Şâhî bir ğuruş hesâbından on iki buçuk ğuruş hakkım vardır şer‘le taleb iderim didikde vasî-i mezbûrdan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Hüseyin’den beyyine taleb olundukda ‘udûlden Mehmed bin Nâyib ve Hasan bin Hüseyin hâzırân olub mezbûr Hüseyin’in müteveffâ-yı mezbûrda on iki buçuk ğuruş hakkı vardır şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub meblağ-ı mezkûrdan bi-kazâen ev küllen almadığına ve bir vecihle müteveffânın zimmetin ibrâ ve iskât eylemedüğüne mezbûr Hüseyin yEmîn idüb mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ ‘Osmân bin Turak, Mehmed bin Bayram, el-Hâc Ahmed bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Yevmi'l-Hamîsi'l-Mübârek fî 9 Ramazân sene selâsîn ve Elf

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Toy'da sâkine Fâtıma bint-i Hasan mahfel-i kazâda el-Hâc 'Ali ibn-i el-Hâc Muhsin muvâcehesinde iddi'a kılub mezbûr el-Hâc 'Ali karye-i Görgün turâbında vâki' bir kıt'a m'alumâtu'l-hudûd yedi yüz tikek bağımı hilâf-ı şer' zabt ider şer'le sûâl olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-muvâcehe mezbûr Hâcı 'Ali'den sûâl olundukda mezbûra Fâtıma ile **(s. 98)** zikr olunan bir kıt'a yedi yüz tikek bağını bir kıt'a dört yüz tikek Karaca mahalle turâbında vâki' Yukaru Dülük baba'da vâki' bir kıt'a üç yüz tikek bağ ki cem'an yedi yüz tikek bağ ile istibdâl eyledik kendü bizim bağlarımızı zabt ve tasarruf eyleyüb biz dahi kendünün bağını zabt ve tasarruf eyledik ve timârın deyü cevâb virdikde mezbûra Fâtıma zikr olunan yeri istibdâl itmedim deyücek oldukda mezbûr el-Hâc 'Ali'den beyyine taleb olundukda 'udûl-ı müslimînden Hâcı 'Ömer ibn-i el-Hâc Mehmed ve Şa'bân ibn-i el-Hâc Hasan hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr el-Hâc 'Ali ile mezbûra Fâtıma nâm hâtûn bizim huzûrumuzda zikr olunan n bir kıt'a karye-i Görgün turâbında vâki' yedi yüz tikek bağ bir kıt'a dört yüz tikek Karaca mahalle deyü Mâr-ı Dülük'de dahi bir kıt'a üç yüz tikek bağ ki cem'an yediyüz tikek olur istibdâl eylediler mezbûra Fâtıma Dülük'de olan bağları tasarruf eyleyüb mezbûr Hâcı 'Ali Görgün'de olan bağı tasarruf eylediler şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed Efendi, 'Abdurrezzak bin Hasan, Sun'ullah Efendi, Ahmed Çavuş, 'Abdullatîf bin Hasan ve gayruhum

98. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Han Elçi mahallesinden Mahmûd bin Ahmed mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm kılub bundan akdem üç gündür karye-i Edebnî'de babam Ahmed buğday döğer iken hikmet-i Rabbânî cırcıra düşüb sağ dizinden inciğine varınca cırcır kesüb mecrûh idüb hâlen tâ'ûn dahi çıkarmış üzerine varılub tahrîr ve keşf olunmasın taleb iderim didikde cânib-i şer'den nâ'ib ve hâlen kâîmmakâm-ı mîrlivâ-i 'Ayntâb fahru'l-akrân 'Ali Bey tarafından Hızır Subaşı ve bi-ğaraz müselmânlar ile mezbûr Ahmed in evi içinde üzerine

varılub nazar eylediklerinde sağ dizinden inciğine varınca mecrûh olub ve kasuğunda dahi tâ‘ûn olub mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed Haydar bin el-Hâc Mansûr, Gök Mehmed bin Yûsuf, el-Hâc Mehmed bin Derviş, İshak bin Mehmed, Ahmed bin Hâcı Mansûr ve gayruhum

Fî yevmi'l-Cum‘ati'l-Mübârek

2. Belge

Mahalle-i Taşlâk'da sâkin es-Seyyid Mahmûd bin Seyyid Ahmed mahfel-i şer‘e gelüb işbu meclisde hâzır ‘Abdulbâkî nâm kimesnenin vâlidesi Şâhzade bint-i Hâcı ‘Ömer nâm hâtûn karye-i Orul'da sâkin ‘Ali Kaya nâm karındaşı ile müteveffâ babası el-Hâc ‘Ömer 'den kendüye intikâl eyleyen hisse-i şer‘iyesi da‘vâ ve nizâ‘ım ve fasıl ve husûsda ve ibrâya beni müselmânlar huzûrunda vekîl eyledi ve vekâletim sicil olunmasın taleb iderim deyüb ‘udûlden Hâcı Mahmûd ibn-i el-Hâc Mehmed ve Hâcı ‘Ali ibn-i Ahmed nâm kimesneler hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Seyyid Mahmûd'ı mezbûr ‘Abdulbâkî'nin vâlidesi müteveffâ babası el-Hâc ‘Ömer 'den kendüye düşen hisse-i şer‘iyesin ahz ve kabz ve da‘vâ ve sulh ve ibrâya vekîl eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Seyyid İsmâ‘îl bin Seyyid Muhammed, Üveys Çelebi ibn-i Şâh Velî Efendi, Kâtibü'l-hurûf ve gayruhum

Fî yevmi's-Sebti'l-Mübârek fî 11 şehri Ramazân sene selâsîn ve elf

99. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Hâcı Yûsuf bin Hôca mahfel-i kazâda zevcesi Hâlise bint-i İbrâhîm mahzarında ikrâr idüb mezbûra Hâlise ile zindegâne üzre olmağın mezbûra üç bâyin talâk boşadum didikde mezbûra Hâlise ben dahi mehr-i muahhar ve nafaka-i ‘iddetimden fâriğ oldum deyüb mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Velî bin Süleymân, Çavuş Mehmed bin Halîl, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

2. Belge

Karye-i Orul'dan fevt olan 'Ali Kaya'nın 'Ömer ve 'Osmân nâm eytâm-ı sığârına müteveffâ-yı mezbûrun mâlından kendüye düşen emvâl ve erzâkların ahz ve kabz eylemek içün bir vasî lâzım ve lâbüd olmağın işbu hâmilu'l-hüccet Mahmûd Bey nâm kimesneyi kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn idüb mezbûr Mahmûd Bey dahi vesâyet-i mezbûrayı kabûl itmeğîn kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Seyyid Mahmûd bin Seyyid Ahmed, Hasan Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi, 'Abdullatîf bin Hasan, 'Abdurrezzak Efendi ve gayruhum

Oldur ki fî yevm'l-iİneyni'l-Mübârek fî 13 şehri Ramazâni'l-Mübârek sene selâsîn ve Elf

3. Belge

Mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Bôyâcı'da sâkine Cemîle bint-i el-Hâc Mehmed nâm hâtûn mahfel-i şer'e gelüb zevcesi Halîl bin Kulı mahzarında takrîr-i kelâm idüb zevcim mezbûr Halîl bin Mehmed nâm sağîr oğlım ile bırakub gitmek ister bana ve oğlım sağîr Mehmed'e takdîr-i nafaka olunmasın taleb iderim deyüb mezbûrân Mehmed ve vâlidesi Cemile nâm hâtûnların nafaka ve kisveleri içün kıbel-i şer'den yevmî sekiz sağ-ı 'Osmânî zevci olan Halîl muvâcehesinde nafaka takdîr ve kabz olunub istidâneye izin virilmeğin kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Subhî Çelebi ibn-i Mehmed Sarrâf, Mehmed Efendi el-Kâdî, 'Abdurrahmân bin 'Aynî, Erzeh Bey

4. Belge

Oldur ki, 'Abdurrezzâk ibn-i Hasan mahfel-i kazâda müteveffâ 'Osmân'ın eytâm-ı sığârına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahzarında iddi'a kılub müteveffâ-yı mezbûr 'Osmân'ın zimmetinde altmış iki ğuruş hakkım olub fevten zimmetinde kalmışdır şer'le müteveffânın metrûkâtından taleb iderim deyüb vasî-yi mezbûr Yûnus'dan sûâl olundukda 'adem-i 'ilmle cevâb virüb mezbûr Monlâ 'Abdurrezzâk'dan da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-ı müslimînden 'Ali Kaya bin Alî ve ve Monlâ Ebûbekir bin 'Ali ve 'Abdullatîf ibn-i Hasan hâzırûn olub edâ-i şehâdet-i şer'iye kılub müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mestûr Monlâ 'Abdurrezzâk'ın altmış iki ğuruş

hakkı olub zimmetinde kaldı şâhidleriz li-vechillâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr ‘Abdurrezzâk’a meblağ-ı mezkûrdan külliyen ve ba‘zıen bir akçe ve bir habbe almayub bir tarîkle zimmetini ibrâ itdüğüne yemîn lâzım gelmeğin mezbûr ‘Abdurrezzâk’a yemîn virüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

5. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker’de sâkin Velî Kulı nâm kimesne mahfel-i şer‘e gelüb müteveffâ ‘Osmân’ın eytâm-ı sığârına vasî olan Yûnus bin Ahmed nâm kimesne mahzarında iddi‘a kılub mezbûr ‘Osmân zimmetinde peynir bahâsından dokuz ğuruş hakkım olub fevt olub zimmetinde kalmışdır şer‘le metrûkâtından taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr vasî Yûnus’dan sûâl olundukda ‘adem-i ‘ilimle cevâb virüb mezbûr Velî Kulı’dan da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı ricâldan Ahmed bin ‘Ali ve Yûsuf bin Satılmış hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Velî Kulı’nın müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân’ın zimmetinde peynir bahâsından dokuz ğuruş hakkı vardır şâhidleriz edâ-yı şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

100. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Mehmed Beşe ibn-i ‘Abdullâh mahfel-i kazâda müteveffâ Şeref oğlı ‘Osmân’ın eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahzarında da‘vâ idüb müteveffâ-yı mezbûr ‘Osmân da on ğuruş hakkım vardır şer‘le metrûkâtından taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe vasî mezkûr Yûnus’dan sûâl olundukda ... (silik) ile cevâb virüb mezbûr Mehmed Beşe’den yine taleb olundukda ‘udûlden Mehmed bin ‘Ali ve (mürekkep dağılmş) Mustafâ bin Velî hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezkûr Mehmed Beşe’nin müteveffâ-yı mezbûrda on ğuruş hakkı vardır şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezkûr Mehmed Beşe meblağ-ı mezkûrdan bi-kazâen ev küllen almadığına ve bir vecihle müteveffânın zimmetin ibrâ ve iskât eylemediğine yEmîn idüb mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

2. Belge

Oldur ki, Monlâ Hasan nâm kimesne mahfel-i kazâda müteveffâ Şeref oğlı 'Osmân'ın eytâmına vasî olan Yûnus bin Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm müteveffâ-yı mezbûrda dokuz ğuruş ve rub' ğuruş hakkım vardır şer'le metrûkâtından taleb iderim didikde ğıbbe'l-inkâr 'udûlden Mehmed bin 'Ali ve Mustafâ bin Velî hâzırân olub mezbûr Monlâ Hasan ın müteveffâ-yı mezbûrda dokuz ğuruş ve rub' ğuruş vardır şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrdan bi-kazâen ev küllen almadığına mezbûr Monlâ Hasan'a yEmîn virilüb mâ-vaka'a kayd olundı.

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, karye-i Orul'dan Şâhzade bint-i el-Hâc 'Ömer tarafından husûs-ı âti'z-zikr içün vekîl olan Seyyid Mahmûd bin Ahmed mahfel-i kazâda mezbûra Şâhzade'nin karındaşı müteveffâ 'Ali Kaya'nın eytâmına vasî olan Mahmûd Bey ibn-i Necib mahzarında takrîr-i kelâm kılub mezbûra Şâhzade müteveffâ babası el-Hâc 'Ömer 'den 'aide olan hissesin almayub müteveffâ 'Ali Kaya'nın zimmetindedir şer'le sûâl olunmasın taleb iderim didikde bi'l-muvâcehe mezbûr Mahmûd Beyden sûâl olundukda mezbûr el-Hâc 'Ömer fevt oldukda mezbûra Şâhzade de Hâcı 'Ömer 'in bağından ve bostanından ve ceviz eşcarından vesâir metrûkâtından hissesin alub müteveffâ 'Ali Kaya'nın zimmetin ibrâ ve iskât eyledi didikde mezbûr Seyyid Mahmûd inkâr idüb mezbûr Mahmûd Beyden yine taleb olundukda 'udûlden Monlâ Ebûbekir bin Hasan ve 'Osmân bin Mahmûd hâzırân olub mezbûra Şâhzade babası el-Hâc 'Ömer fevt oldukda bağından ve bağçesinden ve dârından vesâir teseccülden hânesinden hissesin alub mezbûr 'Ali Kaya'nın zimmetin ibrâ ve iskât eyledi şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd olundı.

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Mehmed bin Kâsım, Mevlânâ 'Abdurrezzak Efendi, Ahmed Çavuş, Mustafâ bin 'Ali, Mustafâ bin Ramazân ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker'den Emîne bint-i Sun'ullah mahfel-i kazâda Seyyid İbrâhîm bin Seyyid 'Ali Kaya muvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Koca Ahmed'evi ve bir tarafı mescid ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan dârın sülüs hissesi benim mülkim olub hâlen zikr olan sülüs hisse-i **(s.101)** şâyi'imi mezbûr Seyyid İbrâhîm hîbe ve temlîk ve ba'de't-tahliye teslîm idüb ol dahi meclis-i hîbede alub kabûl ve kabz eyledi didikde mezbûr Seyyid İbrâhîm tasdîk ve kabûl idüb hüccet-i hîbe ve temlîke hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Hasan bin Mevlid, Mehmed bin Hasan, el-Hâc 'Ömer bin Hasan, İlyâs Çelebi ibn-i el-Hâc Çerkes

Yevmi'l-İsneyn fî 13 Ramazân sene selâsîn ve elf

101. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker'den Seyyid 'Ali Kaya bin Îvâd mahfel-i kazâda Emîne bint-i Sun'ullah muvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Muhsin Ağâ evi ve bir tarafı Mevlânâ Gökçe Efendi evi ve bir tarafı el-Hâc Şa'bân evi ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan dârımı cümle tevâbi'î ile mezbûra Emîne'ye hîbe ve temlîk ve ba'de't-tahliye teslîm idüb ol-dahi meclis-i hîbede alub kabûl ve kabz eyledi didikde mezbûra Emîne tasdîk ve kabûl idüb hüccet-i ve temlîke hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Hasan bin Mevlid, el-Hâc 'Ömer bin Hasan, el-Hâc 'Abdullatîf bin Hâcı 'Ömer , İlyâs Çelebi ibn-i Hâcı Çerkes ve gayruhum

2. Belge

Cemâ'at-ı Sûrân'dan Haydar bin 'Abdullâh mahfel-i kazâda Hâcı Dâvud bin îsrâfîl mahzarında ikrâr idüb sûk-ı sultâniyeden iki buçuk ğuruşa mezbûr Hâcı Dâvud'a bir râhvân merkeb sâtûb akçesin alub kabz eyledi didikde mezbûr tasdîk idüb

Şuhüdû'l Hâl

İlyâs bin Durak, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker'de sâkin 'Ömer Şâh bin Mehmed mahfel-i kazâda mahalle-i mezbûreden fevt olan Şeref oğlı 'Osmân'ın eytâm-ı siğârına vasî olan Yûnus

bin Ahmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb müteveffâ ‘Osmân’ın zimmetinde kuru üzüm bahâsından on bir ğuruş hakkım olub zimmetinde kalmışdır şer‘le metrûkâtından taleb iderim deyüb vasî-i mezbûrdan sûâl olundukda ‘adem-i ‘ilimle cevâb virüb mezbûr ‘Ömer Şâh’dan da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı ricâlden Mustafâ bin Dâvud ve İsmâ‘îl bin Hüseyin hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ ‘Osmân’ın zimmetinde on bir ğuruş üzüm bahâsından hakkı olub fevt olub zimmetinde kaldı şâhidleriz li-vechillâhi’t-te‘âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub mezbûr ‘Ömer Şâh küllen ev ba‘zıen meblağ-ı mezkûrı alub kabz eyleyüb bir tarafla zimmetini ibrâ ve iskât eylemediğine yemîn virüb

Şuhüdû’l Hâl

Seyyid Kâzım bin Seyyid Mustafâ, Sâlih bin ‘Ali, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

Fî yevmi’s-Selâsâti’l Mübârek fî 14 şehri Ramazân sene selâsîn ve elf

4. Belge

Mahmiyye-i ‘Ayıntâb da olan ‘ulemâ ve sülehâ ve sâdât ve meşâyih ve fukarâ ve kazâ-i mezbûrda vâki‘ havâss-ı hümâyûn ve ihtisâb zâbıtı olan fahru’l-akrân Mustafâ’nın meclis-i şer‘e hâzırân ve takrîr-i kelâm idüb kazâ-i mezbûrda yasakçılık bi’l-külliye ref‘ olundı ğundan emr-i şerîfim mûcebince bi’l-fi‘il yeniçeriler ağâ-i iftihâru’l-ümerâ-i ve’l-ekâbir Mustafâ Ağâ -dâme muhibbehu-dan mektûb ve zâbıt-ı mezbûr Mustafâ Ağâ’nın dahi yedinde olan hatt-ı hümâyûn sa‘âdet-makrûn ile emr-i şerîf **(s. 102)** olub mazmûn-ı sa‘âdet-makrûnda min ba‘d kazâ-i mezbûrda yasakçı olmaya deyü tasrîh olunmasın hâlen ‘Ömer Beşe ve Hasan Beşe ve ‘Osmân Beşe nâm yoldaşlar yeniçeriler kethüdâsı olan fahru’l-akrân Nasûh Ağâdan mektûb ibrâz idüb biz yasakçı olduk deyü gelüb vilâyetî lekelemek îstediklerinden ref‘ olundıklarında velâyet ahalisi yedlerinde olan emr-i şerîf ibrâz itdiklerinde biz emri tanımazız elimizde olan mektûb emirden keskindir deyü cevâb virüb vilâyet ahalisi ‘umûmen cem‘ olub câmi‘ler ve ve çârsû ve bâzâr ve mahkeme iki gün kapanub taşradan yük gelmeyûb mîrîye külli zarar müterettib olduğundan gayrı mezbûrûn ‘Ömer ve Hasan ve ‘Osmân Beşe nâm kimesneler bir elinde yasakçılığı zabt ideriz deyü âlet-i harbla çârsû ve bâzârda gezünce müselmânları mecrûh eyleyüb zulmlerinin nihâyeti olmaduğın tahrîr olunmâsın taleb ideriz didiklerinde fi’l-vâki‘ mezbûrûn ‘Ömer Beşe ve Hasan Beşe ve ‘Osmân Beşe nâm yoldaşlar câmi‘ ve mesâcid ve çârsû ve bâzâr ve mahkemeyi iki gün kapadub ve nîce

müselmânları mecrûh eyleyüb ve emr-i şerîf kuvâ-yı münîfe itâ‘at itmedikleri ve mîrîye dahi küllî zarar müterettib olduğı muhakkak ve mukarrer olmağın evvelki vâki‘u’l-hâldir kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi, Mevlânâ Emrullah Efendi el-Mevlâ bi ‘Ayıntâb, Mevlânâ Dâvud Efendi el-Müderris, Mevlânâ Gökçe Efendi el-Hatîb, ‘Ali bin Hamza, ‘Abdulvehhâb bin ‘Ömer Çelebi, Hâcı Hasan ibn-i el-Hâc Sun‘ullah, Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi el-Burcî Kâsım Çelebi ibn-i Hâcı Halîl ve gayruhum

102. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinden ashâb-ı hayrâtdan el-Hâc Yûsuf ibn-i el-Hâc Mustafâ meclis-i şer‘-i şerîfde vakf-ı âti’z-zikre mütevellî nasb olunan oğlı Hüseyin mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı el-Hâc Kâsım evi ve bir tarafı el-Hâc ‘Osmân evi ve bir tarafı Mirzâ evi ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd olan dârın şark tarafında vâki‘ bir ev ve bir tabaka ve bir kîlâr evi dârın kurbünde olan seki oğlım el-Hâc Mehmed’in mülki olub benim ‘alâkam olmayub mâ‘adâ olan bir ev ve bir matbah ve havlı benim mülkim olub zikr olunan bir ev ve matbah ve havlı ve Çâkır Bıçağında vâki‘ bir ceviz eşcârımı ve bir ma‘sere tâşını evlâdıma ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdıma batnen ba‘dehu batn ve neslen ba‘de nesl inşâallâh vakf eyledim ben hayâtda oldukca tasarruf benim yedimde olub vefâtımdan sonra *li’z-zikri misli hazzi’l-ünseyeyn* üzre evlâdım mutasarrıf olub evlâdım munkarız oldukdan sonra ve minber-i şerîfinde sâkin olan fukarâya vakf olub ve ceviz şecerinden hâsıl olan mahsûlun her sene Muharrem ayında nısfın bey‘ idüb ‘âşûrâsın bişirüb fukarâya it‘âm ideler ve dârın içinde olan mağârayı (?) her kim zabt iderse havalîde olan kuyunun koğa ve kendirin ol ibde ve ma‘sere taşıyla murâd iden kimesneler buğdâyın dûkûb akçe eyleyeler ve mütevellî vefât eyledikde erşed evlâdım mütevellî olub ve zikr olunan bir ev ve matbah ve havlı ve ceviz şecerin ve tâşı mütevellî-i mezbûra teslîm idüb ol-dahi alub kabz idüb ve lâkin imâm-ı ‘azam ve himâm-ı ekrem Ebû Hanife-i Kûfî ‘Abdurrahmân Dağî hazretlerinin kavl-i şer‘lerî üzre mücerred-i vukufiyet dimekle ve teslîm-i mütevellî ile vukufiyet lâzım **(s.103)** olmayub rucû‘a mecâl olmağın vakf-ı mezkûrdan rucû‘ idüb yine mülki ilhâk olunmak taleb iderim didikde mütevellî-i mezbûr muhâseme idüb imâm-ı sânî Ebû Yûsuf hazretlerinin kavli üzre mücerred vakf dimekle Muhammed

Şaybânî hazretlerinin kavli üzre teslîm-i mütevellî ile vakfiyet lâzım olmağın imâmyn-i hümâmeyn hazretlerinin kavilleri üzre vakf-ı mezbûrun mütevellîsi hükm taleb iderim didikde sadr-ı kitâbda tevkî‘-i mütemessikâtı vâki‘ olub hâkimü’l-vakt dahi imâmyn-i hümâmeyn hazretlerinin kavilleri üzre hükm-i sahîh-i şer‘î alınub ba‘de’l-yevm dârın ve ceviz şecerinin vakfiyeti müttefakun-‘aleyh olmağın şuğline mecâl kalmadı. “*Fe men beddelehu ba‘de ma semi‘ahu fe innema ismuhu ‘alellezine yubeddilunehu, innallahe semî‘un ‘alim*”. [Bakara: 181][233]

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl, ‘Ömer Çelebi bin İsmâ‘îl, Monlâ Velî bin ‘Ali, Monlâ Hüseyin bin ‘Ali ve gayruhum

Yevmü’l-Erbi‘â. 15 Ramazân sene selâsîn

103. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i İbn-i Şeker’de sâkin Hasan ibn-i el-Hâc Rıdvân mahfel-i şer‘de ‘âmmîsi Hâcı Mustafâ ibn-i Hasan mahzarında muhâvere eyleyüb söyleşürken mezbûr Hasan merkûm el-Hâc Mustafâ nâm ‘âmmîsine yaramazsın deyü şetm eyleyüb mezbûr Hâcı Mustafâ talebi ile kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Kılıç bin ‘Abdullâh, Derviş bin Hayrullah, ‘Ömer bin ‘Osmân, Mehmed bin Yûsuf, Mehmed bin Bayrâm ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Mustafâ bin Hâcı Mehmed mahfel-i kazâda enişte‌si Halîl bin Kubâd mahzarında iddi‘â kılub mezbûrun zevcesi hemşîrem Râbi‘a’yı hilâf-ı şer‘ döğer mezbûra şart virilüb bir dahi hilâf-ı şer‘ döğerse boş olsun didikde bir dahi mezbûra Râbi‘a’yı hilâf-ı şer‘ döğersem boş olsun didikde kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Yûnus bin Ahmed, Mansûr bin Duhânî, Yoğurd oğlı ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, Hân Elçi mahallesinden İbrâhîm bin Hüseyin mahfel-i kazâda el-Hâc Şa‘bân bin Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Emîn

[233] Vasiyeti işittikten sonra değiştiren olursa, bunun günahı değiştirenin üzerinedir. Allah şüphesiz işitir ve bilir.

evi ve bir tarafı Mehmed evi ve bir tarafı Hızır evi ve bir tarîk-i ‘âmm ile mahdûd olan dârın nısf-ı şâyi‘in yigirmi ğuruşa mezkûr el-Hâc Şa‘bân bana bey‘-i bât kati‘ ile bey‘ idüb akçesin alub kabz idüb hâlen nısfıma mâni‘ olur şer‘le sûâl olunub men‘ olunmasın taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûr el-Hâc Şa‘bân’dan sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr İbrâhîm’den beyyine taleb olundukda ‘udûlden ‘Alicân bin Muhammed ve Hâcı Mustafâ bin Hasan ve Mehmed bin Ramazân hâzırûn olub mezbûr el-Hâc Şa‘bân bizim huzûrumuzda mezbûr İbrâhîm’e dâr-ı mezkûranın nısf-ı şâyi‘in yigirmi ğuruşa bey‘ idüb akçesin alub kabz eyledi şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hüseyin bin ‘Abdullâh, ‘Ömer bin Mehmed, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

(Not. Devam eden iki sayfanın numaraları mevcut değildir. Ancak belge tarihleri, önceki ve sonraki sayfaların devamı niteliğindedir. Bu durumda devam eden iki sayfa araya eklenen ek sayfalar niteliğindedir. İkinci sayfanın devamındaki belge 104. Sayfada devam etmektedir ve bu sayfa ile uyumludur. Bu nedenle, numarasız bu iki sayfa, 103/1. ve 103/2. Sayfa olarak takdir edilmiştir)

Sayfa no yok [103/1. Sayfa] 1. Belge

Yevmi’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 16 Ramazân sene selâsîn ve elf

Oldur ki, mahalle-i Cevizlice’den bundan akdem fevt olan Ebûbekir’in Fâtıma nâm sağîre kızına vasî lüzûm olmağın işbu hâmil-i hüccet el-Hâc Hüseyin bin Debbâğ nâm kimesne kıbel-i şer‘den vasî nasb olundukda mezbûr dahi kabûl idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

‘Ali bin Mustafâ, Cum‘a bin ‘Ali, ‘Ali bin Muhammed Berber, ‘Ömer bin Hasan, Derviş ‘Ömer bin Ramazân, Mustafâ bin Zanbak, Ahmed bin Muhammed ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahalle-i Cevizlice’den bundan akdem fevt olan Ebûbekir’in Fâtıma nâm sağîre kızına vasî olub Emîne nâm zevcesi tarafından ikrâr-ı âti’z-zikre ‘udûlden Derviş Satılmış bin Hızır Dede ve ‘Ali Kaya bin Mustafâ şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan el-Hâc Hüseyin bin Debbâğ ve müteveffâ Ebûbekir’in vâlidesi Hânzâde tarafından şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Ahmed Çavuş bin İsmâ‘îl mahfel-i kazâda Hasan bin ‘Abdullâh mahzarında mezbûr Ahmed Çavuş vekâlete ve mezkûr el-Hâc

Hüseyin vesâyet ve vekâleten ikrâr idüb mahalle-i mezbûrda vâki‘ kıblesi Mustafâ evi ve şarkı ve şimâli tarîk-i ‘âmm ve ğarbı Piyale evi ile mahdûd olan dârı ve kurbünde vâki‘ cüllah dükkânı yetmiş ğuruşa mezkûr Hasan’a bey‘-i bât ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledük dediklerinde mezbûr Hasan tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i Şehreküstî de sâkin Hasan bin Mahmûd mahfel-i kazâda Mehmed bin ‘Ömer Bey in muvâcehesinde ikrâr idüb karye-i Dikişlü kurbünde vâki‘ bir tarafı Satılmış bağı ve bir tarafı Köse Mehmed bağı ve bir tarafı Hüsrev bağı ve bir cânibî köy ile mahdûd olan bir kıt‘a altı yüz tikek bağımı mezbûr Mehmed’e doksan ‘aded Esedî ğuruşa bey‘-i bât kat‘i ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûrı doksan ‘aded Esedî ğuruşu müşterâ-yı mezbûr yedinden bi’t-tamâm ve’l-kemâl alub kabz eyledim ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı merkûm mukırr-ı lehu’l-mezkûr vicâhen tasdîk ve tahkîk idüb tarafından îcâb ve kabûl ve kabz ve ikbâz olunmağın hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı ‘Ali bin Hasan, Fahreddin bin Sultân, İlyâs Çelebi bin Çerkes, Monlâ Ahmed bin Monlâ ‘Ali, Hâcı Hasan bin Hâcı Muhammed, ‘Abdulvehhâb Çelebi bin ‘Ömer Çelebi, Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘il, Hâcı ‘Ali bin Tâyişli, ‘Abdulhalîl bin ‘Abdulhamid ve gayruhum

Fî yevmi’l Hamîsi’l-Mübârek fî 17 şehri Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

4. Belge

Oldur ki, Hayâti bin ‘Ali mahfel-i kazâda zevcesi Cennet bint-i Kulı mahzarında takrîr-i kelâm kılub mezbûra Cennet ile ‘adem-i zindegâne üzre olmağın zimmetimde olan mehr-i muahhar ve nafaka-i ‘iddetinden fâriğa olub benden hamîle olub vaz‘-ı haml eyledikde nafakasız sebkime ta‘ahhüd eyledi didikde mezbûra Cennet bint-i Kulı’yı bâyin talâk boşadum didikde mezbûra Cennet tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hüseyin bin Sâtılmış, ‘Osmân bin Mehmed Zühdi, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

Yevmi’s-Sebti’l-Mübârek fî 18 Ramazân sene selâsîn ve elf

Sayfa no yok [103/2. Sayfa] 1. Belge

Oldur ki, nefs-i ‘Ayıntâb’dan Meryem bint-i İsmâ‘il tarafından hüccet-i şer‘iye ile vekîl olan işbu meclis-i şer‘de mezbûra Meryem’in karındaşı Mustafâ’nın oğlı müteveffâ Pîr Mehmed’in li-ümm karındaşları İbrâhîm ve Şa‘bân’ın babası ‘Ali bin Şa‘bân mahzarında takrîr-i kelâm kılub mezbûra Meryem’in babası İsmâ‘îl fevt oldukda oğlı Mustafâ ve kızı mezbûra Meryem ve Emîne Elif nâm zevcelerin terk idüb müteveffâ-yı mezbûr İsmâ‘îl in şehir toprâğında meydân başında vâki‘ otuz bir ‘aded ceviz şeceri olub zikr olunan eşcâr-ı cevizin sümün hissesi zevceleri Emîne ve Elif’e ve sülüs hissesi mezbûra Meryem’e ve sülüsân hissesi oğlı Pîr Mehmed’e intikâl idüb ba‘dehu mezbûr Pîr Mehmed fevt olub hissesi zikr olunan sülüsân hisse-i ceviz li-ümm karındâşları İbrâhîm ve Şa‘bân a düşüb zikr olunan cevizin sülüs-i şâb‘i bundan akdem mezbûra Meryem’e ta‘yîn olunub her sene hâsıl olan mahsûlâtın bu minvâl üzre alub kabz iderler idi hâlen üzerine varılub mezbûra Meryem’e ‘âid olan sülüs hissesin sebkat olunmasın taleb iderim didikde kıbel-i şer‘den üzerine nâîb nasb olunub bi-ğaraz müslimânlar ile üzerine varub kebîr ve sağîr otuz bir ‘aded ceviz şeceri olub a‘lâ ve evsat ve ednâ i‘tibârınca yüz elli ğuruş kıymete tutulub mezbûra Meryem’e elli ğuruş sülüs hissesiçün ta‘yîn olunub elli ğuruş mukâbelesinde zikr olunan otuz bir ‘aded ceviz eşcârından Kaya ve Hamza Beğ mülki olan ceviz şeceri kurbünde vâki‘ beş dib (kök) ceviz şecerin yigirmi ğuruşa ve Sarı oğlı Pîrî’nin sınurında vâki‘ iki dib ceviz şecerin on ğuruşa ve el-Hâc İbrâhîm ve Kubâd Hamzasi cevizinin kurbünde vâki‘ üç dib ceviz şecerin yigirmi ğuruşa cem‘an on ‘aded ceviz şeceri olur elli ğuruşa mezbûra Meryem’e sülüs hissesi içün ta‘yîn olunub mâ‘dâsı mezbûr ‘Ali’nin oğulları İbrâhîm ve Şa‘bân ta‘yîn olundukda mezbûrân İbrâhîm ve Şa‘bân sağîr olmağla babaları ‘Ali velâyeti kabûl idüb mâ-vaka‘a tarafeynin rızâlarıyla kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ‘Ali bin Cemâl, Yûsuf bin Muhsin, Mevlânâ Mustafâ Efendi, Kâtib-i Hurûf ve gayruhum

Fî yevmi’l-Ehad. 19 Ramazân sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Cevizlüce mahallesinden bundan akdem fevt olan Ebûbekir'in zevcesi Emîne bint-i İsmâ'îl mahalle-i mezbûrede vâki' kıblesi Mustafâ evi ve şarkan ve şimâlen tarîk ve ğarba Piyâle evi ile mahdûd olan dârdan kendüye 'âid olan hissesin **(s. 104)** işbu meclisde Hasan bin 'Abdullâh nâm kimesneye bey' idüb akçesin almağa işbu hâzıru hâze'l-kitâb el-Hâc Hüseyin bin Debbâğ'ı vekîl eyledüğine 'udûlden Dervîş Satılmış bin Mustafâ ve 'Ali Kaya bin Mustafâ şehâdet eylediklerinde mezbûr Hüseyin dahi vekâleti kabûl idüb kayd olundı.

Şuhüdû'l Hâl

... (silik), Cum'a bin 'Ali, 'Ali bin Mehmed Berber, 'Ömer bin Hasan, Derviş 'Ömer bin Ramazân, Mustafâ bin Zanbak ve gayruhum

Yevmi'l İsneyni'l Mübârek fî 20 Ramazân sene selâsîn ve elf

104. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Kızılca Mescid'de sâkin Mehmed ibn-i el-Hâc Mahmûd mahfel-i kazâda Mercân bin 'Abdullâh mahzarında takrîr-i da'vâ kılub mezbûr Mercân benim babam el-Hâc Mahmûd'un 'abd-i memlûkidir şer'le sûâl olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr Mercân'dan sûâl olundukda fî'l-vâki' ben mezbûr el-Hâc Mahmûd'un 'abd-i memlûkuyum on beş sene vardır ki müslimânlar huzûrunda kendü mâlından azâd eyledi deyü cevâb virüb mezbûr Mercân'dan cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûlden Cum'a bin Mehmed ve İsmâ'il bin Mustafâ hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr Mercân müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mahmûd'un 'abd-i memlûkidir lâkin on beş sene vardır ki bizim huzûrumuzda mezbûr Mercân'ı müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mahmûd kendü mâlından azâd eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûr Mercân'ın 'ıtkına hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

'Ali Efendi el-Kâdı-yı Tilbeşâr, Hasan bin Mansûr, Hâcı Hasan bin Mehmed, Seyyid Kûlı bin Mehmed, Seyyid Hasan bin Kasâb, Fazlı bin Hayrî ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Sokak-ı Hoşkadem mahallesinde vâki' Monlâ Ahmed mescidine imâm ve mütevellî olan Mevlânâ 'Abdulvehhâb Efendi mahfel-i kazâda el-Hâc Hamza bin 'Ali

Kaya mahzarında ikrâr idüb Uzun Bâzârda vâki‘ bir tarafı el-Hâc Mehmed dükkânı ve iki tarafı tarîk-i ‘âmm ve bir tarafı Sarâc Bâzârı ile mahdûd olan bir bâb tâcir dükkânın târih-i kitâbdan on seneye varınca her sene on iki ğuruşa mezbûr el-Hâc Hamza’ya icâreye virdim mâh be-mâh bir ğuruş icâre akçesin virmek üzre ve mesâcid- i mezkûrun ta‘mîrine on ğuruş virüb iki dükkândan çıkmak lâzım gelürse dükkâna giren kimesne vire didikde mezbûr el-Hâc Hamza tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mevlânâ ‘Ali Kaya Efendi, İsmâ‘il bin Gökçe, Monlâ Mustafâ bin Mehmed, El-Hâc İbrâhîm ve gayruhum

Fî yevmi’s-Selâsâ fî 21 Ramazân sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, Hânzâde bint-i ‘Abdullâh mahfel-i kazâda sâbık zevci olan Piyâle bin ‘Abdullâh mahzarında ikrâr idüb mezbûr Piyâle beni boşayub mehr-i muahharım ve nafaka-i ‘iddetim zimmetindedir. İmdi beş ğuruş mehr-i muahharım içün ve üç ğuruş dahi nafaka-i ‘iddetim içün alub kabz eyleyüb mezbûr Piyâle’nin zimmetinde mehr-i muahharım ve nafaka-i ‘iddetimden ibrâ ve iskât eyledim didikde mezbûr tasdîk idüb hüccet-i ikrâr hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

Ahmed Çavuş, Hâcı Ahmed bin Ahmed, Velî bin Ahmed ve gayruhum

105. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi’l- Erbi‘âi’l-Mübârek fî 23 şehri Ramazân sene selâsîn ve elf

Eyûb oğlı mahallesinde vâki‘ Karş mescidinin imâmı olan Monlâ Hüseyin ibn-i … ... (silik) mahfel-i kazâda ‘Ömer bin ‘İbadullah mahzarında ikrâr idüb sûk-ı tavîlde vâki‘ Hâcı … (silik) işbu mescidde sâkin Aksak mahalle sâkini olduğu dükkân mescid-i mezbûrun vakfından olub … (silik) on sekizer şâhîsi ki akçe hesâbından yetmiş iki akçe ider târîh-i kitâbdan on seneye varınca ider on sekizer şâhîye icâreye virdim didikde mezbûr ‘Ömer icâre-i mezbûrayı kabûl itmeğin kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ ‘Ali bin Mustafâ, Mustafâ bin ‘Abdullâh, Süleymân Dervîş

Fî yevmi’l-Hamîs fî 23 Ramazân sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, ‘Arab bin el-Hâc Hüseyin mahfel-i kazâda Mustafâ bin Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafâ ve dîger Mustafâ nâm kimesneler ûçümüz şerîk olub şirketimiz fesh eyledik alınan rızkı … (silik) bana mâni‘ olurlar şer‘le sûâl olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr Mustafâ’dan sûâl olundukda zikr olunan esbâbı furûht ile teslîm idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

Fî yevmi’l-Hamîs fî 23 şehri Ramazân sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, Mehmed bin Hâcı Mahmûd mahfel-i kazâda Mercân ibn-i ‘Abdullâh mahzarında iddi‘a kılub mezbûr Mercân benim babam müteveffâ el-Hâc Mahmûd’un ‘abd-i memlûkudur şer‘le sûâl olunub tahrîr olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr Mercân’dan sûâl olundukda fî’l-vâki‘ mezbûr Mehmed’in babası el-Hâc Mahmûd’un kûlî idim lâkin on beş seneden mütecâvizdir ki beni kendü mâlından azâde eyledi deyü cevâb virdikde mezbûr Mehmed ‘adem-i ‘ilimle cevâb viricek mezbûr Mercân’dan da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûlden Cum‘a bin Mehmed ve İsmâ‘il bin Mustafâ hâzırân olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mahmûd mezbûr Mercân’ı on beş seneden ziyâdedir ki bizim huzûrumuzda kendü mâlından azâd eyledi şâhidleriz li-vechillâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr Mercân’ın ’ıtkına hükm olunmağın

Şuhüdû’l Hâl

‘Ali Efendi el-‘aza-yı Tîlbeşâr, Mustafâ Çelebi, Hasan bin Mansûr, Hâcı Hasan bin Mehmed, Fuzulî bin Hüseyin ve gayruhum

Fî yevmi’s-sani fî 25 şehr-i Ramazâni’l Mübârek sene selâsîn ve elf

4. Belge

Oldur ki, ‘Osmân bin Mehmed mahfel-i kazâda Hüsâm bin Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm kılub işbu meclisde hâzır olan merkebi on ğuruşa satun aldım sağ deyü aldım sakat imiş redd olunmasın taleb iderim deyüb mezkûr Hüsâm’dan sûâl olundukda yigirmi günden ziyâdedir ki on ğuruşa bey‘ eyledim ve kendüsi ‘ayıbına muttali‘ oldukdan sonra yine yük yükleyüb işletmiş deyüb mezkûr ‘Osmân fî’l-vâki‘ ‘ayıbına

muttali‘ oldukdan sonra bir mikdâr ağır yükledim deyüb bu takdîrce kabûl itmez olub redde mecâl olmayub mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

Fî yevmi’l-Ehad fî 26 Ramazân sene selâsîn ve elf

106. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi’l-İsneyn fî 27 Ramazân sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Cum‘a bin ‘Ali mahfel-i kazâda Hüseyin bin Cum‘a mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin’de üç ğuruş hakkım vardır taleb iderim deyüb sûâl olundukda ikrâr idüb kayd-ı sicil olundı.

Şuhüdû’l Hâl

Yûnus bin Ahmed, Mehmed bin Bayram, Velidî Baba ve gayruhum

Fî yevmi’s-Selâsâ fî 28 Ramazân sene selâsîn ve elf

2. Belge

Hâcı ‘Abdulkerîm bin ‘Ali mahfel-i kazâda el-Hâc Kâsım bin Ahmed mahzarında da‘vâ idüb Dülük Baba kurbünde vâki‘ dört yüz elli bağı yigirmi Esedî ğuruşa satun aldım sûâl olunsun didikde bi’l-muvâcehe mezbûr el-Hâc Kâsım’dan sûâl olundukda elli beş batman penbeye bey‘ eyledim ve lâkin bey‘i fesh eyledi deyüb mezkûr Hâcı ‘Abdulkerîm münkir olub mezbûr Hâcı Kâsım’dan beyyine taleb olundukda şâhidlerim yokdur ta‘yîn eylesün deyüb mezbûr el-Hâc ‘Abdulkerîm bey‘-i fesh eylemedüğün ta‘yîn idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı Ahmed bin Şa‘bân, Hâcı Kâsım bin Hâcı .., Zekeriyâ bin Muhammed, Kara Muhammed bin Şa‘bân ve gayruhum

Fî yevmi’l-Erbi‘âi’l-Mübârek fî 29 şehri Ramazân sene selâsîn ve elf

3. Belge

Hâcı ‘Abdurrahmân bin ‘Ömer Şâh mahfel-i kazâda oğlı Hasan mahzarında da‘vâ idüb mezbûr Hasan’da otuz ğuruşum olub on ğuruşunı kendüsünden ve on ğuruşunı oğlı Hasan’dan alub kendüsünde on ğuruş hakkım kaldı taleb iderim deyüb sûâl olundukda ikrâr idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed bin Yûsuf, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

Fî yevmi'l Cum'ati'l-Mübârek fî ğurreti Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

Fî yevmi's- Sebt 'Iyd-ı şerîf; Fî yevmi'l-Ehad 'Iyd-ı şerîf

Fî yevmi'l-İsneyn fî 4 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve lef

4. Belge

Târla-i 'Atîk nâm mahallede sâkin olub işbu meclis-i hâzırda Meryem bint-i İsmâ'îl nâm hâtûnun vekîli olan zevci 'Abdulhalîm ibn-i el-Hâc Mehmed Mustafâ mahfel-i kazâda oğulları Şa'bân ve İbrâhîm tarafından babaları olan 'Ali bin Şa'bân mahzarında takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûra Meryem'in babası el-Hâc İsmâ'îl fevt olub terekesi oğlı Mustafâ'ya mezbûr Mustafâ dahi fevt olub oğlı Pîr Mehmed'e intikâl idüb mezbûr Pîr Mehmed'in vefâtından sonra li-ümm karındâşları olan mezbûrân Şa'bân ve İbrâhîm'e intikâl idüb ve lâkin mezbûra Meryem babası İsmâ'îl'den intikâl iden hissesin almamış idi hâlen müvekkilem mezbûra Meryem'in hissesin taleb iderim deyü mezbûr 'Ali'den sûâl olundukda sâbıku'z-zikr el-Hâc İsmâ'îl fevt oldukda mezbûra Meryem hakkını taleb eyledikde hissesi mukâbelesinde karye-i Kızılhisâr turâbında olan bir kıt'a bin tikek bağdan *li'z-zikri hazzi'l-ünseyeyn* üzere sülüs hisse-i şâyi'ası ki üç yüz otuz üç tikek bağ ve şehir kurbünde olan olan otuz dib ceviz eşcârından sülüs hissesin alub ve mahalle-i mezbûrda vâki' dârdan hissesi mukâbelesinde iki kûçük ev ve bir matbah ve bir mikdâr havş alub ve evân'i-i beytden on 'aded Rûm kal'a çanağı ve bir büyük pâdiye-i 'âlî (?) tas ve bir yeni Bâlî (?) ve bir büyük sanduk ve bir büyük **(s. 107)** kuti ve bir katremiz ve bir yorğan ve bir döşek ve iki yasdık alub sâîr vârislerinin zimmetini ibrâ eyledi deyü cevâb virdikde mezbûra Meryem zevci 'Adulhalîm mülklerin olmağla mezbûr 'Ali'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-ı müslimînden el-Hâc Mustafâ bin İsmâ'îl ve Zekeriyâ …(silik) Muhyiddîn hâzırûn olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûra Meryem babası el-Hâc İsmâ'îl fevt oldukda kendüye düşen hissesiçün bin tikek bağdan üç yüz otuz üç tikek bağ ve otuz ceviz eşcârından sülüs hissesin ve evden iki kûçük ev ve bir matbah ve bir mikdâr havş ve 'imalâthâneden bâlâda zikr olundûğu üzre esbâbdan hissesin alub kabz eyleyüb sâîr varislerinin zimmetinî bizim huzûrumuzda ibrâ-yı 'âmm ile ibrâ ve iskât eyledi şâhidleriz li-

vechillâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hasan Çelebi bin Mahmûd Dede, Monlâ ‘Abdulğânî bin Turak, Yûnus bin Ahmed, Monlâ Hasan bin Mahmûd ve gayruhum

107 Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Boyacı’da sâkin ‘Abdusselâm ibn-i el-Hâc Mahmûd mahfel-i kazâda ‘Ali bin Şa‘bân muvâcehesinde takrîr-i da‘vâ idüb kızım Razîye’yi boşamağa işbu meclisde hâzır İbrâhîm nâm kimesneyi vekîl nasb eylemesine vicâhen boşâmışdır sûâl olunub tahrîr olunmasın taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr ‘Ali’den sûâl olundukda fi’l-vâki‘ mezbûra Razîye’yi boş deyü merkûm İbrâhîm’i vekîl eylemiş idim lâkin boşaduğı hînde mezbûr İbrâhîm kelâmına muttasıl inşâallah dimiş yedimde bi’l-fi‘il ‘Ayıntâb müftîsi olan fahru’l-müteşerri‘în Mevlânâ İbrâhîm Efendi --zîde fazluhu-- hazretlerinden boş olmadığına fetevâ-yı şerîf vardır deyü bir kıt‘a fetevâ-yı şerîf ibrâz idüb mazmûn-ı şerîfinde zeyl-i zevci haklarını matlubımı ‘Amr’ı vekîl idüb vekîl dahi cihet-i tatlîka muttasılen nefsi istimâ‘ idecek kadar inşâallâh dise talâk vâki‘ olur mı beyân oluna deyüb cevâb-ı şerîfinde vâki‘ olmâz-deyü tasrîh ve tastîr olundukda bi-hasbe’ş-şer‘î mezbûr İbrâhîm kelâmına muttasıl inşâallah didiğinde ta‘yîn lâzım gelmekle mezbûr İbrâhîm ta‘yîn virüb vâki‘u’l-hâl bi’t-taleb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Yûnus bin Ahmed, Mehmed bin Yûsuf, Hâcı Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayrâm ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, karye-i İbrâhîmî’den Hüseyin bin el-Hâc ‘Ali mahfel-i kazâda karye-i mezbûrede el-Hâc Polâd bin Polâd mahzarında takrîr-i kelâm idüb gündüz mezbûr el-Hâc Polâd’ın oğlı ‘Osmân evime girüb bir boğça esbâbımı alub gider iken ba‘zı müslimânlar rast gelüb elinden alub evime atmışlar hâlen mezkûr ‘Osmân firâr eylemişdir oğlınu ihzâr eylesün didikde mezbûr el-Hâc Polâd’dan sûâl olundukda oğlım ‘Osmân mezkûr Hüseyin’in evine girmedi deyüb ‘udûlden Hüseyin bin Ahmed ve Ahmed bin ‘Ömer ve Aydın nâm kimesneler hâzırûn olub mezkûr ‘Osmân, gündüz

Hüseyin'in evine girüb bir boğca esbâbın alub gider iken râst gelüb elinden aldık mezkûr Hüseyin'in evine atdık deyü şehâdet eylediklerinden sonra mâ-vaka'a kayd-ı sicil olundı.

Şuhüdû'l Hâl

Hasan Çelebi bin el-Hâc Mahmûd, 'Ali Çelebi bin Mustafâ, el-Hâc bin 'Ali, Monlâ 'Ali bin Mehmed ve gayruhum

108. Sayfa 1. Belge

Yevmi'l-Erbi'â fî 6 Şevvâl sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Hasan bin 'Abdullâh mahfel-i kazâda Fahriye bint-i el-Hâc Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûra Fahriye benim zevcem olub sarhoş iken benden bôş olsun didim talâk zikr eylemedim şer'le sûâl olunmasın taleb iderim didikde mezbûra Fahriye'den sûâl olundukda mezbûr Hasan beni üç talâk boşadı didikde mezbûr Hasan inkâr idüb mezbûra Fahriye'den beyyine taleb olundukda 'udûlden Ahmed bin Mevlîd ve 'Osmân bin Şeyhi hâzırân olub mezbûr Hasan bizim huzûrumuzda mezbûra Fahriye yi üç talâk boşadı şâhidleriz dediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub mâ-vaka'a kayd-ı sicil olundı.

Şuhüdû'l Hâl

Sun'ullah Efendi, Seyyid Mahmûd bin Ahmed, El-Hâc 'Osmân bin İsmâ'îl, El-Hâc 'Ali bin Hamza, Monlâ 'Abdurrezzak bin Hasan, Monlâ Latif bin Hasan ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Târla-i 'Atîk mahallesinde sâkine Şermînâ bint-i el-Hâc Hüseyin tarafından Seyyid Satılmış ibn-i el-Hâc 'Ömer ve Ümmet bin Gökçe şehâdetleri ile mer'î velâyeti sabît olan damadı Hasan Çelebi ibn-i Hâce Sırım ve oğlı 'Osmân mahfel-i kazâda sâhib-i hâze'l-kitâb el-Hâc 'Ömer 'Ali ibn-i Bâyezîd mahzarında vekâleti mezbûr Hasan Çelebi ve oğlı mezbûr 'Osmân asâleti ikrâr idüb mahalle-i Taşlâk'da vâki' bir tarafı üç Kulak oğlı Cum'a evi ve bir tarafı Bâyezîd 'âmmîsi evi ve bir tarafı mezbûr el-Hâc 'Ömer 'Ali evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olan bir fevkânî ve iki bâb kapı evler ve bir matbah ve sofâ ve bir mahzen ve havşı müştemil dârı mezbûr el-Hâc 'Ömer elli bir sene vardır ki yüz altmış Esedî ğuruşa bey'-i bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşı müşterâyı mezbûr yedinden bi't-tamâm alub kabz eylediler ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

'Abdulğanî ibn-i Han Halîl, Hâcı 'Abdurrahmân bin Tanrıvirdi, Hasan bin Hâcı Yûsuf, Hâcı Bekir bin Seyyid Ahmed

3. Belge

Oldur ki, 'Ayıntâb kal'asından Mustafâ Çelebi ibn-i Hızır Efendi mahfel-i kazâda hâfız-ı hâze'l-kitâb Halîl Ağâ ibnü'l merhûm Mehmed Çavuş mahzarında ikrâr idüb karye-i Kızılhisar fevkânî turâbında vâki' bir tarafı sâcûr ve bir tarafı öyük ve bir tarafı arz-ı hâlîye ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olan bir göz harâbe müşrif değirmen ocağını bir taşıyla mezbûr Halîl Ağâ'ya altmış 'aded ğuruşa bey'-i bât kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden bi't-tamâm alub kabz eyledim didikde mezbûr Halîl Ağa tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mevlânâ 'Abdulvehhâb Efendi, Monlâ Pîr Mehmed bin Monlâ Haydar ve Dizdâr Ramazân Ağa, Kâtib Mustafâ bin Süleymân, İbrâhîm Çavuş, El-Hâc Kâsım bin Ahmed ve gayruhum

109. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Kastel mahallesinden Hüseyin bin Kara Halîl mahfel-i kazâda Satılmış Hüseyin ve Başcı Ahmed bin 'Abdî ve Seyyid İbrâhîm bin Mahmûd mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb gece ile mahallede bekler iken mezbûrân Satılmış ve Ahmed ve Seyyid İbrâhîm sarhoş iken üzerimize gelüb bize vâfir ok atub ve mezbûr Satılmış beni altına alub katl eylemek idüb beni altından halâs eylediler sûâl olunub tahrîr olunmasın taleb iderim didikde mezbûrûn Satılmış ve Ahmed ve Seyyid İbrâhîm'den sûâl olundukda fî'l-vâki' sarhoş idik ve lâkin kendülere ok atmadık deyü münkir olduklarında 'udûlden el-Hâc 'Ömer 'Ali bin Bâyezîd ve el-Hâc Mustafâ bin Mahmûd ve Muhammed bin Hasan hâzırûn olub edâ-yı şehâdet şer'i kılub mezbûrûn Satılmış ve Ahmed ve Seyyid İbrâhîm gece ile mezkûr Hüseyin'e ve mahalle sakinlerine vâfir ok atub ve mezbûr Satılmış mezbûr Hüseyin'i altına alub altından halâs eyledik ve mezbûr Ahmed vâcibu'l-katl bir harâmzâdedir deyü şehâdet-i şer'iye eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub mâ-vaka'a bi'l-fi'il kâîmmakâm-ı mîrlivâi 'Ayıntâb fahru'l-akrân 'Ali Ağâ tarafından Ahmed Bey mahzarında kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Şeyh Sun‘ullah Efendi, Seyyîd Mahmûd bin Ahmed, Mevlânâ ‘Abdurrezzâk Efendi, Monlâ Latif bin Hasan, el-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl ve gayruhum

Fî yevmi’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 7 şehri Şevvâli’l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, nefs-i ‘Ayıntâb sükkanından ‘Alîhân bin Seydi mahfel-i kazâda Yûsuf ibn-i ‘Abdullâh mahzarında takrîr-i da‘vâ idüb işbu meclisde hâzır siyah erkek merkeb benim mülkim olub ormandan gelürken Yûsuf derdest üzerimize işbu meclis hâzır Zülfikâr Çelebi nâm kimesne ile iki atlu gelüb bizi soydılar Ramazân-ı şerîfin evvelinde hâliyen mezbûrun yedinde buldum şer‘le sûâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr Yûsufdan sûâl olundukda zikr olunan merkebi on sekiz ğuruşa Nizib kazâsına tâb‘i Badamluca nâm karyede sâkin Türkmân tâifesinden Îvâd nâm kimesneden iştirâ eyledim mezbûr ‘Alîhân’ın mülki olub mülkinden zâyi‘ olduğun bilmezdim deyü münkir oldukda mezbûr ‘Alîhân’dan da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûlden Yûsuf ibn-i el-Hâc ‘Ali ve Mustafâ bin Mehmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub zikr olunan siyah erkek merkeb mezbûr ‘Alîhân’ın mülkidür iki ğuruş virüb bir merkeb ile istibdâl eyledi bizim huzûrumuzda şâhidleriz li-vechillâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr ‘Alîhân’a zikr olunan merkebi mülkinden zâyi‘ idüb veya ‘an nakdiye bey‘ ve hîbe idüb bir tarîkle mülkinden zâyi‘ icrâ-yı hak itmedüğüne yemîn lâzım gelmeğin mezbûr ‘Alîhân yemîn idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Fahru’l-akrân Mustafâ Ağa, Diğer Mustafâ Bey Sipâhî, Monlâ Mehmed el-Kassâm, Hüseyin bin Velî, Süleymân bin Muhammed ve gayruhum

110. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Şehreküstî den Hüseyin bin Hızır mahfel-i kazâda ‘ Ammîsi ‘Ali bin Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Mehmed ve ‘Âîşe evi ve bir ve bir tarafı Bekir oğlı ‘Osmân evi ve bir tarafı el-Hâc Tâha evi ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd olan dârdan müteveffâ babam Hızır’dan ırs-i şer‘le bana ‘âid olan hisse-i şây‘i mî yigirmi beş ğuruşa mezbûr ‘Ali’ye bey‘-i bât ile bey‘ idüb on beş ğuruşunu alub zimmetinde on ğuruş hakkım kalmışdır taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezûr ‘Ali’den sûâl olundukda meblağ-ı mezkûr yigirmi ğuruşı bi’t-tamâm

virüb edâ ve teslîm eyledim didikde mezbûr Hüseyin'inkâr idüb mezkûr 'Ali'den yîne taleb olundukda 'udûlden el-Hâc İsmâ'îl bin Hüseyin ve Mırâz ibn-i 'Abdulğaffâr hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr Hüseyin bizim huzûrumuzda ' Ammîsi merkûm 'Ali'den ev bahâsı yigirmi beş ğuruşı bi't-tamâm alub kabz eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mâ-vaka'a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mevlânâ Mehmed bin Kemâl Efendi, Derviş İbrâhîm, el-Hâc İsmâ'îl bin Veliki, Yûnus bin Ahmed, Mehmed bin Bayram ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Nefs-i şehir mahallâtından Târla-i 'Atîk'de sâkin Cemile nâm hâtûn mahfel-i şer'e gelüb zevcîm Cum'a beni üç talâk boşadı yedi aydır ki Tamâra ve Emîne nâm kızların nafakası üzerime birikdi kıbel-i şer'den mezbûratân Tamâra ve Emîne'ye takdîr-i nafaka olunmasın taleb iderim deyüb mezbûratânın her birisine yevmî üçer akçe nafaka takdîr ve karz olunub istidâneye izin virildi. Tahrîren fî 7 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

Şuhüdû'l Hâl

'Abdi Muhassır, Sâlih bin İbrâhîm, Boyacı Hüseyin ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, karye-i Göcçid'den el-Hâc İshak mahfel-i kazâda karındaşı Pîr Velî ibn-i el-Hâc İshak mahzarında iddi'â kılub mezbûr Pîr Velî beni dögüb bana kılınç sıyırdı şer'le sûâl olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr münkir olundukda 'udûlden Han Celîl bin Yûsuf ve 'Osmân bin Yûsuf hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr Pîr Velî Göçgid'de karındaşı 'Ali ile çekişûb mezbûr Pîr Velî merkûm 'Ali'ye kılınç sıyırdı deyü şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub

Şuhüdû'l Hâl

Sâlîh Ağa, Monlâ Kâzîm, Mehmed Çelebi Göcgid M(muhtarı?), Hâcı 'Ali bin Hamza ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, mahalle-i Târla-i Cedîd de sâkine Nûr Hâtûn bint-i Hasan nâm hâtûn mahfel-i şer'e gelüb üç dârdır ki Gergerci mahallesi mescidinde Hasan nâm bir kûçük oğlânı

beslemek içün kaldırub besledim mezbûr Hasan'a takdîr-i nafaka olunmasın taleb iderim deyü mezbûr Hasan'a yevmî üç sağ-ı 'Osmânî takdîr-i nafaka ve karz olub istidâneye izin virildi. Tahrîren fî 10 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

Şuhüdû'l Hâl

'Ali Çelebi bin Âbdurrahman Efendi, Muhzır Çavuş Mehmed ve gayruhum

5. Belge

Oldur ki, Hasan bin Hâcı Ca'fer mahfel-i kazâda 'Osmân bin Bahâr mahzarında iddi'â kılub mezbûr 'Osmân da kahve bahâsından otuz altı ğuruş hakkım vardır şer'le taleb iderim deyüb mezbûrdan sûâl olundukda ikrâr idüb otuz altı ğuruş deynim vardır deyüb kayd-ı sicil olundı

111. Sayfa 1. Belge

Fî yevmi'l Cuma'ati'l-Mübârek fî 8 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

Oldur ki, Yasemin bint-i Dâvud Kulu mahfel-i kazâda Mahmûd bin Şeyh 'Ali mahzarında ikrâr idüb mezbûra Rahime'yi beş ğuruş mehr-i mukaddem ve beş ğuruş mehr-i mûahhar ile Allah Te'âlâ Hazretlerinin emr-i şerîfi ve Resûlullah Hazretleri'nin kavl-i münîfi ile helâllığa virdim didikde mezbûr Mahmûd tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Ebû Derdâ bin Sıdkı, Mustafâ bin Kara Hüseyin, Mehmed bin Bayram ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Yahya Çelebi ibn-i Muhsin mahfel-i kazâda 'Osmân bin 'Ali muvâcehesinde ikrâr idüb mezbûr 'Osmân'ın işbu meclis de hâzır Hasan nâm kimesneye otuz yedi ğuruş deynim olub târîh-i kitâbdan yigirmi güne dek nefsine kefîl oldûm eger mezbûr 'Osmân firâr iderse akçesin ben virin didikde mezbûr Hasan talebiyle kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

3. Belge

Oldur ki, el-Hâc Mustafâ bin Ebûbekir mahfel-i kazâda zevcesi 'Âişe bint-i 'Abdulkerîm mahzarında ikrâr idüb mezbûra 'Âişe yi bâyin talâk boşadum didikde mezbûra 'Âişe ben dâhi mehr-i mukaddem ve mehr-i muahharinden fâriğa oldum deyüb mâ-vaka'a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

‘Ömer bin Kara Hasan, Derviş ‘Ali, el-Hâc Ahmed bin Ahmed, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

Fî yevmi’s- Sebt [Fî 9 Şevvâl]

4. Belge

Karye-i İbrâhîmî’den Hüseyin bin Ahmed ve Mustafâ bin İbrâhîm mahfel-i kazâda Hüseyin bin Bâlî mahzarında takrîr-i kelâm kılub Sûk dağı kurbünde Ağca Kurım turâbında vâki‘ üç tarafı arz-ı hâlîye ve bir tarafı harâbe ile mahdûd olan bir kıt‘a bin sekiz yüz tikek bağı Kara Hasan ve ‘Abdulkadir nâm kimesler işbu meclisde hâzır ‘Osmân nâm kimesneye bey‘ idüb ba‘dehu merkûm ‘Osmân zikr olunan bağın nısfını Mevlânâ Şucâ‘addîn Efendi’ye ve nısf-ı âherin altmış yedi buçuk ğuruşa bize bey‘-i bât kat‘i ile bey‘ idüb hüccet olub hâlen mezkûr Hüseyin bin Bâlî bizim hissemizi zabt ider sûâl olunub men‘ olunmasın taleb ideriz didiklerinde bi’l-muvâcehe mezbûr Hüseyin bin Bâlî’den sûâl olundukda fî’l-vâki‘ zikr olunan bağı merkûm ‘Abdulkadir ve Kara Hasan merkûm ‘Osmân’a bey‘ idüb ve ‘Osmân dahi nısf-ı mezbûrân Hüseyin bin Ahmed ve Mustafâ bin ye bey‘ eylemezden mukaddem mezbûr ‘Osmân mezbûr ‘Abdulkâdir e virüb ikâle idüb ba‘dehu ‘Abdulkâdir bana bey‘ eyledi didikde mezbûrân Hüseyin ve Mustafâ bize bağı bey‘ eyledikden sonra ikâle eylemiş bizim bey‘imiz mukarrerdir didiklerinde mezbûr Hüseyin bin Bâlî inkâr idüb mezbûrân Hüseyin bin Ahmed ve Mustafâ’dan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Mansûr bin Hamza ve Receb bin Ahmed hâzırân olub mezbûr ‘Osmân bağ-ı mezkûrun nısfını mezbûrân Hüseyin ve Mustafâ’ya altmış yedi ğuruşa bey‘ idüb ba‘dehu ikâle olundı bey‘-i mukaddem olduğuna şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘u’l-hâl ketb olundı

Şuhüdû’l Hâl

Seyyid Mahmûd bin Ahmed, Seyyid Muslı bin Hasan, Ahmed Çavuş bin İsmâ‘îl, Yûnus bin Ahmed, Hâcı Ahmed bin Ahmed ve ğaruhum

(Not. 111. Sayfanın tarihi “Fî Sebt 9 Şevvâl” da son bulmaktadır. Sıralamaya göre, Defterin 112. ve 113. sayfaları mevcut değildir. Takip eden 114. sayfanın ilk belgesi tarihsizdir. ikinci belgesi, yukarıdaki tarihten bir gün ara ile “Yevmü’l-İsneyn, 11 Şevvâl” tarihini taşımaktadır. Transkript işlemi mevcut sıralamaya göre yapılmıştır)

114. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mersûm Mustafâ Paşâ evkâfına mütevellî olan el-Hâc Hüseyin bin Hâcı Sun‘ullah mahfel-i kazâda Ahmed Çelebi ibn-i Tanrıvirdi mahzarında ikrâr idüb evkâf-ı mezbûraya müte‘allık Paşâ Hamâmı dimekle ma‘rûf hamâm senede mezkûr Ahmed Çelebi’nin üzerine altmış ğuruşa icâreye olub lâkin suyun başından burca gelince yolu ve burçları harâbe olmağla ... (silik) dan fâriğa olub bir aydan ziyâde hâlî ve harâbe olub âher ve nâ tâlib ... (silik) olmâmağın yine mezkûr Ahmed Çelebi’ye târîh-i kitâbdan üç seneye varınca her sene elli ğuruşa icâreye virüb kazğan harcı ve suyun yolu ve pohrenk ve burcların harcı ve nafaka olmak üzre icâreye virdim didikde mezbûr Ahmed Çelebi tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

‘Ali Çelebi bin Hamza, el-Hâc ‘Abdi bin Şâkir, el-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl, ‘Abdulvehhâb Çelebi ve gayruhum

Yevmi’l İsneyn 11 Şevvâl sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, mahalle-i Kızılca Mescid’den bundan akdem fevt olan Kalender’in Hızır ve ‘Âîşe nâm yetimlerine vasî lâzım olmağın işbu hâzıru’l hüccet müteveffânın büyük oğlı Hasan kıbel-i şer‘den vasî nasb olundukda mezbûr dahi kabûl idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl, el-Hâc Kâsım bin Mehmed, el-Hâc Ebûbekir bin Cânkulu, el-Hâc Velî bin Monlâ ‘Ali ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i Kızılca Mescid’de vâki‘ mescid-i şerîfe hasbî mütevellî olan el-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl mahfel-i kazâda müteveffâ Kalender’in eytâmına vasî olan müteveffânın büyük oğlı Hasan mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrda mescid-i şerîfin dokuz ğuruşı vardır metrûkâtından taleb iderim didikde mezbûr Hasan’dan sûâl olundukda inkâr idüb müteveffâ-i mezbûrdan beyyine taleb olundukda ‘udûlden el-Hâc Yûnus bin Hamza ve el-Hâc Kâsım bin Mehmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mescid-i şerîfin müteveffâda dokuz ğuruşı vardır şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

4. Belge

Oldur ki, mahalle-i Kızılca Mescid'den fevt olan Kalender bin Hasan ın eytâmına vasî olan müteveffânın büyük oğlı Hasan mahfel-i kazâda el-Hâc Mehmed bin Hüseyin mahzarında ikrâr idüb müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vâki' Kızılca Mescide dokuz ğuruş deyni olub şer'le isbât olub edâsına müteveffânın metrûkâtından hükm olunub lâkin müteveffâ-yı mezbûrun menkûlât kısmından bey'olunub edâ-yı deyn idecek terekesi olmayub mahalle-i mezbûrede **(s. 115)** mezkûr el-Hâc Mehmed'in mülk dârına sıfır olub evinin şark cânibince vâki' müteveffânın bir tavuk evi olub zikr olunan tavuk evin asâleten ve vesâyeten mezkûr el-Hâc Pîr Mehmed'e on üç buçuk ğuruşa bey'-i bât kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz idüb dokuz ğuruşun mescid-i şerîfe olan deyn içün virüb ve on buçuk ğuruşun müteveffânın evinin ba'zıî ta'mîre muhtâc yerleri olub ana harç eyledim didikde mezbûr el-Hâc Mehmed tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Ebûbekir bin Cânkulu, Yûsuf bin el-Hâc Mustafâ, el-Hâc Velî ibn-i Monlâ 'Ali, el-Hâc Kâsım bin Muhammed ve gayruhum

115. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, hâlen nefs-i 'Ayıntâb da sâkin Monlâ Süleymân bin Süleymân mahfel-i kazâda nefs-i Mar'aş'dan 'Ali bin el-Hâc Maksûd mahzarında ikrâr idüb Mar'aş toprâğında Pınarbaşı nâm mevzi'de vâki' bir tarafı dere ve bir tarafı el-Hâc Îvâd yeri bir tarafı Karaca yeri ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olan bir kıt'a üç yüz tikek bağımız dâhilinde olan yerimi yigirmi ğuruşa mezbûr 'Ali'ye bey'-i bât kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûra târîh-i kitâbdan dört ay va'de virdim didikde mezbûr 'Ali tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Derviş Velî bin Bayad, Hamza bin Mehmed, Monlâ Hasan bin Mahmûd ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Mahalle-i 'Ali Neccâr'dan Fâtıma bint-i İbrâhîm mahfel-i kazâda zevcim Ahmed bir sene vardır ki beni bilâ nafaka ve lâ kisve bırağub gidüb nafakaya ve kisveye muhtâcım kıbel-i şer'den takdîr-i nafaka olunmasın taleb iderim didikde mezbûra

Fâtıma'nın nafakasına yevmî iki şâhî takdîr ve karz olunub istidâneye ve hüsn-i karza rucû'a izin virildi

Şuhüdû'l Hâl

Yûnus bin Ahmed, Mevlânâ Mustafâ Efendi, el-Hâc Ahmed bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından Eyûb mahallesinden Siti Fâtıma bint-i Enbiyâ tarafından ikrâr-ı âti'z-zikr içün 'udûl-ı müslimînden Monlâ 'Abdullatîf bin Hüdâvirdi ve Monlâ Süleymân bin Halîl şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan 'Ali bin İbrâhîm mahfel-i kazâda fahr-i elkâb Mevlânâ Ahmed Efendi bin Nûre'd-din mahzarında vekâleti ikrâr idüb Battâl Öyük turâbında vâki' kıblesi ve şimâli tarîk-i â'mm ve şarkı el-Hâc 'Ali nin ve ğarbı ...(boş) ile mahdûd olan bir kıt'a arazi içinde olan bir dib kâimül'-usûl bir ceviz şecerin bundan akdem on üç senedir ki mezbûra Sitti Fâtıma müşârün-ileyh Ahmed Efendi'ye bey'-i bât kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı bi't-tamâm alub kabz idüb min ba'd akçe kalmadı didikde müşârün-ileyh Ahmed Efendi tasdîk hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Seyyid Ebûbekir bin Cum'a, Hâcı 'Ali bin Hamza, Hâcı Hüseyin Bazârî, el-Hâc Muhsin Bazârî, Ahmed Çelebi ibn-i 'Abdussettâr ve gayruhum

116. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Selîm bin Halîl nâm kimesne mahfel-i kazâda Ebûbekir ibn-i el-Hâc Yûnus karındaşı Yûsuf mahzarında ikrâr idüb mezbûr Yûsuf benim sol elîmin parmâklarını kılıç ile kesüb mecrûh idüb hâlen yedi ğuruş merhem baha alub zikr olunan da'vâdan fâriğ olub min ba'd mezbûrân Yûsuf ve Ebûbekir de da'vâm yokdur eğer parmâkları kalub min ba'd da'vâa kalmadı eğer mâlından olursa diyetin vireyim didikde mezbûrân Yûsuf ve Ebûbekir tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed ibn-i el-Hâc 'Ali Kaya, Şa'bân bin Hamza, Derviş Mehmed ve gayruhum

Fî yevmi'l İsneyni'l-Mübârek fî 13 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, nefs-i Haleb'den İbrâhîm Beşe mukaddemen mahfel-i kazâda Kara 'Ali ve 'Abdunnebî nâm kimesler mahzarlarında ikrâr idüb karye-i Elmalu'nun sülüsi bizim

vakf-ı evlâdımız olub zirâ‘at ve bostâncıkdan dahi nice kimesneler karye-i mezbûra yerinden ba‘zı yerler zirâ‘at iderler karye-i mezbûrdan sülüs hisse vakfımızı zirâ‘ata ve bostâncılara zirâ‘at eyledüği yerlerin mahsûlâtın ahz ve kabz eylemek içün mezbûrân Kara ‘Ali ve ‘Abdunnebî yi vekîl eyledim vekâleti hasebiyle alub kabz eylesünler didiklerinde mezbûrân Kara ‘Ali ve ‘Abdunnebî vekâlet-i mezbûrayı kabûl eylemeğin kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mehmed Çavuş el- Muhzır, Ebûbekir bin Hâcı Yûnus ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Tevbe’de sâkin Esmâ bint-i ‘Ali nâm hâtûn mahfel-i şer‘e gelüb zevcim Hâcı İbrâhîm evden beş sene vardır ki mefkûd olub sağ ve memâtı ma‘lûm olmayub mefkûd-ı mezbûrun karye-i Göçgid’den yüz tikek bir kıt‘a bağı ve mahalle-i mezbûrede vâki‘ dârı ve bir yorğan ve bir döşek ve bir taşt ve üç sahn ve iki tencere ve iki tas esbâbı olub zikr olunan bağ ve dâr ve esbâbların bir hâfız lâzım olmuşdur didikde kıbel-i şer‘den mezbûra Esmâ’ya zikr olunan bağ ve dâr ve esbâbların hıfz ve zabt eylemek içün hâfız ta‘yîn ve nasb olunub mezbûra Esmâ dahi muhâfızı kabûl eylemeğin kayd sicil

Şuhüdû’l Hâl

Murâd bin Mustafâ, Mehmed Çelebi el-Kassâm, Çavuş Mehmed el-Muhzır ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, Çukûr mahallesinde sâkin Hâcı Mehmed bin Kurdî mahfel-i kazâda el-Hâc Mehmed Şâh ibn-i Sâdrî mahzarında iddi‘â kılub mezbûr el-Hâc Mehmed Şâh zimmetinde otuz altı ğuruş hakkım olub on ğuruşunı alub kabz eyleyüb yigirmi altı ğuruş hakkım kaldı şer‘le sûâl olunub taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr el-Hâc Mehmed Şâh’dan sûâl olundukda fî’l-vâki‘ mezbûr el-Hâc Mehmed’e otuz altı ğuruş deynim olub on ğuruşunı virüb yigirmi altı ğuruş deynim kaldı deyü ikrâr ve i‘tirâf eylemeğin edâsına ifrâğ olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mustafâ Çelebi, Mehmed bin Yûsuf, Derviş Hüseyin, Süleymân bin Mehmed

Fî yevmi’l Erbi‘âti’l-Mübârek fî 13 şehri Şevvâli’l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

117. Sayfa 1. Belge

Hâlen ‘Ayıntâb mahkemesinde berât-ı Padişâhî ile muhzırbaş olub dergâh-ı mu‘allam kapıcıbaşılarından Pîr Ahmed oğlı fahru’l akrân Yûnus Ağâ -zîde kadruhu- mahfel-i kazâda Sefer bin ‘Abd... (silik) da‘vâ idüb kapûda otururken mezkûr Sefer sarhoş üzerime gelüb ... (silik) ve bâşıma bir kaç def‘a ûrûb ‘ırzımı ta‘addî şer‘le sûâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûr Sefer den sûâl olundukda fi’l-vâk‘a sarhoş idim ve lâkin mezkûr Yûnus Ağâ yı urmadım deyü inkâr ile cevâb virüb merkûm Yûnus Ağâ’dan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Mevlânâ Mehmed Çelebi ve ‘Osmân bin ‘Ali ve Derviş Sâdık ibn-i ‘Ömer Şâh hâzırûn olub mezkûr Sefer bizim huzûrlarımızda mezbûr Yûnus Ağâ’nın arkasına ve başına değnek ile bir kaç def‘a urdı şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mezbûr Sefer’i ... (silik) altı akçe ile sıpâhiyim deyüb bölüği sûâl olundukda bölüği bilmezem deyü cevâb virüb vaka‘a tahrîr olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mevlânâ Gökçe Efendi, Seyyid Ebûbekir bin Seyyid Ahmed, Hâcı ‘Ali bin Hamza, Hâcı ‘Osmân bin İsmâ‘îl, ‘Abdulvehhâb Çelebi, Seyyid Ebûbekir bin Cuma‘, El-Hâc Mustafâ bin Mahmûd ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Kara Mustafâ Beşe’nin evkâfı üzerinde hâcibi ve kâimmakâmı mütevellî olan el-Hâc Hüseyin ibn-i el-Hâc Sun‘ullah mahfel-i şer‘de ‘Abdulbâkî ibn-i İbrâhîm Çelebi mahzarında ikrâr idüb müteveffâ babası dükkânını mezbûr ‘Abdulbâkî ye işbu sene-i selâsîn ve elf Şevvâlu’l mükerreminin ğurresinden târîh-i kitâbdan üç seneye varınca ayda on sekizer pâreye icâreye virdim didikde mezbûr ‘Abdulbâkî icâre-yi mezbûrayı kabûl itmeğin kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı ‘Ali bin Hamza, ‘Abdulvehhâb Çelebi bin ‘Ömer Çelebi, ‘Osmân Çelebi bin İsmâ‘îl, Hasan Hân bin Kaya, Hâcı Hasan bin Kaya ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, Kara Mustafâ Beşe’nin evkâf üzerinde mütevellî olan el-Hâc Hüseyin ibn-i el-Hâc Sun‘ullah mahfel-i kazâda ‘Ömer Şâh Çelebi ibn-i Derviş Çelebi mahzarında ikrâr idüb mezbûr ‘Ömer Şâhın hâlen sâkin olduğı .... Süleymân dükkânını sene-i selâsîn ve

elf Şevvâlu'l Mükerremi'nin gurresinden on sekizer paraya târîh-i kitâbdan üç seneye varınca icâreye virdim didikde mezbûr 'Ömer Şâh Çelebi icâre-yi mezbûrayı kabûl idüb

Şuhüdû'l Hâl

Hâcı 'Osmân bin Resul El-mezbûrûn

4. Belge

Oldur ki, Kayser mahallesinden fevt olan 'Ali Çelebi'nin Râzîye ve Rûkiyye ve 'Ali Kaya ve 'Ömer nâm yetimlerine müteveffâ babaları 'Ali Çelebi den 'âid olan hisse-i şer'iyelerinin ahz ve kabzına ve zabt ve hıfzına vasî lâzım olmağın işbu hâmilu'l hüccet müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı İlyâs Çelebi'nin sâlih ve müstakim olduğı ecelden kıbel-i şer'den vasî nasb olundukda mezbûr dahi vesâyetin kabûl idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

'Abdulvehhâb Çelebi bin 'Ömer, El-Hâc 'Ali bin Hamza, Mehmed bin Bayrâm ve gayruhum

118. Sayfa 1. Belge (Eksik ve yanlış sayfa numaraları dolayısıyla bu belgenin öncesi tespit edilememiştir)

… (silik) didikde mezbûra Fâtıma münkir olub mezbûr Mehmed'den beyyine taleb olundukda 'udûlden Monlâ Mehmed bin Hüseyin ve Hüseyin Mustafâ hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şeri'iye kılub mezbûra Fâtıma'nın zevci Maksûd bizim huzûrumuzda zikr olunan dârı mezbûr Mehmed'e yigirmi ğuruşa bey' idüb akçesin kabz eyledüği mezbûra Fâtıma hâzır olub sâkine idi şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Mustafâ bin Hasan, Hâcı Mustafâ bin Durak, Derviş Durak, Mustafâ bin Hüseyin ve gayruhum

Fî yevmi'l-Cum'ati'l-Mübârek fî 15 Şevvâl sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i … (boş) sâkin Mahmûd bin Hamza mahfel-i kazâda sâhib-i hâze'l-kitâb Velî bin 'Arab muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb 'Âvlı mezr'ası dimekle ma'rûf mezra' turâbında vâki' bir tarafı Hâcı Îmrân bağı ve bir tarafı Debbâğ 'Ali Kaya mülki ve iki tarafı tarîk-i arz-ı hâlîye ile mahdûd olan bir kıt'a bin tikek bağ nehc-i şer'î üzre teslîm-i sâbit eylediğim müteveffâ 'âmmim

el-Hâc Hüseyin'in mülki olub mezbûr Velî hilâf-ı şer‘ vâzu‘u'l-yeddir şer‘le sûâl olunub men‘ olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-muvâcehe mezbûr Velî'den sûâl olundukda bağ-ı mezkûr fî'l-vâki‘ mezbûr Mahmûd'un ta‘yîni isbât eyledü ki ‘âmmîsi müteveffâ el-Hâc Hüseyin'in mülkidir ve lâkin mezbûr el-Hâc Hüseyin'in Çiğdem-zâde ‘Ali Beğe deyni olub fevt oldukdan sonra müteveffânın sağîr oğullarına kapucı İsmâ‘îl nâm kimesneyi vasî nasb ve ta‘yîn idüb mezbûr ‘Ali Bey ve alub câmi‘in vakıf akçesine dahi deyni olub anlar dahi mütevellîsi muayyedü'l-isbât vasî-i mezbûr bağ-ı mezkûrı Çiğdem-zâde ‘Ali Beye bey‘-i bât ile bey‘ idüb bir mikdâr akçesin ‘Ali Bey deyninden takâs eyleyüb bâkî kalan meblağ alub bu vakfın deynini virüb mezbûr ‘Ali Bey dahi bağ-ı mezkûrı el-Hâc Te‘mûr nâm kimesneye yüz ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb ve merkûm el-Hâc Te‘mûr dahi işbu meclisde hâzır Hâcı Mehmed nâm kimesneye bey‘-i bât ile bey‘ idüb ben Hâcı Mehmed'den otuz iki ğuruşa işterâ eyledim yigirmi sene vardır ki bizim tasarruflarımızdadır deyü cevâb virüb mezbûr Mahmûd husûs-i mezkûrı münkir oldukda mezbûr Velî'den cevâbına muvâvık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden ‘Osmân bin Pîr ‘Aziz ve Hâcı Hüseyin ibn-i ‘Arab hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Mahmûd'un ‘âmmîsi müteveffâ el-Hâc Hüseyin'in olub oğlı Hamdullah ve Mükerremzâde ‘Ali Bey'e deyni olub mezbûr Hâcı Hüseyin fevt oldukda Kapucı İsmâ‘îl nâm kimesneyi oğullarına vasî nasb ve ta‘yîn idüb mezbûr İsmâ‘îl'in yüzüne deynlerin isbât eyledikde Mükerremzâde ‘Ali Bey bağ-ı mezkûrı deynine mukâbil vasî-i mezbûr bey‘-i bât ile bey‘ idüb mezbûr ‘Ali Bey dahi el-Hâc Te‘mûr nâm kimesneye yüz ğuruşa bey‘ idüb mezbûr Hâcı Te‘mûr dahi mezbûr el-Hâc Mehmed'e bey‘-i bât ile bey‘ idüb mezbûr Hâcı Mehmed dahi otuz iki ğuruşa bağ-ı mezkûrı merkûm Velî'ye bey‘-i bât ile bey‘ eyledi yigirmi senedir ki bağ-ı mezkûr bûnların tasarrufundadır şâhidleriz evcillahi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Hasan bin İbrâhîm, ‘Arab bin Mehmed, Mustafâ Çelebi nâzır, Süleymân bin Mehmed ve gayruhum

Fî yevmi'l Sani el-mübârek sehr-i Şevvâl el-mübârek min meşhûr sene selâsin ve elf

119. Sayfa. 1. Belge

Oldur ki, bundan akdem fevt olan Pîrî bin ‘Ömer ’in Fâtıma nâm sağîr kızına vasî lâzım olmağın işbu hâmiletü’l-hüccet müteveffânın hissesi mütesellim kıbel-i şer‘den vasîye nasb olundukda mezbûr mütesellim vesâyet-i mezbûrayı kabûl idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mehmed bin Yûsuf, Mehmed bin Bayrâm, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, müteveffâ Pîrî bin ‘Ömer ’in Fâtıma nâm sağîre kızına vasî olan Teslîme bint-i (silik)…. mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ‘Âîşe bint-i Sabrî mahzarında ... (silik) ikrâr idüb mezbûra ‘Âîşe’nin müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde sekiz ğuruş mehir mislinden hakkî olub mezbûra ‘Âîşe müteveffâ-yı mezbûr bir merkebin bey‘ idüb hâlen hesâblanub zikr olunan sekiz ğuruşı ve sümün hissesin alub ve kendünün yanında bir taşt ve iki eser-i kazğanı ve bir bakraç olub hâlen sağîre-i mezbûra Fâtıma içün alub kabz eyledim min ba‘d mezbûra ‘Âîşe de müteveffânın bir nesnesi kalmadı didiklerinde mezbûra ‘Âîşe tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

Fî yevmi’l-Ehad

3. Belge

Oldur ki, Nefs-i ‘Ayıntâb sâkinlerinden Fâtıma bint-i Hüseyin mahfel-i kazâda el-Hâc Muhammed bin İlyâs mahzarında ikrâr idüb mezbûr el-Hâc Mehmed zevcim olub beni bâyin talâk ile boşadı hâlen beni Allah te‘âlâ hazretlerinin emr-i şerîfî ve hazret-i Resûl’un kavl-i münîfi ile on ğuruş mehr-i mukaddem ve on ğuruş mehr-i muahhar ile helâllığa vardım didikde mezbûr el-Hâc Mehmed mezbûra Fâtıma’yı mehr-i mezkûrı ile mezbûra Fâtıma’ yı helâllığa aldım deyüb mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mehmed bin Yûnus, Mehmed bin Bayrâm, Velidî Paşa ve gayruhum

Fî yevmi’l-İsneyn fî 18 Şevvâl sene selâsîn ve elf

4. Belge

Oldur ki, Kayalû bint-i Ahmed mahfel-i kazâda ‘Âbidin bin Hüseyin mahzarında ikrâr idüb kızım müteveffiye Cemile’nin zevcesi olub bana ‘âîd olan südüs hissem içün

mukâbil bir zabûn ve bir kazân alub hâlen bir don ve bir gömlek ve bir kuşak alub kabz idüb ve zimmetinde olan on beş mehr-i mu'ahharında dahi bi-vechi mine'l-vücûh 'alakamız kâlmadî didikde mezbûr Abidîn tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Hüseyin bin İbrâhîm, Ahmed bin İsmâ'îl, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

Fî yevmi's- Selase fî 19 Şevvâl sene selâsîn ve elf

5. Belge

Oldur ki, 'Ali bin 'Abdî mahfel-i kazâda el-Hâc 'Ali mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-Hâc Mehmed ile ortak olub kendüsinde on iki ğuruş ve bir ak altun hakkım vardır taleb iderim deyüb mezbûr el-Hâc Mehmed'den sûâl olundukda inkâr idüb mezbûr 'Ali'den beyyine taleb olundukda 'udûlden 'Osmân bin Hüseyin ve el-Hâc 'Ala'e'd-din bin Süleymân hâzırân olub edâ-ı şehâdet-i şer'iye idüb mezbûr el-Hâc Mehmed bizim huzûrumuzda mezbûr 'Ali'ye on iki ğuruş bir ak altun deynim vardır deyü **(s. 120)** ikrâr eyledi ikrârına şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-Hâc Mustafâ bin Mehmed, Mehmed bin Yûsuf, Mehmed bin Halîl ve gayruhum

Fî yevmi'l-Erbi'ati fî 20 Şevvâl sene selâsîn ve elf

120. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Şeker'de sâkin el-Hâc Evrân ibn-i el-Hâc Hasan mahfel-i kazâda sâhib-i hâze'l-kitâb Cum'a bin Şâhin nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafı el-Hâc İsmâ'îl mülki ve bir tarafı Seyyid Ebûbekir mülki ve bir tarafı el-Hâc Yûsuf mülki ve bir tarafı tarîk-i â'mm ile mahdûd olan iki beyt ve bir tabak ve bir sobâ ve bir havşı müştemil mülk-i müşterâm olan evimî yüz 'aded Esedî ğuruşa mezbûr Cum'a ya bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr yüz ğuruşı müşterimî mezbûr Cum'a yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz û kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhun mukırr-ı lehu'l-mezkûr Cum'a tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundukdan sonra yine mahalle-i mezbûrda vâki' Ahsen bint-i Zekeriyâ ve Halîme bint-i Kardem nâm hâtûnların tarîfleri ile mua'rrefe olan Rûkiyye bint-i Hüseyin nâm hâtûn tarafından Hasan bin Bâlî ve 'Ömer bin Mûsa Dede

şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Hâcı Muhammed bin Yûsuf vekâlet-i dâr-ı mezkûr müvekkilem mezbûr Rûkiyye'nin babası Hüseyin Çelebi'nin mülki olub dâr-ı mezkûrı bâyi'-i merkûm Evrân'a babası bey'-i bât ile bey' eyleyüb akçesin alub kabz eylemiş müvekkilem mezbûra Rûkiyye'nin dâr-ı mezkûrda da'vâ ve nizâ'ı yokdur mezbûr Cum'a merkûm el-Hâc Evrân'a bey' eylemiş dâr-ı mezkûrda kat'an müvekkilem Rûkiyye'nin 'alakası yokdur didikde Ümmühânî bint-i el-Hâc 'Abdurrahmân nâm hâtûn dahi hâzıran-ı fî'l-meclis olub benim dahi dâr-ı mezkûrda vicâhen fî'l-vucûh da'vâm ve nizâ'ım yokdur didiklerinde mezbûr Cum'a tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Ebûbekir bin 'Osmân, Monlâ Mehmed bin 'Ali, Hâcı İsmâ'îl bin Sâdık, Yûsuf bin, 'Osmân, Hasan bin Bâli, Hâcı Mehmed bin 'Osmân

Fî yevmi'l-Hamîsi'l-Mübârek fî 21 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Tevbe (Tuba) mahallesinde sâkin Cum'a ibn-i el-Hâc Yûsuf mahfel-i kazâda Hızır ibn-i 'Abdul'aziz mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hızır geçen gün sarhoş benim ağzıma ve ''avretime cimâ'-ı lafzî ile şetm eyleyüb oğlım Muhammed'e darbe-i bıçak eyledi müslimânlar elinden ....(okunamadı) aldılar şer'le sûâl olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-muvâcehe mezbûr Hızır'den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Cum'a'dan da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûlden Hasan bin Hüseyin ve 'Abdulğanî ibn-i 'Abdulğanî hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr Hızır geçen gün sarhoş bizim huzûrlarımızda mezbûr Cum'a'nın ağzına ve 'avratına cimâ'-ı lafzî ile şetm eyleyüb oğlı Mehmed'e darb-ı bıçak eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri ba'de'l-akdile hîn-i kabûlde vâki' olub kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Seyyid Mahmûd ibn-i Seyyid ahmed, Seyyid Ebûbekir ibn-i Seyyid Ahmed, Seyyid Salih Cum'a ibn-i Mustafâ, İlyâs Bey Sipâhî Seyyid Hâcı Bekir ve gayruhum

Fî yevmi's-Sebti'l-Mübârek fî ğurre-i Zilka'deti'ş- Şerîfe sene selâsîn ve elf

121. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Kayser mahallesinde 'Ali ibn-i Mustafâ mahfel-i kazâda hâfız-ı hâze'l-kitâb Mustafâ Çelebi ibn-i Ebûbekir mahzarında ikrâr idüb ecdadımız vakfından olub tahte'l-

kal‘ada vâki‘ bir kıt‘a ma‘lûmaâu’l-hudûd arzı Şeyh medet Hânı ve harâbe olmağla vakf-ı mezkûra mütevellî olan babam Mustafâ mukaddemen merkûm Mustafâ Çelebi dükkânı binâ eylemek içün yevmî iki ‘Osmânî’ye hüküm kesüb mezkûr Mustafâ Çelebi dahi kendü mâlıyla binâ idüb etmek ve … (silik) eyledi furunun cümle binâsı mezkûr Mustafâ Çelebi’nin mülkidir ibkâ-i dükkânın yeri vakıfdır vakıfdır bundan gayrı min ba‘d ‘alâkamız yokdur ve babam Mustafâ’nın virdiği makbûldur eğer itirâz ider kimesne olursa mezkûr Mustafâ Çelebi’nin ta‘mîri hesâb olunub virilmedikce kimesne kabûl eylemeyüb kendüsi zabt ve tasarruf idüb yevmî iki ‘Osmânî’yi bize virdikde vakf-ı mezkûr hisseyi mutasarrıf olan Hasan bin Hamza dahi hâzır olub zikr olunan dükkânın binâsı mezkûr Mustafâ Çelebi’nin mülkidür benim dahi makbûlümdür didikde mezkûr Mustafâ Çelebi tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ Ahmed ibn-i el-Hâc Mehmed, İlyâs Bey ibn-i Hamza, Monlâ Hamza bin Kaya Efendi, Monlâ Mahallî bin ‘Ömer ve gayruhum

Fî yevmi’l-Ehad fî 2 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Tevbe mahallesinden Monlâ Ahmed bin Mehmed mahfel-i kazâda Zelîhâ bint-i ‘Abdî mahzarında takrîr-i kelâm kılub mezbûra Zelîhâ’nın kızı oğlı Hasan’dan bundan akdem meydân başında vâki‘ bir kâç ceviz eşcârî satun alub hâlen mezbûra Zelîhâ’nın yolun üstünde vâki‘ bir dib ceviz şecerin zabt ider zabt eyledüğü ceviz şeceri benim aldûğım ceviz şecerlerindir sûâl olunub men‘ olunmasın taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûra Zelîhâ’dan sûâl olundukda zikr olunan ceviz şeceri benim mülkimdür yigirmi sene vârdırki müstakile ben zabt iderim didikde mezbûr Monlâ Ahmed münkir oldukda mezbûra Zelîhâ’dan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Seyyid Mahmûd bin Ahmed ve Hasan Çelebi ibn-i Kaya hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub zikr olunan yolun üstünde vâki‘ bir dib ceviz ağâcî mezbûra Zelîhâ’nın mülkidür yigirmi sene vardır ki müstekile zabt ider şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ Hamza bin Kaya Efendi, Monlâ Mahalli bin ‘Ömer, Mustafâ Çelebi bin Ebûbekir, Mehmed bin Yûsuf, el-Hâc Mehmed ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Yazıcık’da sâkin Nûr Hâtûn bint-i Hasan oğlı Süleymân ve kızları Mînâ ve Habîb mahfel-i kazâda sâhib-i hâze’l-kitâb Mehmed Çelebi ibn-i Süleymân mahzarında takrîr-i kelâm idüb Dülük yâyâ turâbında vâki‘ bir tarafı el-Hâc İbrâhîm bağı ve bir tarafı Şerefzâde el-Hâc Ahmed bağı ve bir tarafı el-Hâc Hüseyin bağı ve bir tarafı el-Hâc Hamza oğlı bağı ile mahdûd olan bir kıt‘a ikiyüz tikek bağ müteveffâ bizim bâbâmız mülki olub merkûm Mehmed Çelebi hilâf-ı şer‘ vâz‘-ı elindedir sûâl olunub olunmasın taleb ideriz deyücek bi’l-muvâcehe mezbûr Mehmed Çelebi den sûâl olundukda fi’l-vâki‘ bağ-ı mezkûr mezbûrûnun babaları mülkidür lâkin ‘âmmileri Mustafâ bağ-ı mezkûrı bana satmış idi ba‘dehu mezbûra Nûr Hâtûn nâm hâtûnı kıbel-i şer‘den **(s. 122)** mezbûr dağılmış Mînâ) ve Habîb ve Süleymân nâm kimesneler sağîre ve sağîr iken vasî olub vesâyet hükm olunmuş zikr olunan ikiyüz tikek bağ harâbe olmağla ğallesi hisse-i sülüsden itmedüği ... (silik) yigirmi dört ğuruşa bana bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yigirmi dört ğuruşı bağ-ı mezkûrun kurbünde vâki‘ bir tarafı Hâcı Mustafâ ve bir tarafı tarîk ve iki tarafı dere ile mahdûd olan bir kıt‘a yüz tikek bağı yigirmi dört ğuruşa iştirâ eyleyüb benim mezbûrûn ....(silik) on iki senedir ki zabt eylediler ba‘dehu mezbûrûn Mînâ ve Habîb ve Süleymân nâm kimesneler bâliğ ve bâliğa olduklarında bağ-ı mezkûrı müslimânlar huzûrunda kabûl eylediler deyü cevâb virdiklerinde mezbûrûn Süleymân ve Mînâ ve Habîb minkirûn olduklarında mezbûr Mehmed Çelebi’den da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Hamza bin Mustafâ ve ‘Ali bin Şa‘bân hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Mehmed Çelebi mukaddemen mezbûrûn yetimlerin iki yüz tikek bağların alub vâlideleri vasîye olub vesâyete bağ-ı mezkûrı giru döndurüb tekrâr Mehmed Çelebi’ye iki yüz tikek bağı yigirmi dört ğuruşa bey‘ idüb yine bağı mezkûrun kurbünde vâki‘ yüz altmış tikek bağı yigirmi dört ğuruşa işterâ eyleyüb mezbûrûn Süleymân ve Mînâ ve Ceyîb nâm hâtûnlar bağ-ı mezkûrı bizim huzûrumuzda kabûl eyleyüb sınur ta‘yîn eylediler on iki senedir ki zabt ve tasarruflarındadır şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı Ahmed bin Ahmed, Müezzin Monlâ Hasan bin İbrâhîm, Mehmed Çelebi ..., Monlâ Hasan Hethûdâ Hamza, Şa‘bân bin Mehmed ve gayruhum

122. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Hâbek den Hadîce tarafından vekîl olan ‘Abdurrahmân bin ..... mahfel-i kazâda Hâtûn bint-i Mehmed tarafından vekîl olan zevci Hüseyin bin ‘Osmân ve Fâtıma tarafından vekîl olan zevci Seydî Ahmed bin Durak mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb Leylek (?) nâm mevzi‘ vâki‘ dokuz dib ceviz şeceri mezbûra Hadîce’nin babası mülki olub fevt oldukda hemşîresi Fâtıma mezbûra Hadîce ve vâlidesi işbu meclisde hâzıra ‘Aîşe mezbûra Hâtûn ve Hadîce’nin ve vâlidesi Fâtıma ya yedi ğuruşa bey‘ îtmiş mezbûra Hadîce’ye ‘âîde olan hissesin taleb iderim didikde mezbûrân Hüseyin ve Seydî Ahmed’den sûâl olundukda bundan akdem on beş sene vardır ki mezbûra Hadîce ve Fâtıma’nın vâlidesi ‘Âîşe kainanam Fâtıma ya bey‘ eyledikde mezbûra Hadîce ile ve Fâtıma bey‘ olundûğun bilüb sukût eyledi da‘vâ eylemediler didikde mezbûr ‘Abdurrahmân’nın olub mezbûrân Hüseyin ve Seydî Ahmed’den beyyine taleb olundukda ‘udûlden Hasan bin İbrâhîm ve Ebûbekir bin Ahmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye idüb zikr olunan ceviz şecerlerî bey‘ olundukda mezbûra Hadîce ve hemşîresi Fâtıma bey‘ olundûğun duyub bilüb sukût eyledi deyü şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub mezbûra ‘Aîşe cevizler bey‘ olundukda mezbûrân Fâtıma bilür idi deyüb mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

İlyâs Bey bin Hamza, El-Hâc Ahmed bin Ahmed, Mezbûr Bâlî ve gayruhum

Fî yevmi’l-İsneyn fî 3 Zîlka‘de sene selâsîn ve elf

123. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından Târla-i ‘Atîk mahallesinden ‘Ali bin Hüseyin mahfel-i kazâda müteveffâ ‘Amîsî oğlı Monlâ Sıdkı’nın oğlı müteveffâ Mehmed’in li-ümm karındaşlarım Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme nâm sığâra kıbel-i şer‘den vasî nasb olunan Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘îl mahzarında takrîr-i kelâm kılub mezbûr Mehmed fevt oldukda ben ve karındâşlarım mezbûrûn Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme ve vâlideleri Ahsen Hâtûn’ı terk idüb müteveffâ Mehmed’in cümle emlâk ve erzâkının sülüs hissesi karındaşlarım mezbûrûn Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme’ye veledler hissesi mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve bi-kayd-ı ‘asabiyet tarîkiyla bana intikâl idüb hâlen ‘akârın üzre varılub her birimizin hissesi ta‘yîn olunmasın taleb iderim didikde kıbel-i şer‘den Mevlânâ Mustafâ Çelebi ve Kassâm ‘askerî nâîbi olan Mevlânâ

‘Abdurrahmân Çelebi tarafından karındaşı Hasan Çelebi ve Sipâhiler kethûdâ yeri olan Muhammed Bey tarafından Kâsım Çelebi ve biğaraz müslimânlar ile şehir toprâğında vâki‘ Kör oğlı yeri dimekle ma‘rûf bir kıt‘a hazravât zirâ‘at olunur bostânını kıblesi tarîk-i â‘mm ve şarkı Sâcûd ve şimâli Kaya Çavuş mülki ve ğarbı Terger (?) oğlı mülki ile mahdûd olan arzın nısfı Kaya Çavuş bostânı sınurundan yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve bi kayd mezbûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve karye-i Bâbil’in turâbında vâki‘ Durak oğlı dimekle ma‘rûf kıblesi ceviz ve şarkı hark-ı mâ ve şimâli ve ğarbı el-Hâc Hüseyin evlâdı mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a sekiz bârân şeftâlû bostânının şark tarafından dört bârânı yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve bâ-kayd ki Köpri kurbündedir mezkûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub yine karye-i mezbûra turâbında vâki‘ Seyl-i Bezâ (?) bostân dimekle ma‘rûf kıblesi Sâcûr ve şarkı el-Hâc ‘Ali mülki ve şimâli tarîk ve ğarbı Hanefî mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a on sekiz bârân bostânın el-Hâc ‘Ali sınurundan dokuz bârânı mezbûra Ahsen Hâtûn ile yetimlere bi kayd ki Hanefî sınurundan mezbûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve yine karye-i mezbûra turâbında vâki‘ Zeyne’ddin yeri dimekle ma‘rûf kıblesi Zekeriyâ mülki ve şarkı ‘Osmân mülki ve şimâli ve ğarbı el-Hâc ‘Ali mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a arzın nısfı ile bir ceviz şecerinin nısfı yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve bikayd ki nısfıdır mezbûra ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve karye-i Semâvan turâbında vâki‘ kıblesi şehir ve şarkı Mehmed Çavuş mülki ve şimâli Selîm mülki ve ğarbı tarîk-i â‘mm ile mahdûd olan bir kıt‘a yigirmi dört bârân armûd bostânının ğarba tarafı harâbe olmağla on iki bârân ğarb tarafından ve kurbünde olan dört dib ceviz şeceri mezbûr ‘Ali’ye ve on iki bârân yetimlere mezbûra Ahsen Hâtûn’a ta‘yîn olunub ve yine karyeyi **(s. 124)** Semâvan turâbında vâki‘ kıblesi nehr-i Tâhûn (?) ve şarkı el-Hâc Ahmed mülki ve şimâli yine nehir ve ğarbı ... (silik) oğlı mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a arzın içinde otuz dokuz ceviz şeceri olub sülüs hissesi ki yigirmi altı ceviz şeceridir müteveffâ Mehmed’in dört ceviz şeceri dahi başka mezbûr Mehmed’in mülki olub cem‘an otuz dib ceviz şeceri olur Sâlih oğlı tarafında olan on beş ceviz şeceri ile arz-ı mezbûrânın nısfı yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve Hâcı Ahmed sınurunda olan on beş ceviz şeceri ile arz-ı mezkûranın nısfı mezbûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve yine karye-i mezbûra turâbında vâki‘ el-Hâc İbrâhîm yeri dimekle ma‘rûf kıblesi Süleymân mülki ve şarkı tarîk-i â‘mm ve şimâli su ve ğarbı el-Hâc İbrâhîm mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a arz mezkûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve yine karye-i

mezbûra turâbında vâki‘ el-Hâc ‘Ali’yeri dimekle ma‘rûf kıblesi nehir ve şarkı ‘Osmân mülki ve şimâli hark-ı mâ ve ğarbı Na‘yir oğlı mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a arz mezbûrûn Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ta‘yîn olunub ve karye-i ‘Arab’ın turâbında vâki‘ bir kıt‘a ma‘lûmatu’l-hudûd üç kile buğday zirâ‘at olunur arzın nısfı yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve nısfı mezkûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve şehir toprâğında Sû yukaruda vâki‘ kıblesi ve şarkı el-Hâc ‘Ömer mülki ve ve şimâli Oruç Beyzâde mülki ve ğarbı Yûnus Çavuş mülki ile mahdûd olan bir kıt‘a hazrevât zirâ‘at olunur bostânın nısfı Oruç Beyzâde sınurundan mezbûrûn Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a bi-kayd ki el-Hâc ‘Ömer sınurundan mezbûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olunub tâlibi yerine vaka‘a olundı

Şuhüdû’l Hâl

İbrâhîm Halîl bin Yûrî, el-Hâc Mustafâ bin İsmâ‘îl, Hâcı İsyâs bin Hüdâvirdir, el-Hâc Mehmed bin ‘Ali, Bâli bin Mûnir, Sıdkı bin Îvâz, Ahmed bin Mansûr bâbalık, ‘Osmân bin Yûsuf m, Ahmed bin Habib Semâvan, Monlâ ‘Abdulkadir İmâm Semâvan, Hâcı ‘Ali bin Cemâl, Hasan bin Pîrî, Fuzulî bin Mehmed, el-Hâc Ahmed bin Murâd ve gayruhum

Yevmü’s-Selâsâ fî 3 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

124. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Târla-i ‘Atîk’de sâkine Meryem bint-i Hâcı İsmâ‘îl nâm hâtûn mahfel-i kazâda Dergâh-ı ‘âlî Çavuş larından fahru’l-akrân Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘îl mahzarında ikrâr idüb babam İsmâ‘îl’den bana intikâl iden hisse-i şâyi‘imi da‘vâ ve nizâ‘a ve sulh ve ibrâya vekîl-i mutlak eyledim vekâleti hasebiyle ‘Ali bin Şa‘bân nâm kimesne den da‘vâ idüb kat‘-ı nizâ‘ ve fasl-ı husûmet eyleyüb ibrâ ve iskât eyleyüb zimmeti didikde mezbûr Ahmed Çavuş vekâlet-i mezbûrayı kabûl idüb

Şuhüdû’l Hâl

Mustafâ Bey, İbrâhîm Çavuş, Hüseyin Çavuş, Monlâ Hasan bin Mahmûd ve gayruhum

125. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, kasaba-i ‘Ayıntâb mahallâtından Târla-i ‘Atîk mahallesinde sâkin Meryem bint-i İsmâ‘îl tarafından ikrâr-ı âti’z-zikr içün vekîl olan Dergâh-ı ‘âlî Çavuş larından fahru’l-akrân Ahmed Çavuş ibn-i İsmâ‘îl mahfel-i kazâda hâfızân-ı hâze’l-kitâb el-Hâc

‘Ömer ibn-i ‘Abdulhalîk ve .... (silik) Şa‘bân muvâcehelerinde ikrâr idüb nehir kurbünde Su yukaruda vâki‘ el-Hâc Pîrî bostânı dimekle ma‘rûf bir kıt‘a hazrevât zirâ‘at olunur bostânın kıbleten ‘Abdulbâkî Efendi mülki ve şimâlen ve şarkan su ve ğarben Bebek Gulı (?) oğlı yeri ile mahdûd olan bostânı mezbûra Meryem babam İsmâ‘îl mülkidür deyü da‘vâ ve nizâ‘ eyledükde mezbûr el-Hâc ‘Ömer ’in bostânı mezbûra işbu meclisde hâzırda ibn-i ‘Âşık tâifesindan iştirâ eyledim ‘Ali Çelebi dahi Mustafâ nâm kimesneden işterâ eyledi mezbûr Mustaf fevt olub terekesi karındaşı Pîr Mehmed’e ve Pîr Mehmed dahi fevt olub terekesi mezkûr ‘Ali’nin evlâdına intikâl itmekle ‘Ali’nin soyu içindedir deyü nizâ‘ olmûş idi hâlen mezbûra Meryem ... (silik) on beş ‘aded ğuruş alub kabz idüb vekâletim hasebiyle mezkûr Hâcı ‘Ömer ’in zimmeti zikr olunan bostân da‘vâsından ibrâ-yı ‘âmm ile ibrâ ve ıskât-ı nâm ile iskât eyledim min ba‘d sâbıku’z-zikr hazrevât-ı zirâ‘at bostânda ve mahalle-i mezbûra da vâki‘ Debbâğ ‘Ali’nin tasarrufunda olsun dârda li-vecin mine’l-vucûh da‘vâ ve nizâ‘ kalmadı didikde mezbûrân el-Hâc ‘Ömer ve ‘Ali tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı Hüseyin ibn-i el-Hâc Sun‘ullah, Hâcı Hüseyin bin Kaya, Hâcı Hasan bin Kaya, El-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Eyûb mahallesinden Sâkine bint-i Mirzâ mahfel-i kazâda ‘âmmetesi Fâtıma bint-i ‘Ali tarafından zevci Sıdkı bin Mustafâ mahzarında takrîr-i kelâm idüb karye-i Bâbalık turâbında tâhûn kenârında ‘Ömer nâm kimesnenin târlasında vâki‘ üç dib ceviz şecerlerî müteveffâ dedem ‘Ali’nin mülki olub fevt oldukda babam Mirzâ ile mezbûra Fâtıma cümlesin zabt ider sûâl olunub bana ‘âid olan hissemi taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe mezbûr Sıdkı’dan sûâl olundukda fi’l-vâki‘ zikr olunan üç ceviz şecerlerî müteveffâ dedesi ‘Ali’nin mülkidür ve lâkin dedesi ‘Ali fevt oldukda mezbûra Sâkine’nin babası Mirzâ müteveffâ ‘Ali’nin gayr-i emlâkından hissesin alub zikr olunan üç dib ceviz eşcârı ile Koru üzerinde vâki‘ elli tikek bağ ile bir ceviz şeceri mezbûra Fâtıma ya hissesiçün virildi didikde mezbûra Sâkine münkir oldukda ‘udûlden ‘Ömer bin ‘Osmân ve Şa‘bân bin Durak hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûra Sâkine’nin dedesi ‘Ali fevt oldukda zikr olunan üç dib ceviz eşcârı ile Kurd üzerinde

vâki‘ elli tikek bağ ile bir ceviz ağâcî mezbûra Fâtıma’ya hissesiçün virildi şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ Mehmed bin Muharrem, Monlâ Latif bin Cum‘a, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, nefs-i ‘Ayıntâb da vâki‘ ‘Alaüddevle-i kebîr Câmi‘ine hatîb olan Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi mahfel-i kazâda Hızır bin Yûsuf mahzarında Tahtâlu Câmi‘-i şerîfinin kıblesi kurbünde vâki‘ bir bâb tâcir dükkânının nısfı Câmi‘-i mezkûrun ve rub‘ı Mevlânâ ‘Abdulhalim Efendi’nin imâm olduğı câmi‘in ve rub‘î Monlâ Husâm imâm olduğı mescidin vakfından olub târîh-i kitâbdan zikr olunan dükkânın tamâmın üç seneye varınca ayda altmış ‘Osmânîye **(s. 126)** mezbûr Hızır’a asâleten ve vekâleten icâreye virdim didikde mezbûr Hızır tasdîk idüb mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ... (silik) bin Hamza, El-Hâc Şa‘bân bin Mehmed, Üstâd Ramazân ve gayruhum

Yevmi’l-Erbi‘âti fî 5 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

126. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Bucağı mahallesinde Kanber bin Ahmed mahfel-i kazâda ‘Âîşe Hâtûn tarafından vekîl olan zevci el-Hâc Mahmûd bin İsmâ‘îl mahzarında ikrâr idüb mezbûra ‘Âîşe Hâtûn müteveffâ karındaşım Ebûbekir’in sâbıkâ zevcesi olub Mustafâ ve Ahmed ve Halîl ve Fâtıma nâm evlâdî olub cümlesi fevt olub hâlen mezbûrûn Ebûbekir ve Ahmed ve Halîl ve Fâtıma’dan bana ‘âîd olan hisse-i şer‘im içün seksan ğuruş alub kabz eyledim min ba‘d müteveffâ evinde ve sâîr metrûkâtında ve bağlarının ve ceviz ağaclarının nısflarında da‘vâm ve ‘alâkam kalmayub zimmetin ibrâ ve iskât eyledim müteveffânın evinde olan sûdan ve sû yolundan gayrı bir akçelik ‘alâkam yokdur didikde mezbûr el-Hâc Mahmûd tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ‘Abdî bin el-Hâc Ahmed, ‘Ali bin Haydar, el-Hâc Mehmed, Yûsuf bin Celâl ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, Karye-i ‘Arablardan Hüseyin fevt olub Mehmed nâm bir sağîr oğlı kalub müteveffâ babasından ‘âîd olan hissesin ahz ve kabz eylemek içün vasî lâzım olmağın

işbu hâmilu'l- hüccet Tabîb Monlâ Ya'kûb bin 'Osmân kıbel-i şer'den vasî nasb olunub mezkûr dahi vesâyet-i mezkûrayı kabûl idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed bin Bayrâm, Derviş 'Ali bin Hâcı Hüdavirdir, 'Abdulbâkî bin Mehmed ve ğayurum

3. Belge

Oldur ki, mahalle-i Boyaâcı'dan Ümmî ve Fâtıma ve Fahrî ve vâlideleri Halîme Hâtûn tarafından ikrâr-ı âti'z-zikr içün 'udûlden 'Ömer Şâh ibn-i el-Hâc Ramazân ve Hasan bin Kalender şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan karındaşı 'Abdusselâm ibn-i el-Hâc Mahmûd mahfel-i kazâda İbrâhîm ibn-i el-Hâc Hüseyin mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr idüb karye-i Erel turâbında vâki' bir tarafı İbrâhîm bağı ve bir tarafı 'Abdurrahmân bağı ve bir tarafı el-Hâc Hüseyin bağı ve bir tarafı tarîk-i â'mm ile mahdûd olan bir kıt'a dört yüz tikek bağı otuz beş Esedî ğuruşa mezbûr el-Hâc İbrâhîm'e asâleten ve vekâleten bey'-i bât kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı bi't-tamâm alub kabz eyledim min ba'd bir akçe ve bir habbe 'alâkam kalmadı didikde mezbûr el-Hâc İbrâhîm tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Hâcı Yûsuf ibn-i el-Hâc Ahmed Şehrekûstü, 'Abdullatîf bin Muhsin, el-Hâc Kâsım Hâce, Müezzin Monlâ Dâvud, Yûsuf bin Ahmed, el-Hâc Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayrâm, Mehmed bin Yûsuf, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

Zikr olunan bağı mezbûra Kimyâ Beğ bey' idüb ğaflet olmağla sicil yâzılmamış sah sah sah

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

127. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Boyacı'dan Ümmî ve Fâtıma ve Kimyâ ve vâlideleri Halîme Hâtûn taraflarından ikrâr-ı âti'z-zikr içün 'udûlden 'Ömer Şâh ibn-i el-Hâc Ramazân ve … İbrâhîm Çelebi ibn-i el-Hâc Hüseyin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan karındaşı 'Abdüsselâm ibn-i el-Hâc Mahmûd mahfel-i kazâda Hasan bin Kalender mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr idüb karye-i Sârpu turâbında vâki' bir tarafı 'Abid Ağâ bağı ve bir tarafı Hüseyin bağı ve bir tarafı 'Ali bağı ve bir tarafı … (silik) ile mahdûd olan

bir kıt‘a harâbe şerîf bin tikek bağdan benim ve müvekkillerim mezbûra Ümmî ve Fâtıma ve Kimyâ ve Halîme Hâtûn’un hisse-i şâyi‘asın yigirmi ‘aded ğuruşa mezbûr Hasan Çelebi’ye bey‘-i bât kat‘î ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı bi’t-tamâm alub kabz eyledük min ba‘d bir akçe ve bir habbe ‘alâkamız kalmadı didikde mezbûr Hasan Çelebi tasdîk idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

2. Belge

Oldur ki, karye-i Mızmız’dan Ca‘fer bin ‘Ali mahfel-i kazâda Ramazân bin Bektâş mahzarında da‘vâ idüb karye-i mezbûrede bağımdan mezkûr Ramazân üzüm keser iken varub niçün üzümüm kesersiz didigüm içün işbu hançer ile sol mememin üstünden ve omuzumdan urub mecrûh eyledi şer‘le sûâl olunub edâ-yı hak olunmâsın taleb iderim didikde bi’l-muvâcehe merkûm Ramazândan sûâl olundukda zikr olunan bağ benimdir üzüm keser iken mezbûr Ca‘fer gelüb kürek ile beni urub bakub ve işbu hançer benimdir kendüsüni urmadım deyü inkâr eyledükde mezbûr Ca‘fer den beyyine taleb olundukda ‘udûlden ‘Abdul‘aziz bin ‘Ali ve Mehmed ‘Ali bin Mehmed hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub merkûm Ramazân bağda hançer ile mezbûr Ca‘fer’i iki yerinden urub mecrûh eyledi hasbünallâh şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

İbrâhîm Çavuş bin Mehmed Ağa, Halîl Ağâ ibn-i Mehmed Ağa, Uzun Hasan Bey, ‘Ömer bin Mehmed ve gayruhum

Yevmi’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 6 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, Müteveffâ Kürd ‘Ömer ’in zevcesi Fâtıma ve oğlı ‘Osmân tarafından vekîl olan Şa‘bân Paşa ibn-i Ahmed mahfel-i kazâda kâîmmakâm-ı ‘Ayıntâb fahru’l-akrân ‘Ali Ağâ tarafından Uzun Hasan Bey mahzarında ikrâr idüb müteveffâ-yı mezkûr ‘Ali Ağâ’nın yanında bir dorı erkek at ve bir yây ve bir kubûr ve bir siyah kılınç ve bir mor kurd kürkli karaca ve don ve gömlek ve bir tavukk ve eğer ma‘a raht ve bir özengi olub hâlen alub kabz eyledim didikde mezbûr Hasan Bey tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Derviş Mustafâ bin ‘Ali, Hüseyin bin Himmet, Yûnus bin Ahmed, el-Hâc Ahmed bin Ahmed ve gayruhum

128. Sayfa 1. Belge

Yevmü’l-Cum‘ati’l-Mübârek fî 7 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

Oldur ki, ... (silik) Kayser mahallesinden Emîne bint-i Nâsıru’d-din tarafından ikrâr-ı âti’z-zikre ‘udûlden el-Hâc Kâsım bin Mehmed ve el-Hâc İbrâhîm bin el-Hâc Hüseyin şehâdetleri ile şehâdet-i sâbite olan zevci el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Hamza mahfel-i kazâda el-Hâc Mehmed bin … (silik) mahzarında ikrâr idüb bundan akdem Şâm-ı şerîf Kefr-i Bekmez’de mezbûr Mehmed Çelebi’nin yanında iki büyük hâlı ve iki taşt ve bir kazğan emânet bey‘ olunub iki hâlı ve taşt alunub kazğan kalmış idi hâlen zikr olunan kazğanı dahi alub kabz idüb min ba‘d zikr olunan esbâblardan bir bir nesne kalmayub zimmetin ibrâ-yı â‘mm ile ibrâ ve iskât eyledim didikde mezbûr el-Hâc Mehmed tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-Hâc ‘Osmân bin İsmâ‘îl, Yûsuf bin Ramazân, el-Hâc Ramazân bin Yûsuf, el-Hâc ‘Ömer bin İsmâ‘îl, el-Hâc Şa‘bân bin Muhammed, el-Hâc ‘Ali bin Hamza ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahalle-i Târla-i ‘Atîk’den bundan akdem fevt olan Mehmed ibn-i Sıdkı’nın ‘âmmîsi oğlınun oğlı olan ‘Ali ibn-i el-Hâc Hüseyin mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm idüb mezkûr Mehmed fevt oldukda beni ve li-ümm Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme nâm karındaşlarım ve vâlidesi Ahsen Hâtûn terk idüb cümle emlâk ve erzâkının sülüs hissesi karındaşlarına süds hissesi mezbûra Ahsen Hâtûn’a ve bi-kayd-ı ‘asabiyet tarîkiyle bana intikâl idüb hâlen mahalle-i mezbûrede vâki‘ olan evlerinin üzerine varılub her birimizin hissesi ta‘yîn olumasın taleb iderim didikde kıbel-i şer‘den Mevlânâ Mustafâ Efendi ibn-i İbrâhîm’efendi ve Kassâm ‘Askerî nâîbî olan Mevlânâ ‘Abdurrahmân Çelebi tarafından karındaşı Hasan Çelebi Sipâhiler kethûdâ yeri olan Mehmed Bey tarafından Kâsım Çelebi ve ahâli-i mahalleden bi-ğaraz müslimânlar ile mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı tarîk ve bir tarafı Hasan ve Hüseyin mülki ile mahdûd olan ev de yetimlere olmak evlâdır deyü müslimânlar cevâz virmeğin mezbûrûn Muslı ve Halîl ve Esmâ ve Rahîme nâm karındaşların ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ta‘yîn olunub ve yine mahalle-i mezbûrede olan iki ev ve bir matbah havlusuyla mezbûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub ve yine

mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı ‘Abid Ağâ mülki ve bir tarafı Seyyid ‘İvaz mülki ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan dâr yetimlere ve mezbûra Ahsen Hâtûn’a ta‘yîn olunub Uzun Bâzâr’da vâki‘ bir tarafı bâzâr ve bir tarafı vakıf dükkânı ve iki tarafı Sarac Bâzârı ile mahdûd olan Sarac Bâzârı’na giden yolun başında vâki‘ nısf-ı dükkân mezkûr ‘Ali’ye ta‘yîn olunub **(s. 129)** mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olunub tâlibi yedine def‘ olundı

Şuhüdû’l Hâl

Hâcı Mehmed Bermekî, Mevlânâ Mehmed Efendi, Hasan Halîl ibn-i Sıdkı, Yûsuf bin Öksüz

Fî yevmi’s-Sebti’l-Mübârek fî 8 Zilka‘deti’ş-Şerîf lisene selâsîn ve elf

129. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb sükkânından el-Hâc Derviş bin Yûsuf mahfel-i kazâda Eyûb mahallesinde vâki‘ Câmi‘-i şerîfin mütevellîsi olan fahru’l hutebâ ‘Abdullâh Efendi ibn-i Sinân Efendi el-merhûm mahzarında takrîr-i da‘vâ idüb … (silik) mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı tarîk-i â‘mm ve bir tarafı Hâcı Yûsuf evi ve bir tarafı … (silik) buğdâyı ma‘seresi ile mahdûd olan dâr benim babam Yûsuf’un mülkidür fevt olmağla dâr-ı mezkûr bana ve karındâşlarım Mehmed ve Sıdıka ve hemşîrem nefsine intikâl eylemişiken karındaşım Sıdıka fuzûlen bey‘ eylemiş dâr-ı mezkûrdan bana düşen hissemi taleb iderim deyücek bi’l-muvâcehe mütevellî-i mezbûrdan sûâl olundukda zikr olunan dârı babası Yûsuf hâl-i hayatında iken otuz ğuruşa mahalle-i mezbûrede sâkin Hâce ‘Aşkî nâm kimesneye bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semen ve teslîm-i menba‘ eyledikden sonra mezbûr Hâce ‘Aşkî dâr-ı mezkûrı Câmi‘-i mezkûra vakf eyledi otuz seneye karîbdir ki vakf içün zabt iderim deyüb ‘udûlden Hâcı ‘Ömer ibn-i el-Hâc Mehmed ve ‘Osmân ibn-i el-Hâc Hasan ve Hüseyin bin ‘Ali hâzırûn-ı fi’l-meclis olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iye kılub mezbûr Derviş’in babası Yûsuf hâl-i hayatında iken dâr-ı mezkûrı Hâce ‘Aşkî nâm kimesneye otuz ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semen ve teslîm-i mebi‘ eyledikden sonra mezbûr Hâce ‘Aşkî dâr-ı mezkûrı bizim huzûrlarımızda vakf eyleyüb teslîm-i mütevellî eyledi otuz seneye karîbdir ki dâr-ı mezkûr vakf içün zabt olunub tasarruf olunur şâhidleriz li-vechillâhi te‘âlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra dâr-ı mezkûr vakf içün hükm olundı

Şuhüdû’l Hâl

İbrâhîm Çavuş, Kâsım Çelebi ibn-i Ebûbekir Çelebi, Kara Hüseyin bin Hasan, Halîk Sağîr, Monlâ Hasan bin Mahmûd

2. Belge

Oldur ki, Bostânciyân mahallesinden Asiye bint-i el-Hâc Ahmed mahfel-i kazâda Mustafâ bin Velî mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı tarîk-i â‘mm ve bir tarafı ve bir tarafı Gûneş oğlı mülki ve bir tarafı Hüseyin mülki ile mahdûd olan bir evimi havlısıyla kırk ğuruşa mezbûr Mustafâ’ya bey‘-i bât kat‘i ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrı alub kabz eyledim didikde mezbûra Asiye’nin karındaşı es-Seyyid Mahmûd meclis-i şer‘e hâzır olub müteveffâ bâbâmdan bana ‘âid olan hissem içün bir kapûli ev ile ‘Acem Deresi’nde vâki‘ yüz tikek bağ alub kabz ve zabt eyledim mezbûra Asiye’nin mezbûr Mustafâ’ya bey‘ eyledüği dârda da‘vâm ve ‘alâkam yokdur mezbûrânın mülki

(Not. Bu sayfadan itibaren sayfa noları 134’e geçmiştir. Aşağıda görüleceği üzere, 133. sayfanın sicil kaydının devamı 134. sayfanın başındadır).

134. Sayfa, (133. Sayfadaki Belgenin Devamı)

mezbûr … (silik) evlâdına ve evlâdından sonra Medîne-i Münevvere’ye vakf idile ... (silik) ana gelince kırk seneden ziyâde işleyüb ahiri Medîne-i Münevvere’ye âid vakf idilsin ben dahi izin virdim didikde mezbûr İbrâhîm Çavuş tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

... (silik), Mevlânâ ‘Abdulvehhâb Efendi, El-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Sun‘ullah, El-Hâc ‘Ali bin Hamza, ‘Abdulvehhâb Çelebi ibn-i ‘Ömer

134. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, merhûm Keyvân Bey’in ‘Âîşe Hâtûn ve Fâtıma Hâtûn nâm kızları tarafından vekîl olan İbrâhîm Çavuş ibn-i Mehmed Ağâ mahfel-i kazâda merhûm ve mağfûrun-leh Hüsrev Pâşâ evkâfına mütevellî olub evliyâdan olan ‘Osmân Bey mahzarında ikrâr idüb merhûm-ı mezbûr Keyvân Bey Tahte’l kal‘a’da kendü mülkinde bir Boyahâne yapub zikr olunan Boyahâne içinde olan küpleri ile her ayda altı Esedî ğuruşa mezbûr ‘Osmân Bey icâreye virdim zikr olunan altı ğuruşı işbu meclisde hâzır Seyyid İsmâ‘îl bin Hüseyin ve el-Hâc İbrâhîm nâm kimesnelerden havâle eyledi didikde mezbûr ‘Osmân Bey icâreyi kabûl ve mezbûrân Seyyid İsmâ‘îl bin Hüseyin ve el-Hâc İbrâhîm her ayda

altı Esedî ğuruşı virmek mukırr olub eğer altı ğuruşı virmekde ta‘allül ve nizâ‘ olunursa yine Boyahâne işleye didiklerinde mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

Yevmü’l-Hamîsi’l-Mübârek fî 13 Zilka‘de sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Merhûm ve mağfûrun-leh Hüsrev Pâşâ evkâfına mütevellî olub evliyâdan olan ‘Osmân Bey mahfel-i kazâda nefs-i ‘Ayıntâb’dan es-Seyyid İsmâ‘îl bin Hüseyin ve Şâhin ibn-i el-Hâc İbrâhîm ve el-Hâc ‘Ali bin Mustafâ mahzarlarında ikrâr idüb ecdâdım vakfından olub nefs-i ‘Ayıntâb’dan Tahte’l-kal‘a’da ve Kazğancı Bâzârı’nda ve Uzun Bâzâr’da Cırcır kurbünde vâki‘ cem‘an üç Boyahâne-i mezbûrûn Seyyid İsmâ‘îl ve Şâhin ve el-Hâc ‘Ali’ye yevmî üç Esedî ğuruşa icâreye virdim didikde mezbûrûn Seyyid İsmâ‘îl ve Şâhin ve el-Hâc ‘Ali zikr olunan üç bâb boyahâneyi yevmî üç ğuruşa icâreyi kabûl eyledük deyü tasdîk idüb mâ-vaka‘a kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mevlânâ ‘Abdurrahmân ibn-i Mahmûd Dede Kassâm, Monlâ ‘Ali bin Süleymân imâm Ilıhân (?) ‘Abdulvehhâb Çelebi bin ‘Ömer Çelebi ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, Demurcizâde evlâdından olan Ebûbekir Çelebi mahfel-i kazâda merhûm Hüsrev Pâşâ evkâfına mütevellî olan kıdvetü’l akrân ‘Osmân Bey mahzarında ikrâr idüb ecdâdım nefs-i ‘Ayıntâb da arzına kurbünde bir boyahâne yâpûb ‘Ayıntâb da olan zâviyeye vakf idüb müşârün-ileyh ‘Osmân Bey Hüsrev Pâşâ vakfından olan boyahâneden gayrı boyahâne olmamak içün emr-i şerîf ihrâc idüb zikr olunan boyahânemiz zâviyeye vakf olmağla vakfa zarar gelmesün deyüb ben dahi zikr olunan boyahâneyi müşârün-ileyh ‘Osmân Bey yevmî dört şâhiyle icâreye virdim yevmî dört şâhiyi virmekle ta‘allül olunursa yine boyahânemiz işleye didikde mezbûr ‘Osmân Bey icâreyi kabûl idüb ve mezkûr Derviş ‘Ali’yevmî dört şâhiyi virmek mukırr olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

El-mezbûrûn

135. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Bey Câmi‘-i şerîfinin imâmı olan Monlâ İbrâhîm …(silik) oğlı ‘Ali mahzarında ikrâr idüb ‘Attâr Bâzârı’nda vâki‘ Beğzâde … (silik) sâhibi olduğı dükkân Câmi‘-i mezkûrun vakfından olub târîh-i kitâbdan on ... (silik) varınca dükkân-ı mezbûrı ayda seksen ‘Osmânîye mezbûr ‘Ali’ye virdim deyü mezbûr ‘Ali icâre-yi mezbûrayı kabûl itmeğin kayd-ı sicil olundı. Tahrîren fi 21 şehri Zilka‘de sene selâsîn ve elf

Şuhüdû’l Hâl

‘Abdulhalîm bin ‘Abdulhamid, Süleymân bin Mehmed, Monlâ Hasan bin Mahmûd ve gayruhum

Fî yevmi’l-Cum‘ati’l-Mübârek fî 13 şehri Zilka‘deti’ş-şerîfe sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Haleblü Ebûbekir Çelebi ibn-i ‘Abdulvâhid mahfel-i kazâda Fahre’ddîn bin ‘Abbas mahzarında ikrâr idüb ecdâdım vakfından olub ‘Ayıntâb da Kuyûmcî Bâzârı’nda vâki‘ mukaddemâ ‘Abdulbâkî nâm kimesnenin mütemekkin olduğı dükkân târîh-i kitâbdan üç seneye varınca her sene üç Esedî ğuruşa mezbûr Fahreddîn’e icâreye virdim didikde mezbûr Fahreddîn tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mehmed bin Bayrâm, Velî bin Bâlî, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

Fî yevmi’l-Ehadi’l-Mübârek fî 15 şehri Zilka‘de sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, Karye-i Burc ahâlîsinden ‘Ali bin Sâlih ve el-Hâc Hasan bin Mehmed ve diğer Hasan bin Hâcı Mahalli ve Şa‘bân bin ‘Abid ve İbrâhîm bin Koçak Kara ve ‘Ömer Beşe Gürcinebi (?) ve Hâcı Velî ve Hâcı Muhsin bin Mûsâ ve İbrâhîm Yağmur ve Fermân bin Mehmed ve ‘Abdulğânâ bin Afşar ve Mustafâ ibn-i İl Beyi ve ‘Ömer bin Hayra ve Velî bin Hâcı ‘Abdulğânî ve Ahmed Koç oğlı Hüseyin ve gayrileri meclis-i şer‘de bi’l-fi‘il ‘Ayıntâb Sancâğı Beği olan kıdvetü’l-ümerâi’l-kirâm Kâsım Bey -dâme ‘izzuhu hazretlerinin kâîmmakâmı olan ‘Ali Kethüdâ mahzarında ‘Ali takrîr ikrâr idüb bundan akdem mezbûr ‘Ali Kethüdâ’dan on kile buğday ve bulgurluk içün bir def‘a dahi yigirmi kile buğday ve kethüdâlık içün on ğuruş ve katır bahâsından yedi ğuruş ve elli ‘aded derk ve otuz üç yük yaş üzüm yerimiz hilâf-ı şer‘ aldı deyü da‘vâ ve nizâ‘ eylemiş idik zikr olunan otuz kile buğday ve on yedi ğuruş ve elli derk ve otuz üç yük yaş

üzümlerimiz bize hükm olundı almak sadedinde iken zikr olunan buğday ve on yedi ğuruş ve elli derk ve otuz üç yük yaş üzümden fâriğ olub müşârün-ileyh Kâsım Bey'e hîbe eyledik mezbûr 'Ali Ağâ'da ve mîr-i muhterem Kâsım Bey'de da'vâ ve nizâ'ımız kalmayub zimmetleri ibrâ ve iskât eyledik didiklerinde mezbûr Mehmed Çelebi minvâl-i meşrû' üzre olan hükm-i şer'i tasdîk idüb sıhhat-ı ibrâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Mehmed bin Süleymân, 'Abdulvehhâb Çelebi bin 'Ömer Çelebi, Kâsım Çelebi bin Hâcı Halîl, Hâcı 'Osmân bin İsmâ'îl, 'Osmân Bey ve gayruhum

4. Belge

Oldur ki, karye-i Kızılhisâr fevkânîden Hâcı Sevindük bin Mahalli ve 'Ali bin Dervîş ve Ramazân bin Mehmed ve Receb ve Şükrî ve 'Abdulğânî bin Kâsım ve İsmâ'îl bin Bayrâm mahfel-i kazada karye-i mezkûradan Hasan bin Kanber ve Ahmed bin Hamza ve 'Arab bin Hasan ve Derviş ibn-i el-Hâc Mehmed ve İbrâhîm bin Receb ve 'Abdulvehhâb bin Halîl ve Cuma' ve Mehmed bin Ahmed ve Mehmed bin Feyyâz mahzarlarında ikrâr idüb bundan **(s. 136)** akdem ... (silik) nâm kimesneden doksan altı buçuk ğuruş deyn aldık bizim deynimizdir mezkûrun kimesneden gayrıya bir akçecikdir deynimiz edâ idelim didiklerinde mezbûrun kimesne tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

... (silik), Monlâ Mehmed bin Kaya Efendi, Süleymân Çelebi bin Mehmed ve gayruhum

Yevmü'l-İsneyni'l-Mübârek fî 16 şehri Zilka'deti'ş-Şerîfe sene selâsîn ve elf

136. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, mahalle-i Kayser de sâkin Hasan Çelebi ibn-i el-Hâc Hüseyin mahfel-i kazâda İbrâhîm bin Musa mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr İbrâhîm senin ağzına sıçayım deyü şetm eyledi şer'le sûâl olunmasın taleb iderim deyüb mezbûr İbrâhîm'den sûâl olundukda inkâr ile cevâb virüb mezbûr Hasan Çelebi'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûlden Yûsuf bin Ya'kûb ve Mehmed bin 'Ali hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub mezbûr İbrâhîm merkûm Hasan Çelebi'ye geçen gice bizim huzûrlarımızda ağzına sıçayım deyü şetm eyledi şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Ahmed bin Hâcı Ahmed, Yûnus bin Ahmed, Mustafâ Çelebi en-nâzır ve gayruhum

Fî yevmi's-Selâsâi'l-Mübârek fî şehri Zilka'de sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i Şeyhî'de sâkin Ebûbekir bin 'Ali mahfel-i kazâda zevcesi Mülûk bint-i 'Abdulhamid mahzarında ikrâr idüb mezbûra Mülûk ile 'adem-i zindegâne olmağla mezbûra Mülûk'i üç talâk boşadım didikde mezbûra Mülûk'e mehr-i muahhar ve üç ay nafakası içün beş ğuruş mezbûra hükm olunmağın kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Mehmed Çelebi ibn-i Kazğancı, Deli 'Ali bin Receb, Mustafâ Çelebi, Veled-i Mehmed (?) ve gayruhum

Fî yevmi's-Selâsâi fî Zi'l-ka'de sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i 'Ayıntâb mahallâtından mahalle-i İbn-i Eyûb'de sâkin topal 'Ali bin Hüseyin tarafından ikrâr-ı âti'z-zikr içün Hüseyin bin Mehmed ve Hâcı Mehmed bin Hâcı Kûrdî şehâdetleri ile şer'i vekâleti sâbit olan İbrâhîm Çelebi ibn-i Mehmed mahfel-i kazâda sâhib-i haza'l-kitâb el-Hâc 'Ali bin Monlâ Halîl mahzarında vekâleti ikrâr idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Ebûbekir evi ve bir tarafı Sâre nâm hâtûn mülki ve bir tarafı diğer el-Hâc Ebûbekir evi ve bir tarafı tarîk-i â'mm ile mahdûd olan bir ev ve bir tabaka ve bir matbah ve sofa ve havşı müştemil dârını kapû ağzında olan arz-ı hâliye ile seksen iki 'aded Esedî ğuruşa mezbûr Hâcı 'Ali'ye bey'-i bât kat'i ile bey' idüb mezbûr el-Hâc 'Ali'nin müvekkilim Topal 'Ali bin Hüseyin zimmetinde elli bir buçuk ğuruş Esedî hakkı vâr imiş meblağ-ı mezkûr seksen iki ğuruş ev bahâsının elli bir buçuk ğuruşunı mezbûr Hâcı 'Ali'ye olan deyninden takâs idüb bâkî kalan otuz buçuk ğuruşun dahi müvekkilim mezbûr Topal 'Ali bin Hüseyin alub kabz eyleyüb zikr olunan ev bahâsı seksen **(s. 137)** iki ğuruşundan bir para ve bir 'Osmânî alâkası kalmadı didikde mezbûr 'Ali tasdîk idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundı

Şuhüdû'l Hâl

Ahmed Efendi ibn-i Nure'd-din, 'Abdurrahmân Efendi ibn-i Şa'bân, Şeref Çelebi ibn-i 'Abdurrahîm Efendi, Monlâ 'Osmân ibn-i Maksûd, ... (silik) Ebûbekir bin ... (silik),

Ramazân bin Süleymân, ‘Alae’d-din ibn-i Sabri, ‘Abdulkâdir bin Câzim, Kara Halîl ve gayruhum

Fî yevmi’l-Erbi‘âti’l-Mübârek fî 19 Zilka‘deti’ş Şerîfe sene selâsîn ve elf

137. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Hâlen kâimmakâm-ı mîrlivâ-i ‘Ayıntâb fahru’l akrân ‘Ali Bey tarafından Hasan Ağâ mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm idüb Mehmed Beşe nâm kimesnenin bağçesinde bir kâç kimesneler bâde-i sohbet iderler imiş ûzerine varılub tahrîr olunmasın taleb iderim didikde kıbel-i şer‘den nâîb ve bi ğaraz müslimânlar ile bağçeye varılub ‘Ömer Şâh bin ‘Osmân ve Şeyhî bin Mehmed ve ‘Ali nâm kimesneler şurb-ı hamr iderler iken ahz olunub meclislerinde üç deste bâde dahi olub mezbûrûn ‘Ömer Şâh ve Şeyhî ve ‘Ali’den sûâl olundukda biz ve Korkmaz oğlı ve karındaşı ve Hâcı Mahmûd oğlı cümle altı nefer kimesne idik şurb-i hamr eyledük deyü ikrâr idüb el-ân sarhoş olmağla vâki‘u’l hâl kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Mirzâ Bey ibn-i ‘Ali, ‘Abdusselâm bin el-Hâc Mustafâ, ‘Ali bin Mehmed, İbrâhîm bin Mehmed, Mehmed bin Yûsuf ve gayruhum

Fî yevmi’l-Hamîs

2. Belge

Oldur ki, mukaddemen sipâhî olub hâlen on üç akçe ile mukâta‘ası olan ‘Ömer bin ‘İvaz nâm kimesne mahfel-i kazâda bi’l-fi‘il havâss-ı hümâyûn köylerinin ber vech-i da‘vâ mâlların tahsîle ve li-ihsân ‘Ayıntâb zâbıtı olan fahru’l akrân Mustafâ Ağâ ibn-i ‘Abdulmennân -zîde kadruhu- mahzarında ikrâr idüb nâtık-ı kitâbda mestûr olan berât-ı şerîf mûcebince yevmî üç akçe hesâbı üzre sene-i selâsîn ve elf Saferu’l-Muzafferi’nin on yedinci gününden sene-i ihdâ ve selâsîn ve elf Saferu’l-Muzafferi’nin on yedinci gününe değin ki kâmil bir sene olur dört bin altı yüz seksen akçe ider meblağ-ı mezkûr dört bin altıyüz seksen akçeyi bi’t-tamâm ve’l-kemâl müşârün-ileyh Mustafâ Ağâ yedinden ahz ve kabz eyledim didikde mûma ileyh Mustafâ Ağâ minvâl-i meşrûh üzre olan kelimâtın tasdîk idüb vâki‘u’l-hâl ketb olundı

Şuhüdû’l Hâl

Kıdvetü’l-ümerâ ‘Osmân Bey, Ahmed Bey ibn-i Mehmed....., Hâcı Ahmed bin Ahmed, Süleymân bin Mehmed ve gayruhum

Fî yevmi'l-Cum'a Fî 21 şehri Zilka'de sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, 'Ayıntâb sükkânından olub ihtisâb mukâtta'asından yevmî elli sağ-ı 'Osmânî 'ulûfeye mutasarrıf olan fahru'l akrân ve'l-ekârim 'Abdulkerîm Efendi ibn-i 'Abdulhalîm mahfel-i kazâda bi'l-fi'il ihtisâb-ı mezbûra zâbıtı olan fahru'l-akrân Mustafâ Ağâ ibn-i 'Abdulmennân muvâcehesinde ikrâr idüb nâtık tezkirede mestûr olan yevmî elli sağ-ı 'Osmânî 'ulûfemî sene-i selâsîn ve elf Saferu'l-Muzafferinin on yedinci gününden sene-i ihdâ ve selâsîn ve elf Saferu'l-Muzafferi'nin on yedinci gününe varınca bir sene kâmil olur bir senenin akçesi on sekiz bin sağ-ı 'Osmânî ider meblağ-ı mezkûr on sekiz bin 'Osmânî'yi müşârün-ileyh Mustafâ Ağâ **(s.138)** yedinden alub kabz eyledim didikde mezbûr Mustafâ Ağâ minvâl-i meşrûh üzre olan ... (silik) tasdîk idüb vâki'u'l-hâl ketb olundı

Şuhüdû'l Hâl

... (silik), Hâcı Ahmed bin Ahmed, 'Ömer bin 'İvaz, Ahmed bin Mehmed Arık ve gayruhum

138. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, erbâb-ı du'âcîdan mahalle-i Çukûrda sâkin Mehmed bin Arık tarafından ... (silik) Çelebi oğlı olub ebnâ-i sipâhîyandan Ahmed Bey mahfel-i kazâda bi'l-fi'il 'Ayıntâb ihtisâb zâbıtı olan fahru'l akrân Mustafâ Ağâ ibn-i 'Abdulmennân muvâcehesinde ikrâr idüb ihtisâb-ı mezbûra mukatt'asından yevmî otuz 'Osmânî nâtık-ı kitâbda mestûr olduğı üzre sene-i selâsîn ve elf Recebü'l-Mürrecebi'nin yigirmi üçünci' gününden sene-i mezbûra Zilka'desi'nin yigirmi beşîncî gününe gelînce ki yüz yigirmi iki gün olur dört aylık ve iki günlük müstehak olmuş 'ulûfesi üç bin altı yüz altmış 'Osmânî ber mûceb-i berât-ı şerîf müşârün-ileyh Mustafâ Ağâ yedinden bi't-tamâm alub vekâleti kabz eyledim didikde mezbûr Mustafâ Ağâ minvâl-i mezkûr üzre olan kelimâtın tasdîk idüb vâki'u'l hâl bi't-tasdîk kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

2. Belge

Oldur ki, Haleblü Nasıruddin evkâfına mütevellî olan Ebûbekir Çelebi ibn-i 'Abdulvâhid mahfel-i kazâda 'Ali bin Durak mahzarında ikrâr idüb evkâf-ı mezbûraya müte'allık

Haffâf Bâzârı'nda vâki' Hasan ve Mahmûd nâm kimesnelerin icâresinde olan Haffâf dükkânın bin otuz bir Muharremi'nin ğurresinden bir seneye varınca dört Esedî ğuruşa mezbûr 'Ali'ye icâreye virdim didikde mezbûr 'Ali tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Dâvud bin Ebûbekir, Mehmed bin Bayrâm, Mehmed bin Yûnus, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, Haleblü Nasıruddîn evkâfına mütevellî olan Ebûbekir Çelebi ibn-i 'Abdulvâhid mahfel-i kazâda Mustafâ kimesne tarafından Mahmûd bin Sıdkı mahzarında ikrâr idüb Kör oğlı Bâzârı'nda vâki' bir bâb dükkânı bin otuz bir Muharremi'nin ğurresinden bir seneye varınca dört Esedî ğuruşa mezbûr Mustafâ'ya icâreye virdim didikde mezbûr Mahmûd tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

4. Belge

Oldur ki, Haleblü Nasıruddîn evkâfına mütevellî olan Ebûbekir Çelebi ibn-i 'Abdulvâhid mahfel-i kazâda Mahmûd bin Sıdkı mahzarında ikrâr idüb Mâzmân Bâzârı'nda vâki' evkâf-ı mezbûraya müte'allık nısf-ı Mâzmân dükkânının bin otuz bir Muharremi'nin ğurresinden bir seneye varınca iki ğuruşdan rub' ğuruş mezbûr Mahmûd'a icâreye virdim didikde mezbûr Mahmûd tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

139. Sayfa 1. Belge

Oldur ki, Haleblü Nasıruddîn evkâfına mütevellî olan Ebûbekir Çelebi ibn-i 'Abdulvâhid mahfel-i kazâda 'Ömer bin Mustafâ mahzarında ikrâr idüb evkâf-ı mezbûraya müte'allık Mâzmân Bâzârı'nda vâki' nısf-ı dükkânı bin otuz bir Muharremi'nin ğurresinden bir seneye varınca iki Esedî ğuruşa mezbûr 'Ömer 'e icâreye virdim didikde mezbûr 'Ömer tasdîk idüb kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

El-mezbûrûn

Yevmi's-Sebt fî 22 Zilka'de sene selâsîn ve elf

2. Belge

Oldur ki, Monlâ ‘Osmân bin Maksûd mahfel-i kazâda Hasan Beşe ibn-i ‘Abdullâh mahzarında da‘vâ idüb mezbûr Hasan Beşe sarhoş üzerime gelüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ağzıma ve ‘avretime ve îmânıma şetm idüb ve taşıla beni urub ‘ırzımı yıkdı şer‘le sûâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde mezbûr Hasan Beşe’den sûâl olundukda inkâr idüb mezbûr Monlâ ‘Osmân’dan beyyine taleb olundukda ‘udûlden Budak bin Mehmed ve el-Hâc Hanefî bin Pîrî hâzırân olub mezbûr Hasan Beşe sarhoş-ı mezkûr Monlâ ‘Osmân’ın ağzına ve ‘avretine ve dînine ve îmânına cimâ‘-ı lafzî ile şetm idüb ve taşıla urdı hasbünallah şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû’l Hâl

Monlâ ‘Ali bin Süleymân, Turak Bey, el-Hâc Hüseyin bin Kaya, Harbendelü Çelebi ve gayruhum

Fî yevmi’l-Ehadi’l-Mübârek fî 23 şehri Zilka‘deti’ş-Şerîfe sene selâsîn ve elf

3. Belge

Oldur ki, bi’l-fi‘il ihtisâb ve dimos mukâta‘asına me’mur olan fahru’l akrân Mustafâ Ağâ ibn-i ‘Abdulmennân mahfel-i kazâda bi’l-fi‘l’Ayıntâb sancak beyi olan Kâsım Bey -dame-i ‘izzuhu- hazretlerinin kâimmakâmı olan ‘Ali Ağâ mahzarında ikrâr idüb bundan akdem ‘Ali Ağâ’ya ber vech-i karz altmış ğuruş virmiş idim mîr-i müşârün-ileyh Kâsım Bey’e dahi yetmiş ‘aded Esedî ğuruş virmiş idim cem‘ân yüz otuz ğuruş meblağ-ı mezkûr yüz otuz ğuruş mezbûr ‘Ali Kethüdâ yedinden alub kabz eyleyüb mukaddemen ‘Ali Ağâ bana bir deste tezkire virmiş idi anı zâyi‘ eyledim ba‘de’l yevm zikr olunan tezkire zuhûra gelürse ‘amel olunmaya didikde mezbûr ‘Ali Ağâ tasdîk idüb kayd olundı

Şuhüdû’l Hâl

Ahmed bin Hâcı Ahmed, Mustafâ Çelebi, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

Fî yevmi’l-İsneyni’l-Mübârek fî 24 şehri Zilka‘de sene selâsîn ve elf

4. Belge

Oldur ki, Handân Ağâ’nın nefs-i ‘Ayıntâb da olan evkâfı üzerlerine mütevellî olan ‘Ömer Bey ibn-i ‘İvaz mahfel-i kazâda evkâf-ı mezbûra tâbi‘ Serâclardan Ahmed ve Mehmed veled-i Ahmed ve Hasan ve İlyâs ve Velî ve Muslı ve Mehmed Şâh ve gayrileri mahzarlarında ikrâr idüb evkâf-ı mezbûrun yenî mütevellîsi olduğum günden sene-i ihdâ

ve selâsîn ve elf Muharremu'l-Harâmı'nın ğurresine varınca dükkân kiraları alub kabz eyleyüb zimmetlerinde bir para ve bir 'Osmânî 'alâkası kalmadı didikde mezbûrûn tasdîk idüb

Şuhüdû'l Hâl

'Abdulvelî Çelebi ibn-i Şâh Veli, 'Abdulkadir bin Mahmûd, 'Osmân Çelebi bin 'Ali Çelebi, Mehmed Çelebi ibn-i Kemâleddîn ve gayruhum

140. Sayfa. Belgede 141. Sayfa)[234] **1. Belge**

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki, Afşar cemâ'tından sâbıkan Şâm-ı şerîf bekçilerinden olub vefât iden mîr-i 'aşîret olan Süleymân fevt olub terekesi mübeyyin olursa tevzî' olundukdan sonra resm-i kısmet-i askerîsi içün alub vârisi yedine tezkire vaz' olundı tekrâr taleb olunmaya. Tahrîren fî evâhiri Cumâdîye'l-ahîre li-sene selâsîn ve elf

Bi'l-fi'l Mustafâ el-Kâdî-i 'askeriye-i Mar'aş el-Mahmiyye

2. Belge

Emirü'l-ümerâ'il-kirâm, kebîrü'l-küberâ'il-fiham, zü'l-kadri ve'l-ihtirâm, sâhibû'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassusu bi-mezîdi 'inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Zülkadriye Beylerbeyisi el-kuzâtu ve'l-hükkâm, mâ'denü'l-fazlı ve'l-kelâm 'Ayıntâb ve Telbeşâr kâdıları ve 'Ayıntâb da'vâsı olan yerlerin kâdıları --zîde fazluhu-m- tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, zikr olunan 'Ayıntâb da'vâsına tab'i olan havâss-ı hümâyûn karyeleri taksît ve ta'şîr olunmak üzre hîn-i tahrîrde defter-i cedîde kayd olunub zâbıtı olanlar varub müddet-i cedîd ta'şîr idüb ta'allül ve 'inâd olunmaz iken bundan akdem Celâlî fetreti olmağla ba'zı karyelerin ahâlîsi birer cânibde karâr itmekle sâbıkan vezîr-i a'zam olub vefât iden Nasûh giru yerlerine gelinceye değin her karyenin üzerinde da'vâ deyü maktu' i'tibâriyle birer mikdâr akçe kayd itdirdikden sonra kurâ-i mezbûra ahâlîsi yerlerine gelüb evvelkiden dahâ ziyâde ma'mûr olmuşken zâbıtları olanlar hîn-i tahrîrde kayd ve taharri olundığı üzre tathîr itmek istediklerinde 'inâd ve muhâlefet itdiklerinden mâ'adâ a'şârda münâsib-ı maktû' dahi virmemek ile cânib-i mîrî külli gadr-ı mütrettib olduğın mesâmi'-i 'aliyem ilkâ olunmağın imdi bi'l-fi'il husûs-ı mezbûra zâbıtı olan Kıdvetü'l emâsil ve'l-a'yân Mustafâ zîde muhibbehunın husûs-ı mezbûra olan vukuf ve

[234] Bu belgeden itibaren sicilin orijinalinde sayfa numarası soldan sağa verilmiştir. Osmanlıca alfabesine uyulmamıştır. Bundan sonraki belgeler sicilin sonuna kadar ters numaralandırılmıştır. Ancak çeviri yapılırken sicilin başından 139. sayfaya kadar nasıl gelinmiş ise 140. sayfadan itibaren de öyle devam edilecektir.

şu‘ûruna kemâl-i i‘timâd ve i‘tikâd-ı hümâyûnum olmağla zikr olunan karyeleri taksît ve ta‘şîre zîyâde muhâlefet idenlerin asl ve sıhhat üzre mahsûlâtın yazub ‘öşre mu‘âdil müceddeden ve maktû‘an giru şedîd defter eylemen emr idüb buyurdum ki hükm şerîfimle vardukda bu bâbda sadır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre ‘amel idüb dahi zikr olunan karyeleri bi’l-fi‘il zâbıtları olan merkûm Mustafâ zîde muhibbehuya ta‘şîr ve taksît itdirüb ‘inâd idenlerin siz ki kâdîlarsız zâbıt-i mezbûr ile üzerlerine varub a‘lâ ve ednâ ve evsât i‘tibârıyla hak ve ‘adl üzre cümle mahsûlâtı mezbûra defter itdirüb mukâbele ve tatbîk eyledikden sonra bir sûret imzâ ve mühürleyüb hazîne-i ‘âmireme irsâl ve îsâl eyleyesiz ki mahallinde zabt ve hıfz ve düstûru’l-‘amel ola ve bir sûretin zâbıt-ı müşârün ileyhe viresiz ki lâzım gelan mâlım mûcibi ile tahsîl oluna ve bi’l-cümle siz ki kâdîsız ve vilâyetin a‘yân ve eşrâfısız bu bâbda mezbûr kulum gereği gibi mu‘âvenet üzre olub emrim üzre itmâm-ı hizmetde bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eyleyesiz ... (silik) ba‘zı kimesneler dahl itmek isterlerse aslâ dahl itdirmeyüb husûs-ı mezbûra ber-vech-i istiklâl zâbıt-ı mezbûra gördürüb itmâm-ı hizmet itdiresiz ve bi’l-cümle husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir sâire kıyâs itmeyüb bir gün evvel itmâmına cehd ve sa‘y **(s. 141, Yazısı tersden başlayan belgede 140. Sayfa)** ikdâm ve ihtimâm eyleyesiz ‘inâd ve muhâlefet idenlerin isimleri ve sâkin olduklarî karyeleri ve iştihârları ile yazub ordûy-i hümâyûnuma ‘arz eyleyesiz ki sonra haklarında emrim ne cihetle sâdır olursa mûcebi ile ‘amel oluna bu bâbda gereği gibi mukayyed olub hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve muğâyir- emr-i hümâyûn ve hasetlik irtikâbından ve izâ‘a-i ahvâl-i hâsedden ve ta‘addî ve tecâvüzden beğâyet hazer idüb vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz şöyle bilesiz ve ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmi’s-Selâsâ şehri Recebi’l-Hayr sene selâsîn ve elf

Mühür

Buyuruldu sahrâ-yı Edirne

141. Sayfa. 1. Belge

Bâ‘is-i tahrîr-i tezkire bûdur ki nâhiye-i Burc’da karye-i Dutluca turâbında bir kıt‘a arz-ı hâlî ki bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve bir tarafı cebel ve bir tarafı Köse Nûr yolu ve bir tarafı hâne bu hudûd-ı erb‘a ile mahdûd olan dört bin tikek lâkin bir hâne ve harâbe olub tâpuya müstehak olmağın işbu hâmil-i temessük Yüzli oğlı Mehmed’e tâpu virüb ba‘de’l

yevm tasarruf idüb bağ ve tikeke izn virildi. Tahrîren fi evâhiri Cemâziye'l-evvel sene seb'în ve 'ışrîn ve elf

El-fFkir Hasan Bey, el-fakir Süleymân Bey, Derviş Ramazân ile ber-vech-i müşterek bağ dimek üzre ortak oldı

2. Belge

Vech-i tahrîr-i hurûf Oldur ki, 'izzetlü Kâsım Bey hazretlerine yetmiş Esedî ğuruş karz-ı hasen virmiş idik ve bundan akdem kethûdası 'Ali Ağâ hazretlerine altmış ğuruş virmiş idik cem'an yüz otuz ğuruş olur ve zikr olunan n akçeyi 'Ali Ağâ hazretlerinin deyni tezkire alınmış idi zâyi' olundı yüz otuz Esedî ğuruşı bi't-tamâm 'Ali Ağâ yedinden alub yedine tezkire virildi zâyi' olunan tezkire tekrâr bizde bulunursa 'amel olûnmaya

Tuğrâ

…….

3. Belge

... (silik) Mahûrdan Hâcı Ebûbekir bin …….. mahfel-i kazâda Hüseyin bin Pîr Velî mahzarında takrîr-i kelâm idüb işbu meclisde hâzır bir …… merkeb benim mülkim olub mülkimden ğâib oldî mezbûr Hüseyin'in yedinde buldum şer'le taleb iderim deyücek bi'l-muvâcehe mezbûr Hüseyin den sûâl olundukda mezbûr merkeb benim merkebim …….dir deyü cevâb virüb 'udûl-ı müslimînden Mehmed bin Ahmed ve Mahmûd bin 'Ali Kaya nâm kimesnler hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iye kılub zikr olunan merkeb mezbûr Hüseyin'in merkebi …….dir husûs-ı mezbûrda şâhidleriz livecillahi te'âlâ şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olub kayd-ı sicil olundı

Şuhüdû'l Hâl

Monlâ Ahmed bin Hâcı Mehmed, 'Ali bin 'Ömer , 'Ali bin ……. Yahya, 'Osmân bin Mustafâ ve gayruhum

Fî yevmi's- Selâsâti'l-Mübârek fî 25 şehri Zilka'deti'ş-Şerîfe sene selâsîn ve elf

142. Sayfa. (Belgede 143. Sayfa) 1. Belge

Arapça, evâili Zilhicce 950/ 25 Şubat 1544 tarihli belgenin baş tarafı mevcud değildir. Mahali tespit edilemeyen vakf-ı evlada (zürri vakıf) ile ilgili şartları içeren vir vakfiyenin devam nitelğindedir

2. Belge

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fazl ve'l-kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kadîsı zîde-fazluhu (…silik) herhalde: tevki'-i refi'-i hümâyûnum) vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, Mar'aş eyâletinde mutasarrıf olan Yahya Pâşâ edâme'Allahu te'âlâ vefât idüb mâbeynde vâki' olan mahsûl mîr-i mîrân râci' olmağla eyâlet-i mezbûra âsitâne-i sa'adetden **(s. 143. Belgede 142. Sayfa)** ahz-ı tevcîh oluncaya dek taht-ı kazânızda vâki' Asbazun[235] ve Dülek (Dülük) ve Su Boğâz ve sâir karyeler ve harâc-ı kürûm ve cürm-i ğalîza (?) ve bi'l-cümle mîr-i mîrâna 'âîd ve ve râci' olan rusûm sâîre-i cânibde mîrîden zabt ve kabz ve gelüb Haleb hazînesine teslîm olunması ehemm-i mühimmâtdan olmağın tezkire tahrîr olunub dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden kıdvetü'l emâsîl ve'l-akrân Hüseyin Bey -zîde kadruhu- ile irsâl olundı vardukda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olub kaza-i mezbûrda mîr-i mîrâna 'âîd zikr olunan karye mahsûlâtı ve rusûm-ı sâîreyi mîr-i mîrân olanlara râci' husûsları ma'rifet-i şer'le mûma ileyh Hüseyin Bey -zîde kadruhu-ya zabt ve mütevâtiriyle defter itdirüb hâric ez defter bir akçe ve bir habbe kodurmayub hâsıl olan mahsûlât ve rusûm akçelerin rekz idüb ve mührleyüb dahi müfredâd defteriyle kifâyet kadarı yarar adamlar ve hisâr erenleri ile gönderüb Haleb hazinesine teslîm itdürüb bâbında bir akçe ve habbe zâyi' ve telef itdürmemek sa'y-i tâm idesiz. Tahrîren li evâîli şehri Şevvâl sene selâsîn ve elf

Li-Medîne-i Haleb el-Mahrûse

Mühür

Hazret-i Mevlânâ-yı şerî'at-meâb

143. Sayfa (Belgede 142. Sayfa) 1. Belge

Dürer-i da'avât-ı sâfiyât ve bi ğurer-i teslîmân-ı vâfiyân ithâfindan sonra inhâ olunan oldur ki, taht-ı kazâ-i 'avâlık-ı şi'ârınıza tâbi' olan sâhib-i devlet-i velîni'metimiz hazretlerinin havâss karyelerinin subaşılığın adamlarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafâ Bey --zîde kadruhu-ya tevcih idüb nasb ve ta'yîn irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki zikr olunan havâss karyelerin subaşılığın mufâd-ı kadîm üzre mîr-i mûmâ-ileyh Mustafâ Bey --zîde kadruhu- zabt ve tasarruf idüb olıvirdügi üzre 'âîde ve 'arûsân ahz ve kabz idüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i kânûn menfi kimesneyi içinde

[235] 49 numaralı sicilin çevirisinde bu şekilde çevrilmiştir.

andırmayasız ve siz ki havâss karyelerin kethûdâ ve a‘yânlarısız mûmâ-ileyhin üzerinize subaşı ... (silik) subaşılığa müte‘allık ider de râci‘in idüb her vecihle haddîne tecâvüz eylemeyesiz şöyle bilüb alâmet-i itimâd ile ‘amel idesiz. Tahrîren fi evâsıtı Zilka‘de sene 1030

imza

Ramazân Kâ‘imakâm-ı Mîr-i mîrân-ı Dergâh-ı ‘Âlî

144. Sayfa (Belgede 145. Sayfa)1. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlîşân-ı sâmi-i mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldurki

Merhûm Mustafâ Beşe’nin evlâdından olub sâbıkâ Akşehir Sancağı Beyi olan kıdvetü’l-ümerâi’l-kirâm Bâki -dâme-ı ‘izzuhu dergâh-ı sa‘âdet-i destgâhıma mektûb gönderüb kasaba-i Ilğun’da mûma ileyh Mustafâ Pâşâ binâ itdüği câmi‘-i şerîfine nefs-i ‘Ayıntâb’da vâki‘ olan evkâfının tevliyetin yevmî yigirmi akçe ‘ulûfe ile evlâda meşrût idüb lâkin bu‘d mesâfe olub evlâdının semti olmamağla tevliyet-i mezbûrayı ‘Ayıntâb ahâlîsi olub birbirlerine nefsiyen orta yerlerinde mâl-ı vakf ketm ve telef olduğundan gayrı mûma ileyh Mustafâ Pâşâ hâl-i hayâtında iken vakf itdüği dekâkîn icâresini mûvacelesiz vakf cânibine alub kabz itmişken mütevellî olanlar tekrâr birer tarîkle furoht itmekle mâl-ı vakf ve fukâraya ziyâde zararı olmağın min ba‘d ecnebiden kimesne mütevellî olmayub yine evlâddan ‘âmmusı oğlı dârende-i fermânım vâcibu’l-iz‘an ‘Osmân -zîde kadruhu- içün ocok oğlı olub müstakim olmağın tevliyet-i mezbûra mezkûr ‘Osmân’a virilmek ricâsında arz itmeğin bû berât hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki varub müşarûn ileyhin evkâfına yevmî yigirmi akçe ile mütevellî olub kimesne tevliyete mân‘i ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıtı şehri Saferi’l-Muzaffer sene selâsîn ve elf

Be-Makâm-ı Konstatiniye el-Mahrûse

Yazılmışdır

Kayd fî 22 Şevvâl sene selâsîn ve elf

2. Belge

Mefâhiru’l-kudât ve’l-hükkâm mâ‘denü’l-fezâîl ve’l-kelâm ‘Ayıntâb kâdîları -zîde fadluhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, kazâ-i mezbûrda da‘vâsı ve ihtisâb mukâta‘ası emîni olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafâ nâm kuluma --zîde

kadruhu-- hâlen dersa‘âdetime kazâya defteri gönderüb havâss-ı mezbûrun ba‘zı karye ve mezr‘alarında vakf-ı hisse olub evkâf zâbıtları sarf hisselerin ‘askerî tâifesinden pençelerine icâre tarîkiyla virüb anlar dahi ahâlîsine hilâf-ı şer‘ ve’l-kânûn zulm ve ta‘adî eylemeleri ile tahammül ve tâkat getüremeyüb ekser karye terk-i diyâr idüb mâl-ı mîrîye külli gadr ve zarar-ı müteretteb olmuşdur ol makûle evkâf zâbıtları hisselerin yedinden alub havâss-ı hümâyûn karye ve mezâri‘âta dahl eylememek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kânun üzre ... (silik) deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile … (boş) vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre ‘amel idüb dahi husûs-ı mezbûra gereği gibi mukayyed olub göresiz fi’l-hakîka kasd-ı i‘lâm olunduğı gibi ol-takdîrce (**145. Sayfa. Belgede 144. Sayfa)** havâss-ı hümâyûnum karye ve mezâri‘âtda olan evkâf hisselerin defter-i hâkânîde kayd ve tasrîh olduğı üzre havâss-ı hümâyûnum dîvanlarından alıvirüb min ba‘d hilâf-ı kânûn evkâf-ı mezbûra zâbıtları ‘askerî tâifesinden ve âherden ba‘zı kimesnelere icâre tarîkiyle virmeyeler ve virdirmeyesiz el-hâsıl havâss-ı hümâyûnuma re‘âyâ-yı himâyet ve siyânet idüb hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve muğâyir-i emr-i hümâyûn zulm ve ta‘addî olunmağla müte’izziikalarından be-gâyet ifrâz eyleyesiz ve kazâya muhtâc-ı ‘arz olur ki yazub bildiresiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâni ve’l-‘işrîn şehri Saferi’l-Hayr sene selâsîn ve elf

Be-Makâm-ı Konstantiniye el-Mahrûse

Mühür

Efendi

145. Sayfa (Belgede 144. Sayfa) 1. Belge

‘İzzetlû ve faziletlû hazretlerinin huzûr-ı şerîf-i lâzımu’t-tevkîr ve meclis-i latîflerine vusûlünde (?) inhâ-i muhibb-i muhâlisinde oldur ki, efendimiz ‘Aynî Pâşâ hazretlerinin sene-i selâsîn ve elf Şa‘bânu’l-Mu‘azzamının yigirmi sekizinci güni merhûm olduğı hayrî şâbi‘ ve istimâ‘ olundı müşâru’l-ileyh hazretlerinin taht-ı kazâ-i ‘adâlet şi‘ârında vâki‘ olan hâs köylerinin mahsûlı sayfî ve bâd-ı hevâları vardır mâbeyn içün zabt eylemeğe adam gönderilmek lâzım olmağla işbu mavsıl-ı varaka bizim Müş‘ir Beşe’ye gönderilmişdir gerekdir ki zikr olunan hâs karyelerin mahsûlı sayfî ve bâd-ı hevâları mezbûr Müş‘ir Beşe’ye ahz ve kabz itdiresiz ‘inâd ve muhâlefet eylemeli hâlinde

……(silik) devletdir. Muahhed-i şeriat mikdâm bir yeri aldırmayalar. Tahrîren fi evâhiri şehri Şevvâli'l-Mübârek sene selâsîn ve elf

Muhibb-i Muhlîs Mahmûd Beşe

2. Belge

Mevlâna Mehmed tarafından tescil ettirilen Arapça ve tarihsiz vakfiyenin baş tarafını ihtiva etmektedir. Vakfiyenin devamı tespit edilememiştir

146. Sayfa (Belgede 147. Sayfa) 1. Belge

El-hâsıl müşarun ileyh Arık Mehmed --zîde kadruhu-- emekdâr ve vâcibu'r-ri'âye olmağla berâtı târîhinden müstehak olduğı vazîfesin min ba'd işledicek vazîfeleri müstehak oldukça .....ve lâ küsûr zikr olunan ihtisâb mukâta'ası mahsûlunden edâ itdirüb emr-i şerîf ve berât-ı hümâyûnuma muğâyir bir yerden bir ta'allül ve nizâ' ve 'inâd ve muhâlefet itdirmeyüb bu husûs içün emr-i aher irsâline muhtâc eylemeden şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi sâlis 'ışrîn şehri Recebi'l-Mücerreb sene selâsîn ve elf

Mahrûsa-i Sahra-i Edirne

Ve Hisse-i Cami'-i ve medrese-i der nefs-i Haleb

Der Nefs-i Hamâ ve Şâm ve 'Ayıntâb

Tâhûnen Eş-Şehîr Baba eş-Şehrî der Hamâ fÎ sene 1600	Tâhûn Eş-Şehîr bi Tâhûn-ı mâhî de kurâ der Hamâ fi sene 4000	Es-Sed der Silâhî der karye-i kefere tâbi'-i Hamâ fî sene 4000	Arastân er-rûz (?) der defs-i Şâm Hisse-i nısf fî sene 2400
Dekâkîn-i boyahâne der nefs-i 'Ayıntâb 3 sâlise tâmmen fî sene 72720	Tâhûn der karye-i Kilisâcik der masdariye-i 'Ayıntâb 'âmmen fi sene 1000	Tâhûn Keyl el-ma'rûf bi …kara tâbi'-i 'Ayıntâb fî sene 4400	

Sûret-i defter-i cedîd evkâf-ı Livâ-yı mezbûr bûdur ki nakl olundı

Fî evâhiri şehri zilhicceti'l-Harâm sene seb'a ve 'ışrîn ve elf

2. Belge

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâm, kebîrü'l-küberâ'il-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassusu bi-mezîdi inâyeti el-meliki'l-a'lâm 'Ayıntâb Sancâğı Beyi -dâme 'izzuhu- ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fazlı ve'l-kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kadîsı -zîde-fazluhu

tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olûcak ma‘lûm Ola ki, sâbık vezîr-i iken vefât iden Hüsrev Pâşâ evlâdından kıdvetü’l-ümerâi’l-kirâm ‘Ali Bey -dâme ‘izzuhu- dergâh-ı mu‘allâma mektûb gönderüb merhûm Hüsrev Pâşâ mahmiyye-i Haleb’de binâ itdügi câmi‘-i şerîfin evkâfından nefs-i ‘Ayıntâb’ın boyahânelerî kabilü’n-netice ve ba‘de’n-netice bir adam-ı mahsûs olub ahere boyahâne açdırmağa izn yoğiken merhûm Hüsrev Pâşâ ol boyahâneleri satun alub câmi‘-i şerîfe vakf idüb merhûm ceddim Sultân Süleymân zamânında emr-i şerîf ve sâir temessükât ile ... (silik) ba‘d kadîmden olduğundan hâric kimesne tekrâr boyahâne dahi açub vakf gadr itmeye deyü dîvân-ı hümâyûnda mahfûz olan deftere kayd itdürüb şurutı üzre vakıf içün zabt olunurken ‘Ayıntâb sâkinlerinden Demurci ‘Ali Hâcı Ahmed nâm kimesne Ğavrî evkâfına mütevellî olmağla bi hakk batmanı cedîd ihdâs itdüğün zâviyeye vakf olmak içün Gavrî cânibinden izn virilmişdir ... (silik) ..... vakfîyesine bir tarîkle mezâk idüb tezvîren ol üstâda müceddeden boyahâne açdırub işletdirirken Hüsrev Pâşâ evkâfına mütevellî olan Fahr..... kethüdâ (silik) .... Demurci oğlınun müceddeden açdurduğı boyahâneyi hedm itdiricek emr-i şerîf ihrâc itmekle ol emr-i şerîf mûcebince mezkûr Demurci oğlını **(s. 147. Belgede 146. Sayfa)** şer‘-i şerîfe ihzâr itdikde hâliyâ ihdâs olunan boyahâneyi ne temessük ile yapdırdun deyü sûâl olundukda Sultân Ğavrî‘en bir vakfiyye ibrâz idüb nazar olundukda Sultân Ğavrî’nin evkâf-ı kurâ ve mezâri‘ olub aslâ ‘Ayıntâb bûyahânlerine bir vecihle dahl ve ta‘arruz olmayub bi hakk batman-ı cedidin ‘ameline mezbûr Demurci oğlı tezvîr-i evkâfiyeye uzak kalduğı vakfiyyede mestûr ve mukayyed olunub zikr olunan boyahâneler Ğavrî’nin mülki olub vakf itdürdüğüne ve mezbûrun icâzet virdüğüne vakfiye delâlet eylemeyüb hîlesi zuhûr itmekle mezbûrun ihdâs itdügi boyahâne hilâf-ı şer‘ ve kânûn olmağın emr-i şerîf ve muktezâ-yı emr-i şer‘-i kavîmle kapanub hedm olması emr ve hüccet oldukda mezbûr Demurci oğlı özr idüb yapduğum **zaviyenin** bir yerden ‘akârı olmamağla zeyt bahâsı olmak içün bir tarîkı tutdum deyü tazarrû‘ idüb câmi‘-i şerîf kapanmasından zeyt bahâsı bir yerden ihsân ve tevcih itdük deyü … maslahat bırağub ilhâh itmekle merkum ‘izziûh Kethüdâ nihâyet yevmî dört para zeyt bahâsı merkum Hüsrev Paşa vakfından sana ta‘yîn idelim didikde mezbûr dahi sükûten ve hem meclis-i şer‘de takrir-i kelâm idüb yevmî dört paraya ikâme oldum ve kabul eyledim bundan sonra min ba‘d boyahâne husûsunda da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur ve boyahâne ihdâsım olmadı temessüki yokdur eğer da‘vâ dahi idecek olursam ‘inde’l-

hükkâm mesmû‘ olmaya deyü mukırr ve mu‘terif oldukda üzerine müte‘addid ve Hamîreci Bâzârında sâkin evlâdı evlâdı kanâ‘at itmeyüb bir tarikle olan hüccetle ve dikkatle (…) muğâyir ba‘zı kimesnelerin himâyeti kuvveti ile giru bir boyahâne açdururb işletmekle mübâşeret eylediklerin şart-ı vakıf dikkate olmağla HüsrevPaşa mütevellisi hedm ile kapanması içün ecdâd-ı ‘izâmım zamanlarında müte‘addid ahkâm-ı şerîfe virilüb lâkin ihmâl-ı kefere hâkimler takassurât itmekle boyahâneleri işledüb tasadduk iderse boyahâne açdırmağa izin yoğiken kanâ‘at itmeyüb bir dahi açdırmağa mübâşeret eyledüklerin bildürüb evvelki kapadılub bir yeri dahi açdırmağa mübâşeret itdürülmemesi bâbında emr-i hümâyûnum ricasına ‘arz itmeğin buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl buldukda müşârünileyh Hüsrev Paşa’nın elinde olan vakfiye-i ma‘mûlun bihâsı ve dergâh-ı mu‘allâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahih suret-i defter ve emr-i hümâyûnum mûcebince mezbûrun sonradan ihdâs olunan … Keyvân nâm kimesnenin dahi ihdâs itdügi boyahâneleri kapadub hedm ile min ba‘d Hüsrev Paşa’nın kadîmden ta‘mîr itdügi boyahaneden gayri kimesne bir … … (silik) ve mezbûr Demürci oğlı babası zamanında virilen hüccet-e kanâ‘at itmeyüb boyahânesin kapadmağı ‘inâd ve ta‘allül ile … (silik) fermânı celîlü’l-kadrım üzere kaldırıldıkdan sonra varan kulım ile …(silik) gönderilmek ki şart-ı vâkıf ve defter … bir iş eyledikleri içün haklarından … (silik) sonra mukaddem ve mu‘ahhar emr-i şerîf ibrâz idüb boyahâneleri ihrâc … ta‘allül iderlerse min ba‘d dahl itdürmeyüb ibrâz itdükleri temessükâtı ellerinden alıvirilmesi … (silik) ve mühürleyüb âsitâneme gönderesiz. Hüsrev Paşa evkâfından olandan gayrı …(silik) dahl ve ta‘arruz itdürmeyesin. Şöyle bilesin ve ba‘de’n-nazar bu kelâm-ı hümâyûnumı … silik kılasın. Tahrîren evâil-i şehri Saferi’l-Muzaffer sene selâsîn ve elf.

(s. 148, Belgede Sayfa 149) PROBLEM) Başı tespit edilemedi

olmak üzre ikişer yüzük akçe ‘avârız akçeleri âsitâne-i sa‘âdetimden irsâl olunan nişânlu ve mühürlü fermân defteri mûcebince mezbûr kulum hâne hesâbı üzre cem‘ ve tahsîl ve kabz ve defter itdirüb hâsıl olan akçe-i defteri ile kîseleyûb ve mühürleyüb mezbûr kulumla ve yarar adamların ile südde-i sa‘âdetime irsâl ve ittisâl ve dâhil-i hazinemiz itdiresiz ve mîrî içün müşarun ileyh altuni yüz on sekizer akçeye ve Haleb ve Şâm altunı yüz sekizer akçeye ve li ğuruş yetmiş sekizer akçeye ve bars (?) ve abrı (?) ve döşleri altmış sekizer akçeye aldırub ziyâde ve noksâna aldırmayasın ve bi’z-zarûre akçe

almak lâzım geldikde cedîd ve selâtîn-i mâziye sekizlerî meskûk edna bir dirhem gelür hâlis akçe aldırub zinhâr zebûn ve kırkık Akçe aldırmayasın zîra hazîne-i ‘âmirem içün kabz akçeler sâtılmayınca alınmâz bilmiş olasın şöyle ki vakıf akçe almak îcâb iderse kimesne hâlis olan akçenin dirhemînî tahammülüne göre yedişer ve sekizer akçeye aldırasız amma hîn-i tahsîlde tamâm-ı ihtimâm eyleyüb hilâf-ı emr-i şerîfe ta‘addî ve tecâvüzden ve fermanımdan ziyâde akçe aldırmakdan ve kesr-i defter ve noksân-ı hâneden be-ğâyet ihtirâz eyleyesiz söyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe ‘itimâd kılâsız tahrîren fi’l-yevmi’s-sânî ‘aşer fi Cemâdiye’l-ahir sene selâsîn ve elf

Buyruldu Sahrâ-yı Dâvud Pâşâ

Kayd fi 9 şehri Ramazâ el-mübârek sene selâsîn ve elf

148. Sayfa (Belgede 149. Sayfa) 1. Belge

Vech-i tahrîr-i hurûf Oldur ki, karye-i Vahne[236] mukâttâ‘t defterinde bin paraya olub bin yigirmi sekiz akçe dâyininden mahsûb olub bin otuz senesinde üzerlerine edâsı lâzım olan malı bundan akdem kıst-ı ûla ve kıst-ı sânisî Mustafâ Bey yedinden alınmış idi lâkin mezr‘a-i Yûsuf tezkiresinde bulunmayûb âherden kimesne mezkûr mezr‘ayı bin paraya tâlib olub virüldiği ecilden Mustafâ Beyin vekîli olan Ahmed Ağâ gelüb bir zi’lyedin kabûl ideriz didikde mezkûrun yedinden mezr‘a-yı Yûsuf’un bin para üzerinden kıst-ı ûla ve kıst-ı sânisî mîrî içün alub kabz idüb yedlerîne tezkire virildi Tahrîren fi şuhûr sene selâsîn ve elf

Mühür

Mustafâ Muhassıl-ı da‘vâ-yı hâssa-i ‘Ayıntâb

2. Belge

Mefâhiru’l-kuzât ve’l-hükkâm mâ‘denu’l fezail ve’l-kelâm südde-i sa‘âdet medârım Haleb ve Şâm ve Trabluşâm varub gelinceye değin yol üzerinde vâki‘ olan kâdılar zîde fadluhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, hâliyen ba‘zı umûr-ı mühimme ile dergâh-ı mu‘allâm kapucılarından mefâhiru’l emâsîl ve’l-akrân Ahmed ve Mustafâ ve ‘Osmân --zîde kadruhu-m- ulağla irsâl olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle birinizin taht-ı kazâsına dâhil olurlar ise kendülere ve birer nefer adamlarına menzil bârgîrleri bulunan yerlerden birer menzil bârgîrleri ve menzil bulunmayan

[236] 67 nolu ayıntab sicilinde de bu şekilde transkript edilmiştir.

yerlerde yolcı yüki yıkdırmayub yerlüden yarar bârgîrleri tedârik ve ihzâr itdirüb emîn ve sâlim ber-vech-i isticâl mahall-i memûra irsâl ve îsâl itdirüb ... (silik) te'hîr ve ihmâl ve müsâmahadan begâyet hazer eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâsıtı şehri Recebi'l-Müreccb sene selâsîn ve elf

Be-makâm-ı Konstantiniyye el-mahrûse

149. Sayfa. (Belgede 148. Sayfa) 1. Belge

Şerî'at-nisâb Mevlânâ 'Abdulbâkî Efendi Kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyât îthâfından sonra inhâ olunur ki işbu selâsîn ve elf Recebi'nin on yedinci gününde yevmî yüz elli akçe ve üç ay tevkîtle Ürgüb kazâsın hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn ile sana sadaka olmuşdur gerekdir ki ba'de tulû'ı'l-vakt kazâ-i mezbûraya varub a'zâ-yı ahkâm-ı şer'iyye ve ihrâc-ı berât ile mukayyed olunsun ve's-selâm

El-Fakîr 'Alî el-Kâdî Kazasker-i Anatolı el-Ma'mura

Kayd fi 4 şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene selâsîn ve elf

2. Belge

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân sâmi-i mekân-ı sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hakânî hükmi oldur ki

İşbu dârende-i tevki'-i refî'i'ş-şân fermân-ı bedâyi'-i beliğ-i mekremet-'unvân

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muhammed devletu'ş-şehîri Arka (?) --zîde kadruhu-- fakîru'l-hâl olub …(silik) ve kesiru'l fa'al ve cihet-i ma'îşetde sekrde mutazarrır olmağın hakkında mezid-i inâyet-i hüsrevânem zuhûra getürüb kendü 'arz-ı hâli mûcebince bin otuz Receb-i Mürecebi'nin yigirmi ikinci gününde yevmî yigirmi paraya ki 'Osmânî hisâbı üzre yevmî otuz akçe vazîfe ile devâm-ı devletim ed'iyesiçün du'âcı nasb idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki varub şöyle vezâif-i hidemât-ı du'âcılıkdır yokdur mer'-i ve mü'eddi kıldıkda ta'yîn olunan yevmî otuz akçe vazîfesin 'Ayıntâb'da vâki' ihtisâb mukâta'ası mahsûlünden alub mutasarrıf ola ol bâbda asla mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe 'itimâd kılalar. Tahrîren fi 'l-yevmi's-sâlis ve 'ışrîn şehri Recebi'l-Müreceb sene selâsîn ve elf

Buyruldu sahrâ-yı Edirne

Tıbk-ı asluhu âlî

'Afa el-Fakîr 'Abdullâh el-Kâdî-i Konstastiniyye el-Mahmiyye, ğufire anhu

3. Belge

Kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l fazl ve'l-kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kâdîsı -zîde fazluhu- ve kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân 'Ayıntâb da vâki' ihtisâb da'vâsı ve tevâbi'i mukâta'ât ı zâbıtı olan Mustafâ --zîde kadruhu-- tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, emekdâr ve ihtiyâr ve vâcibu'r-re'âyâlardan olan Erbia' dimekle ma'r'ûf ... (silik) cihet-i ma'âşından ziyâde muzâyakası olduğı ecilden 'Ayıntâb ın ihtisâb mahsûlunden yevmî otuz akçe vazîfe ta'yîn olunub mâliye tarafından berât-ı 'alişânım virilmekle mûcebince 'amel olunub berâtı târîhinden müstahak olduğı vazîfe ... (silik) fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sadır olan fermân-ı celîlu'l-kadrim üzre 'amel idüb dahi müşâru'l-ileyh --zîde kadruhu--nun mâliye tarafından ... (silik) berât-ı 'alişânım muktezâsınca müstahak olduğı vazîfesin mâh be-mâh ... (silik) ihtisâb mahsûlunden bi't-tamâm virdürüb bir akçe ve bir habbesin mâbeynde kodurmayasız **(s. 150. Belgede 151. Sayfa) (Burası önceki kısma ait gözükmüyor. Ancak baş kısmı bulunamadı.)** bilâ nizâ' mutasarrıfiken hâricden Hasan nâm kimesne tîmâr-ı mezbûr içün adamım mezbûr Ramazân üzerinde dergâh-ı seferde mevcûd idi ve gâh emir ile kalmışdır ve gâh Haleb'de hazîne tahsîlinde idi deyü şarta sülûk idüb mezkûrun eyledüği da'vâsının aslı olmayub lağv-ı mahz olduğundan gayrı mezkûr Ramazân'ın ismi mevcûd ve cismî ma'dûm olub her vecihle hak kendünün olduğun bildurüb 'inâyet ricâ itmeğin tîmâr-ı mezbûr mezkûr Ebûbekir Çavuş elinde olan berât mûcebînce mukarrer kalub zabt ve tasarruf itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki emrim üzre tîmar-ı mezbûrı merkûm Ebûbekir Çavuş'a elinde olan berâtı mûcebince mukarrer (?) mukarrer ve zabt ve tasarruf itdirüb min ba'd vech-i meşrûh üzre nizâ' idüb adamım üzerinde durdı mezkûr Hüseyin ve ismî ma'lûm cismî ma'dûm olan Ramazân'ı ve âherden bir ferdî dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve dahl olunub tahvîl ve târîhine düşen mahsûlunden nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb giru bi kusûr aldırasız tekrâr bir tarîkle temessükât ibrâz idüb nîzâ' iderse âsitâne-i sa'âdetime havâle eyleyesin ki geldûkde cevâbı virile ve tîmâr-ı mezbûrı buna zabt ve mahsûlâtı ahz ve kabz itdüresiz ve bi'l-cümle âsitâne-i sa'âdetden mürâfa'a olmadukça mezbûr Ramazân'ı ve Hüseyin'i ve âheri tîmâr ve mahsûlden dahl itdirmeyüb buna zabt itdûresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâsıtı şehri Rebi'i'l-ahir sene selâsîn ve elf

Be-Makâm-ı Kostantıniyye

150. Sayfa. Belgede 151. Sayfa)1. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân sâmi-i mekân-ı sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân hükmi oldur ki

‘Ayıntâb kurbünde vâki‘ Dülük Baba Zaviyesi’nin mütevellîsi ve şeyhi olan işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘-i hümâyûn ‘Osmân ve el-Hâc Ahmed nâm kimesnelerin ‘azl îcâb ider halleri yoğiken Kâzım ve Tât Ahmed nâm kimesneler hilâf-ı vâki‘ inhâ ile tevlîyet ve meşîhatı olub küllî gadr itmeğin mezbûrân ‘Osmân ve el-Hâc Ahmed zâviye-i mezbûrânın tevlîyet ve meşîhatı ve cizye dârlığı ber-vech-i te’yîd mezbûrâna iştirâk üzre bi’t-tevcîh alınub berât-ı hümâyûn virilmek ricâsıyla kâdısı Mehmed ‘arz itmeğin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki varub mezbûrân ‘Osmân ve el-Hâc Ahmed ber-vech-i müşterek mütevellî ve şeyh ve türbedâr olub hidmetin lâzımesin müe’ddî kıldıkdan sonra sâbık ne vecihle tasarruf olunugelmiş ise mukayyed ol vecihle mutasarrıflar olub sâir âkvâl-ı rûhı ... ve ..... lı çün duâya müdâvemet gösteresin ol bâbda min ba‘d kimesne râfi‘ ve dâfi‘ olmaya ve dahl ve ta‘arruz kılmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâhiri şehri Cemâzi’l-ahir sene selâsîn ve elf

Müslüm Ağâ

Karındaşım

Huzûrlarına selâmlardan sonra ... (silik) olan budur ki benim rûhum ... (silik) Beşe’ye Salı viresiz

Mehmed ‘Osmân Ağâ

Kayd Fî 30 şehri Şa‘bâni’l-Mu‘azzam sene selâsîn ve elf

Buyruldu Sahrâ-yı bi Dârı’n-Nasr Edirne el-Mahmiyye

151. Sayfa (Belgede 150. Sayfa) 1. Belge

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki nefs-i ‘Ayıtâb da vâki‘ kasâb ağâlığî kadîm zamândan mîrlivâ-i hâsî olub sene-i selâsîn ve elf mâh-ı Ramazânu’l-mübârekinin ğurresinden hâmil tezkire-i kasâb Seyyid Hasan bin Mehmed cânibimizden kasab ağâsı nasb olunub bundan akdem zabt olunduğu üzre resm-i müşâhadesi elli beş ğuruşı mâh be-mâh edâ ve teslîm itmek üzre kabûl itdüği eclinden bu temessüki yedine def‘ olundı. Tahrîren fi’t-târîhi’l-mezbûr

Mehmed Beşe Kâimmakâm-ı ‘Ayıntâb ‘Alî

2. Belge

Ba‘de’s-selâm-ı - Mehmed Beşe- du‘âdan sonra i‘lâm olunan oldur ki, senevî mahsûlı Mehmed Ağâ’ya hükm olunmuşdur. Bu cânibden Ebûbekir Subaşı ta‘yîn olunub imdi mektûb vusûl buldukda berât-ı nâzır itmeyüb bu cânibe gelüb göresiz ‘inâd eylemesiz ‘ale’t-ta‘cîl gelesiz

İmza

‘Ali Beşe

3. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazlı ve’l-kelâm mazharu’r-râfi‘u’l-hükkâm Mevlânâ ‘Ayıntâb ve Telbeşâr kâdısı -zîde fadluhuma- tezkire vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, kazâ-i Haleb müştereken emr-i şerîf-i ‘alîşân ile bundan akdem dergâh-ı ‘âlî sipâhilerinden kıdvetü’l-akrân Dâvud’ağâ --zîde kadruhuya- fermân olunub emr-i şerîf ile mûma ileyhin vekîli olan zümre-i sa‘âdetden kıdvetü’l akrân Mehmed Bey -zîde kadruhu- gelüb zabtına mübâşeret eylemişken ba‘dehu muahir-i ikrâr Mahmûd Bey nâm kimesneye virilmeğin zabtına tezkire virildi lâkin mezbûr Mehmed Bey kazâ-i mezbûraya tâbi‘ olan kurânın mîrîye râci‘ olan mâlını bi’t-tamâm hazine-i Haleb’e teslîm idüb ve senevî mahsûl kendü zamânında vâki‘ olub mûma ileyh Mahmûd Bey’in senevî mahsûlde ‘alâmeti olmaduğına a‘lemu’l-‘ulemâi’l mütebahhirîn efdalu’l- füzelai’l müteverri‘în Haleb Efendisi zîdet fazluhu ile tarafından eline mürâsele virilmeğin mûcebince senevî mahsûlâtın zabt ve tasarrufıçûn tezkire tahrîr ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olub kazâ-i mezbûra tâbi‘olan karyeler işbu bin otuz senesinde vâki‘ olan mahsulât-ı senevîsin şer‘-i şerîf-i mutahhar ve emr-i münîf ve defter muktezâsınca mûma ileyh Mehmed Bey tarafından irsâl olunan Bekir Bey --zîde kadruhu-ya- zabt ve tasarruf itdirüb Mahmûd Bey tarafından bir ferdi dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz. Tahrîren fî evâili şehr-i Ramazâni’l-Mübârek sene selâsîn ve elf

Mühür

4. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm ‘Ayıntâb ve Telbeşâr kâdısı zîdet fadluhumâ tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, zikr olunan zabt ve tasarruf ... (silik) ‘avârızhânenin her hânesinden bin otuz bir senesine mahsûb olmak üzre ikişer yüz kırkar akçe ‘avârızlarken cem‘ ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim

olmâğın âsitâne-i sa‘âdetimden irsâl olunan nişânlu ve mühürlü defter mûcebince zamânı hulûl eyledikde cem‘ ve tahsîl ve dahil-i hazîne itdirmeğin emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile silahdâr Murad ... (silik) yedinci bölûkde yevmî sekiz akçe ‘ulûfeye tasarruf olan Mahmûd ve ‘Ali ... (silik) bu bâbda sadır olan emrim üzre ‘amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere … (silik) kâdîlıklarda vâki‘ ‘avârızhânesinin her bir hânesinden târîh … **(Bu kısmın devam eden sayfası tespit edilememiştir)**

152. Sayfa. Belgede 153. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l hükkâm ma‘denü’l fazl ve’l kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdîsî zîde fadlehu tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki, ‘Ayıntâb da‘vâsı ve ihtisab mukata‘sı zâbıtı olan kıdvetü’l emâsîl ve’l akrân Mustafâ -zîde kadruhu- nâm kulum südde-i sa‘âdetim kazâ defteri gönderüb ben mukâta‘a-i mezbûra voycodası olub ile olsa havâss-ı mezbûreden mukâta‘a olan kurâ ve mezra‘ mu‘âdil a‘şâr-ı rusûm olmayub icâreci elinde olmağla cânib-i mîrîye külli özr olmağın icâre ile elinde müdâhil itdirrilmeyüb kânûn ve defter mucebince ta‘şîr olunmak babında emr-i şerîfim ricâ eylemeğin imdi kânûn üzre ‘amel olundı deyü emr idüb buyurdum ki hatem-i şerîfim ile mezbûr kulum vardukda bu bâbda sâdır olan fermân celîlü’l kadrim üzre ‘amel idüb dahi husûs-ı mezbûra gereği gibi vârid olub göresiz fi’l-hakîka havâss-ı mezbûra karyelerinden ba‘zı kimesneler mukâta‘a ve icâre tarîkiyle alub zâbîtlarî gelüb ta‘şîr ve taksit itmek istedükde bizim icâremizde deyü mâni‘ olub bu vecihle mâlıma külli gadr olduğı vâki‘ ise evvel takdîrce defter-i cedîd-i hâkânî mûcebince ve kadîmden olageldüği üzre ‘amel idüb dahi havâss-ı mezbûra karyelerin zâbitleri mûma ileyhe tebşîr itdirüb şer‘ ve kânûn ve deftere muhâlif ol-vecihle birimizde ta‘allül ve nizâ‘ itdirmeyesiz ve kâdıya muhtâc-ı ‘arz olunursa yazub ‘atiyye-i ‘aliyyeme bildiresiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘işrîn şehri Saferi’l Hayr sene selâsîn ve elf

Mühür

Be makâm-ı Konstantiniyye el-Mahrûsa

2. Belge

Kıdvetü’l kuzâd ve’l hükkâm ma‘denü’l fazl ve’l kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdısı --zîde fazluhu-- tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, dârende-i fermân-ı hümâyûn Mustafâ Dede südde-i sa‘âdetime adam gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki‘ Ardıc

Baba kuddise sırrhul‘azîzin evlâdından defter-i hâkânîde mukayyed olmağla tevliyet ve meşîhat merbûtı olub ber-vech-i te’yîd kendüye virilüb berât-ı enderûn mutasarrıf iken zabta kimesneler kendü inhâsıyla alub berât-ı enderûn varub defter elinde külliyen bildirüb kendüye ğadr itmekle elinde olan berât-ı şerîf ve sûret-i defter mûcebince gemâ-gah kendüye zabt ve tasarruf itdirmek bâbında mâdâmki vilâyet kâdıları tekâsül üzre ... (silik) ref‘î lâzım olduğun yine evlâdın birine ‘arz itmedikce ... (silik) alınan berât âtiye ‘amel itmemek içün emr-i şerîfim ricâ itmeğin buyurdum ki mektûb-ı şerîfimle vardukda zikr olunan tevliyet ve müştehiyaât **(s. 153. Belgede 152. Sayfa)** elinde olan berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî mûcebince gemâ-gâh ber-vech-i te’yîd kendüye zabt ve tasarruf-ı enderûn ol-vecihle hilâf-ı vâki‘ inhâ ile berât ibrâz iden kimesneye dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz mâdâmki bunun hidmetinde ihmâl ve tekâsül üzre olan ‘arz eylemedükce min ba‘d kendü inhâsıyla berât ve emr ibrâz iden i dahl itdirmeyesiz ve vakf ve buna ‘âîd olândan az ve çok nesnenin almışlar ise ba‘de’s-subût bi kusûr aldırasız berât emrim varmağa muhtâc itmeyesiz ve tevliyet ve meşîhat yerinde olan ber-vech-i te’yîd berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî mucebince buna zabt ve tasarruf itdiresiz şöyle bilesiz ve bu hükm-i hümâyûnumda yerinde ibkâ idüb ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i Cemâziye’l âhir sene selâsîn ve elf

Efendi ‘Asâme-i Konstantiniyye Mahrûse

153. Sayfa. Belgede 152. Sayfa) 1. Belge

Faziletlû ve ‘İzzetlû hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine, muhibbâne du‘âlar olundukdan sonra istimâ‘-i muhlisâne budur ki kazâ-i Göz de vâki‘ olan hâslarımızdan karye-i Gerciğin[237] ve Sâyılûca ve Kaya Pınârî ve Tel Hârnûb ve Sazğûn kurbünde vâki‘ mezra‘ esbâli kurbünde vâki‘ mezr‘a ve havâsımızdan zeber-i ma‘delet şi‘ârınızda vâki‘ karye ve mezra‘ların sene-i selâsîn ve elf târîhinde bu cânibe ‘âîd olan mahsûlâtımızî ma‘rif-i şer‘iye ve rusûmatımızî tahte’ş-şer‘ ve’l-kânûn nakl-i mektûb ve vidâd dergâh-i ‘Ali’yeniçerilerinden sefer-i seniyye ye ahz ve kabz itdirrilmesi bâbında Hamza-i ..... ve ..... buyurulûb re‘âyâ ve ..... içinde ve ..... itdirmeyüb olageldûkden ziyâde akçe aldırmayasız ve sizki havâsımız ..... re‘âyâlarîsız bu cânibe ‘âîd olâna müşarün ileyh Sefer Beşeye teslîm ve edâ eyleyüb tahte’ş-şer‘ ve’kânûn dûşesiz hukûkumuzî

[237] 49 numaralı defterde bu şekilde çevrilmiştir.

mûma ileyh Sefer Beşe ye virüb ta‘allül ve sebât eylemeyesiz bâkî izzet ve ve ref‘et ve rik‘at

Mehmed Muhlis Haydar

Kethüdâ .....

.....

2. Belge

Emiru’l-ümerâi’l-kirâm kebîru’l-küberâi’l-ğenâm Zû’l-kadr ve’l-ihtirâm el-muhtassu bi-mezîd el-melik serdeşli Zü’l-kadriye Beylerbeyîsî ve kıvetu’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l- fazl ve’l-kelâm Mevlânâ zîde fazl tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, dergâh-ı mu‘âllam Çavuş larından Dârende-i fermân vâcibut-duat kıdvetü’l emâsil ve’l-akrân Ebûbekir Çavuş zîde ... (silik) südde-i sa‘âdetime gelüb ‘Ayıntâb Sancağında taht-ı kazâda Gerâr(?) nâm karye ve gayrinden ... (silik) akçe tîmâra mutasarrıf olan Ramazân bundan akdem vâki‘ olan ... (silik) mukarrer iken varmmayub tîmârı mahlûl oldukda buna tevcîh olunub berât ... (silik) **(s. 154. Belgede 155. Sayfa)** livâ-i mezbûrda vâki‘ e’imme ve hatb ve sâîr vazîfedârlar edâ-i hizmet idüb ve berâtların tecdîd idüb ol-vecihle yoklanmak lâzım gelmeyesiz vilâyet kâdısı ve sancak begi emr-i şerîf ihrâcına ‘arz itmeğin kendü inhâsıyla kendü ta‘allüli içün ihrâc itdükleri emre ‘amel olunmayub te’hîre konulmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden buyurdum ki kelime-i şerîfimle varduklarında hak üzre göresiz fi’l-vâki‘ arz olunduğı gibi ol-vecihle kendü inhâsıyla emr ibrâz eyledüklerinde ol-emr ile ufak vazîfedârları teftîş itdirmeyüb ol-emri alıkoyub min ba‘d rencîde ve rakabet itdürmeden ve ol-vecihle bir pârave bir akçe ve bir habbe aldıkda mütesellimleri segidüb isimlerini yazub bildiresiz dahi kayd-ı muhtâc itmiyesiz ve bu emrimi ba‘de’n-nazar ellerinde iken ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız. Tahrîren fî evâhiri Cemâziye’l-ahir sene selâsîn ve elf

Yazılmışdır

Be makâm-ı Konstantiniyye el-Mahrûse

154. Sayfa. (Belgede 155. Sayfa) 1. belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l hükkâm ma‘denü’l fazl ve’l kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdısı --zîde fazluhu-- tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki, kazâ-i mezbûr da‘vâsı ve âhen mukâta‘ası zâbıtı olan kıdvetü’l emâsil ve’l akrân Mustafâ --zîde kadruhu-ya- mîrî içün alınan altunı ve ğuruşı ikişer akçe noksân üzreye aldırub ziyâdeye ve noksâna

aldırmayasız ve bi'z-zarurî akçe alınmak lâzım gelürse cedîd ve selâtîn-i mâziye sikkeleri ile meskûk on bir dirhem gelüb hâlis akçe aldırub zinhâr züyûf ve kırpık akçe aldırmaya deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile …. (boş) vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı n celîlu'l kadrim üzre 'amel idüb dahi mukâtta't-ı mezbûreden mîrî içün alınan altunı ve ğuruşı kanûn üzre ikişer akçe noksân üzre aldırub ziyâdeye ve noksâna aldırmayasız ve bi'z-zarurî akçe alınmak lâzım geldikde cedîd ve selâtîn ..... sikkeleri ile meskûk olub on bir dirhem gelür hâlis akçe aldırub zinhâr zebûn ve kırkık akçe aldırmayasız zibrâ hizâne-i 'âmirem içün kabz olunan akçe ..... alınmâz bilmiş olasın amma bu bâbda tamâm-ı ihtimâm eyleyüb hilâf-ı emr-i şerîf re'âyâ ve bir icabe nakdî ve tecâvuz be-ğayet ihtirâz eyleymesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız . Tahrîren fî yevm-i 'ışrin şehri Rebî'ü'l-âhir sene selâsîn ve elf

Yazılmışdır

Mühür

'Asâm-i Konstantiniyye Mahrûse

2. Belge

Kıdvetü'l-kudât ve'l hükkâm ma'denü'l fazl ve kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kâdısı tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki, kazâ-i mezbûra ve da'vâsı ve ..... mukâta'ası zâbıtı olan kıdvetü'l emâsil ve'l akrân Mustafâ -zîde kadruhu- südde-i sa'âdetim kazâya defteri gönderüb zikr olunan da'vâ ve mukâta'a-i mezbûra zâbıtı olub ile olsa ba'zı askerî teb'ası **(s. 155. Sayfa. Belgede 154. Sayfa)** havâss-ı hümâyûn karyelerine ve mezr'ata kârışûb mâl-ı mîrîye külli gadr ve zarar iderler men' ve def' olunub min ba'd müdâhale itdirrilmemek bâbında emr-i şerîfim ricası i'lâm itmeğin hilâf-ı kânûn dahl itdirmeyesiz deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda(burada boşluk bırakılmıştır) bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilu'l kadrim üzre 'amel idüb dahi husûs-ı mezbûra bu bâbda sâdır olan gerek ki mukayyed olub göresiz fi'l-hakîka havâss-ı hümâyûn kurâ ve mezâri'âta ba'zı 'askerî tâifesi noksân akçe virüb üzerlerine maktû' kayd itdirüb mâlıma zarar eyledikleri vâki' ise men' ve def' idüb ziyâdesiyle tâlib olurise kânûn üzre virdürüb kimesneye bi-vech ve bilâ sebeb dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz mukayyed muhtâc-ı 'arz olursa vukû' üzre yazub bildüresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe 'itimâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-'işrîn Saferi'l-Hayr sene selâsîn ve elf

Be Makâm-ıKonstantiniyye Mahrûse

Yazılmışdır.

Mühür

155. Sayfa. (Belgede 154. Sayfa)1. Belge

Kıdvetü'l-kudât ve'l hükkâm ma'denü'l-fazli ve kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kâdısı tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki, kazâ-i mezbûra ve da'vâsı ve tevâbi'i mukâta'ası zâbıtı olan kıdvetü'l emâsil ve'l akrân Mustafâ nâm kulum --zîde kadruhu-- hâlâ der südde-i sa'âdetime (?) kazâya defteri gönderüb 'Ayıntâb sancâğında vâki' olan havâss-ı hümâyûn ve evkâf (?) ve temlîk ve zua'mâ ve erbâb-ı tîmâr karyelerinin ve mezâri'lerinin mîrlivâ-i Hamâ Cumâlû hâzretlerinin dahi 'alâmet-i ihtimâm ve resm-i mui'zzeleri defter-i cedîd-i hâkânî de mukayyed havâss-ı hümâyûna vasl-ı kayd olunub taraf-ı âherden kimesnenin 'alâkası yoğiken hâlen hilâf-ı defter-i cedîd-i hâkânî sancak beyi ve ba'zı ze'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve yörükân-ı Haleb ve Yeniil voyvodaları dahl ve ta'arruz iderler defter mûcebince 'amel olunub ve min ba'd taraf-ı âherden dahl ve ta'arruz itdirilmemek emr-i şerîfim ricâ eylemeğin imdi vech-i meşrûh üzre olmak emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda kapûmdan ihrâc olunub ve voyvoda-yı merkûmun eline virilen mühürlü sahîh ve cedîd defter-i hâkânî sûretine nazar idüb göresiz fi'l-hakîka livâ-i mezbûrda olan karyelerin bi-eserihim ulufe-i ağnâm ve rusûm-ı mukırraları defter-i cedîd-i hâkânîde havâss-ı hümâyûnuma mahsûl kayd olunub ... (silik) kimesne ile 'alâkası yoğiken hâlen sancâk beyi ve ba'zı zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve yörükân-ı Haleb ... (silik) voyvodaları rusûm-ı mezbûraya dahl ve fuzûlen ahz ve kabz mâlıma kadr ve zararr eyleyikleri vâki' ise men' ve def' idüb defter-i cedîd hâkânî mûcebince havâss-ı hümâyûnuma ... (silik) cem' ve tahsîl itdirüb min ba'd hilâf-ı şer'-i mutahhar ve muğâyîr-i kânûn emr-i şerîf ve bilâ vech ve bilâ sebeb kimesneye iş itdirmeyesiz ve hilâf-ı defter bir nesne alub ..... eylemişler ise ba'de's-sübût teveccüh idenlerden hükm idüb mîrî içün el-yevm ... (silik) şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' ve'l-işrîn şehri Saferi'l-Hayr sene selâsîn ve elf

Tuğra

156. Sayfa. (Belgede 157. Sayfa) 1. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân sâmi-i mekân-ı sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-ı sitân-ı hakânî oldur ki

‘Ayıntâb hâricinde vâki‘ Dülük Baba ovasının .... (okunamadı) ve tevliyeti kayd hayâtla berât-ı şerîfimle mutasarrıf olan sâdâtdan işbu vaki‘-i tevkî‘-i refî‘-i sa‘âdet nişân fahru’s-sâdât menba‘u’l-‘izz ve’s-sa‘âdet es-Seyyid Kâzım zîded siyâdetuhu üzerinden bi vech Monlâ Ahmed ve Monlâ ‘Osmân ve gayrileri kimi medrese nâmıyla ve kimi âher tarîkle alub gadr itmeğin cümlesi ref‘ olunub giru ber-vech-i te’yîd kayd-ı hayâtla ibtidâ-i târîhden mukarrer olunmak bâbında ‘inâyet rica itmeğin vech-i meşrûh üzre mezkûr Seyyid Kâzım zîdet siyâdetuhuya ber-vech-i teyîd kayd-ı hayâtla mukarrer ve kayd idüb berât-ı ‘izzet-makrûnı virdüm ve buyurdum ki varub kemâ kân şeyh ve mütevellî olub hidmet-i lâzımesin müeddî kaldukdan sonra sâbık ne vecihle tasarruf oluna gelmiş ise mezbûr Seyyid Kâzım dahi ol-vecihle ber-vech-i te’yîd kayd-ı hayâtla mutasarrıf olub vâkıfın rûhi ve devâm-ı devletim içün du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda medrese ve âher tarîkle alanları bir vecihle meşîhat ve tevliyete dahl ve ta‘arruz eylemeyeler şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe ‘itimâd kılalar der fi evâhiri şehri Saferi’l-Hayr sene selâsîn ve elf

Be-Makâm-ı Konstantiniyye

2. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l- fazl ve’l-kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdısı --zîde fazluhu-- tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki, sâdâtdan dârende-i fermân kâmilü’- iz‘ân Seyyid Kâzım -zîdet siyâdetuhu- südde-i sa‘âdetime gelüb ‘Ayıntâb hârincinde vâki‘ Dülük Bab ovasının tevliyet ve meşîhatı ber-vech-i te’yîd kendüye tevcîh olunub dîvân-ı hümâyûn kâdı ‘askerime mirâren kayd-ı hayâtla berât-ı şerîf virilmişiken ‘Osmân ve Ahmed ve gayrileri hilâf-i vâki‘ inhâ ile ber-vech-i te’yîd virildiğün zikr itmeyüb almağla ihtilâl eylediklerin bildirüb mâdâmki bunun kayd-ı hayât ile virildiği ‘arz olunub hidmet-i lâzımesinde tekâsül üzre olub te’yîdi ref‘ olunmaya min ba‘d kendü inhâsıyla alanları dahl itdirmemek bâbında emr-i şerîf virilmesin ricâ itmeğin kayd-ı hayâtla virilân berât mûcebince ber-vech-i te’yîd ibtidâ-i târîhden mukarrer kayd itdirmesin emr idüb buyurdum ki vardukda göresiz vech-i meşrûh üzre te’yîden virildiği berâtında mukayyed iken mezbûr ‘Osmân ve Ahmed ve gayrileri dahl itdirmişler ise

elinde olan berât mûcebince tevliyet ve meşîhatı ber-vech-i te'yîd ... (silik) zabt ve tasarruf itdirüb min ba'd ol-vecihle alanları asla dahl ve ta'arruz itdirmeyüb hıfz itdirüb ve sonradan hilâf-ı şart-ı vâkıf müderrise ve va'îze ihdâs idüb mezbûra ğadr idenleri dahi dahl itdirmeyüb bir cevâb olageldüği emrim üzre icrâ idüb hilâf-ı şart-ı vâkıf iş itdirmeyesiz ve bundan sonra hilâf-ı inhâ tevliyet ve meşîhat alub emr ve berât ibrâz iderler ise yedinden zabt itdirüb **(s. 157. Sayfa. Belgede 156. Sayfa)** bir dahi emrim ve izinlü eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bir emr-i şerîfim yedinde îbkâ idüb 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılısız. Tahrîren fi evâhiri şehri Cemâziye'l Ahir sene selâsîn ve elf

Be-makâm-ı Konstantiniyye el-Mahrûse

157. Sayfa. (Belgede 156. Sayfa)1. Belge

Hazret-i Mevlânâ-yı Şerî'at-nisâb

Kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelâm mazharu'ş-şerâyi'i'l-hükkâm Mevlânâ 'Âyıntâb ve Telbeşâr kâdîları --zîde fazluhu-mâ- tahiyyat-ı sâfiyane ithâfından sonra inhâ ve i'lâm olunur ki 'Ayıntâb Sancâğında Telbeşâr nâhiyesinde Kerar (?) nâm karye ve gayrıden yigirmi bir bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan dârende-i hurûf Ramazân --zîde kadruhu-- bu cânibe gelüb sene-i seb' ve 'işrîn ve elf Recebi'nin evvelinde Haleb mütesellimi olub muhassıl-ı akvâl olan kıdvetü'l emâsil ve'l-ekârim 'Ali -zîde muhibbehu- ile ma'an mâl-ı mîrî tahsîli hidmetinde olmak üzre katına hükm virilüb mezbûr dahi bir …… fermân-ı şerîf müşâru'l-ileyh ile hidmetinde olub ze'âmete dahl olunmak îcâb eylemezken âherden Bekir Çavuş nâm kimesne sene-i mezbûrda Erdebil seferine gelmedi deyü on iki bin akçelik üzre tîmârın alub berât aldırub tasarrufuna mâni' ve sair temessükâtı dahi olmaduğın bildirmekle ve elinde kat'î mukarrer nâmesi olub ibrâz itmeğin mûcebince bu cânibden dahi kati' mukarrer kılınub zabtıçün mektûb virilmişdir vardukda gerekdir ki vech-i meşrûh üzre tîmâr-ı mezbûr muhibb-i merkûm Ramazân elinde olan berât ve sâir temessükâtı mûcebinlerince zabt ve tasarruf itdirüb emr-i şerîfle mâl-ı mîrî tahsîl-i hidmete ta'yîn olunub me'mûr değil iken mukırr-ı mezbûr gelmedi deyü tîmârın alub da'vâsı lağv olan mezkûr Ebûbekir Çavuş ve âheri aslâ dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve dahl idüb mahsûl ve rüsumundan başka alınmış ise ba'de's-sübût hükm idüb bi-kusûr giru alıviresiz. Tahrîren fi evâhiri Recebi'l-Müreccb sene selâsîn ve elf

Buyruldu

Sahrâ-yı Elbistân

Mahall-i hatem ve nişân Yahya Pâşâ Mîrimîrân-ı Mar‘aş Hâlâ

2. Belge

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki, Subaşımız oğlı Mehmed Çelebi ve Gedik Mustafâ ze‘âmetimiz aklâmından şem‘hâneye murâd imiş yüzlükden altun kabûl ideriz deyü yürümüşsünüz (?) imdi tezkiremiz gerek oğlı yedinden vâsıl oldukda varub sicil idüb kabûl idesiz şöyle bilesiz

3. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’k-hükkâm ma‘denü’l fazl ve’l-kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdısı --zîde fazluhu-- tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm oldurki dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn ‘Ayıntâb ve Telbeşâr kazâsında vâki‘ eimme ve hatîb ve mütevellîyân ve sâîrlerden ... (silik) vazîfe tasarruf idenler ordu-yı hümâyûna adam gönderüb bunlar diyânet siyâdet ... (silik) hidmetleri edâ idüb kendü hâllerinde iken ba‘zı kimesneler birer tarîkle ... (silik) ellerine emr alub varub rencîde ve remîde itmekden hâli olmadıkların bilbildürüb ... (silik)

158. Sayfa. (Belgede 159. Sayfa) 1. Belge

Şer‘iat-nisâb Mevlânâ Mehmed Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfından sonra inhâ olunur ki Türkmân Haleb kazâsı Şeyh ma‘a Gündüzli ilhâkıyla senin üzerinde olduğı kâdı askerî sâbık rûznâmesinde mestûrdur gerekdir ki mezkûr tamâmına değin mutasarrıf olub icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iye ve def-i mezâlim-i ‘örfîde bezl-i makderet idesiz ve’s-selâm der fi’l-yevmi’s-sâdisi ve’l-‘işrîn min şuhûrı Rebi‘u’l-evvel lisene selâsîn ve elf

El-fakir ‘Ali el-Kâdı‘asker-i Anatolı

Bi-‘asker-i Anâtoli

2. Belge

‘İzzet-meâb Mevlânâ ‘Abdurrahmân Efendi kâmyâb

Tahiyyat-ı lâyıka ithâfından sonra du‘âm olunur ki Türkmân-ı Haleb ve Yeniil ve ol tarafta vâki‘ olan umur-ı askeriyesinden sipâriş olunub hâlen Yeniil voyvodası olan ‘izzet karîn Yusûf Bey nâzır ta‘yîn olunmuşdur gerekdir ki mevtâ-yı askeriyenin muhellefâtını tahrîr ve beyne’l-verese taksîm idüb bu cânibe ‘âid olan rusûm-ı ‘âdiyeyi

kabz idüb müfredât defterinde mu‘temedün-‘aleyh adamlar külli irsâl ve îsâl ve islâs ve sâbâ-yı(?) gayr-i müfredât mahsûla halt itmeyüb müstakil defter idüb gönderesiz ve’s-selâm der fî evâîl-i Cemâziye’l ûla sene selâsîn ve elf

El-Fakîr ‘Ali el-Kâdî ‘asker-i Anâtoli el-Ma‘mûre

3. Belge

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki, nefs-i Haleb’de vâki‘ Haremeyn-i şerîfeyn tevliyeti tevcîhinden tasarrufunda olub ba‘zı mesâlih içün İstânbul’a müteveccih olmakdan tevliyet-i merkûmdan ‘âbid olan mâl-ı haremeyn ıslâh ve senevî maktû‘ ve îcârâtının zabt ve tasarrufiçün cânîbimizden vekîl lâzım olmağla işbu hâmilu’l-hurûfı kadîmî adamlarımızdan kâmyâb Hızır Ağâ ve Câbi Ebu’l-hûdâ Çelebi’yi vekîl-i mutlak nasb idüb pây-ı vech-i kân İstanbula bin otuz da vâki‘ olan mâl harcını vaktiyle kabz ve tasarruf itmek içün vekîllerim nasb olunub varub gelince birbirinin mu‘âvenete ve müşâverete mâl-ı vakfı tahsîl ve der kîse idüb hilâf yere telef itmeyüb basîret üzre ve perturb-ı âherden kimesne mâni‘ olmayub vech-i meşrûh üzre yedlerine temessük ve ber sebîl ketb olundı vaz‘ olundıgi vakt hâcet-i temessük idildi. Tahrîren fi evâsıtı Rebi‘u’l-evvel sene selâsîn ve elf

Rüstem Ağa Mütevellî-i Haremeyn Hâlâ

4. Belge

Şer‘iat-nisâb Mevlânâ Mehmed Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı fâîka ithâfından sonra i‘lâm ve ifhâm olunan oldur ki, işbu sene-i selâsîn ve elf Rebi‘u’l-ahiri ğurresinden dört ay tevkîtle ‘Ayıntâb kazâsı yevmî üç yüz akçe ile sana sadaka olunmuşdur gerekdir ki ba‘dehu husûlu’l-vakt kazâ-i mezbûra varub ahâlisi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye idüb berât-ı şerîf emr-i icrâsına mukayyed olasız ve’s-selâm. Tahrîren elfi fi’l-yevmi’l-‘işrîn min şehri Rebi‘u’l-evvel min şuhûrı sene selâsîn ve elf

Tahiyyatu’l-fakîr Seyyid Mehmed Ümmî el-Kâdî‘asker-i Anâtolu

159. Sayfa (Belgede 158. Sayfa) 1. Belge

Şer‘iat-nisâb Mevlânâ Mehmed Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı fâîka ithâfından sonra i‘lâm olunur ki, işbu sene-i selâsîn ve elf Rebi‘u’l-ahiri ğurresinden dört ay tevkîtle ‘Ayıntâb kazâsı size sadaka olundığı kâdî ‘asker-i sâbık rûznâmesinde mestûrdur gerekdir ki ba‘dehu husûlu’l-vakt kazâ-i

mezbûra varub ahâlisi beynlerinde icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iye eyleyesiz ve’s-selâm der fi’l-yevmi’sâni ‘işrin Cemâziye’l ulâ lisene el-mezbûra

El-Fakîr ‘Ali el-Kâdî ‘asker-i Anâtoli el-Ma‘mûre

Kayd fi ğurre-i Şa‘bâni’l-Mu‘âzzam sene 1030

2. Belge

İftihâru’l-‘ulemâu’l-muhakikkîn muhtâru’l fazalâu’l-müdakkikîn ma‘denü’l-fazlı ve’lyakîn el-muhtassusu bi-mezîd-i ‘inâyet el-meliki’l mu‘în Şâm-ı şerîf fetevâsından mütekâ‘id olub bi’l-fi‘il ‘Ayıntâb müftîsi olan ve medrese-i Mihâliye ? müderri olan Mevlânâ Emrullah --zîde fazluhu-- tevki‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, senden mukaddem hakkı olanlar medrese-i mezbûraya yevmî altmış akçe ve tevliyeti ile mutasarrıf olagelmekle sana dahi vech-i meşrûh üzre sadaka olunub mutasarrıf olmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfi vâcibi’l-itbâ‘ımla vardukda senki Mevlânâ-yı mezbûrasın ol-diyârda mürâca‘at iden müsted‘iyâna kütüb-i şer‘iye-i mu‘ayyeneden esahh akvâl üzre fetvâ virüb cevâb-ı fetvâda nakil yazub ve medrese-i mezbûra dahi yevmi altmış akçe ile müderris olub ta‘lîm-i ‘ulûm-ı şer‘iye eyleyüb tevliyetine dahi asılub sâbık üzre sen mutasarrıf olub min ba‘d âheri medrese ve tevliyete dahl ve ta‘arruz itdirmeyüb men‘ def‘ eyleyesin asılmayub emr-i şerîfime muhâlefet ideni yazub bildiresiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi evâsıtı şehri Cemâziye’l ahir sene selâsîn ve elf

Buyruldu Sahrâ-yı Dâvud Pâşâ

3. Belge

Bâ‘is-i tahrîr-i hurûf Oldur ki, hâlen vâlîsi olduğum eyâlet-i Mar‘aş hâslarından ‘Ayıntâb kazâsında vâki‘ karye-i İsbâtrûn ve Dülük ve Su Boğazı ve Gerede ve Vâslı nâm karyelerin bin otuz târîhinde cânîbimize ‘âid ve râci‘ olan ğılâl-ı senevî ve sayfî ve resm-i eşcâr-ı müsmire ve ğuruşân ve bîve ve bi’l-külliye …. hukûk-ı şer‘iyesin ve ‘öşr ve mihrden gayrı dergâh-ı ‘âlî çavuşlarından olub kendü mensûbâtlarımızdan olan kıdvetü’l emâsil ve’l-ekârim Ferhâd Çavuş -zîde muhibbuhu- dokuz yüz Esedî ğuruşa virüb zikr olunan dokuz yüz Esedî ğuruşı mûma ileyh Ferhâd Çavuş yedinden tamâmıyla alub kabz eyleyüb bâlâda zikr olunan hâs karyelerinin târîh-i mezkûrda tarafımıza düşen ğılâl-ı senevî ve sayfî ve gayrileri … gayrı zabt idüb kimesne mâni‘ olmaya. Tahrîren fi ğurre-i Recebu’l-Müreccb sene selâsîn ve elf

Buyruldu Sahrâ-yı … el-Mahmiyye

Mahall-i nişân Yahya Pâşâ mîr-i mîrân-ı Mar‘aş hâlen

160. Sayfa (Belgede 161. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l fazl ve’l-kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb kâdısı zîde fazl tezkire vâsıl olunmak ma‘lûm olâ ki hâlen ‘Ayıntâb ve tevâbi‘i mukâta‘ât emînî olan kıdvetü’l akrân Hüdâvirdi Çavuş --zîde kadruhu-- Dîvân-ı Haleb’e ‘arz-ı hâl sunub kazâ-i mezbûrede vâki‘ isbenc mukâta‘a-i mezbûra iltizâmına dâhil olub ve hâlen tahsîl zamânı hulûl eylemişdir deyü cem‘ ve tahsîl içün dîvân tezkiresine tâlib olduğı ecilden irsâl olunmuşdur vusûl buldukda gerekdir ki bir ân ve bir sa‘ât te’hîr ve tevakkuf itdirmeyüb mukâta‘a-i mezbûra iltizâmına dâhil olub ve tahsîl zamânı hulûl idüb isbenci mu‘accelen cem‘ ve tahsîl idüb mümza ve mahtûm Haleb dîvânına irsâl eyleyesiz ve bi’l-cümle bu bâbda gereği gibi ikdâm-ı tâm eylesin ‘avk (?) ve te’hîr ve ihmâl ve meşâhirdden ictinâb eyleyesiz hîn-i cem‘de zayuf kem ‘ayâr akçe aldırmayub hâlisu’l ‘ayâr akçe aldırasız hilâfına cevâz göndermeyesiz mûcib-i mektûb ile ‘amel itdiresiz Tahrîren fi evâhiri Rebiu’l-evvel sene selâsîn ve elf

Bende Halîl

2. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân sâmi-i mekân-ı sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-ı sitân-ı hakânî oldur ki

Nefs-i ‘Ayıntâb kurbünde asûde olan Dülük Baba -kuddise sirruhu- el-‘azizin zâviyesinde ber-vech-i te’yîd şeyh ve mütevellî olan râfi‘-i tevki‘-i refî‘-i hâkânî fahru’s-sülehâi’s-sâlikîn ‘Osmân -zîde tekavvuluhu- ‘azlin îcâb ider hâl yoğiken Seyyid Kâzım ve Monlâ Ahmed nâm kimesneler hilâf-ı inhâ ile alub berât itdirüb kendüye gadr olub ve zâviye-i mezbûra hilâf-ı şart-ı vâkıf buka‘ ve medrese ve va‘azidüb ve sâir cihât ihdâs eyleyüb rencîde eylemekden hâli olmayub ve zâviye-i mezbûra külli gadrleri olub mezbûr ‘Osmân zîde -zîde tekavvuluhu- ki zâviye-i mezbûrânın tevliyet ve şeyhiyeti ber-vech-i te’yîd tevcîh vâride olunub berât-ı şerîf ricâsına Kâdısı Mevlânâ ‘Abdulbâkî Efendi --zîde fazluhu-- ‘arz itmeğin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı ‘izzet-makrûnı virdüm ve buyurdum ki varub anda kemâ kân ber-vech-i te’yîd şeyh ve mütevellî olan hidmet-i lâzımesin … … kıldukdan sonra mukaddemen ne vecihle tasarruf idegelmişler ile yine ol-vecihle mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve benim ‘ömr-i devletim devâmıçûn

du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda meşihat ve tevliyetden men‘ olunan mezbûr Seyyid Kâzım ve Monlâ Ahmed ve âherden bir ferd asla mâni‘ ve dâfi‘ olmaya dahl ve ta‘arruz kılmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâhiri şehri Zi’l-hicce sene tisa‘ ve ‘ışrîn ve elf

Be-Makâm-ı Konstantiniyye el-Mahrûse

Kayd fi evâsıtı şehri Rebi‘u’l-Evvel sene selâsîn ve elf

161. Sayfa (Belgede 160. Sayfa) 1. Belge

Rûhum Hasan Bey

İ‘lâm olunan oldur ki, Oruç Beşe nin akçesinden yigirmi ğuruş birine virmiş idi otuz ğuruş bâkî kalub öyle olsa hâzır tezkireden sonra ..... yigirmi beş ğuruş dahi virüb mezbûr Hasan Bey’de beş Esedî ğuruş hakkımız bâkî kalub imdi hazretinizde olan temessüki virmeyesiz bana beş ğuruşı teslîm eyledikde sen dahi temessüki viresin bâkî ....

Muhibb Hasan Çelebi

Virildi

2. Belge

Haleb hazînesine tâbi Antâkiye’ye tâbi‘ tâlyân mâlı mahsûlünden yevmî on beş ‘Osmânî akçe vazîfeye mutasarrıf olan Mevlânâ Mehmed Dersa‘âdetime gelüb müstehak olduğı vazîfesin almakda ‘usret çekdûği ecilden ‘Ayıntâb mukâta‘ası na tebdîl olunmak bâbında rabt eylemeğin vech-i meşrûh üzre tebdîl olunmak fermânım olmağla işbu râfi‘-i tevki‘-i refî‘-i nişân-ı hâkânî temâmiyle bir işde belîğ-i mekremet … … mezkûr Mevlânâ Mehmed sâlih ve mu‘temed (?) ve muhsin(?) ve müstahak olmağla hakkında mezîd-i ‘inâyet-i hüsrevânem zuhûra getürüb bin yigirmi dokuz Rebi‘u’l Evveli’nin on altıncı gününde berât-ı sa‘âdet âyât ve behçet-i ‘inâyeti virdüm ve buyurdum ki varub vech-i meşrûh üzre ta‘yîn olunan yevmî on beş akçe-i ‘Osmânî vazîfesin ‘Ayıntâb mukâta‘ası mahsûlunden mâh be-mâh alub mutasarrıf olub devâm-ı ‘ömr ve du‘âât-ı ed‘iyesine bi’l-kadr ve merd-i sâl-ı (?)müdâvemet ve iştiğâl göstere ol-bâbda kâtibândan ve aherden bir ferd dahl ve ta‘arruz itmeye şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi’l-yemi’s-sâlis ‘ışrîn şehri Rebi‘i’l-ahir min şuhûrı sene tisa‘ ışrîn ve elf

Be-makâm-ı Konstantiniyye el-mahrûse

3. Belge

Kıdvetü'l emâsil ve'l-ekârim hassa teberdârlarından olub Yeniil ve … Haleb olan Yûsuf zîde muhibbuhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, Voyvoda Ahmed'in cemâ'tından Kara Mehmed nâm şakîyi ele getürüb mesâmi'-i 'aliyyeme ilkâ olunmağla bu bâbda olan hidmetin ziyâde meşkûr olmuşdur imdi mezbûrı kal'aya gönderüb mahkeme-i hüsn idüb ba'dehu emrim ne vecihle sâdır olursa ol-vecihle 'amel eylemen bâbında fermân-ı 'alîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân celîlu'l-kadrim üzre 'amel idüb dahi aslâ te'hîr eylemeyüb mezbûr şakîyi kal'aya kodurub mahkeme-i hüsn idesin ba'dehu hakkında emrim ne vecihle sâdır olursa ana göre mukayyed olub bu bâbda tekrâr eylemeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâsıtı şehri Cumade'l ahir sene selâsîn ve elf

Be-makâm-ı Konstantiniyye el-mahrûse

162. Sayfa (Belgede 163. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l fazl ve'l-kelâm 'Ayıntâb ve Telbeşer kâdıları -- zîde fazluhu-mâ- tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, taht-ı kazânuzda olan 'avârız hânelerin her bir hânesinden bin otuz mevâcibinden mahsûb olmak üzre ikişer sikke-i Hasene'nin cem' ve tahsîl lâzım ve mühim olduğı ecilden ebnâ-yı sipâhiyandan kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân Sinân --zîde kadruhu-- ta'yîn olunub mevkûfât tarafından elinde nişânlu ve mühürlü defter virilüb irsâl olunmuşdur imdi buyurdum ki kelime-i şerîfim ile mezkûr kulum -zîde kadruhu- vardukda aslâ ta'cîz ve tevakkuf eylemeyub taht-ı kazânuzda olan 'avârızhânelerin her bir hânesinden târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzre ikişer sikkeyi haseneyi mezkûr kulum -zîde kadruhu-ya hâliyen mevkûfât tarafından eline virilen nişânlu ve mühürlü defter mûcebince cem' ve tahsîl ve ahz ve kabz ve defter itdirüb kimesne zimmetinde aslâ bir akçe ve bir habbe bâkî kodurmayasın ve'l-hâsıl târîh-i mezbûrun 'avârızın tahsîli mühimmât-ı umûrdan olub sâire kıyâs eylemeyüb bin otuz seneye dâhil olduğı gibi mezkûr kulum mübâşeret ve bi't-tamâm cem' ve tahsîl ve ber-vech-i ta'cîl Dersa'âdet'e irsâl itdirilen envâ'a ikdâm ve ihtimâm idüb zinhâr kimesneye ta'allül ve tahammül itdirmeyesiz şöyleki kanûn ve çavuş ve sipâh ve yenîçerî ve taraf-ı âherden ba'zıları târîh-i mezbûrun 'avârız cem'i zamânı henûz hulûl eylememişdir deyü mâni' olmak isterlerse imdi bin otuz senesinin cem'i sene-i mezbûra hulûlunde olurlar men' ve def' idüb ba'de't-te'yîd memnu' olmayanlar muhtâc-ı 'arz olanlardan ise 'arz eyleyesin değil ise şöyle gerek ki te'dîb

eyeleyesin ve mîrî içün alınan altunı yüz on sekize ve kâmil ğuruşı yetmiş sekize ve Esedî ğuruşı altmış sekize ve … ğuruşı dahi elli sekizer akçeye aldırub zinhâr ziyâde ve noksân aldırmayasız ve bi'z-zarûra akçe almak lâzım gelürse onu bir dirhem gelür cedîd ve selâtin-i mâziye sikkesi ile meskûk olub hâlis ve kâmilu'l-'ayâr akçe aldırasız zinhâr ve zebûn ve nâkısu'l-vezn aldırmayasız zirâ hızâne-i 'âmirem içün alınan akçe tebliğâtınca alınmaz bilmiş olasız ve siz ki kâdîlarsız vech-i meşrûh üzre cem' ve tahsîli fermânım olan 'avârızı cem' ve tahsîl itdirdikden sonrâ mezkûr kulum --zîde kadruhu-- ya teslîm idüb ve teslîmâtın dâhi temessükin alub ve siz dahi akçenin 'adedinde ve ecnâsında mezkûrun yedine temessük viresiz ve'l-hâsıl emr-i şerîfime muhâlefet kimesneye ta'allül itdirmeyüb husûs-ı mezbûr içün emr-i şerîfim (silik)…lu eylemeyesiz ve siz ki vilâyet kâdılarısız mezkûr kuluma her birinin gerek ki mu'âvenet ve mâlımın tahsîli husûsunda müzâheret idüb şöyleki ta'allül ider var ise kadîmî üç 'avârızhânesi bir hâne olmak üzre mezkûra 'add itdirüb eline virilân nişânlu **(s. 163. Belgede 162. Sayfa)** ve mühürlü mevkûfât defteri mûcebince cem' ve tahsîl itdiresiz ve senki husûs-ı mezbûra me'mûr olan mezkûr kulumsun husûs-ı mezbûr müstakil sana sipâriş olunub asla kayd (?) senden bilünür bilmedim işitmedim demeyüb vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresin ve mezkûr kulum bin yigirmi sekiz Şevvâli'l-Mükerremi'nin yigirmi dördünci gününde on sekiz bin yedi yüz ve yine bir defa' dahi sene-i mezbûra Zi'l-ka'desi'nin ğurresinden kırk yedi bîn dokuz yüz akçeki cem'an altmış altı bin dört yüz on akçe ider ber-vech-i peşîn teslîm-i hizmet eylemişdir şöyle bilesiz tahrîren fi'l-yevmu'l-tisa' 'ışrîn şehri Şevvâli'l-Mükerrem sene tisa' ve 'ışrîn ve elf

Be-makâm-ı Konstantiniyye el-mahrûse

Kayd fi 3 şehri Rebi'u'l-evvel sene selâsîn ve elf

163. Sayfa (Belgede 162. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm 'umdetu'l-küberai'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassusu bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliku'l-a'lâm 'Ayıntâb Sancâk Beyi dâme-i 'izzuhu ve kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlı ve'l-kelâm Mevlânâ 'Ayıntâb kâdısı --zîde fazluhu-- tezkire vâsıl olıcak ma'lûm olâ ki havâss-ı 'Ayıntâb ile ihtisâb-ı mezbûra mukâta'ât altmış bin akçe ziyâdesiyle dergâh-ı 'âlî Çavuş larından Hüdâvirdi Çavuş --zîde kadruhu--ya ba'zı şurûtlar tevcih olunub zabt ve tasarrufuna tezkire virilmişken hâlen Mustafâ Bey mukâta'ât-ı mezbûrede der-i devletden berât-ı şerîf ve emr-i münîf

ile bana virilmişdir deyü dahl idüb mâdâmki mezbûr bu cânibe gelüb elinde olan temessükâtları hazîne defterlerine kayd itdirmeyüb ve ziyâde-i mezbûrı kabûl ve mûcebinlerince dîvân tezkiresi almadın mukâta‘ât-ı mezbûraya hilâf-ı defter ve kânûn dahl ve ta‘arruz idüb cânib-i mîrî ve çavuş-ı mûma ileyhin iltizâmına gadr eyledüği ecilden hazîne ve defterlerine mürâca‘at olundukda mukâta‘ât-ı mezbûra ziyâde-i merkûm ile çavuş-ı mûma ileyhin ‘uhdesinde mukayyed bulunan ahir ki medhale olmâmağın mukâtt‘a virilen tezkire mûcebince kemâkân mukâta‘ât-ı mezbûrânın zabt ve tasarrufı içün tezkire tahrîr ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki bu bâbda takayyüd olunub tezkire-i sâbıkı mûcebince mukâta‘ât-ı mezbûrayı çavuş-ı mûma ileyhe zabt ve tasarruf itdirüb Mustafâ Bey’i ve cânibinden bir ferdi dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz şöyle ki ben der-i devletden almışdım deyü cevâb iderse mezbûr mâdâmki elinde olan temessükâtı getürüb çavuş-ı mûma ileyh dîvân-ı Haleb’de mürâfa‘a olub ve ziyâde-i mezbûrı kabûl (silik) ...leri zabtına tezkire almadıkça min ba‘d mukâta‘ât-ı mezbûraya hilâf-ı defter ve kânûn Mustafâ Beyi ve âherden bir ferdi dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz ve şimdiye değin ... (silik) mukâta‘ât-ı mezbûreden her ne kabz eylemiş ise bin otuz Muharremi’nin ibtidâsından hesâb olunub çavuş-ı mûma ileyhe ma‘rifet-i şer‘le bi-kusûr alıvirüb tezkire-i âherin irsâline (sayfa kesik) … Rebi‘u’l-evvel sene selâsîn ve elf

164. Sayfa (Belgede 165. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm mazharü’ş-şerâyi‘ ve’l-ahkâm Mevlânâ Ayıntâb kadısı -zîde fazluhu- tezkire vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki dergâh-i ‘âlî silahdârlarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Velî Beg -zîde kadruhu- yedinden bin yigirmi dokuz Zi’l-hiccesinin yigirmi sekizinci güni tarihli müverrih emr-i şerîfi vâcibü’l-itbâ‘ vârid olub mazmûn-ı hümâyûnunda mezbûr yarar ve emekdârlardan olub ve âsitâne-i sa‘âdetde mülâzemet itmekle sebkat iden hidmeti mukâbelesinde Ayıtâb’da vâki‘ havâss-ı hümâyûnun mal da‘vâsının bin otuz senesinde vâki‘ mezbûr havâleligi fermân olunmağın ber mûceb-i emr-i ‘âlî zabt ve tasarrufiçün tezkire tahrîr ve irsâl olundı vardıkda gerekdir ki mezbûr mukata‘at-ı mezbûrenin nev-rûz havâlesi olub mâdem ki üzerine lâzım gelen hidmet ber vech-i sadâkat ve istikamet edâ idüb kusurı olmaya emr-i şerîf mûcebince min-ba‘d havâleligine aherdan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin. Tahrîren fi evâsıtı şehri Rebi‘ü’l-evvel sene salisin ve elf

Kâtib-i Medîne-i Haleb el-mahrûse

2. Belge

Sancak emridir

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm 'umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-mahsûs bi-mezîd-i 'inâyetü'l-mülki'l-a'lâm sâbıkan Ayıntâb sancağı begi olan Kâsım -dâme izzihu- tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen yarar ve namdâr olduğun ecilden hâliyâ hakkında idilmeyen 'aliyye-i şahâne ve mezîd-i re'fetde hilye-i padişâhanem zuhura getürüb işbu sene selâsîn ve elf Saferi'nin yigirmi üçüncü gününden yine Ayıntâb sancağının sana 'inâyet idüb i'lâmı içün … (boş) ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki bir ân te'hîr ve terâhî itmeyüz varub livâ-yı mezbûra mutasarrıf olun re'âyâ ve berâyânın himâyet ve siyanetine ve memleketin zabt ve rabtında mecd-i sâ'î olub adamın gönderüb berâtın ihrâc itdiresin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın Tahrîren fi evâhiri şehri Saferi'l-hayr sene selâsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Sûret-i tıbk-ı aslihâ el-hatır-ı … el-Fakir Seyyid Muhammed el-Hüseyin ibn Hasan el-Kâdî'asker-i Anatolı

Kayd fi 24 şehri Rebi'i'l-evvel sene selâsîn ve elf

3. Belge

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân sâmi-i mekân-ı sultân tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hakânî hükmi oldur ki

Nefs-i Ayıtâb'da vâki' Akyol mahallesinde Hayreddin Mescidi dimekle ma'rûf mescid-i şerîfin imâmı olan Hamza ihtiyâr olub hidmet-i imâmete kadir olmamağla kendü hüsn-i ihtiyârıyle yerine işbu râfi'-i tevki' refi' oğlı Muhammed imâmet-i mezbûreye kadir deyü kadı nâibi Mevlânâ İbrâhîm 'arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki varub mescid-i mezbûreye yevmî bir akce ile imâm olub hidmet-i lazımesin edâ eyledikden sonra yevmî bir akçeya mutasarrıf olub vâkıfın rûhı içün ve benim devam-ı **(s. 165. Sayfa. Belgede 164. Sayfa**) devletim içün du'âya iştigâl göstere olbâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya asla dahl ü ta'arruz itmeyeler şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıtı şehri Zi'l-hicce sene tis'a ve 'işrîn ve elf

Mine'l-hücceti'n-Nevbe

Be-makâm-ı Kostantiniyye

165. Sayfa (Belgede 164. Sayfa) 1. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hakânî hükmi oldurki

Kasaba-i Ayıntâb’da Uzun Bâzâr’da vâki‘ Mahkeme Mescidi dimekle ma‘rûf mescid-i şerîfde vakt-i zuhr ve ‘asrda imâm olan Mehmed iki seneden ziyadedir ki imâmet itmeyüb kendü hevâ ve hevesinde olub yerine işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘ü’ş-şân Mevlânâ Hasan -dâme izzuhu- ehl-i Kur‘an her vecihle imâmet-i mezbûre ‘uhdesinden gelür mahall-i müstahakdır deyü kadı nâibi Mevlânâ İbrâhîm ‘arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki varub mescid-i mezbûreye vakt-i zuhr ve ‘asrda yevmî bir akçe ile imâm olub hidmet-i lazımesin edâ eyledikden sonra yevmî bir akçeya mutasarrıf olub vâkıfın rûhı içün ve benim devam-ı devletim olmasına müdâvemet göstere olbâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmayub asla dahl ü ta‘arruz itmeyeler şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıtı Zi’l-hicce sene tis‘a ve ‘işrîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd fi 24 Rebi‘i’l-evvel sene salisin ve elf

2. Belge

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazlü’l-kelâm mazharü’ş-şerâyi‘ ve’l-ahkâm Mevlânâ Ayıntâb kadısı -zîde fazluhu- tezkire vâsıl olıcak ma‘lûm olaki Ayıntâb hâsları ve ihtisâb ve tevâbi‘i mukata‘ası peşin ve ziyâde ile dergâh-ı ‘âlî çavuşlarından kıdvetü’l-akrân Hüdaverdi Çavuş -zîde kadruhu- ‘uhdesinde iken Mustafâ nâm kimesne âsitâneme ... (silik) ibrâz itmekle zabtına mübâşeret eylemiş idi merkûm Hüdaverdi Çavuş’un peşini ve ziyâdesi dahi âsitânem tarafında ma‘lûm olmamağla merkûm Mustafâ’ya emir virilmişdir ma‘lûm ... (silik) virilmezdi tahsîl-i emvâl ‘arz olunmuşdur mâdâm ki der-i devletden cevâb gelüb iki ... (silik) olmayalar re‘âyâ ve kurâ zâbıtları merkûm Mustafâ’nın vekiline ve gayrıya berât ... (silik) değildir divân tezkiresiyle vardukda gerekdir ki bu bâbda kayd olub bazârlarda ve mecma‘-i nâs olan berâta muhkem nidâ ve tenbîh itdire siz ki re‘âyâ ve ve gayrısı merkûm Mustafâ’ya ve vekîline bir akce ve bir habbe virmeyeler ve virdirrmeyesiz. Tahrîren fi evâsıtı şehri Zi’l-hicce sene selâsîn ve elf

166. Sayfa (Belgede 167. Sayfa) 1. Belge

Sûret-i tıbk-ı asluhu'l-alâ el-Fakir es-Seyyid sübhânehu (?) 'Abdullâ Mahmûd el-Kadi bi-Medîne-i Haleb … 'ani't-ta'b 'ufye 'anhumâ

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sahibü'l-'izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassusu be mezîd-i 'inâyetü'l-meliki'l-a'lâ. Senki Haleb begler begisi ve sâbıkan Karaman begler begisi olub bi'l-fi'il hazîne-i 'Âmiremîn Haleb cânibi defterdârı olan Ahmed -dâme ikbâluhu- ve akdâ kuzâti'l-müslimîn, evlâ vülâtü'l-muvahhidîn, ma'denü'l-fazlı ve'l-yakîn ve vârisü 'ulûmü'l-enbiya-i ve'l-mürselîn hücceti'l-hakkı 'ale'l-halkı ecma'în, el-muhtassusu be mezîd-i 'inâyetü'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Haleb Kadısı -zîdet fezâiluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sâbıkan vezir-i a'zâm olub Haleb'de iken vefât iden Mehmed Beşe'nin mülki ıtlak olunub her nesi varsa cümlesi taraf-ı mirîden zabt olunmak içün hat-ı hümâyûn-ı sa'âdet makrûnumla fermân-ı 'âlişânım sâdır olmağla bi'l-fi'il hazîne bostancılarım başı olan iftihârü'l-emâsil ve'l-ekârim ve câmi'ü'l-muhâmili ve'l-mekârim el-muhtassusu be mezîd-i 'inâyetü'l-meliki'd-dâim Mehmed -dâme mecduhu-nın dîn diyânet ve hüsn-i sülûk ve emânetine i'timâd-ı şerîf ve i'tikad-ı hümâyûnum olduğı ecilden husûs-ı mezbûra Hüseyin nâzır ta'yîn olunmağın imdi taht-ı kazânızda nefs-i Haleb'de vâki' müşârün-ileyhin emlâkından Şemsi Paşa Hamâmı dimekle ma'rûf olan bir kıt'a hamâm ve dekâkîn ve dahi bundan mâ'dâ ol cânibde ba'zı emlâkı olduğı mesâmi'-i 'aliyyem ilkâ olunmağın cümlesi taraf-ı mirîden zabt ve kabz ve vuku'ı üzere yazılub Dersa'âdetime 'arz olunmak içün hâssa bostancılarımdan olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Derviş -zîde kadruhu- ta'yîn ve irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet makrûnumla sâdır olan fermân-ı 'âlişânım mûcebince 'amel idüb dahi asla te'hîr ve terâhî eylemeyüb müteveffâ-yı müşârün-ileyhin taht-ı kazânızda olan bir kıt'a hamâm ve dekâkîn ve sâir cüz'î ve küllî emlâkını zabt idenler her kimlerse meclis-i şer'e ihzâr ve bostancı başı mûmâ-ileyh Mehmed -dâme mecduhu- tarafından varan bostancım mübaşeretiyle evkât-ı vech üzere teftîş ve tefehhus idüb göresin müteveffâ-yı mezbûrun ol cânibde ne denlü hamâmı ve dekâkîni ve sâir emlâkı vardır kadimî vakf olan ne olub mülk olan ne olub ve nedir ve 'akar olanın yevmiye icâresi ve sâir emlâkının dahi senevî mahsûlı ne mikdârdır ve zabt idenler ne makûle kimesneler olub bu senenin icâresi ve mahsûlünden ne teslîm eylemişdir ve

zimmetlerinde kalan ne denlü akçedir temâm-ı ma‘lûm itdikden sonra asliyet ve sıhhati üzere defter idüb ol defteri imzalayub ve mühürleyüb mübâşir ta‘yîn olunan mezkûrun yedine virdikden sonra vech-i meşrûh üzere merkûmun silk-i mülkinde olan küllî ve cüz’î emlâkını ba‘de’s-sübût mîrî içün ahz ve kabz ve Dersa‘âdetime ‘arz ve i‘lâm eyleyesin ki ba‘dehu fermânım tevcihiyle sâdır olursa mûcebiyle ‘amel oluna el-hâsıl evkât mukayyed olub emrime muhâlif kimesneyi ta‘allül ve ‘inâd itdirmeyesin ve bu sene dahi mahsûlünden her n denlü akçe hâsıl olursa anı dahi yazarak defter idüb akçe ile kiselenüb ve mühürlenüb bostancı merkûmâ teslîm ve Dersa‘âdetime isâl ve irsâl itdirmede envâ‘-i ikdâm ve ihtimâm eyleyesin şöyle ki ba‘zı kimesneler mâni‘ olmak ... (silik) men‘ ve def‘ eyleyesin men‘le memnû‘ olmayanları isimleri ve iştihârları ve sâkin **(s. 167. Belgede 166. Sayfa)** oldukları yerleri ile yazub dergâh-ı mu‘allâma ‘arz eyleyesiz ve bi’l-cümle bu husûs umûr-ı mühimm-i lâzımeden olub sâir kıyâs eylemeyüb vech-i meşrûh üzere emrimi yerine getüresiz ve sen ki husûs-ı mezbûra mübâşir ta‘yîn olunan mezbûr kulumsun sen dahi evkâta mukayyed olub inhâ ve meşkûk ve müştebihe bir nesne komayub emrim üzere itmâm-ı hidmete bezl-i makdûr eyleyesin şöyle ki senin dahi zerre denlü ihmâl ve müsâmaha veya ‘âmme ? takayyüdün i‘lâm oluna bu bâbda beyân idecek bir dürlü ‘özrin makbûl olmayub dirliğin dahi kat‘ olunmağla konulmayub muhkem hakkından gelinür bilmiş olasın ana göre ve sen dahi bâb-ı ikdâm ve ihtimâmda dakîk kuvvet eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi’l-yevmi’l-‘işrin Muharremi’l-Harâm sene selâsîn ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyye el-Mahrûse

167. Sayfa (Belgede 166. Sayfa) 1. Belge

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki, Rum kal‘a hâslarına tâbi‘ Ayıntâbda sâkin olan zimmilerin bin otuz senesinde müstahak olan ispencleri ve keşişlerin baş hakları karye-i İnhişlü ve Halfetiden gayrı dergâh-ı ‘âlî sipâhilerinden Mehmed Beg’in … Haleb hazinesinden üzerimüze salyâne olan ‘ulûfesi akçesinden zikrolunan zimmilerin ispencleri ve keşişlerin baş hakları mezbûr Mehmed Beg’e elli gruşa icâreye virüb mezbûr zimmilerin zabt ve tasarrufıçün merkûm Mehmed Beg’in yedine temessük vaz‘ oluna ki tahsîline mübâşeret eyledikde zabt ve tasarruna kimesne mâni‘ olmaya. Tahrîren fi evâsıtı şehri Rebi‘i’l-evvel sene selâsîn ve elf

El-Fakîr Hâcı Mehmed Emîn-i Rum Kal‘a

2. Belge

Emîri'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-'izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassusu be mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-a'lâ sâbıkan Karaman beglerbegisi olub bi'l-fi'il Haleb defterdârı olan Ahmed -dâme ikbâluhu- tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki silâhdârlar zümresinden seksen yedinci bölükde yevmî … (boş) akçeya mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Velî Anadolu cebecisi nâm kulum -zîde kadruhu- yarar ve emekdârlardan olub hâlâ âsitâne-i sa'âdetimde mülâzemet eylemekle sebk iden hidmeti mukâbelesinde Ayıntâb'da vâki' dimos mukata'asının bin otuz nev-rûz havâleligi hidmeti olmak emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile mezbûr kulum -zîde kadruhu- vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûr kulumı olagelan 'adet ve kanûn üzere zikrolunan havâleli hidmetinde olub bu adam ki üzerine lâzım gelan hidmetin ber vech-i sadâkat ve istihkâk edâ idüb kusurı olmayub min ba'd havâleligine aherden bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-işrîn min Zi'l-hicce sene tis'a ve işrîn ve elf

Be Makâm-ı Kostantiniyye el-Mahrûse

Mahalli nişân Hasan Efendi Baş Defterdâr hâlâ

Kayd fi 20 şehri Rebi'i'l-evvel sene selâsîn ve elf

168. Sayfa. (Belgede 169. sayfanın başında tahminen 171. sayfanın 2. belgesinin devamı olduğu düşünülen sicil kaydı bulunmaktadır)

virmeyüb bervech-i ta'cîb Der-sa'adete irsâl ve hizâne-i 'âmireye îsâl itdirmekde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb husûs-ı mezbûrun husûlünde bezl-i makdûr ve sa'y-i nâ mahsûr eyleyesin ve'l-hâsıl bu husûs-ı sâire nâmına kıyâs eylemeyüb itmâm-ı hidmet-i padişâhîde gereği gibi makdûrun sarf eyleyesiz inşaallahü te'âlâ hidmetinin mukâbelesinde ma'a ziyâde ri'âyet olunmak mukarrerdir bâkî 'ilm ve fazlının der seccâde-i şerî'at dâim

Defterdâr-ı saff-ı evvel hâlâ

168. Sayfa. (Belgede 169. Sayfa) 1. Belge

Bi-huzûrı mevâlii'l-mükerremûn

El-hâkimûn el-'âdilûn Mar'aş ve Malatya eyâletlerinde vâki' olan kadı efendiler -zîdet fezâiluhum- ilâ yevmi'l-… şerîf tahiyyât-ı sâfiyyât ve letâyif-i teslîmât ve dâiyât (?) ithâf

ve ihdâ kılındıkdan sonra inhâ-i muhibb-i muhlisâne olunan oldur ki, taht-ı …(okunamadı) vâki‘ olan mukâta‘at ve lede’l-mekkârî ve bedel-i ‘avârız cem‘ine me’mûr olanların zimmetlerinde olan mâl-ı mîrînin mu‘accelen tahsîl ve âsitâne-i sa‘âdete getürülmesin fermân olunmağın nişanlu defter ve emr-i şerîf-i âlişân sâdır olub ol vecihle taleb ve tahsîl idüb ber vech-i isti‘mâl getürmek içün dergâh-ı ‘âlî yeniçerileri gediklülerinden kıdvetü’l-akrân Mumcu Mehmed -zîde kadruhu- nasb ve ta‘yîn olunub işbu mektûb-ı meveddet üslûb-ı birle huzûr-ı şerîfinize irsâl olunub lede’l-vusûl ber mûceb-i emr-i şerîf ve defter-i mukayyedde zikrolunan mâl-ı mirîyi merkûm mübâşeretiyle ber vech-i mu‘accele taleb ve tahsîl ve âsitâne-i sa‘âdete irsâl ve hizâne-i ‘âmireye idhâl ve isâle dikkat ve ihtimâm üzere olasın el-hâsıl husûs-ı mezbûra mukarrer mühimedendir sâire … olunmayub mu‘acilen tahsîl ve mezbûr ile âsitâne-i sa‘âdete irsâl olunmak bâbında envâ‘-i takayyüd ve ikdâmları mebzûl ve masrafdan buyrula bâkî hemişe ‘ilm ve fazilet der-seccâde-i şerî‘at müstedi‘ (?) ve müstahkem … eyleyeler

El-Hâc Mustafâ

Yeniçeri-i Dergâh-ı ‘Âlî hâlâ

Tıbk-ı asluhu …li’l-mahtûm ‘Ali el-‘Kâdî bi Kostantiniyye el-Mahmiyye, ‘ufye ‘anhuma

2. Belge

Şerî‘at nisâb Mevlânâ Mehmed Efendi kâme-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyye ve teslîmât ve afiyet ithafından sonra inhâ olunur ki işbu sene tis‘a ve ‘işrîn ve elf gurre-i Ramazânı’nda yevmî yüz elli akce ve sene selâsîn gurre-i Rebi‘ü’l-evvelinde tevkît ve ibtidâ-i müddet ve Şeyh ma‘a Gündüzli ilhakıyla Türkmân-ı Haleb kazâsı size sadaka olunmuşdur gerekdir ki ba‘dehu hulûlü’l-vakt varub kazâ-yı mezbûrda icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye ve ihrâc-ı berât ile mukayyed olasız ve’s-selâm

El-Fakir Seyyid Muhammed el-Hüseyni

El-Kâdî‘asker-i Andolu

3. Belge

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘deni’l-fazl ve’l-kelâm Mevlânâ Ayıntâb kadısı -zîde fazluhu- tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm olaki nefs-i Ayıntâbda olan yasakçılar kendü hâllerinde olmayub ahâli-i vilâyete fevka’l-hadd mezâlim ve ta‘addî üzere oldukları i‘lâm olunmağla kazâ-yı mezbûrede yasakçılık ve kulluk ref‘ olunub

kazâ-yı mezbûrede min ba‘d yasakçı nâmıyla yeniçeri istihdâm olunmamak bâbında bi’l-fi‘il yeniçerilerim ağası olan iftihârü’l-ümerâi ve’l-ekâbir el-Hac Mustafâ Ağa -dâme ‘uluvvuhu- **(s. 169. Belgede 168. Sayfa) t**arafından mühürlü mektûb virilmegin mûcebince ‘amel olunmak emr idüb buyurdum ki … (boş) vusûl buldukda bu bâbda müşârün-ileyh tarafından virilen mektûb mûcebince kazâ-yı mezbûrda yasakçı nâmıyla yeniçeri istihdâm itdirmeyüb men‘ ve def‘ eyleyesin ‘inâd üzere olanları yazub ‘arz idesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi evâhir-i Zi‘l-kade sene tis‘a ve ‘işrîn ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

169. Sayfa (Belgede 168. Sayfa) 1. Belge

Meclis-i şerîf-i şerî‘at şi‘âr ve mahfel-i dîn-i münîf-i meveddet-disâr hazret-i Mevlânâ el-Hâkimü’l-‘adl kazâ-i ‘Ayıntâb mehdullahi kavâ‘idü ilâ yevmi’s-savâb ithafından sonra el-ân tahiyyât-ı lâyıka ve esnâf-ı tekrîmât-ı fâyika ithâf ve ihdâ kılındıkdan sonra inhâ-i muhibb-i muhlisân olunan budur ki taht-ı hükûmetinizde nefs-i Ayıntâb’da yasakçı olan yoldaşlar varub kendü hâllerinde olmayub fukarayı rencîde ve remîde idüb fevka’l-hadd zulm eyledükleri bu cânibe inhâ olunmağın kolluk ref‘ olunmuşdur işbu mektûb-ı meveddet tahrîr olunub huzûr-ı şerîfinize irsâl olundı lede’l-vusûl me’mûrların şimdiden sonra mahall-i mezbûrede ba‘de’l-yevm yasakçılık nâmıyla yeniçeri yoldaşlardan kimesneyi istihdâm itdirmeyesin min-ba‘d ref‘ olunmuşdur şöyle mülâhaza-i hazret buyruldı bâkî hemişe ‘ilm-i fazîlet der seccâde-i şerî‘at-ı Ahmedî ilâ yevmi’l-kıyâm müstahkem bâd tahrîren fi

Hâcı Mustafâ Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı ‘Âlî

2. Belge

Mefahirü’s-sadâti’l-kirâm Haleb’de bu fakîr tarafından kâimmakâm olan es-Seyyid Mehmed Efendi kâmyâb tahiyyât-ı sâfiyye ve teslîmât-ı vâfiyye ithâfından sonra inhâ olunur ki bi’l-fi‘il Ayıntâb müftîsi Mevlânâ Emrullah Efendi’den ve Ayıntâb kadısı Mevlânâ Mehmed Efendi’den ve Ayıntâb kâimmakâmı Seyyid Yûsuf’dan ve Kilis müftîsi Mevlânâ Mustafâ Efendi’den ve Kilis kadısı Mevlânâ Şücâ‘addin Efendi’den ve sizden imzâlarınızla mümza ve hidmetlerinizle mahtûm mektûblar gelüb mazmûnlarından hâmilü’l-hurûfi’ş-şerîf Ebûbekir ibn eş-şerîf ibn es-Seyyid ‘Ömer el-Ayıntâbî ‘ırk- tâhir-i Nebevîye ‘aleyhi efdali’s-salavât ve’t-tahiyye esmâsı … ve ağyârın

ma‘lûmı olduğunı ihbâr itmişsin fi’l-vâki‘ ol cânibden bu diyâra gelan sikâtdan dahi bi’l-müşâfehe istihbâr olundukda mezâmîn-i mezbûreye muvâfık haber virdiklerine binâen başına ‘alâmet-i şürefâ olan ‘alâmet hazıren götürmeğe izn virilmişdir gerekdir ki min-ba‘d bir ferd ve bir kimesne ve siyâdetine ta‘arruz itmeyüb i‘zâz ve ikrâm ideler ki el-ikrâmu li’l-evlâdi’l-kirâm el-ikrâmu li’n-Nebiyyi ‘aleyhi salavâti ve’s-selâm ve ba‘de’z-zuhr bu mektûbı elinde ibkâ idesin ki ‘inde’zarûre ibrâz idüb anınla hükkâma şeref nisbet i‘lâm eyleye ve’s-selâm-ı tam.

El-Fakir es-Seyyid Kâsım en-Nakîbü’l-eşrâfi’l-Memâliki’l-‘Osmânîye

170. Sayfa (Belgede 171. Sayfa) 1. Belge

Sûret-i defter-i hâkânî mezbûr budur ki ‘an akçe-i mukâta‘ât ve bedel-i mekkârî ve gayrihi der ‘uhde-i der livâ-i Mar‘aş ve Malatya ve tevâbi‘ihâ

‘An bedel-i mekkârî-i livâ-i Mar‘aş ve Malatya ve …

292800

‘An bedel-i ‘avârız-ı livâ-yı Akşehir ve ‘Ayıntâb ve …

74246

‘An bedel-i ‘avârız-ı livâ-i Mar‘aş ve …

9955

‘An mukata‘a-i livâ-i Malatya ve tevâbi‘hâ

500000

Yekûn: 877.7001

Tahrîren fi gurre-i Muharrem sene 1030

2. Belge

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâili ve’l-kelâm Mar‘aş ve Malatya eyâletlerinde vâki‘ olan kadılar -zîde fazluhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kapum kullarının izn-i mevâciblerine ve ihrâcât-ı sâire ve sefer-i hümâyûnum mühletiçün ziyâde hazîne lâzım gelmegin imdi zikr olunan eyâletlerde vâki‘ mukâta‘ât emînlerinin ve bedel-i mekkârî ve bedel-i ‘avârız cem‘ine me’mûr olanların zimmetlerinde olan bakiyelerinin mahallinden bir sûreti yazılub sâbıkan Rum ili iskelesi olub hâlâ baş defterdârım olan emîrü’l-ümerâi’l-kirâm kebîrü’l-küberâi’l-fihâm zü’l-kadri ve’l-ihtirâm sahibü’l-’izzi ve’l-ihtişâm el-muhtassu bi mezîd-i ‘inâyeti’l-meliki’l-a’lâ Hasan Paşa -dâmet musâlihunın nişanıyla nişânlanub irsâl

olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile dergâh-ı ’âlî yeniçerilerinden gediklü baş mumcı olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mehmed -zîde kadruhu- vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince ‘amel idüb dahi bir an ve bir sa‘ât te’hîr ve terâhî eylemeyüb taht-ı kazânızda vâki‘ mukâta‘ât emînleri ve bedel-i mekkârî ve bedel-i ‘avârız cem‘ine me’mûr olanların irsâl olunan nişanlu ve mühürlü defterde kayd ve tahrîr olunduğı üzere zimmetlerine lâzım gelen mâlımı taleb ve tahsîl itdirüb hâsıl olan mâlımı defter ile keseleyüb ve mühürleyüb mezbûr kulum ile yarar ve mu‘temedün-‘aleyh adamların ile ta‘cîlü’t-ta‘cîl Dersa‘âdetim’e irsâl ve dâhil-i hazîne itdirüb ve’l-hâsıl kapum kullarının izd-i (?) mevâciblerine ve sefer-i hümâyûnum yararkine ziyâde-i hazîne lâzım gelmişdir ... (silik) sâir zamana kıyâs eylemeyüb zikrolunan bâkiyeleri defter mûcebince ... (silik) taleb ve tahsîl ve ber vech-i isti‘câl dâhil-i hazîne itdiresün ve senki **(s. 171. Belgede 170. Sayfa)** bu husûs içün irsâl olunan kulumsun bu bâbda sen dahi mukayyed olub alı virilen nişânlu ve mühürlü defter ve emr-i şerîfim mûcebince lâzım gelen mâlımı asla emân ve zamân virmeyüb taleb ve tahsîl idüb getürüb teslîm-i hazîne eyleyesin şöyle ki bu bâbda ihmâl ve müsâhele eyleyesin dirligün kat‘ olunmağla halâs olunmayub eşed-i ‘itâb ile mu‘âtteb ve mu‘âkıb oluşun bilmiş olasın sonradan bilmedim ve işitmedim dimeyüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-işrîn şehri Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene tis‘a ve işrîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-Mahrûse

(171. Sayfa (Belgede 170. Sayfa) 1. Belge

Fazile t meab Pîri Efendi hazretleri kâmyâb

Tahiyyât-ı safiyyât ve teslîmât ve afiyât ithafından sonra inhâ ve i‘lâm olunan Oldur ki, kul mevâcibi içün ziyâde akçe lâzım olmağın Mar‘aş ve Malatya mukâta‘âtı ve bedel-i nüzül ve ‘adet-i ağnâm ve sâir mal tahsîl olıcak mahallerde ziyâde akçe tahsîl olunub Der-sa‘âdetim’e erişdirilmesi lâzım olmağla sâbıkan Rumeli beglerbegisi olub ve hâliya baş defterdâr olan Hasan Paşa hazretlerinin imzasıyla sûret-i defter mûcebince mâliye tarafından ahkâm-ı şer‘î virilüb hâmil-i mektûb irsâl olunmuşdur vusûl buldukda bu zamanı sâire kıyâs eylemeyüb kulun mevâcibine defter ile matlub olan malı ber vech-i isti‘câl cem‘ ve tahsîl eyleyüb dahi mûmâ-ileyh ile Der-sa‘âdetim’e irsâl ve îsâlinde ikdâm ve ihtimâm eyleyesin şöyle ki bu bâbda adına ihmâlin sebebi ile zikr olunan

akçeyi vakti ve zamanı ile kulun mevâcibine irişidirmeyesin ‘azl ile halâs olunmayub belki ‘ikab ve ‘itâb olunman mukarrerdir ana göre fermân-ı celîlü’l-kadr fehvasınca matlub olan mâlı sür‘at ve isti‘câl üzere Der-sa‘âdet’e ulaşdırub mer‘î ve muhterem olmağı sa‘y eyleyesin bâkî himem

Mahall-i hatem Ali Paşa vezir-i a‘zâm hâlâ

2. Belge

Be huzûr-ı mevâliü’l-mükerremun Mar‘aş ve Malatya eyâletlerinde olan efendiler dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ithâfından sonra inhâ olunan oldur ki, âsitâne-i sa‘âdetde kapu kullarımın izn-i mevâcibleri ve ihrâcat-ı sâire ve sefer-i hümâyûn ... (silik) mühletiçün ziyâde akçe lâzım olmağın zikrolunan eyâletlerde vâki‘ mukâta‘ât emînlerinin bedel-i mekkârî ve bedel-i ‘avârız cem‘ine me’mûr olanların defterlerinde olan bakiyelerinin mahalinden bir sûreti yazılub imzâlanub irsâl izz-i huzûr kılınmışdır ... (silik) me’mûldur li emr-i şerîf ve imzâlu sûret-i defter mûcebince dergâh-ı ‘âlî yeniçerilerinden gediklü olan Mumcu Mehmed -zîde kadruhu- mübâşeretiyle te’hîr ve terâhî eylemeyüb sâir kazâlarda olan mukâta‘ât emînlerinin zimmetlerine lâzım gelen akçeleri asla emânete … (silik)

172. Sayfa. Belgede 173. Sayfa) 1. Belge

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘deni’l-fazl ve’l-kelâm Mevlânâ ‘Ayıntâb ve Telbeşar kadıları -zîde fazluhu-ma tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ebnâ-yı sipâhiyândan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafâ nâm kulum -zîde kadruhu- hâlâ Der-sa‘âdet’ime gelüb ‘arz-ı hâl sunub zikrolunan kadılıklarda vâki‘ dimos ve ihtisâb mukata‘ası Der-sa‘âdet’de bana tevcih olunub zabt ve tasarrufumçün mâliye tarafından berât-ı hümâyûn virilüb zikr olunan berâtda ‘Ayıntâb ve Telbeşâr kadılıklarında vâki‘ beytü’l-mâl-ı ‘âmm ve hâssa ve ‘adet-i ağnâm ve keçi hakkı ve kışla dâhil iken Haleb tarafından ve âher cânibden dahl ü ta‘arruz eylemeleri ile iltizâmım zarar ve cânib-i mirîye takarrur-ı mütrîk olur hayfdır deyü bildirüb men‘i bâbında emr-i şerîfim taleb eylemegin mâliye tarafından müceddeden virilen berât-ı hümâyûnumda ta‘yîn ve tasrîh olunduğı üzere mezbûr kulum cem‘ ve tahsîl itdirüb min ba‘d hilâf-ı berât-ı hümâyûn Haleb tarafından ve âher cânibden bir ferdi dahl ü ta‘arruzitdirilmeye deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân mezbûr kulum -zîde kadruhu- vardıkda husûs-ı mezbûra gereği gibi mukayyed olub dahi âsitâne-i

sa‘âdetimden mâliye tarafından ihrâc olunub mezbûr kulumun eline virilen berât-ı hümâyûnuma nazar idüb göresin zikrolunan kadılıklarda vâki‘ beytü’l-mal-ı ‘âmm ve hâssa ve ‘adet-i ağnâm ve keçi hakkı ve kışlalusun iltizâmâta dâhil iken hâlâ Haleb tarafından ve âher cânibden varub dahl idüb almağa mâni‘ oldukları vâki‘ ki men‘ ve def‘ idüb hilâf-i şer‘ ve kanûna mugâyir-i şart-ı iltizâm ve emr-i hümâyûn kimesne dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve bi’l-cümle zikrolunan kadılıklarda vâki‘ beytü’l-mal-ı ‘âmm ve hâssa ve ‘adet-i ağnâm ve keçi hakkı ve kışlalunun elinde olan iltizâm berâtında mukayyed ve ve musarrah iken Haleb cânibinde ve âher tarafdan bir ferd dahl ü ta‘arruz itdirmeyesün husûs-ı mezbûr içün emr-i âher irsâline muhtaç eylemekden ve ihfâ‘-ı ahvâl-i hâssadan bu bâbda ihzâr eyleyüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâni şehri Saferi’l-muzaffer sene selâsîn ve elf

Be Makâm-ı Kostantiniyye el-Mahrûse

173. Sayfa (Belgede 172. Sayfa) 1. Belge

Emîrü’l-ümerâi’l-kirâm kebîrü’l-küberâi’l-fihâm zü’l-kadri ve’l-ihtirâm sahibü’l-‘izzi ve’l-ihtişâm el-muhtassu be mezîd-i ‘inâyetü’l-meliki’l-a‘lâ Haleb begler begisi ve sâbıkan Karaman begler begisi olub bi’l-fi‘il Haleb cânibi defterdârı olan Ahmed -dâme ikbâluhu- tevkî‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ebnâ-i sipâhiyândan olub Ayıntâb’da vâki‘ ihtisâb ve dimos mukâta‘ât-ı zâbıtı olan Mustafâ -zîde kadruhu- Der-sa‘âdetim’e gelüb ‘arz-ı hâl sunub mukâta‘ât-ı mezbûre üç senede bir tahvîl olmak üzere bin yigirmi sekiz Zi’l-hiccesi’nin on üçüncü gününden berât-ı şerîf ile bana der-‘uhde olunub yedime berât-ı şerîf virilüb tarih-i mezkûrdan bin yigirmi dokuz Zi’l-hiccesi’nin gâyetine değin kıste’l-yevm mûcebince zimmetime lâzım olan mâlı bi’t-temam virüb edâ eyleyüb zimmetimde bir akçe ve bir habbe kalmayub zimmetim berî olduğuna hizâne-i ‘âmireden ihrâc olunmuş nişânlu ve mühürlü sûret muhâsebesi virilmişdir bu takdîrce ta‘ahhüdüm mûcebince iki sene dahi zamanım olmağın zikr olunan mukâta‘âtın mâlı başka âsitâne-i sa‘âdetime muttasıl irsâliye olmağla divân-ı Haleb’den ve âher tarafdan dahl olunmayub kemâ kân gerü kendüye zabt itdirilmegin bâbında emr-i şerîf-i ni‘âm virilmek rica eylemegin buyurdum ki hükm-i şerîfim ile mezbûr kulum -zîde kadruhu- vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince ‘amel idüb dahi mukâta‘ât-ı mezbûreyi mezbûr Mustafâ’nın elinde olan berât hakkı … mûcebince kemâ kân zabt ve

tasarruf itdirüb ve hâsıl olan malı âsitâne-i sa‘âdetime başka irsâl itdirüb min ba‘d Haleb defterdârı tarafından ve âherden bir ferde dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin emr-i şerîfime muhâlif kimesneye ta‘allül ve muhâlefet itdirmeyüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-işrîn şehri Muharremi’l-harâm sene selâsîn ve elf

Be Makâm-ı Kostantiniyye

2. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi mekân-ı sultan

Nefs-i Ayıntâbda mahalle-i Cabide Mağara mescidi dimekle ma‘rûf mescid-i şerîfin mütevellîsi olmayub mahlûl olub evkâfı üzerine mütevellî lâzım olmağın yevmî bir Osmânî ile işbu râfi‘-i tevki‘-i refî‘-i hâkânî Ali nâm kimesne her vecihle …. (silik) tevcîh olunan berât-ı hümâyûnı şehir kadısı Mevlânâ Abdulbaki ‘arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnım virdim ve buyurdum ki …(silik) zikrolunan evkâfı mezbûr ‘Osmân Mütevellî olub hidmet-i lazımesin icrâ kıldıktan sonra yevmî bir ‘Osmânî vazîfesine mutasarrıf olub duâ … (silik) ve benim devâm-ı devletim içün iştiğâl gösteresin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi evâili Ramazân sene semâniye ve işrîn ve elf

174. Sayfa (Belgede 175. Sayfa) 1. Belge (Belgenin öncesi eksiktir. Hangi sayfada olduğu belirlenememiştir)

… nihâyetle sefer-i nusret eser-i mühimâtına erişdirilmesi lâzım ve mühim olmağın hazîne-i Haleb’e müte‘allık sâir maktu‘âtın mâl-ı cedîden tahsîline mübâşeret olunub taht-ı kazânızda vâki‘ Ayıntâb maktû‘âtının dahi kıst-ı evvelleri ber vech-i ta‘cîlü’t-tahsîl ve gelüb irsaliyeye erişmek bâbında tezkire tahrîr ve irsâl olundı vardıkda gerekdir ki bu bâbda gereği gibi mukayyed olub bir an ve bir sâ‘at te’hîr ve tevkîf itmeyüb taht-ı kazânızda vâki‘ mâl-ı maktû‘âtın bin yigirmi yedi vâcibinde müstahak olan kıst-ı evvel emvâlin yerlü yerinden mûmâ-ileyhe cem‘ ve tahsîl ve birkaç güne değin tekmîl idüb dirliği ve mahtûm-ı mûmâ-ileyh ile ve kifâyet kadarı yarar adamlar ile mahzâr-ı irsleri ile mu‘accele gönderüb irsaliyeye isâl eyleyesin ve bi’l-cümle bu zamanı sâir zamana kıyasen ihmâl ve müsâhele olunmağla irsaliyenin ‘avdet ve te’hîrine mâ‘iyyet olmağdan be gâyet ihtiyâd idesin. Tahrîren fi evâili şehri Saferi’l-Hayr min şühûrı sene selâsîn ve lef

Be-Medîne-i Haleb el-Mahrûse

2. Belge

Faziletlü ve ‘izzetli efendi hazretlerinin meclis-i şerîf vâcibü’t-teşrîflerine dürer-i da‘avât meclis-i ()(? inâd ve gadr-i tekrîmât ve afiyyât-ı meveddet gâyât ithâf ve ihdâ kılındıkdan sonra … hurşîd mühr-i tenvîrlerine hakkı ve puşîde buyrulmaya ki bundan akdem fermân-ı ‘âlî birle zabt olunub Ayıntâb kal‘asında hıfz olunan Sefer Ağa’nın esbâblarını adamlarımızdan Köse Mehmed Beg ve vusûlünde … şerîfinizde nâyib koşub temamiyle teslîm idüb sicil ve hüccet itdirmegin me’mûldür husûs-ı mezbûr umûr-ı lâzımedendir takayyüd ve ikdâm ve hıfz olunan esbâblarıyla noksan adamımız mezkûra teslîm olundu bu bâbda vücuda gelen lütûf bâis-i zikr-i cemîl olunduğundan iştibâh yokdur bâkî ‘ilm ve fazilet der-seccâde-i şerîfde müstedâm ve müstahkem bâd

…. Hâcı Yûsuf Zâbıt-ı Yeni il dergâh-ı Haleb

3. Belge

… (Belgenin baş tarafı eksik)

ve Murad Ağa karındaşımızın dahi mührümüz ile mühürlenüb hıfz olunan esbâblarını dahi mezkûr Mehmed Beg’in ma‘rifetiyle birâderi olan Rıdvan Beg’e teslîm idüb ve hüccet olunub hüccet-i şer‘iyyeyi merkûm kulları ile irsâl buyurmağa lütfunun (?) bî … buyrula ve kabz eyledigimiz zamanda mümza ve mahtûm defter dahi müşârün-ileyh Mehmed Beg ile gönderilmişdir temamiyle teslîm olunduktan sonra irsâl olunan deftere şerh virilüb tekrâr imzâ eyleyüb defteri … irsâl buyurasın ve Sefer Ağa’nın anda olan esbâblarını mezkûra teslîm idüb cânib-i … gönderile bu cânibde kendü yedimiz ile adamlarına teslîm idesün sahh

175. Sayfa (Belgede 174. Sayfa) 1. Belge

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâili ve’l-kelâm Ayıntâb sancağında vâki‘ dimos ve ihtisâb ve tevâbi‘ mukata‘asına tâbi‘ olan yerlerin kadıları -zîde fazluhum- tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ebnâ-yı sipâhiyândan olub dimos ve ihtisâb zâbıtı olan kıdvetü’l-emâsili ve’l-akrân Mustafâ nâm kulum -zîde kadruhu- hâlâ Der-sa‘âdetim’e gelüb ‘arz-ı hâl sunub zikr olunan mukata‘aların üç senede bir tahvîl olmak üzere bin yigirmi sekiz Zi’l-hiccesi’nin on üçüncü gününden berât-ı hümâyûn ile bana der‘uhde olunmağla mûcebince varub mukâta‘ât-ı mezbûreyi zabt idüb bir senenin yevmü’l-kıst hisâbı üzerine cevabını âsitâne-i sa‘âdetde virüb bir senenin mâlından

zimmetimde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmayub zimmetim yeri ve kat‘-i ‘alâka eyledügüm elime nişânlu ve mühürlü ve ma‘mûl be sûret-i muhasebem virilüb min ba‘d divân-ı Haleb cânibinden ve taraf-ı âherden dahl olunmak icâb eylemez iken kendüm âsitâne-i sa‘âdetde olmağla mâl-ı cedîdden dahi kâmil bir senenin akçesi teslîm-i hazîne olub bu takdirce zikr olunan mukata‘aları âsitâne-i sa‘âdetden mâliye cânibinden virilen berât-ı şerîfde kayd ve ta‘yîn ve der-‘uhde olunduğı üzere yine kemâ kân bana zabt ve tasarruf itdirilüb min ba‘d Haleb cânibinden ve taraf-ı âherden bir kimesne dahl ü ta‘arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîf ricâ iderim deyü bildirmegin imdi mukâta‘ât-ı mezbûre tarih-i mezkûrdan merkûm Mustafâ nâm kulum -zîde kadruhu-ya kemâ kân ibkâ ve mukarrer kılınmışdır mukaddemâ mâliye cânibinden virilen berât-ı şerîfim mûcebince zabt ve tasarruf itdirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim ile mezbûr Mustafâ nâm kulum -zîde kadruhu- vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzere ‘amel idüb dahi mukâta‘ât-ı mezbûreyi tarih-i mezkûrdan mâliye cânibinden virilen berât-ı şerîfde kayd ve ta‘yîn olunduğı üzere zabt ve tasarruf ve küllî ve cüz’î vâki‘ olan mahsûlât ve rüsûmâtı ahz ve kabz ve zabt ve defter itdiresün min ba‘d zikrolunan mukata‘aları şart ve iltizâmına muhâlif Haleb cânibinden taraf-ı âherden virüb dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve mezkûr kulum âsitâne-i sa‘âdetimde iken Haleb cânibinden ve taraf-ı âherden dahl olunub mâl-ı mukâta‘âtdan nefer almışlar ki şer‘le teveccüh idenlerden hükm idüb bî kusur velâ … mezbûr kulum alıvirüb emr-i şerîf ve berât-ı hümâyûnum şart-ı iltizâmına muhâlif ... (silik) iş itdirmeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi yevmi’s-sânî ve’l-işrîn şehri Muharremi’l-Harâm sene selâsîn ve elf

Be Makâm-ı Kostantiniyye el-Mahrûse

Kayd fi 28 şehri Saferi’l-Hayr sene selâsîn ve elf

180. Sayfa 1. Belge (Sayfa sıralamadaki karışıklık dolayısıyla, defterde bu numaraya geçilmiştir Sayfada önceki sayfanın devamı mevcuttur. Eksik sayfa tespit edilememiştir).

olmuşdur deyü bildirdiler imdi hazîne-i Haleb’den âsitâne-i sa‘âdete irsâliye matlub olmağla hazinenin hakayıkı zarureti kemâlinde olub bir an ve bir sâ‘at te’hîre mecâl kalmamışdır tezkire vardıkda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olub bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ve terâhî itmeyüb Ayıntâb ve Rum Kal‘a keferesinin ve zikrolunan kazâlarda sâkin

sâir perâkende keferenin sene-i mezbûreye mahsûb olacak cizyelerin mukaddemâ divân tarafından virilen tezkire mûcebince şer‘ ve kanûn ve emr-i hümâyûn muktezasınca mûmâ-ileyhimâya ber vech-i ta‘cîl cem‘ ve tahsîl ve der kîse idüb ve mühürleyüb mûmâ-ileyhimâ ile keferenin baş erleri ve papasları yediyle ve kifâyet kadarı yarar adamlar ile gönderüb teslîm-i hazîne itdirüb kimesneye ta‘allül ve ‘inâd itdirmeyesin. Tahrîren fi evâil-i şehri Muharremi’l-Harâm min şühûrı sene selâsîn ve elf

Be Medîne-i Haleb el-Mahrûse

2. Belge

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm mazharü’ş-şerâyi‘ ve’l-ahkâm Mevlânâ Ayıntâb ve Rum Kal‘a kadıları -zîde fazluhuma- tezkire vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Rum Kal‘a ve Ayıntâb keferesinin bin otuz iki senesinde müstehak olacak cizyelerinin zamanı oldukda cem‘ ve tahsîli içün dergâh-ı ‘âlî çavuşlarından kıdvetü’l-akrân Hüdaverdi Çavuş gönderilmişdi varub dahi zamanı hulûl itmeden kefereden dahi cizye taleb idüb rencîde ve remîde itmegin hâlâ kefere-i mezkûre ‘umûmen divân-ı Haleb’e gelüb cizyemizin tahsîli zamanı olmadı taleb olunursa tâkat getürmeyüb terk-i diyâr eylememiz mukarrerdir deyü tazallüm eyledikleri ecilden tezkire tahrîr ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olub göresin kaziye-i i‘lâm olunduğu gibi ise zamânı hulûl itmeden fukarâ rencîde ve remîde olmaları câiz değildir men‘ idüb sene-i mezbûrede müstahak olacak cizyelerin …(silik) cem‘ ve tahsîl itdirüb zamanı dolmadıkça mezbûr dahl ü ta‘arruz idüb fukarâyı rencîde ve remîde itdirmekden hazer idesin. Tahrîren fi evâili şehri …(silik) sene selâsîn ve elf

Be Medîne-i Haleb el-Mahrûse

3. Belge

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sultan tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî oldur ki,

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm Ayıntâb kadısı Mevlânâ Abdulbaki -zîde fazluhu- dergâh-ı mu‘allâma mektûb gönderüb kaziyye-i mezbûrede ehl-i hıref üzerine dahi ta‘yîn ve nasb olunan râfi‘-i tevki‘-i refî‘-i hâkânî Seyyid Mahmûd içün kendü hâlinde zabt ve tasarrufunda olub bir vecihle ‘azilleri icâb ider hâli yoğiken Hâcı Ebûbekir nâm kimesne mezbûr içün ehl-i sıyâdetden değil ecnebidir deyü bir beyyine dahi olmağla mezbûra ziyâde gadr ve hayf eyleyüb mezkûr Seyyid Mahmûd’un ehl hırfe tâifesi her vecihle evzâ‘ ve rızâ ve şükrân üzere olmağla zikrolunan âhî tâifesi (?) … mezkûra virilmek

ruhsâtı ‘arz eyledigü ecilden mezkûr Seyyid Mahmûd’un ehl-i hırfe üzerine ... (silik) bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki mezkûr ‘arz olunduğı üzere ... (silik) olub şöyleki vezâif-i hidemât ahiler kadar ola geldügi üzere ... (silik) ol bâbda hic ehad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar … (silik)

Sayfa Numarası Yok (Sicildeki ilk sayfada 5 Muharrem tarihi kayıtlıdır. Burada 3 Muharrem tarihi mevcuttur. Bu nedenle bu sayfa sicilin ilk sayfası olmalıdır.)

1. Belge

Fi yevmî’l-Hamîs

Oldur ki, mahalle-i Amid’den Kâsım ibn el-Hac Yûsuf mahfel-i kazâda Melike ... (silik) takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Ahmed evi ve bir tarafı ... (silik) evi ve bir tarafı Ali evi ve bir tarafı tarîk-ı gayr-ı nâfiz ile mahdûd olan ... (silik) mezbûre Melike’ye on altı gruşa bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb on gruşu alub kabz idüb altı gruş hakkım kaldı taleb iderim didikde ... (silik) mezbûre Melike’den suâl olundukda meblağ-ı mezkûr on altı guruşı mezbûr Kâsım’a virüb edâ ve teslîm eyledim didikde mezbûr Kâsım inkâr idüb mezbûre Melike’den beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı müslimînden Ümmet ... (silik) ve el-Hac Hasan bin Ramazân hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye kılub mezbûr Kâsım bizim huzûrumuzda mezbûre Melike’den ev bahâsı on altı guruşı alub kabz eyledim deyü ikrâr eyledi hasbeten-lillâhi te‘âlâ şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olub mâ-vaka‘a kayd-ı sicil olundı

Şuhûdü’l-hâl

El-Hâc İbrâhîm ibn el-Hac İsmail, Hâcı Ali bin Mahmûd, Ali ibn Hâcı Hüseyin, Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, mahmiyye-i ‘Ayıntâb’ın ihtisâbın zabt ve tasarruf iden dergâh-ı ‘âlî yeniçerilerinden Sefer Beşe mahfel-i kazâda dergâh-ı ‘âlî çavuşlarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Hüdaverdi Çavuş -zîde kadruhu- muvâcehesinde ikrâr idüb müşârün-ileyh Hüdaverdi Çavuş ihtisâb-ı mezbûre dimosu Ayıntâb ile divân-ı Haleb tarafından alub nişânlu divân tezkiresiyle gelüb ihtisâb-ı mezbûreyi bin otuz Muharremi’nin üçüncü gününe gelince ben zabt idüb dördüncü güni sabahı mezbûr Hüdaverdi Çavuşa teslîm eyledim benim ‘alâkam kalmadı zabt kendünün olmuşdur didikde müşârün-ileyh

Hüdaverdi Çavuş ihtisâb-ı mezbûreyi mâh-ı mezbûrun dördüncü güni ben zabt eyledim deyüb mâ-vaka‘ kayd-ı sicil olundı. Tahrîren fi 3 Muharrem sene selâsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

İsmail Beşe, Kuyumcu İsmail, Kapucı ... (silik), Yûnus bin Ahmed ve gayruhum

3. Belge

Fi yevmi’s-Sebti’l-Mübârek fi 3 Muharremi’l-Harâm sene selâsîn ve elf

Oldur ki, karye-i Hacerden Ebu’l-Derda ibn ‘Abdurrahmân mahfel-i kazâda karye-i mezbûreden Kadem bint-i Halîl tarafından ‘udûlden el-Hac Ali bin Mehmed ve el-Hac Derviş bin Cafer şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan zevci ‘Ömer bin Avşar mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbûre türâbında vâki‘ bir tarafı tarik-i ‘âmm ve bir tarafı el-Hac ‘Osmân mülki ve bir tarafı ... (silik) ve bir tarafı mü’ezzin yeri ile mahdûd olan yerde müteveffâ babam Abdurrahman’ın olub ‘âmmim İsmail altmış ğuruşa fuzûlen mezbûre Kademe bey‘ eylemiş deyü ... (silik) bizim hâlâ zikr olunan yerin da‘vâsından fâriğ olub … **(belgenin devamı yok)**

Not: Sayfa Numarası Yok. (2. sayfa olması gerekiyor. Sayfanın başında sayfası ve sırası tespit edilemeyen sicilin devamı bulunmaktadır)

….. idüb mâ-vaka‘ kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü’l-hâl

Davud bin Sabır (?, el-Hâc Ebu Reşid bin Ca‘fer, el-Hâc ‘Ömer bin el-Hâc İbrâhîm ve gayruhum.

1. Belge

Yevmü’l-Ehadi’l-Mübârek

Karye-i Hacer’de sâkine Kadem bint-i Halîl tarafından Hâcı Ali bin Mehmed ve el-Hac Derviş ibn el-Hac Cafer şehâdetleri ile mâ hüve tarîkü’s-sübût şer‘ân vekâleti sâbite olan mezbûre Kadem’in zevci ‘Ömer bin Afşar mahfel-i kazâda mezbûre Kadem’in babası Halîl -zîde mecduhu- mahzarında vekâleten ikrâr idüb karye-i mezbûre türâbında vâki‘ bir tarafı ‘Abdullatîf yeri ve bir tarafı ‘Ömer yeri ve bir tarafı el-Hac ‘Osmân yeri ve bir tarafı ... (silik) karye-i mezbûre ile mahdûd olan yerimiz hadûd-ı mezbûrun dâhilinde vâki‘ ‘Ömer oğlı yerinin dahi otuz ğuruşa müvekkkilem mezbûre Kadem’in babası Halîl nâm kimesneye otuz ğuruşa bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb kabz-ı semen ve teslîm-i müsemmen eyledi bağ-ı mezkûr-ı mezbûr Halîl’in ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır

keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbûr Halîl tasdîk idüb sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundı

Şuhûdü’l-hâl

Hâcı ‘Ömer ibn el-Hac İbrâhîm, Monlâ Ali bin Süleyman, Davud bin İsa, Hasan bin Mansûr ve gayruhum

2. Belge

Oldur ki, karye-i Çöreklik’de bundan akdem fevt olan Ahmed bin Yûnus’un Velî ve Süleymân nâm sagîr oğullarına müteveffâ-yı mezbûr Ahmed’den irs-i şer‘le intikâl iden hisse-i şer‘iyelerinin ahz ve kabzına ve zabt ve hıfzına vasî nasb olunmak lâzım ve lâbüd olmağın işbu hâfızü’l-hüccet müteveffâ-yı mezbûrun oğlı Hamîs nâm kimesne kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta‘yîn olundukda mezbûr Hamîs dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl idüb mâ-vaka‘ bi’t-taleb kayd şod

Şuhûdü’l-hâl

Süleymân bin Hüseyin, el-Hac Ali bin Hamza, el-Hac Ali bin Aşkî, Ali Hâce ibn Çerkes ve gayruhum

3. Belge

Oldur ki, karye-i Rumtul’dan el-Hac Hüdaverdi ibn Sıdkı mahfel-i kazâda karye-i Çöreklik’den bundan akdem fevt olan Ahmed bin Yûnus’un Velî ve Süleymân nâm yetimlerine vasî olan karındaşları Hamîs ve âher karındaşı Ali mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müteveffâ Ahmed ile merkûm Ali’ye karye-i Karadiken türâbında vâki‘ dört tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd olan bir kıt‘a bin yedi yüz ‘aded tikek bağımı yüz otuz ‘aded esdî ğuruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb otuz iki ğuruşun alub doksan sekiz ğuruş hakkım kalmışdır şer‘le taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl vasî-i mezbûr Hamîs inkâr ile cevâb virüb mezbûr el-Hac Hüdaverdi’den beyyine taleb olundukda ‘udûlden Hasan bin Yûnus ve el-Hac Tanrıverdi bin Durak hâzırân olub ... (silik) şehâdet-i şer‘iyye idüb mezbûr el-Hac Hüdaverdi’den müteveffâ ... (silik) hayâtında iken merkûm Ali ile bizim huzûrumuzda ... (silik) yüz otuz Esedî ğuruşa satun alub (kağıt katlanmış ve koparılmış)[238] (**2. sayfadaki devamı):** didiklerinde şehâdetleri hîn-i

[238] Belgenin devamı bu çalışmada çevirisi yapılmayan ve orijinal belgede iki numaralı sayfadadır. Aslında bu sayfa sicilin ilk sayfasıdır. Sayfa koptuğu için sicilin arkasına konulmuştur. Bu yüzden sayfa numaralarında karışıklık olmuştur.

kabûlde vâki‘ oldukdan sonra iki ğuruşdan ziyâde almadığına ve hîbe ve havâle itmedüğüne ve vekîl-i mezbûr el-Hâc Hüdaverdi’ye yemîn virilub mâ-vaka‘ ketb olundu.
Şuhûdü’l-hâl
Süleymân bin Hüseyin, el-Hâc Ali bin Hamza, İshak bin Mehmed, Ali Çelebi ibn-i Çerkez

SONUÇ

‘Osmânlı İmparatorluğunun tarihi kaynakları arasında bulunan Şer‘iyye sicilleri önemli birinci elden kaynaklardır. Bu kaynakların günümüze ulaşmış olması araştırma açısından elimizi güçlendirmektedir. Bu bağlamda şehirlerin geçmişine ışık tutan sicillerin transkripsiyonu iyi bir çalışma olacağı kanaatindeyim.

H. 1030/M. 1620-1621 tarihlerine ait olan 168 numaralı sicil 94 varaktan oluşmaktadır. Bu sicil 1. varaktan 40. varaka kadar tahrip olduğu için bizim çalışmamız 41. varaktan sonra başlamıştır. 41. varaktan 93. varaka kadar toplamda 263 belge yer almaktadır. 180 adet belge ‘Ayıntâb’ın şehir içi olaylar, evlenme, miras gibi konuları içeren çoğunlukla hüccetlerden oluşur. Bu belgelerde aile yapısını, evlilik akdini, yetim kalan çocuklara sahip çıkma gibi konuları çok rahat görmek mümkündür. Geriye kalan 83 üç belge ise merkezden veya çevredeki yöneticilerden gelen fermanlar, beratlar ve buyruldulardan oluşan haberleşmelerdir.

Yönetim ile ilgili çok değerli bilgiler edinilmektedir. Dönemin padişahı II. Osman’dan ferman ve beratlar sicilde tespit edilmiştir. Özellikle Hotin seferi ile ilgili fazla para istenmesi elde edilen kıymetli bilgilerdir. Yine dönemin Sadrazamı İstanköylü Çelebi Güzelce Ali Paşa, Anadolu Kazaskeri Seyyid Mehmed El-Hüseyni ve başdefterdar Hasan Paşa ve çevre vilayet valilerinin isimleriyle karşılaşılmıştır. Ayıntab sancağıyla ilgili Sancakbeyi Kasım Bey, Kadı Mehmed Efendi ve Abdulbaki Efendi, sancakbeyi kaimakamı ve kadı naibi Ali Ağa, subaşı Hızır Bey vd. olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Bu sicilde (çevirisi yapılan varaklarda) 30 adet mahalle, 31 adet köy, 10 adet çarşı-pazar, 4 adet cami, 7 adet mescit, 6 adet vakıf ve 2 adet hamam ismi geçmektedir. Bu sicildeki belgelere göre farklı etnikler arası ilişkilerde herhangi bir çekişme yoktur. Genellikle Müslümanlar, Hıristiyanlarla beraber yaşayıp onlarla ticaret yaptığı görülmektedir.

Yine sancağın ticareti ile ilgili değerli veriler elde edilmiştir. Canlı hayvan satışları, mülk satışları, ceviz, kuru üzüm, tütün vd. ürünlerin fiyat bilgisi ve satış

usullerine ulaşılmıştır. Satışlarla ilgili davaların o günün şartlarına göre ne şekilde çözüldüğü tespit edilmiştir.

Aile yapısına bakıldığında ‘Ayıntâb’da evliliğe önem verildiği ve mehir kısmına ve şahit kısmına dikkat edildiği görülmektedir. Mahkemeye gelen boşanmaların da çabuk çözüldüğü ve mehir hakkının verildiği ve bazı durumlarda kadının mehir hakkından vazgeçildiği de görülmektedir. Bu da aile hayatının çok büyük sıkıntılı olmadığını göstermektedir.

Asayiş olaylarıyla ilgili davalarda genellikle yaralamalar ve ölümlerin olması ve bu olaylara genellikle sebep olan içki ve sarhoşluğun olduğunu da belgelerden görmekteyiz. Bunlar da genellikle kolaylıkla çözulmektedir. Alım-satım davalarında görülen anlaşmazlıkların toplumda çok olduğu kanaati uyandırmaktadır. Belgelerin çoğu bu konular ile ilgili olması ticari konuklarda kurnazlıkların çokça yaşandığı anlaşılmaktadır. Bu konun tek çaresi şahitler huzûrunda halledilmesi olmuştur.

KAYNAKÇA

AHISKALI, Recep, "Muhzır", *TDVİA Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt 31, Ankara, 2020, ss. 85-86.

AKGÜNDÜZ, Ahmet "İ'lam", *TDVİA*, Cilt 22, İstanbul, 2000, ss. 72-73.

ARIK, Feda Şamil. "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi 1". *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 8, sy. 8 (Eylül 1997), ss. 2-56. https://doi.org/10.1501/OTAM_0000000145.

ARIKAN, Melahat *12 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1027-1028/M. 1618-1619. S. 105-204)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2017

ATAR, Fahrettin, "Kadı", *TDVİA* 24. cilt, İstanbul, 2001. ss. 66-69.

_____, "Mahkeme", *TDVİA*, 27. cilt, Ankara, 2003, ss. 338-341.

_____, "Şurut ve sicillat", *TDVİA*, 39. cilt, İstanbul, 2010, ss. 270-273.

ATLI, H. Halit, *Örnek Çözümlemelerle Osmanlıca Edebî Metinler ve Arşiv Belgeleri*, Hayrat Neşriyat, 4. Baskı, Isparta, 2018.

AVCI, Casim, "Naib", *TDVİA*, 32. cilt, İstanbul, 2006, ss. 311-312

AYDIN, M. Akif, "Mahkeme", *TDVİA*, 27. cilt, Ankara, 2003, ss. 341-344.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Şer'iyye Sicilleri Defterler (ŞSC. d.), 4974-168.

BOSTAN, İdris, "Ali Paşa, Güzelce", TDVİA, Cilt 2, İstanbul, 1989, ss. 424-425.

CANBAKAL, *Hülya, 17. Yüzyılda Ayıntab Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, 1. Baskı, çev. Zeynep Yelçe, İletişim yay., İstanbul, 2009.

CEREN, Bedia Gül, *Gaziantep Şer'iyye Sicil Defterlerinde Geçen 25 Adet Vakfiyenin Günümüz Harflerine Aktarımı H. 948-1222 (M. 1541-1808)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Dogu Üniversitesi Egitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa, 2015.

ÇINAR, Hüseyin, *18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2000.

ÇİFTÇİ, Betül, *49 Numaralı Antep Şer'iyye Sicili Değerlendirme ve Transkripsiyonu,* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2017.

DAL, Sıtkı, *139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 2009.

DEMİR, Abdullah, "Osmanlı Devleti'nde Kadılar ve Naipler", *Uluslararası Sosyal Bilimer Dergisi,* Cilt 1, Sayı 1, 2017 ss. 28-37.

DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara,

DOĞAN, Kadir Caner, "Osmanlı Devleti Klasik Çağında Kadılık Kurumu ve Fonksiyonları", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, Cilt 6, Sayı 4, İstanbul, 2019, ss. 34-40.

EKİNCİ, Ekrem Buğra "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 13, Sayı 5, İstanbul, 2005, ss. 417-439.

İLHAN, Okan, *20 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (S.137-270) H.1060-1061/M.1650-1651*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2015.

İPŞİRLİ, Mehmet, "Naib", *TDVİA*, 32. cilt, İstanbul, 2006, ss. 312-313.

İSLAMOĞLU, Abdullah, *Osmanlı Devleti'nde Modern Belediye'nin Hukuksal Açıdan Kurumsallaşması*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2012.

İŞBİLİR, Ömer, "Mekkâre", *TDVİA*, Cilt 28, Ankara, 2003, s. 554-555.

KAZALAK, Kadir-GÜNDÜZ, Tufan, "II. Osman'ın Hotin Seferi (1621)". *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, sy. 14 (Haziran 2003): 129-44, https://doi.org/10.1501/OTAM_0000000495, Tarih: 30.01.2025.

Kur'an-i Kerim, Maide, 5/48.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1994.

_____, "Ferman", *TDVİA*, Cilt 12, İstanbul, 1995, s. 400-406.

_____, "Berat", *TDVİA*, Cilt 5, İstanbul, 1992, ss. 472-473.

_____, “Buyruldu”, *TDVİA*, Cilt 6, İstanbul, 1992, ss. 478-480.

_____, “Temessük”, *TDVİA*, Cilt 40, İstanbul, 2011, ss. 413-414.

NOHUTLU, Ali, *8 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (1-100)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis, 2019.

OCAKTAN, Sevda, *1641-1651 Arasında Ayntâb Şehir Merkezindeki Ev ve Dükkân Satışları*, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2021.

OĞUZ, Mustafa-AKGÜNDÜZ, Ahmet, “Hüccet”, *TDVİA*, Cilt 18, İstanbul, 1998, ss. 446-450.

ORTAYLI, İlber, *Osmanlı Devleti’nde Kadı*, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 1994.

_____, “Kadı”, *TDVİA*, 24. cilt, İstanbul, 2001, ss. 69-73.

ÖZCAN, Abdülkadir, “Hüsrev Paşa, Deli”, *TDVİA*, Cilt 19, İstanbul, 1999, ss. 40-41.

ÖZCAN, Ruhi, “XVII. Yüzyılın Ortalarında Ayıntab Gaziantep” *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2004, 5.9, ss. 31-39.

ÖZDEĞER, Hüseyin, “Gaziantep”, *TDVİA,*13. cilt, ss. 466-475.

ÖZGÜDENLİ, Osman Gazi, “Vakfiye” *TDVİA,* 42. Cilt, İstanbul, 2012, ss. 465-467.

ÖZTÜRK, Mustafa, Osmanlı Döneminde Antep’in İktisadî Vaziyeti, *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, Gaziantep, 2022, ss. 1-45.

ÖZTÜRK, Said, “Kassâm”, *TDVİA*, 24. cilt, İstanbul, 2001. ss. 579-582.

ÖZTÜRK, Şeyda Sağlam, *67 Numaralı Ayıntab Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 S. 429-603)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2020.

TAŞ, Hülya, “Şuhudul hal için Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühûdü'l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir?” *Bilig*, sayı 44, Kış-2008, ss. 25-44.

UĞUR, Yunus, “Şeriyye Sicilleri”, *TDVİA*, 39. cilt, İstanbul, 2010, ss. 8-11.

Urfalı Mateos, *Vekayi-nâme (952-1136) ve Papaz Grigor’un Zeyli (1136-1162)*, çev. Hrant D. Andreasyan, TTK, Ankara, 2000.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, 11. Baskı, Fakülte kitabevi, Isparta, 2015.

YILDIRIM, Fuat, *108 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili H. 1164-1165 (M. 1750-1752)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1995.

YILDIRIM, Fatma, "XVII. Yüzyılda Ayıntab Şehrinde Asayişi Sağlayan Görevliler". *Gaziantep Üniversitesi Ayıntab Araştırmaları Dergisi,* 7/1 (Haziran 2024), Gaziantep, 2024.

YILDIRIM, Hasan, *H. 980/M. 1572 Tarihli 166 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2012.

YILMAZER, *Ömer Faruk, 98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2010.

YÜKSEL, Hasan, "Vakfiye" *TDVİA*, 42. Cilt, İstanbul, 2012, ss. 467-469.

EKLER VE RESİMLER

168 Numaralı Ayıntab Şer‘iyye Sicili Asıl Belgeler

41. Varak

42. Varak

43. Varak

44. Varak

45. Varak

46. Varak

47. Varak

48. Varak

49. Varak

50. Varak

51. Varak

52. Varak

53. Varak

54. Varak

55. Varak

56. Varak

57. Varak

58. Varak

59. Varak

60. Varak

61. Varak

62. Varak

63. Varak

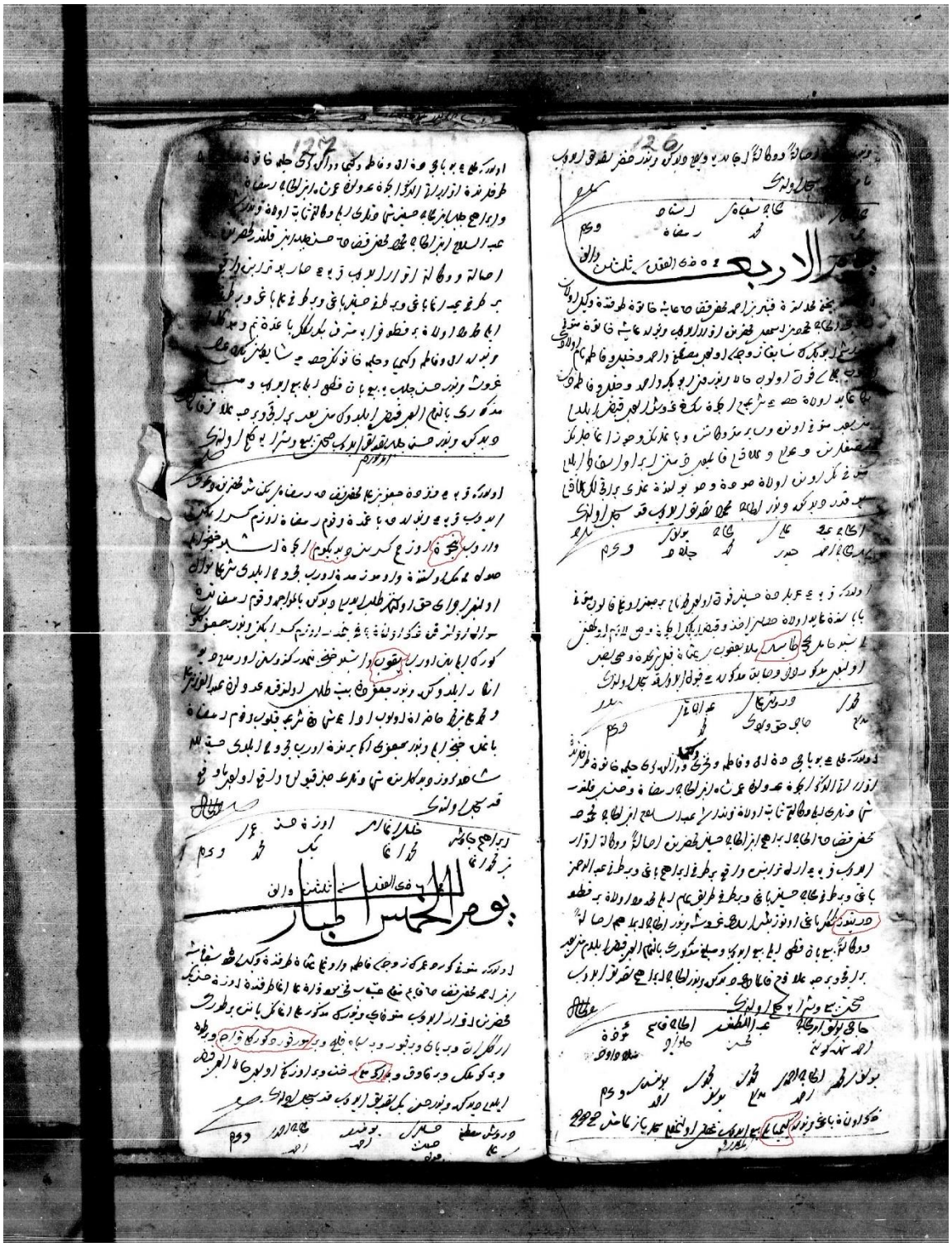
64. Varak

65. Varak

66. Varak

67. Varak

68. Varak

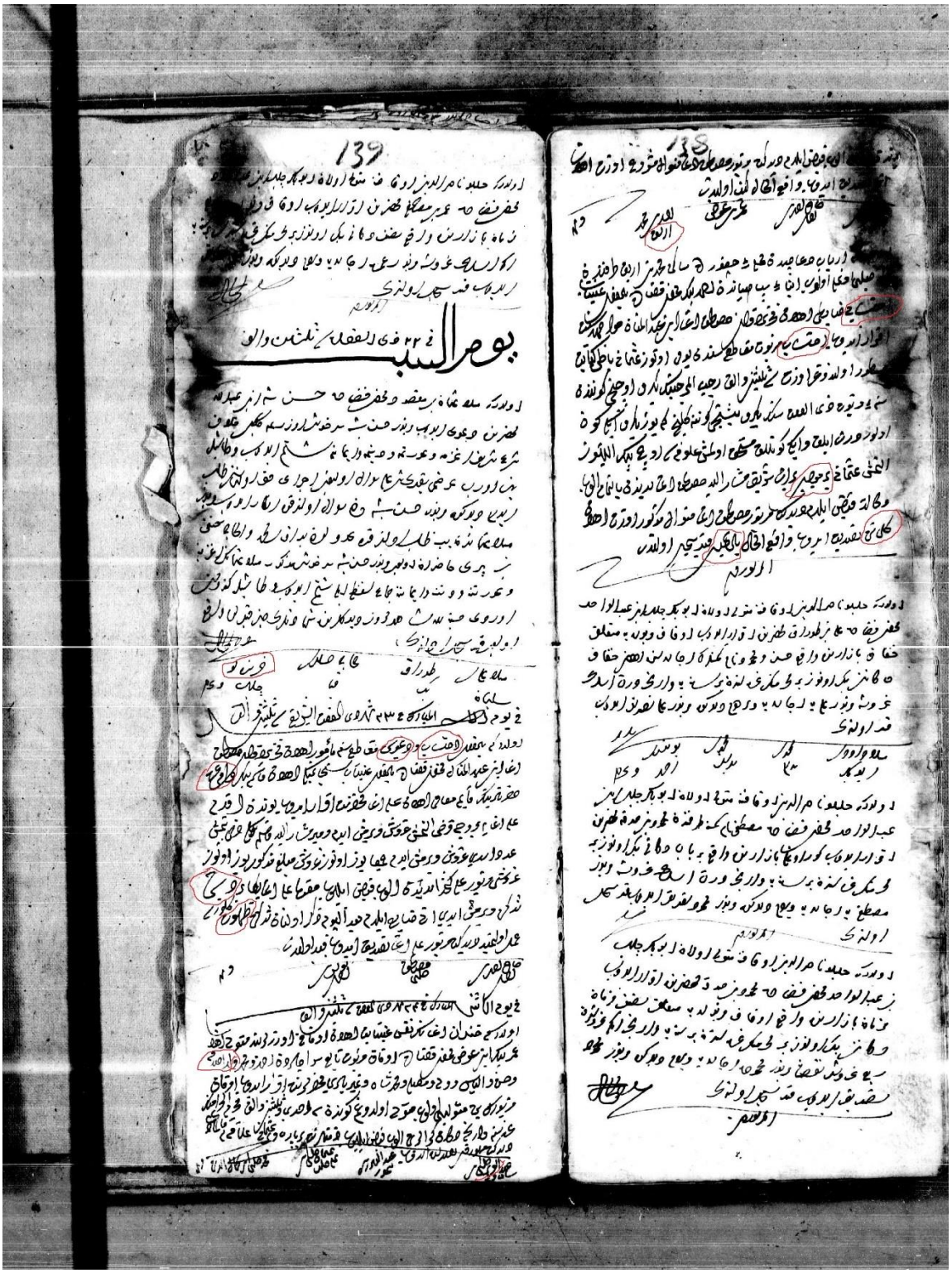
69. Varak

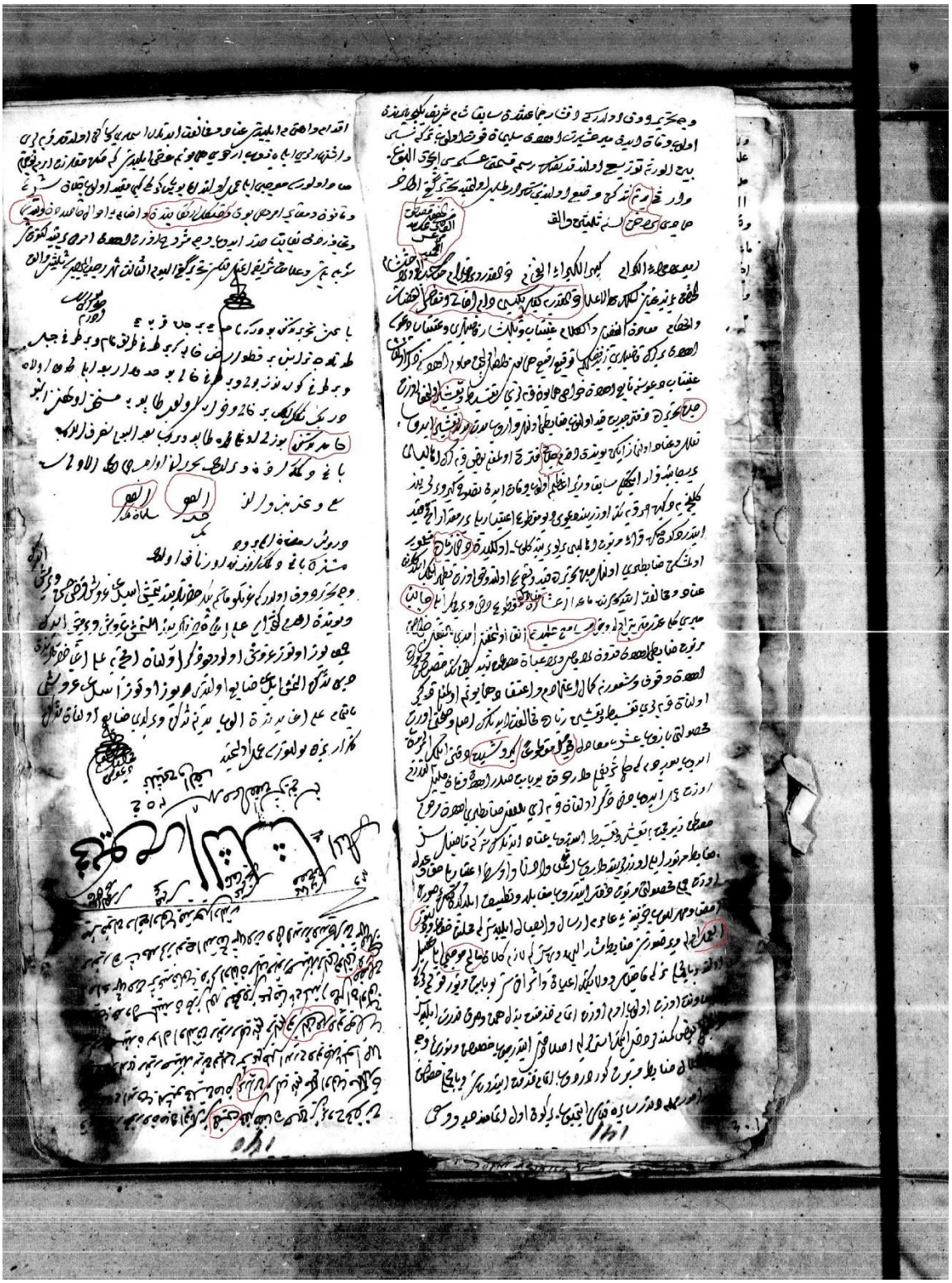
70. Varak

71. Varak

72. Varak

73. Varak

74. Varak

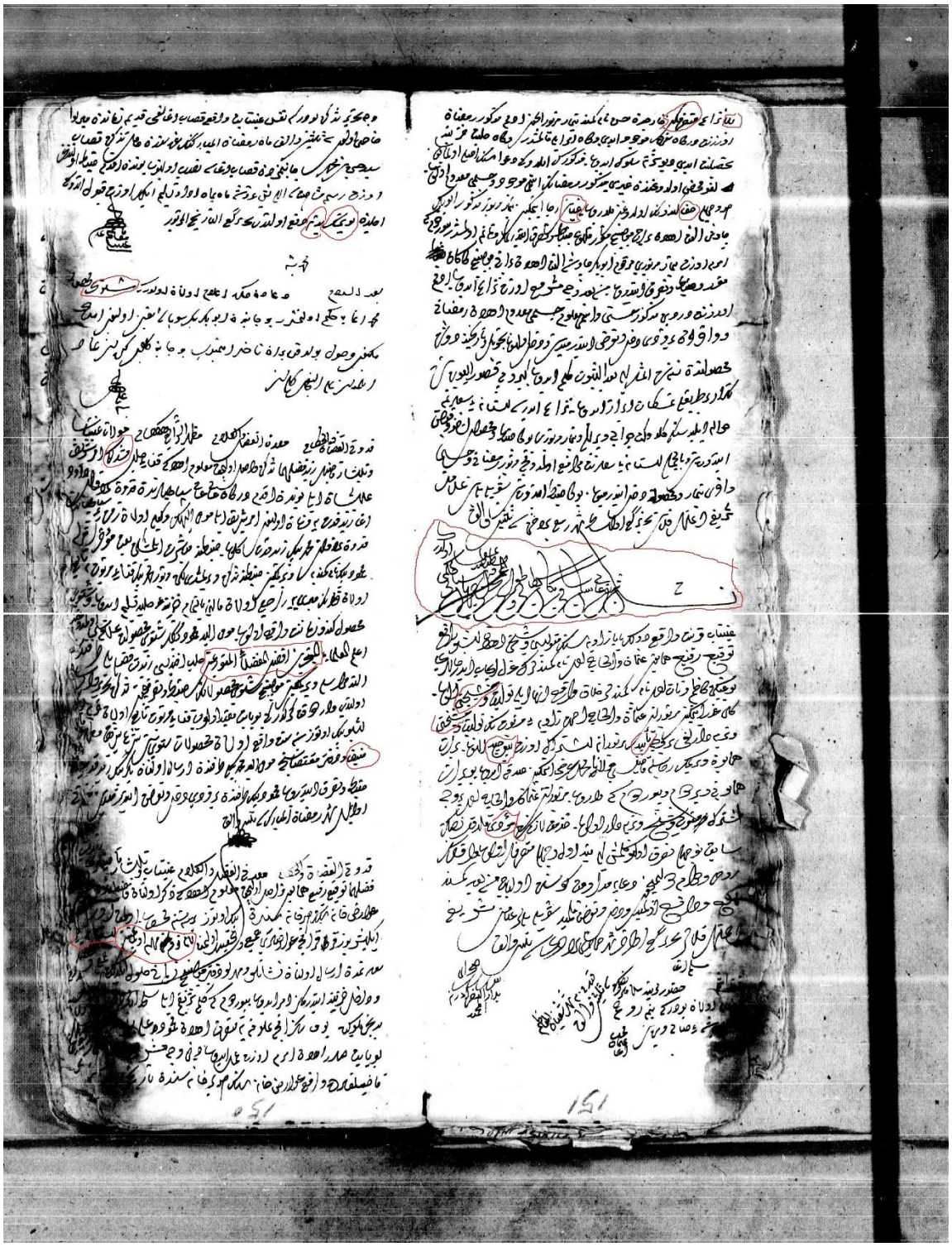
75. Varak

76. Varak

77. Varak

78. Varak

79. Varak

80. Varak

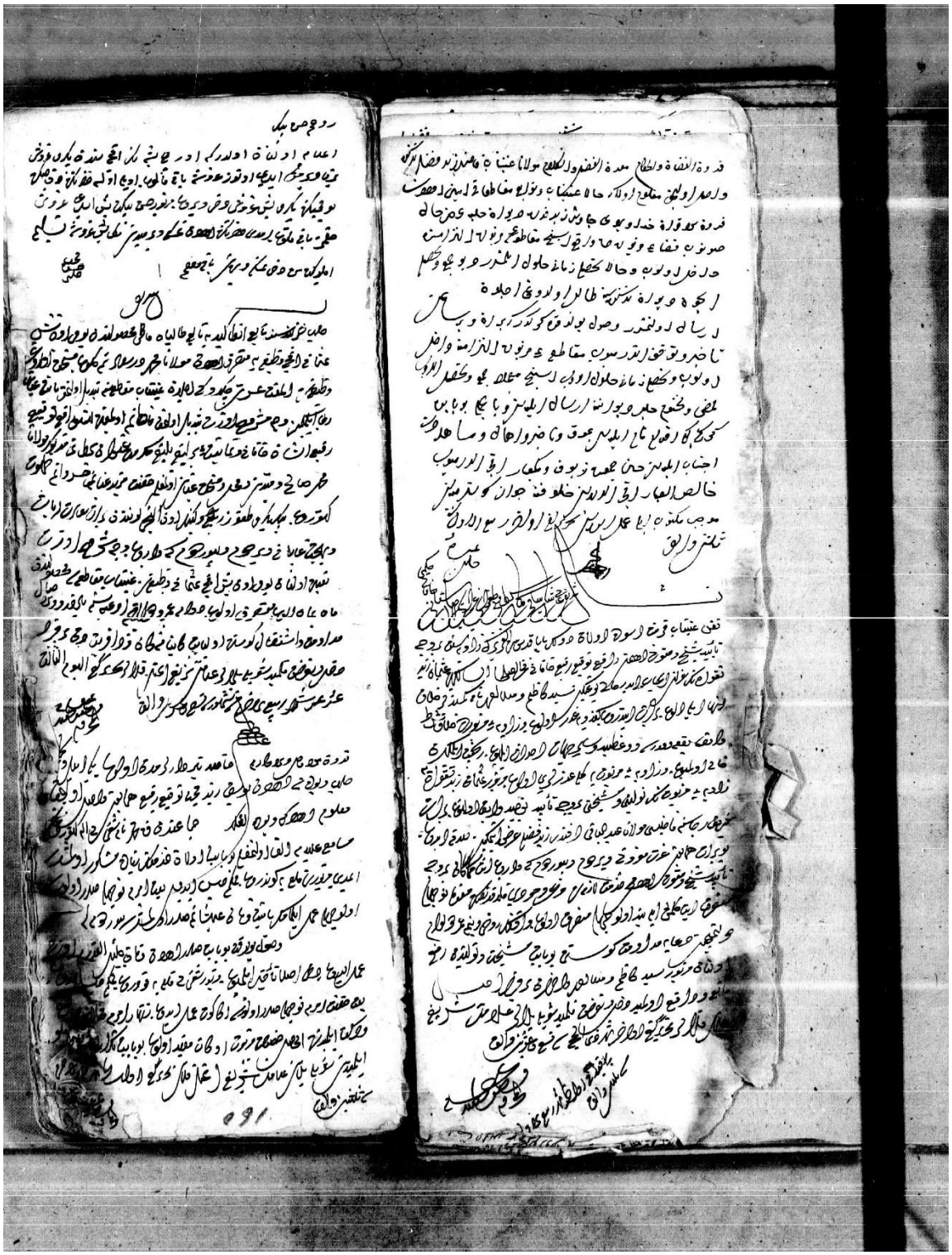
81. Varak

82. Varak

83. Varak

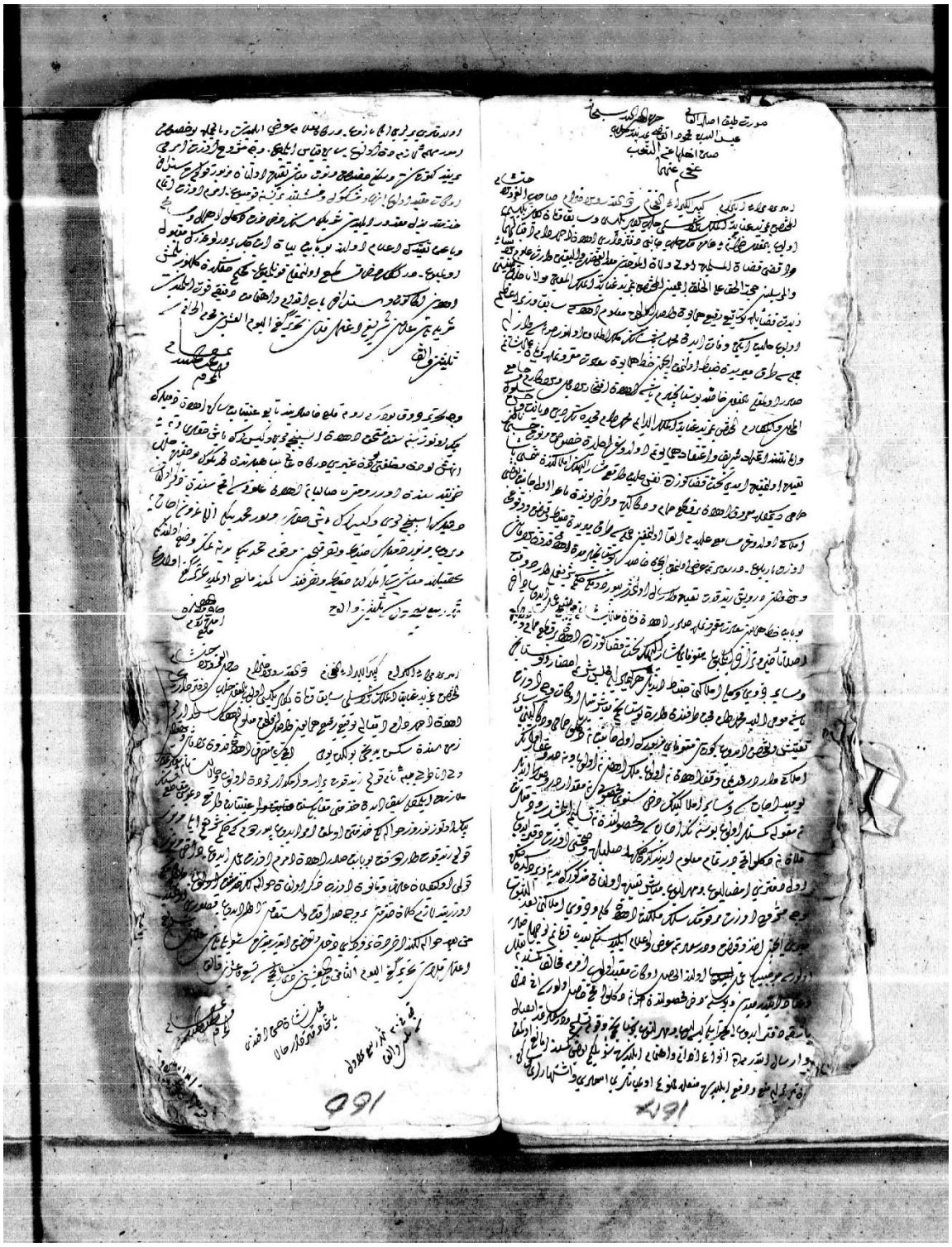
84. Varak

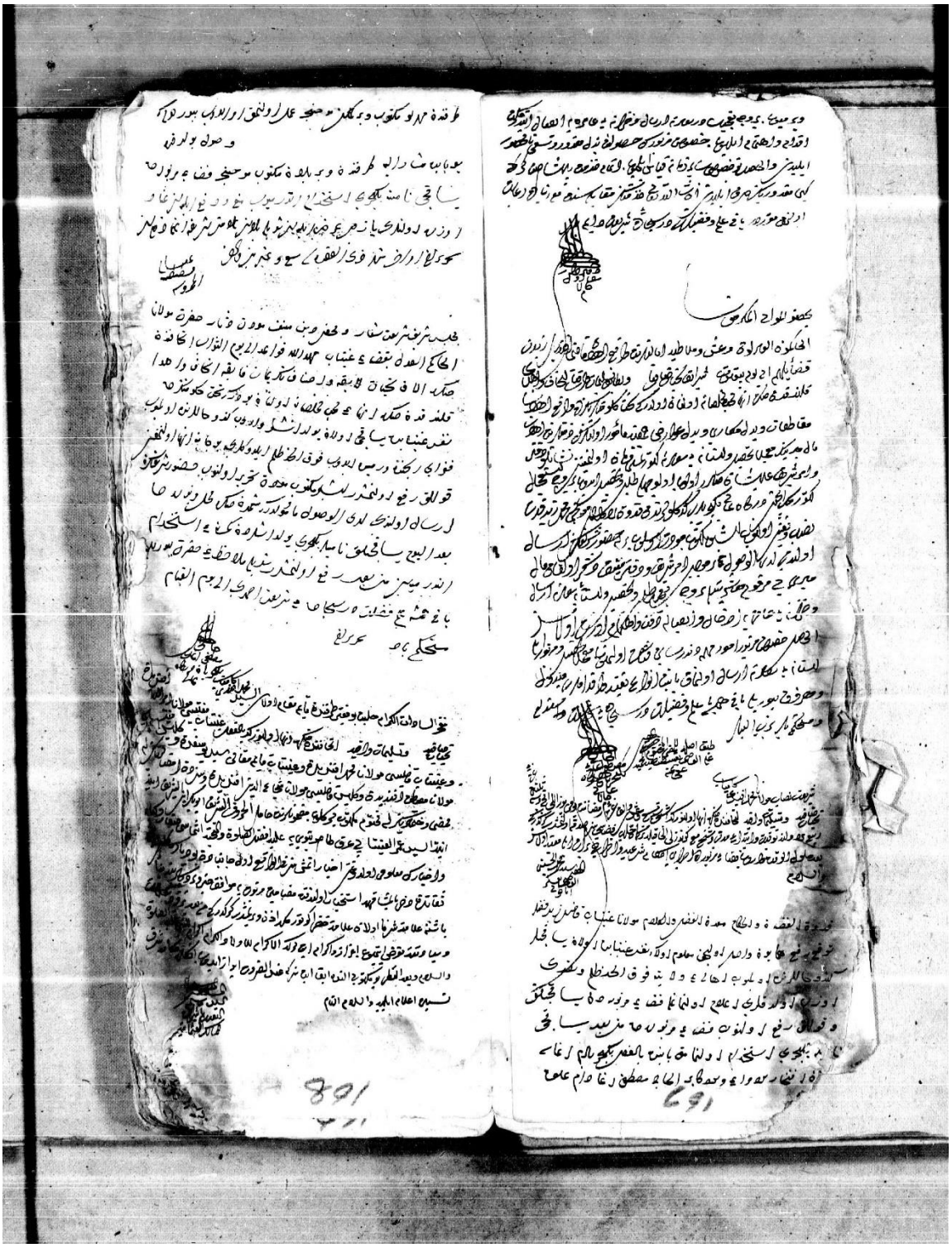
85. Varak

86. Varak

87. Varak

88. Varak

89. Varak

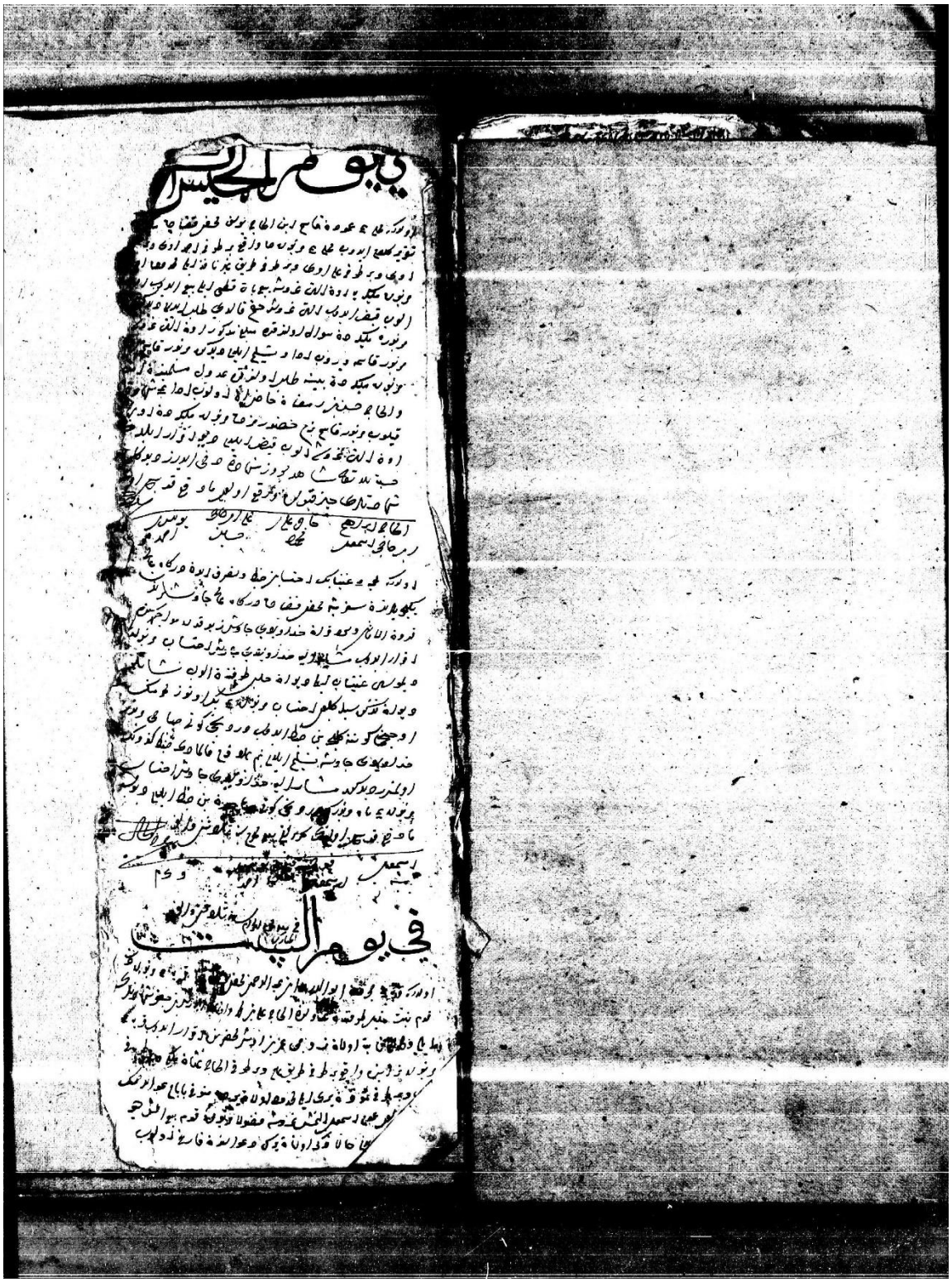
90. Varak

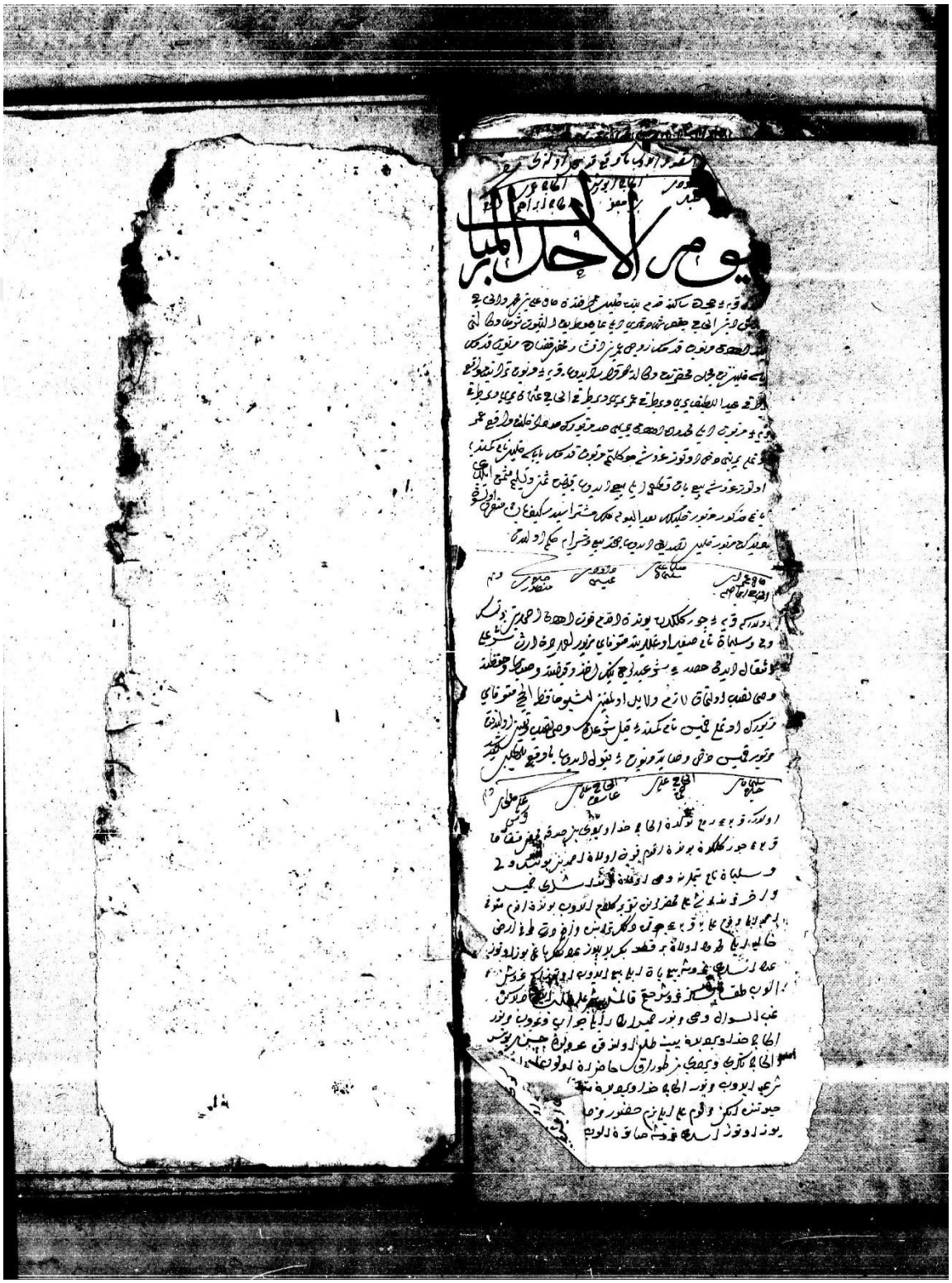
91. Varak

92. Varak

93. Varak

94. Varak

